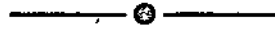

T. B. M. M.

TUTANAK DERGİSİ

99 uncu Birleşim
25 . 5 . 2000 Perşembe

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	317
II. — GELEN KÂĞITLAR	318
III. — YOKLAMALAR	337,395,396
IV. — BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	320
A) GÜNDEMĐĐŐ KONUŞMALAR	320
1. — Tokat Milletvekili Ali Şevki Ereğ'in, pancar üreticisi çiftçilerin Şekerpancarına uygulanan kota nedeniyle karşılaştıkları sorunlara ilişkin gündemdiŐi konuşması	320:323
2. — Adana Milletvekili İsmet Vursavuş'un, buğday taban fiyatlarının tespitinde dikkate alınması gereken hususlara ilişkin gündemdiŐi konuşması	323:326
3. — İĞdir Milletvekili Ali Güner'in, sınır ticaretindeki kısıtlamalar ve İĞdirli yaylacılara bazı il valiliklerince konulan yayla yasağı nedeniyle karşılaşılan sorunlara ilişkin gündemdiŐi konuşması	326:328
V. — ÖNERİLER	328,338
A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ	328,338
1. — Genel Kurulun çalışma gün ve saatleriyle gündemdeki sıralamanın yeniden yapılmasına ilişkin DSP. MHP ve ANAP Gruplarının müşterek önerisi	328:337,338:339
VI. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	339
1. — Amasya Milletvekili Gönül Saray Alphan'ın, Orman Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (2/163) (S. Sayısı : 373)	339:376

2. — Sosyal Sigortalar Kanunu ile Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe Komisyonları raporları (1/662) (S. Sayısı : 427)	376:395
VII. — SORULAR VE CEVAPLAR	397
A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI	397
1. — Muğla Milletvekili Fikret Uzunhasan'ın, İzmir-Aydın-Denizli güzergâhındaki otoyol inşaatı ve Göcek geçidine ilişkin sorusu ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Koray Aydın'ın cevabı (7/1773)	397:398
2. — Hatay Milletvekili Mustafa Geçer'in, İskenderun İlçesindeki KOBİ ve küçük sanayi sitelerine ayrılan ödeneye ve yatırım projelerine ilişkin sorusu ve Sanayi ve Ticaret Bakanı Ahmet Kenan Tanrıkulu'nun cevabı (7/1824)	398:400
3. — Nevşehir Milletvekili Mehmet Elkatmış'ın, İller Bankası'na yaptırılan işlerde belediyelere görev verilip verilmeyeceğine ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Koray Aydın'ın cevabı (7/1839)	401:403
4. — Bursa Milletvekili Teoman Özalp'in, Bursa Çevre Yoluna ilişkin sorusu ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Koray Aydın'ın cevabı (7/1875)	403:404
5. — Hatay Milletvekili S. Metin Kalkan'ın, Hatay İline ayrılan yatırım ödeneklerine ilişkin sorusu ve Turizm Bakanı Erkan Mumcu'nun cevabı (7/1886)	404:405
6. — Bursa Milletvekili Teoman Özalp'in, pancar ve ayçiçeği üreticilerine yapılacak ödemelere ilişkin sorusu ve Sanayi ve Ticaret Bakanı Ahmet Kenan Tanrıkulu'nun cevabı (7/1944)	405:406
7. — İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, midye avcılığının yasak olup olmadığına ilişkin sorusu ve Tarım ve Köyişleri Bakanı Hüsnü Yusuf Gökalp'in cevabı (7/1946)	407:409
8. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin'in, 1999 yılı pancar bedellerinin ne zaman ödeneceğine ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Sanayi ve Ticaret Bakanı Ahmet Kenan Tanrıkulu'nun cevabı (7/1977)	409:410

I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açılarak dört oturum yaptı.

Batman Milletvekili Burhan İsen, köye dönüş projesine,

Ankara Milletvekili Birkan Erdal, bilim ve teknolojide Türkiye'deki son gelişmelere ve Devlet Üstün Hizmet Madalyasına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar;

Gülmüşhane Milletvekili Lütfi Doğan'ın, Diyanet İşleri Başkanlığının bazı ihtiyaçlarına ilişkin gündem dışı konuşmasına Orman Bakanı İ. Nami Çağan cevap verdi.

Açık bulunan Devlet Bakanlığına Konya Milletvekili Faruk Bal'ın atandığına ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Almanya Federal Meclisi Başkanının vaki davetine icabette Berlin'de yapılacak EUREKA Parlamentolararası Konferansına Türkiye Büyük Millet Meclisini temsilen gidecek üç kişilik Parlamento heyetini oluşturmak üzere siyasi parti gruplarının bildirmiş olduğu isimler Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

5-9 Haziran 2000 tarihleri arasında New York'ta yapılacak olan "Kadın 2000 : 21 inci Yüzyıl İçin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, Kalkınma ve Barış" başlıklı Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Özel Oturumuna Türkiye Büyük Millet Meclisini temsilen bayan parlamentelerden oluşan bir heyetle icabet edilmesine ilişkin Başkanlık tezkeresi kabul edildi.

İçişleri Komisyonunda açık bulunan ve MHP Grubuna düşen bir üyeliğe, Grubunca aday gösterilen Erzurum Milletvekili Cezmi Polat'ın,

(9/27) esas numaralı Meclis Soruşturması Komisyonunda açık bulunan ve MHP Grubuna düşen bir üyeliğe, Grubunca 3 kat olarak gösterilen adaylar arasından, ad çekme suretiyle, Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu'nun,

Seçildikleri açıklandı.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının :

1 inci sırasında bulunan, Orman Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısının (1/637) (S. Sayısı : 383) yapılan açık oylamasından sonra kabul edildiği ve kanunlaştırıldığı açıklandı;

2 nci sırasında bulunan, Hayvanları Koruma Kanunu Tasarısının (1/393) (S. Sayısı : 89),

3 üncü sırasında bulunan, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısının (1/504) (S. Sayısı : 368),

Görüşmeleri, komisyon yetkilileri bulunup hükümet temsilcisi Genel Kurulda hazır bulunmadığından, bir defaya mahsus olmak üzere, ertelendi.

Diğer kanun tasarı ve tekliflerinin görüşmelerine geçilmesi halinde de hükümetin bulunamayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince, 25 Mayıs 2000 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere, birleşime 20.34'te son verildi.

Nejat Arseven
Başkanvekili

Hüseyin Çelik
Van
Kâtip Üye

Melda Bayer
Ankara
Kâtip Üye

II. — GELEN KÂĞITLAR**25 . 5 . 2000 PERŞEMBE****Rapor**

1. — Ankara Milletvekili Şevket Bülent Yahnici'nin, Çorum Milletvekili Melek Denli Karaca'nın, Yozgat Milletvekili Mehmet Çiçek ve 4 Arkadaşının, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Erzurum Milletvekili İsmail Köse ve Konya Milletvekili Ömer İzgi'nin, Denizli Milletvekili Beyhan Aslan ve 3 Arkadaşının, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununa Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Teklifleri ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (2/435, 2/440, 2/460, 2/462, 2/465) (S. Sayısı : 434) (Dağıtma tarihi : 25.5.2000) (GÜNDEME)

Sözlü Soru Önergeleri

1. — Van Milletvekili Maliki Ejder Arvas'ın, Van İlinde sınır ticaretinin kısıtlanmasının nedenine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/710) (Başkanlığa geliş tarihi : 24.5.2000)

2. — Van Milletvekili Maliki Ejder Arvas'ın, Van Bölgesi sağlık hizmetlerini geliştirme ve destekleme projesine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/711) (Başkanlığa geliş tarihi : 24.5.2000)

Yazılı Soru Önergeleri

1. — Afyon Milletvekili İsmet Attila'nın, Afyon-Çay-Yeşilyurt Köyünün telefon şebekesine ilişkin Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi (7/2111) (Başkanlığa geliş tarihi : 24.5.2000)

2. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Samsun'daki Atatürk anıtına çıplak insan figürleri monte edildiği iddiasına ilişkin Kültür Bakanından yazılı soru önergesi (7/2112) (Başkanlığa geliş tarihi : 24.5.2000)

3. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin'in, Tunçbilek ilave santral projesinde yerli enerji kaynağı kullanılıp kullanılmayacağına ilişkin Devlet Bakanından (Recep Önal) yazılı soru önergesi (7/2113) (Başkanlığa geliş tarihi : 24.5.2000)

4. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin'in, Tunçbilek TEAŞ'a 300 MW ilave santral projesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2114) (Başkanlığa geliş tarihi : 24.5.2000)

5. — Rize Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, 2000 yılı için belirlenen yaş çay alım fiyatına ilişkin Devlet Bakanından (Rüştü Kâzım Yücelen) yazılı soru önergesi (7/2115) (Başkanlığa geliş tarihi : 24.5.2000)

6. — Antalya Milletvekili Mehmet Zeki Okudan'ın, esnaf ve sanatkârlara kullanılan kredilerin faiz oranlarına ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (H. Hüsamettin Özkan) yazılı soru önergesi (7/2116) (Başkanlığa geliş tarihi : 24.5.2000)

7. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal'ın, Ermenek İlçesinin il olması konusunda bir çalışma olup olmadığına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/2117) (Başkanlığa geliş tarihi : 24.5.2000)

8. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Eğitim Hakkını Savunma Komitesinin çalışmalarına ve Din ve Ahlâk Kültürü öğretmenlerine ilişkin Millî Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/2118) (Başkanlığa geliş tarihi : 24.5.2000)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 14.00

25 Mayıs 2000 Perşembe

BAŞKAN : Başkanvekili Nejat ARSEVEN**KÂTİP ÜYELER : Melda BAYER (Ankara), Hüseyin ÇELİK (Van)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 99 uncu Birleşimini açıyorum.

Toplantı yetersayı vardı; görüşmelere başlıyoruz.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Sayın Başkan, birleşimi açmadan evvel yoklama yapılmasını talep etmiştim. Burada 15 kişi var!.. Sayı saymasını bilmiyorsanız sayı saymasını öğrenin. 15 kişiy-le Meclisi çalıştırmayız.

BAŞKAN – Efendim, oturumu açma yetkisi Başkanın takdirindedir. Sizin talebiniz üzerine yoklama yapacağım zaman da, İçtüzükte bellidir; zamanı gelince, eğer gerekirse yoklama yaparım.

Çok teşekkür ediyorum.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Takdirinizde değil efendim; Meclisi keyfi çalıştırma yetkisine sahip değilsiniz, böyle bir yetkiniz yoktur.

BAŞKAN – Bu, benim takdir yetkim içindedir efendim.

TURHAN GÜVEN (İçel) – İçtüzüğü dikkatle okuyun; o İçtüzüğü yapanlardan biri de benim.

BAŞKAN – 3 arkadaşına gündem dışı söz vereceğim.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Söz veremezsiniz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gündem dışı ilk söz, pancar çiftçisinin durumu hakkında söz isteyen, Tokat Milletvekili Ali Şevki Ereke'a aittir. (DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Ereke.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Bu alkışlamalar size kuvvet vermesin; haksız alkışlamanın hiçbir saygısı da yoktur; onu da bilin.

Böyle şey olur mu?! Keyfi işlemdir bu. Niye haksız şey yapılıyor?! Bu İçtüzük yetmişbeş senenin getirdiği eserdir.

Ne kanun kaldı ne Anayasa kaldı ne İçtüzük kaldı sayenizdel.. (MHP sıralarından "hepsi yerinde duruyor" sesleri)

Haa, yerinde duruyor... Doğru!.. Sabit!..

BAŞKAN – Sayın Güven, lütfen... İçtüzüğün 57 nci maddesini okursanız, bu takdir hakkının bana ait olduğunu görürsünüz.

Teşekkür ediyorum efendim.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Sayın Başkanım, bakınız, siz, bu takdir hakkını böyle kullanırsanız eğer... Bir hakkın suiistimalini kanun himaye etmez. Siz de hukuk okudunuz...

BAŞKAN – Buyurun efendim.

IV. — BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) GÜNDEMDEŞİ KONUŞMALAR

1. — Tokat Milletvekili Ali Şevki Erek'in, pancar üreticisi çiftçilerin şekerpancarına uygulanan kota nedeniyle karşılaştıkları sorunlara ilişkin gündemdeki konuşması

ALİ ŞEVKİ EREK (Tokat) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; sizleri sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Yüce Meclise bugün getirmek istediğim konu, özellikle çiftçimizin içinde bulunduğu fevkalade büyük bunalımdır. Sadece çiftçimizin değil, buğday üreticisinin, domates üreticisinin, pamuk üreticisinin, ayçiçeği ve çay üreticisinin, bu arada, pancar üreticisinin, fevkalade, akıllara dehşet verecek derecede üzüntü verici durumudur.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, benim elimde iki hemşerimin şekerpancarı teslimatına dair bordrosu var.

Dede Korkut masallarında Deli Dumrul'u okurduk. Deli Dumrul, köprüden geçenden 5 akçe, geçmeyenden 10 akçe almış. Yüzyıllar sonra, Türkiye'de, şekerpancarı üreten çiftçinin üretimi fazla yaptığı takdirde cezaya maruz kaldığına, üretimi düşük tuttuğu takdirde cezaya maruz kaldığına -ki, onun elinde değil fazlası da düşüğü de- 1999 yılında ilk defa şahit oluyorum, böyle bir kota uygulamasını ilk defa görüyorum.

Değerli arkadaşlarım, şunu burada çok açık şekilde ifade etmek istiyorum ki belli olsun: Turhal Şeker Fabrikasına üretici Hüseyin Horasan 46 ton şekerpancarı taahhüt etmiş; kendisine kota eksikliği olarak 20 ton biçmişler. Tahakkuk ettirdikleri şekerpancarı fiyatı alacağı 362 milyon lira. 20 ton eksik üretmesinden dolayı kota boreu olarak tahakkuk ettirdikleri para-Yüce Meclisin takdirlerine sunuyorum- 247 468 500 lira. Hüseyin Horasan borç tutarı olan 225 milyon lirayı evindeki ineğini satarak ödemiş; bu bir.

Turhal Şeker Fabrikası, Pazar Erkilet, üretici Hüseyin Horasan.

Yine aynı yöreden Sadık Tektaşlı'nın bu sefer üretim fazlasına ait bordrosunu okuyorum:

Taahhüt ettiği şekerpancarı 18 ton. Kota fazlası 8 ton. Normal taahhüt ettiği kotayla biçilen fiyata ödenen para, ton itibarıyla 24 milyon liradan şekerpancarı parası , geriye kalan kota fazlasına tahakkuk ettirilen 12 milyon liradan kesilerek eline verilen para...

Değerli arkadaşlarım, Türk çiftçisine böyle bir uygulamayı reva görmemiz mümkün değildir. Yüce Meclisin huzurunda bütün samimiyetle ifade ediyorum; ne bir tahrik ne de bir sömürü niyetimiz var; ama, şu gerçekleri aklıdan çıkarmaya hakkımız yok; Türkiye Cumhuriyetinde nüfusun yüzde 45'e varan kısmı çiftçilikle iştigal ediyor. Bu, 35 milyondan fazla vatandaşımız demektir.

Değerli arkadaşlarım, bugün, pancar üreticisi çiftçinin yüzde 75'inin ektiği alan 1 ilâ 10 dönüm arasında. Pancar eken çiftçinin yüzde 80'i de maişetini pancar ekimine bağlamış. Bu üretimden bu kadar kaçmaya hakkımız var mı?! Üretimi aşağıya çekeceğiz, görev zararını asgariye indireceğiz diye, enflasyonun faturasını pancar üreticisinin sırtına yüklemeye hakkımız var mı?! Böyle bir şey düşünülemez.

Avrupa Birliği ülkelerinde 12 milyon ton şeker ihtiyacı var, üretim 15 milyon ton. Türkiye Ziraat Odalarının verdiği bilgiye göre bakıyoruz, maliyet fiyatı ton başına 700 ile 900 dolar arasında oynuyor. Dışarıya 250 dolardan satmayı göze almalarına rağmen, Avrupa Birliği ülkeleri üretimi aşağıya çekmiyor. Türkiye'nin, pancar üretimini aşağıya çekmeye hakkı yok.

Bakınız sevgili arkadaşlarım, pancar ziraatı aile ziraatıdır; çoluk çocuk çalışır, istihdama katkısı vardır. Küspe vardır; küspe, hayvan yiyeceğidir; ete intikal eder. Melas vardır, maya üretimine intikal eder. Sadece 35-40 000 işçi Türkiye Şeker Fabrikalarında çalışıyor.

Peki, diyoruz ki -burada konuşan bakanlarımızın sözlerinden anladık- ziraî kesimi, şehre intikal ettirelim. Pancar ekicisine, domates ekicisine, buğday ekicisine... IMF'ye bu kadar bel bağlamak olur mu? Geçen sene 80 000 ile 90 000 lira arasında buğdaya fiyat verildi, şimdi beklentiler yine, 85 000 ile 90 000 lira arasında. Buğday çiftçisinin eli de bögüründe kalacak; buğday ziraatıyla meşgul olan 17 milyon çiftçimiz mağdur duruma düşecek. IMF'ye bu kadar bel bağlamak, kendi çiftçisine bu mezalimi reva görmeyi kabul etmek mümkün değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Erek, mikrofonunuzu açıyorum; lütfen, tamamlar mısınız.

ALİ ŞEVKİ EREK (Devamla) – Kısa sürede tamamlayacağım Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ ŞEVKİ EREK (Devamla) – Üretim düşüklüğü... Tarımın aşağı çekilmesi...

Değerli arkadaşlarım, sadece 1 yılda mazota yapılan zam yüzde 170. Şunu, Ziraat Odaları Birliği yayımladı; açıkça ifade ediyor: "Şekerpancarında üretimi düşürmeyiniz; üretimi çoğalttığınız takdirde, mevcut durumuyla getirdiğiniz takdirde, Türkiye, şekerpancarında zarar etmeyecektir, kâr edecektir" diyor.

Allahaşkına, bu kotaları kaldırın. Nüfusunun yüzde 45'ini çiftçinin teşkil ettiği bir ülkede, çiftçimizi bu kadar eli bögüründe bırakmaya hakkımız yok.

Küçük ve orta boy işletmeleri takviye ederiz, sanayiye kredisini düşünürüz; sağlıklı bir şehirleşmeyi yaparız, ortaya koyarız, köylü köyden şehre indiğinde ailesini geçindirebilecek bir ortama kavuşur; hay hay, o zaman yapalım. O zaman dahi yapmayalım; çünkü, şekerde de, buğdayda da, domateste de, tarım ürünlerinde Türkiye kendi kendini besleyip artısını ihraç etme durumundadır; sonucu ne olursa olsun, gayet açıktır. Faturayı çiftçiden çıkaramayız.

Bakınız, sevgili arkadaşlarım, nüfusumuzun çok büyük bir kısmı, yüzde 20'ye yakın kısmı millî gelirden yüzde 4,5 pay alıyor. Bugün sadece bu büyük kesimin ailelerinin aylık tüketim gideri, maalesef ve maalesef, 150 dolar civarında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Erek, lütfen, son sözlerinizi söyler misiniz efendim; buyurun.

ALİ ŞEVKİ EREK (Devamla) – Bu meseleyi, bir kere daha Yüce Meclisin gündemine getirmek istedim. Mesele, hayatî derecede önemlidir. Suskun, vicdanlı, haysiyetli, vatanperver çiftçimizin tahammül hududunu aşmadan, meseleyi elbirliğiyle, gönül birliğiyle gidermeye çalışalım diyorum.

Değerli Başkanım, çok yoğun söz taleplerine rağmen bu önemli konuda lütfedip söz verdiği için, Yüce Heyetimize de bizleri dinlediği için, şahsım adına sevgilerimi ve saygılarımı sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Erek.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Sayın Başkan, usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun; dinliyorum efendim yerinizden. Mikrofonunuzu açtırırım, oradan ifade buyurun.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Efendim, Başkan! İçtüzük hükümlerine uymaya davet etme bakımından, söz konusu 63 üncü maddeye göre söz istiyorum efendim.

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açayım, yerinizden ifade edin efendim.

Çok kısa olmak üzere, buyurun efendim.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Sayın Başkan, biraz evvel, Grup Başkanvekili olarak yoklama talebinde bulundum. Bunun, Başkanın takdir hakkı olduğundan bahisle yoklama yapmadınız. Oysa, İçtüzüğün, sizin de ifade ettiğiniz 57 nci maddesinin birinci fıkrası “Başkan “tereddütte düşerse” diyor. Tereddüt nedir; tereddüt, salona baktığı zaman Başkanın gördüğü sayıdır.

BAŞKAN – Efendim, müsaade buyurun da, o tereddütte düşüp düşmemek konusunu ben değerlendiririm.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Hayır efendim, hayır! Siz, o zaman... Kusura bakmayın ama, bir gözlük tavsiye ederim size. Gidin, bir gözlük takın da, salonda 54 kişi olduğunu görün. Salonda, şu anda da, ben dahil 54 kişi varız.

BAŞKAN – Peki Sayın Güven.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Başkan takdir hakkını böyle kötüye kullanamaz. Bu, bir hakkın suiistimalidir. Sizi, İçtüzük hükümlerine uymaya davet ediyorum. Tereddüt başka şeydir, takdir başka şeydir. Takdir değil, tereddüt varsa yoklama yapacaksınız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Güven.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Yapmadığımız takdirde, Başkanın tutum ve davranışı üzerinde gerekli usul tartışması açma hakkımız doğar Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Sayın Güven, ben, bu Meclisin her dakikasının çok kıymetli olduğu bilinciyle ve bu Meclisin mutlaka çalışması gerektiği inancıyla, işin gereği doğrultusunda Genel Kurulu açtum. Sizin, her zaman yoklama talep edip, bu Meclisin içinde çoğunluk olup olmadığını kontrol hakkınız var. Dolayısıyla, ben, burada takdir hakkımı kullandım, tekraren size de teşekkür ediyorum. Gerekirse yoklama talebinde bulunursunuz oylama sırasında, Genel Kurulda...

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Hayır Sayın Başkan; siz, böyle bir gerekçeye sığınarak İçtüzük hükümlerini çiğneyemezsiniz.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Ercan, anlaşıldı, Grup başkanvekiliniz anlattı, teşekkür ederim.

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Olmaz efendim böyle bir şey; siz, keyfi hareket edemezsiniz...

BAŞKAN – Ben, keyfi hareket...

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Sayın Başkan, lütfen efendim...Lütfen...

BAŞKAN – Efendim, teşekkür ediyorum.

Sayın Ercan, ben keyfi hareket etmiyorum.

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Hayır efendim, olmaz; siz, keyfi hareket edemezsiniz...

BAŞKAN – Olur efendim, olur, çok güzel olur; buyurun.

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Olmaz efendim.

BAŞKAN – Olur... Olur...

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Siz, keyfi hareket edemezsiniz...

BAŞKAN – Efendim, gündemdeki ikinci söz, buğday taban fiyatı hakkında söz isteyen, Adana Milletvekili İsmet Vursavuş'a ait.

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Sayın Başkan, bir saniye, istirham ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vursavuş. (DSP sıralarından alkışlar)

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Sayın Başkan, bir saniye...

Siz de alkışlayamazsınız.

Keser döner sap döner, bir gün de hesap döner... Bakınız, bu Mecliste birçoğunuz yenisiniz. Bir gün, burada, aynen bugün olduğu gibi, alkış tutanların, bir gün sonra hüsrana uğradıklarını gördük. Burada asloan İçtüzüktür.

2. – Adana Milletvekili İsmet Vursavuş'un, buğday taban fiyatlarının tespitinde dikkate alınması gereken hususlara ilişkin gündem dışı konuşması

İSMET VURSAVUŞ (Adana) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Çukurova bölgesinde hasat mevsiminin gelmesiyle belirlenecek buğday taban fiyatının tespiti hakkında...

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Sayın Başkan, bakın...

BAŞKAN – Efendim, gerekirse...

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Bir dakika efendim... Bir dakika Sayın Başkan.

BAŞKAN – Efendim, sayın hatip, Genel Kurula hitap ediyor, sözlü bittikten sonra size söz vereceğim.

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Sayın Başkan, bir saniye... Burada bir grup başkanvekili, bir maruzatta bulundu.

BAŞKAN – Evet.

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Siz bunu, İçtüzük hükümlerini gözardı ederek, bir keyfi davranış sergileyerek gözardı edemezsiniz.

BAŞKAN – Efendim, ben, bir keyfi davranış sergilemedim.

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Siz, sayın o zaman buradaki arkadaşlarımızı.

BAŞKAN – Ben, İçtüzüğün bana vermiş olduğu takdir hakkını kullanarak Genel Kurulu açtım.

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Sayın Başkan, toplantıyı açabilmeniz için, İçtüzüğün ilgili hükmüne göre 184 kişinin burada bulunması lazım. Dikkatinizi çekerim, karar yetersayısı değil bu, toplantı yetersayısı. 70 kişinin bulunabildiği bir toplantı...

HASAN GÜLAY (Manisa) – Sizde kaç kişi var, sizde?..

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Efendim, siz iktidarsınız, iktidar!

TURHAN GÜVEN (İçel) – Siz bulunacaksınız, benim mecburiyetim yok, siz bulunacaksınız.

BAŞKAN – Sayın Ercan...

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Bir saniye, Sayın Başkan... Önemli olan, Genel Kurul çalışsın.

BAŞKAN – Çalışsın, evet.

FARUK DEMİR (Ardahan) – O zaman, bırakın da çalışsın.

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Ama, bakınız, Genel Kurul çalışsın diye, bu kürsüde, İçtüzük hükümlerini çiğneyerek, keyfi bir davranış sergileme hakkınız yok sizin.

BAŞKAN – Hayır efendim, hayır; hiçbir zaman İçtüzük hükümlerini çiğnemek gibi bir davranış içinde olmadım.

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – O zaman, nasıl açıyorsunuz 70 kişiyle bu toplantıyı?!

BAŞKAN – Gerektiği zaman tekrar yoklama istersiniz, eğer gerekli çoğunluk yoksa, biz de Başkanlık olarak gereğini yaparız.

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Hayır efendim, mesele o değil; bakınız, bu tutumunuzla, Genel Kurulun zamanını asıl israf eden sizsiniz. Biz, zaman zaman toplantı yetersayısı da isteriz, yoklama da isteriz. Gereklî gördüğümüz, yararlı gördüğümüz anda da arkadaşlarımıza yardımcı olduğumuzu grup başkanvekili arkadaşlarımız burada itiraf edebilir. Bu Genel Kurulun çalışmasını sizden fazla biz istiyoruz; ama...

BAŞKAN – O zaman efendim?..

FARUK DEMİR (Ardahan) – O zaman niye istiyorsunuz?!

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – İyi, güzel de..

TURHAN GÜVEN (İçel) – İçtüzük yanlış uygulanıyorsa...

BAŞKAN – Sayın Ercan, kürsüye hatibi davet ettim, müsaade buyurur musunuz... Sayın Grup Başkanvekiliniz, aynı konuda...

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Sayın Başkan, bu fırsatı size vermeyeceğim efendim.

BAŞKAN – Ne vermeyeceksiniz efendim?..

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Bu fırsatı size vermeyeceğim. Bu keyfî hareketiniz böyle sürüp gidiyor, daha evvelki oturumlarda da yaptınız, size bunu tanımayacağız.

BAŞKAN – Sayın Ercan...

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – İçtüzüğün bize verdiği yetkileri kullanacağız.

BAŞKAN – Kullanın efendim.

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – O zaman, sizi, tekrar içtüzük hükümlerine uymaya davet ediyorum.

BAŞKAN – Ben, içtüzük hükümlerini uygulamaya gayret gösteriyorum ve göstereceğim.

Teşekkür ederim efendim.

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Bir parti mensubu olmanın ötesinde o kürsüde siz tarafsız bir Başkanvekili olarak bu Meclisin oturumunu yöneteceksiniz.

BAŞKAN – Aynen bu buyurduğunuz gibi yapıyorum görevimi efendim.

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Sizi uyarıyorum.

BAŞKAN – Sizin uyarınıza ihtiyacım yok. Ben, bulunduğum makamın gereğini her zaman yaptım, bundan sonra da yapmaya devam edeceğim Sayın Ercan. (ANAP, DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Yani, siz, bu salonda 184 kişinin var olduğunu mu gördünüz?

BAŞKAN – Lütfen, istirahat buyurun efendim. Yeteri kadar, sizi hem ben dinledim hem Sayın Genel Kurul dinledi. Çok teşekkür ediyorum.

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Yani, siz, toplantıyı açtığınızda, viedanınıza göre, Allah için, bu salonda yeterli sayı vardı diyebiliyor musunuz?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Diyebiliyor musunuz efendim?.. diyebiliyor musunuz?..

BAŞKAN – Buyurun efendim, çok teşekkür ederim, sağ olun.

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Bunun cevabını almalıyım ben, diyebiliyor musunuz?..

BAŞKAN – Alamazsınız efendim.

Buyurun Sayın Vursavuş.

İSMET VURSAVUŞ (Devamla) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; buğday mevsiminin gelmesiyle, belirlenecek buğday taban fiyatının tespiti hakkında gündem dışı söz almış bulunuyorum, hepinize saygılar sunarım. (DSP sıralarından alkışlar)

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Bunun cevabını verin... Divan Kâtibi her iki arkadaşımı da görev davet ediyorum.

İSMET VURSAVUŞ (Devamla) – Son yıllarda tarım kesiminde yaşanan krizin çiftçimizi mağdur ettiği, verilen taban fiyatlarının düşük olmasının yanında tarım girdi fiyatlarının anormal artışı...

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Sayın Başkan...Bir dakika efendim...

İSMET VURSAVUŞ (Devamla) – ...nüfusumuzun yüzde 45'ini oluşturan, tarımla uğraşan ve vazgeçemeyeceğimiz ekmeğimizi türeten...(DYP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gürtültüler)

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Bir dakika beyefendi... Sizi şunu söylemeye davet ediyorum...

İSMET VURSAVUŞ (Devamla) – ...insanlarımızı yoksulluk sınırına itmiştir.

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Siz, bana söyleyeceksiniz ve diyeceksiniz ki, benim kanaatime göre toplantı yetersayısı vardır.

BAŞKAN – Var diyorum...

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Diyorsunuz... Bir dirhem insanınız varsa takdirinize bırakıyorum!..

İSMET VURSAVUŞ (Devamla) – Yine, son yıllarda kriz sonucu traktör ve tarlasını satan insanların arttığını gözlemekteyiz.

Seçim bölgem Adana'ya gittiğimizde, çiftçimizin feryadını her an duyuyor, devletimizin ve hükümetimizin bir an önce çözüm bulmasını, çiftçimizin sabırsızlıkla beklediğini görüyoruz.

Sayın milletvekilleri, ülkemizin en önemli tarım ürünü olan buğdayın, Çukurova Bölgesinde hasadının yaklaştığı şu günlerde, taban fiyatının belirsizliği ve geçmiş yıllardaki, uygulamalardaki tatmin edici fiyat verilemeyişi, üreticilerde kaygı uyandırmıştır.

1999 yılı mayıs ayında, Adana'da 200 gram ekmeğin fiyatı 50 000 Türk Lirası iken, ekmeğin fiyatı 2000 yılının aynı ayında 100 000 Türk Lirasına yükselmiştir; artış yüzde 100'dür. 100 000 Türk Lirasına satılan ekmeğin unun payı yüzde 20'dir. Dolayısıyla, çiftçi, buğdayını, ekmeğin üreticilere bedava verse dahi, bu ekmeğin 80 000 Türk Lirasına satılacak demektir. Yine, 1999 yılı mayıs ayında 194 000 Türk Lirası olan motorinin fiyatı, 2000 yılı mayıs ayında, yüzde 123 artışla, 435 000 Türk Lirası olmuştur. Buğdayda kullanılan ziraat ilaç fiyatlarında da, yine daha önce belirlendiği gibi, yüzde 80 artış olmuştur.

Sayın milletvekilleri, Sayın Tarım Bakanım; Adana Çiftçi Birliklerinin hazırlamış oldukları, en toleranslı rakamlarla, gerçekçi maliyet hesaplarına göre, 1 kilogram buğdayın çiftçiye maliyeti, Çukurova'da 100 000 Türk Lirası civarındadır. Maliyete yüzde 30 üretici kârı eklendiği zaman, kırmızı yarı sert Çukurova buğdayının taban fiyatının 130 000 Türk Lirası civarında olması gerekir. Yine, Adana Ziraat Mühendisleri Odasıyla yaptığım temas sonucu aldığım -onların, üz bir hazırlık sonucu verdikleri- rakama göre, 1 kilogram kırmızı yarı sert Adana buğdayının 2000 yılı maliyeti

116 000 Türk Lirası civarındadır. Bu taban fiyatı, yüzde 30 üretici kârıyla, 134 800 Türk Lirasını bulmaktadır. Burada, her iki rakamın ortalamasını aldığımızda, 108 000 Türk Lirası gibi bir rakam çıkmaktadır. Yüzde 30 üretici kârıyla beraber, bu tespitlere göre 140 400 Türk Lirası taban fiyatı verilmesi gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, yukarıdaki gerçekçi fiyatlarla tespit edilen 140 400 Türk Lirası taban fiyatı verildiğinde, çiftçi, biraz rahatlayacaktır. Bu rakamın altında verilecek rakam, zaten fakirlik sınırındaki çiftçiyi daha da fakirleştirecek, üretimi devam ettiremeyecek duruma getirecektir. Ülkemizde yaklaşık 30 yıldır hedeflenen enflasyon tutmamış, enflasyon, hedefin üzerinde gerçekleşmiştir. Bu şekilde tespit edilen ürün taban fiyatları da, üreticiyi, enflasyon karşısında mağdur etmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Vursavuş, lütfen, tamamlayın efendim; buyurun.

ISMET VURSAVUŞ (Devamla) –Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Tarımın önemli girdilerinden olan gübrede Aralık 1999-Nisan 2000 tarihleri arasındaki artış oranı yüzde 38 oldu demiştim. 2000 yılı enflasyon hedefimizin yüzde 25 olarak tespit edildiğini düşüncelerimizle, ilk 4 ayda, gübrede, maalesef, bu hedef aşılmıştır.

Değerli milletvekilleri, buğdayın dünya fiyatlarını, Amerika ve Kanada belirlemektedir. Bu ülkelerde çiftçilere verilen devlet desteği ve gelişmiş teknolojik düzeyleri, ülkemiz buğday destekleme fiyatı için baz alınmamalıdır.

Buğday üretiminin ve buğdaydan sonraki diğer tarımsal faaliyetlerin sürdürülebilmesi için maliyetin karşılanması gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, Çukurova'da, buğday hasadının başlayacağı bugünlerde, öncelikle, taban fiyatının belirlenmesi ve serbest piyasanın çalışabilmesi için, ödemelerin peşin yapılması gerekir. Ödemelerin gecikmeli yapılması halinde, verilecek fiyatın, üreticiye değil, aracıya, tefeciye yararı olacaktır.

Ayrıca, tüccarı piyasaya çekebilmek için, buğday alım fiyatlarıyla beraber satış fiyatları da açıklanmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çiftçilerimiz, bir an önce, buğday taban fiyatının gerçekçi bir rakamla belirlenmesini; Toprak Mahsulleri Ofisinin, tüccara, sanayiye ve stokçulara değil, alinteriyle, açık işletme riskiyle varını yoğunu verip çalışan çiftçimize hizmet etmesini bekliyor, çiftçilerimiz adına, üreticilerimiz adına, Yüce Meclise saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.(DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Vursavuş.

Gündem dışı üçüncü söz, sınır ticareti ve yayla yasağı hakkında söz isteyen İğdır Milletvekili Ali Güner'e aittir.

Buyurun Sayın Güner. (FP sıralarından alkışlar)

3. – *İğdir Milletvekili Ali Güner'in, sınır ticaretindeki kısıtlamalar ve İğdirli yaylaclarına bazı il valiliklerince konulan yayla yasağı nedeniyle karşılaşılan sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması*

ALİ GÜNER (İğdir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; başta sınır ticareti olmak üzere, Kars, Ardahan, Ağrı ve Van Valiliklerince İğdirli yaylaclarına uygulanan yayla yasağıyla ilgili sorunları ve sıkıntıları dile getirmek üzere söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Muhterem Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Mayıs 1992 yılında, Türkiye ile Nahçıvan sınırında Aras Nehri üzerine kurulan Hasret Köprüsünün açılmasıyla başlayan sınır ticareti, zaman içerisinde azaltılarak, bugün bitme noktasına getirilmiştir. Bugün, sınır ticareti, tuz ve motorin olmak üzere, iki kalemlle sınırlandırılmıştır.

Sınır ticaretinin başladığı 1992 yılı, bölgedeki bölücü terörün en şiddetli ve etkili olduğu dönemdi. Bu yıllarda, Türk-Nahçıvan sınır kapısından günde 1 000 araç giriş çıkış yapmaktaydı. Yine, bu yıllarda, terör nedeniyle, saat 16.00'dan sonra Iğdır ve ilçelerinde can güvenliği nedeniyle sokağa çıkma yasağı uygulanıyordu. Bölgedeki işsizlik ve yokluk, bölücü terörün istismar konusuydu. Örgüt, bu yüzden taban buluyor ve güçleniyordu. Zaman içerisinde, sınır ticareti sayesinde bölgede işsizlik asgarî seviyeye inmiş, vatandaş ekonomik açıdan rahatlamış, göç veren ilimiz, göç alır hale gelmiştir. Ekonomik olarak güçlenen bölge insanı, bölücü ve istismarcılara taviz vermemiş, güvenlik güçlerimizin kararı tutumuyla bugünkü huzurlu ortama kavuşulmuştur.

Değerli milletvekilleri, kısaca geçmişi özetlerken amacım, dikkatinizi bugün uygulanan tutarsız ve isabetsiz kararlara çekmektir. Bugün bölgede neler oluyor: Güvenlik açısından bölge güllük güllüstanlık ve her şey normal. Mutat depo uygulamasıyla sınır ticaretine teşvik edilen bölge halkı, imkânı olan tek başına, ayrıca, dargelirli olan üç dört aile birleşerek ellerinde avuçlarında ne varsa vererek veya borçlanarak birer araba alıp bu işe başlamışlardır. İlk yıllarda, günde 1 000 araç kapıdan giriş yaparken, daha sonra günlük araç giriş sayısı önce 500'e, sonra 250'ye, bugün de 150'ye inmiş görünüyor. Günaşırı 150 araç Nahçıvanlı, 150 araç da Iğdır'lı şoför esnafı kapıdan giriş-çıkış yapmaktadır. Yani, ortalama olarak Iğdır'lı şoför esnafın Nahçıvan kapısından giriş-çıkışı günlük 75 arabaya inmiştir.

Bugün sadece Iğdır'da 6 000 araç, Nahçıvan'da ise motorin ticaretiyle ilgili 12 000 araç bulunmaktadır. Yani, Iğdır'da 6 000 aile, yaklaşık 30 000 nüfus, Nahçıvan'da ise 60 000 nüfus direkt olarak mazot ticaretiyle geçimini temin etmekte, 350 000 nüfus da dolaylı olarak motorin ticareti sayesinde hayatını idame ettirmekteyken; sanki, birileri, eski huzursuz ortamı özlemiş ve o günleri yeniden yaşatmak için bir yerlerde düğmeye basmış gibi insanın aklına geliyor.

Eskiden her gün giriş-çıkış yapılırken, bir zamanda bir ayda kırkbeş günde bir giriş-çıkış yapmakta iken, yeni, son uygulamayla, bu vatandaş üç dört ayda ancak bir kere giriş-çıkış yapacaktır.

Nahçıvanlıların durumu ise içler acısıdır. Her şeyleriyle bize endeksli olan ve tüm ihtiyaçlarını, motorin ticaretinden elde ettikleri üç - beş kuruşla bizden temin eden soydaşlarımızı 400 000 nüfusuyla bugün ortada bırakıyoruz.

Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğünün 09.05.2000 tarih ve 22199 sayılı genelgesiyle Nahçıvanlı vatandaşımıza, "Türkiye'de sabit ikâmetgâhın yok ve mükellef de değilsin, bundan böyle, ya bu işten vazgeçeceksin ya da getirdiğin malı iki kez vergilendirip, bu şekilde seni vazgeçirip açlığa mahkûm edeceğim" dercesine masa başında oturup ahkâm kesiyorlar.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti büyük bir devlettir. Tarihinin ve coğrafi konumunun ona yüklediği bir ağabeylik görevi vardır. Nahçıvanlının hayatını idame ettirmek için yapmış olduğu yıllık 180 000 ton motorin ticaretinden doğacak üç kuruş vergi kaybı Türkiye Cumhuriyetinin iflasını gerektirmez.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti Nahçıvan'a katkı olsun diye 180 000 ton motorini alıp Aras Nehrine dökece dahi ekonomik anlamda çökmez. Tüm umutlarını Türkiye Cumhuriyeti Devletine bağlamış olan 400 000 nüfuslu Nahçıvanlı soydaşlarımızın umutlarını ve hayallerini yıkmaya kimse nin hakkı yoktur.

"İğdir Valisi Nahçıvan'ın valisidir" ve "Azerbaycan'a iğne batsa Türkiye'ye çuvaldız batır" diyen devlet büyüklerimiz şimdi nerededirler?! Bu sözleri laf olsun diye mi söylediler?! Acaba bu davranış, ekmeğini elinden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim, lütfen tamamlayın.

ALİ GÜNER (Devamla) – ... almaya çalıştığımız Nahçıvan'ı, diğer komşu ülkelere teslim etmek için bir senaryo mudur?! Bunu gerçekten merak ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir diğer husus da, başta Kars olmak üzere, Ardahan, Ağrı ve Van Valiliklerince İğdirli yaylacılara ve koyun üreticilerine getirilen yayla yasağıdır. İğdirli, bu illere ait yaylaları asırlardan beri, ücreti mukabilinde kullanmaktadırlar. İğdir İline ait yaylaların çoğu birinci yasak bölge kapsamında olup, yayla olarak kullanılmamaktadır.

İğdir'in sıcak iklimi, mayıs ayından itibaren küçükbaş hayvanların barınmasına müsait değildir. Sıcaklarla beraber sarılık hastalığı salgını başlamıştır. Bu yüzden, yaylacılar, öteden beri, diğer komşu illerin sınırları içerisinde bulunan, varsa kendi yaylalarına veya il özel idaresi tarafından ihale yoluyla kiraladıkları yaylalara göç eder ve Eylül ayı sonuna kadar buralarda kalırlardı. Terörün en şiddetli olduğu yıllarda dahi kullanıma açık olan yaylalar, bu yıl, valiliklerin almış olduğu bir kararla İğdir doğumlulara yasaklanmıştır. Valilerimiz, daha ileri giderek, söz konusu illerin sınırları içerisinde İğdir doğumlu çobanları bile kabul etmemektedirler.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; böylesi kararların, dünyanın hiçbir ülkesinde almadığını sanmıyorum. Sayın valiler, bundan sonra, herhalde, İğdir doğumlulardan pasaport da isteyeceklerdir! İğdir'da, resmî rakamlara göre, 1 milyonun üzerinde küçükbaş hayvan bulunmakta ve bu hayvanlar sarılık salgınıyla karşı karşıyadırlar. Şayet, bir hafta on gün içerisinde bu hayvanlar yaylaya gönderilmezse, 900 000 hayvanın hepsi telef olmaya mahkûmdur. Yayla yasağının acilen kaldırılması, bölge halkı için hayati önem arz etmektedir. Bu konuda valilikleri ve özellikle yetkilileri görüme davet ederken "bölgede hayvancılığı canlandıracamız ve kentten köye yeniden dönüşü sağlayacağız" diyenler acaba ne düşünüyorlar?

Bölgede hayvancılığın yasaklanması hedefleniyorsa, onu da zamanında, vatandaşa ilgili kuruluşlar aracılığıyla iletelim ki, vatandaş da önlemini alsın; yani, hayvancılığı terk etsin; bölge halkını kaderiyle başbaşa bırakalım; halk da rahat etsin biz de rahat edelim, siz yetkililer de rahat edin.

Sözlerime son verirken, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (ANAP, MHP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Güner.

Değerli milletvekilleri, Başkanlığın Genel Kurula diğer sunuşları vardır.

Demokratik Sol Parti, Milliyetçi Hareket Partisi ve Anavatan Partisi Gruplarının İttifakının 19 uncu maddesine göre verilmiş müşterek önerileri vardır; önce, tümünü okutup işleme alacağım; sonra, ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

V. – ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1. – Genel Kurulun çalışma gün ve saatleriyle gündemdeki sıralamanın yeniden yapılmasına ilişkin DSP, MHP ve ANAP gruplarının müşterek önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 25 Mayıs 2000 Perşembe günü yaptığı toplantıda, siyasi parti grupları arasında oybirliği sağlanamadığından, gruplarımızın ekteki müşterek önerilerinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Mehmet Emrehan Halıcı
DSP Grup Başkanvekili

İsmail Köse
MHP Grup Başkanvekili

Murat Başesgioğlu
ANAP Grup Başkanvekili

Öneriler :

1- Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 4 üncü sırasında yer alan 373 sıra sayılı kanun teklifinin bu kısmın 1 inci sırasına, 169 uncu sırasında bulunan 427 sıra sayılı kanun tasarısının 2 nci sırasına, 170 inci sırasında yer alan 429 sıra sayılı kanun tasarısının 3 üncü sırasına, 11 inci sırasında yer alan 384 sıra sayılı kanun tasarısının 4 üncü sırasına, 5 inci sırasında yer alan 357 sıra sayılı kanun tasarısının 5 inci sırasına, 6 ncı sırasında yer alan 385 sıra sayılı kanun tasarısının 6 ncı sırasına, 148 inci sırasında yer alan 401 sıra sayılı kanun tasarısının 7 nci sırasına, 7 nci sırasında yer alan 376 sıra sayılı kanun tasarısının 8 inci sırasına, 8 inci sırasında yer alan 329 sıra sayılı kanun tasarısının 9 uncu sırasına, 9 uncu sırasında yer alan 330 sıra sayılı kanun tasarısının 10 uncu sırasına, 130 uncu sırasında yer alan 377 sıra sayılı kanun tasarısının 11 inci sırasına, 119 uncu sırasında yer alan 356 sıra sayılı kanun tasarısının 12 nci sırasına, 21 inci sırasında yer alan 71 sıra sayılı kanun tasarısının 13 üncü sırasına, 2 nci sırasında yer alan 368 sıra sayılı kanun tasarısının 14 üncü sırasına, 49 uncu sırasında yer alan 173 sıra sayılı kanun tasarısının 15 inci sırasına, 63 üncü sırasında yer alan 205 sıra sayılı kanun tasarısının 16 ncı sırasına, 10 uncu sırasında yer alan 216 sıra sayılı kanun tasarısının 17 nci sırasına, 167 nci sırasında yer alan 421 sıra sayılı kanun tasarısının 18 inci sırasına, 145 inci sırasında yer alan 394 sıra sayılı kanun tasarısının 19 uncu sırasına, 172 nci sırasında yer alan 426 sıra sayılı kanun tasarısının 20 ncı sırasına, 1 inci sırasında yer alan 89 sıra sayılı kanun tasarısının 21 inci sırasına, 3 üncü sırasında yer alan 402 sıra sayılı kanun tasarısının 22 ncı sırasına, 164 üncü sırasında yer alan 418 sıra sayılı kanun tasarısının 23 üncü sırasına, 25.5.2000 tarihli Gelen Kağıtlarda yayımlanan ve aynı gün dağıtılan 434 sıra sayılı kanun tasarısının 48 saat geçmeden bu kısmın 24 üncü sırasına, 147 nci sırasında yer alan 399 sıra sayılı kanun teklifinin 25 inci sırasına alınması önerilmiştir.

2. Genel Kurulun 26.5.2000 Cuma ve 2.6.2000 Cuma günleri, 30.5.2000 Salı, 31.5.2000 Çarşamba, 1.6.2000 Perşembe günleri 14.00 - 19.00, 20.00 - 23.00 saatleri arasında çalışması, 26.5.2000 Cuma ve 2.6.2000 Cuma günleri de kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesi; 30.5.2000 Salı günü sözlü sorular ile diğer denetim konularının görüşülmeyerek, bu birleşimde de kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesi, 31.5.2000 Çarşamba günü de sözlü soruların görüşülmemesi, 26.5.2000 Cuma günü, gündemin 7 nci sırasına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışma süresinin uzatılması, tasarı ve tekliflerin görüşülmesinde soru-cevap işleminin 10 dakikayla sınırlandırılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Öneri üzerinde, aleyhte, Sayın Turhan Güven; buyurun efendim.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eskilerde de belki böyle çalışma düzeninin zaman zaman değiştirilmesi gündeme gelebilirdi; ama, bu, işin esası değil, ayrıntısı

olarak gündeme gelirdi, istisna olarak gündeme gelirdi; fakat, bu birleşim yılı içinde, istisnalar esas oldu, esaslar da kayboldu. Bir Meclisin çalışması, evvela anayasaya uygunluk arz eder, kendi anayasası olan içtüzüğe uygunluk arz eder ve kanunlara uygunluk arz eder; ama, görülmektedir ki, istisnalar, anayasaya da aykırıdır. Bazen, gizli olması gereken işlemlerde, açık oylama yapıldığı gibi, anayasa ihlali olur; bazen, İçtüzüğün amir hükümlerine hiç riayet edilmez.

Değerli arkadaşlarım, bu, keyfiligi beraberinde getirir. Eğer Türkiye'de bir Anayasa Mahkemesi varsa, bu İçtüzük uygulamaları oraya götürülür ve alınan sonuç ne olursa olsun iptal edilir. O yüzden, burada bulunan arkadaşlarımızın, özellikle Başkanlık Divanında bulunan çok değerli arkadaşlarımızın -zaten, artık, partiyle Millet Meclisi Başkanının ilişkisi kalmamıştır; ama- diğer Başkanvekillerinin de, siyasi görüşleri ne olursa olsun, Meclisin kendi İçtüzüğüne uyum sağlamaları, en azından, onu uygulamaları gerekir.

Biraz evvel şahit oldunuz, hiç de hoş giden bir olay değildir; bunun bilinci içindeyiz; ama, yaptığımızda haklıyız ve yaptığımız hukukîdir, kanunîdir, İçtüzüğe uygundur. Siz, 57 nci maddenin birinci fıkrasındaki "tereddüt" kelimesini dikkatle okuyacaksınız, altını çizeceksiniz. Tereddüt, takdir değildir. 550 milletvekilinin bulunduğu bir Mecliste, siz, 50 kişi varken, tereddütte mahal olmayacak biçimde "çoğunluk var" dersiniz; o zaman, işin samimiyeti içinde değilsiniz; yani, iyi niyetli değilsiniz. Halbuki, kanunlar diyor ki, asıl olan iyi niyettir ve Başkanlık kürsüsünde bulunan arkadaşımızın iyi niyetinden, arkadaş olarak şüphe etmemekle beraber, Başkan olarak, iyi niyetinden şüphe ettiğimizi ifade etmek istiyorum. Genel Kurulda, ben de dahil 54 kişi vardı değerli arkadaşlarım. 54 kişiyle, Mecliste tereddütte mahal olmayacak çoğunluk vardı diye Meclisi açarsanız, o çalışmalarından sağlıklı bir sonuç almanız mümkün olmaz.

Vatandaş olarak bize dertlerini ulaştırmak isteyen yüzlerce değil, binlerce vatandaşımız oluyor. Bakınız, milletvekili maaşı yanında ne veriliyor; yolluk alıyorsunuz. Hani, çok görülen yolluk var ya; nedir bunun esprisi değerli arkadaşlarım; vatandaşın ayağına gitmenizi temin etmektir. Bunun yolu nedir; tam yetmiş yıldan beri milletvekili olan insanlar, eski deyimle mebuslar, vatandaşın ayağına gider, onun dertlerini dinler; işte, bunun için yolluk alırsınız; ama, bu yolluğu alırken, haftanın yedi günü çalışma süresi getirirseniz ne zaman gideceksiniz vatandaşın yanına?! (DSP sıralarından "Yazın" sesleri)

TURHAN GÜVEN (Devamla) - Yazın, o üç ay... Onu da yapmıyorsunuz "hadi çalışalım" dediğimiz zaman kapatıyorsunuz; ama, ondan sonra da şimdi... 1 Temmuzda, Meclis, Anayasanın öngördüğü, İçtüzüğün öngördüğü çalışma düzenini keser, işte o zaman gidin der; ama, onun dışında başka gitmeler vardır. Bu Meclisin İçtüzüğüne, Genel Kurul çalışma günlerinin, salı, çarşamba, perşembe olarak konulması laf olsun diye konulmuş şeyler değildir arkadaşlar. Milletvekillerinin çalışma tahammülü, milletvekillerinin kanun çıkarmadaki gayreti ve yardımı, bu üç gün içinde olsun diyedir. Daha fazlası, doğrudan doğruya milletvekillerinin vatandaşla beraber olmalarını temin, onların arzularını, isteklerini ve iyiniyetlerini beraberce alıp Meclise aktarabilmek için yapılmış süredir. Yoksa, devlet memuru beş gün çalışıyor, milletvekili niye yetmiş yıldan beri üç gün çalışıyor; yani, bu laf olsun diye mi konuldu diyorsunuz.

NİDAİ SEVEN (Ağrı) - Ama, deniz kenarına gitmesinler.

TURHAN GÜVEN (Devamla) - Gitmesin, doğru. Mesela, sen deniz kenarına gitmeyiver, Ağrı'ya beraber gidelim. Olur, niye olmasın canım, ben katılırım; merak etmeyin, katılırım!

Değerli arkadaşlarım, herkes, kendi seçim çevresinden başlayarak devam eder bu işe. Tabii, Türkiye'nin meselelerinde de, Türkiye meseleleri içinde dikkat eder, önem verir, alır buraya getirir meseleleri. Şimdi, siz, bundan vazgeçiyorsunuz. Cuma günü çalışalım!.. Sonra; toplantı yetersayısı dahi temin edemeyeceksiniz; dün akşam şahit olduk.

ORHAN BIÇAKÇIOĞLU (Trabzon) – Temin edeceğiz.

TURHAN GÜVEN (Devamla) – Sevgili Biçakçioğlu, yapma şimdi; sen acılısın diye kalkıp sana cevap vermiyorum.

Şimdi, bakın, dün akşam bakan bulabildiniz mi? Çalışma saatini siz düzenlediniz, parmaklarınızla karar verdiniz; bir bakan dahi bulamadınız burada. Elbette, bakanın da 24 saatini burada geçirmesini beklemek haksızlık olur; onun da devlet işi vardır, hükümet işi vardır; ama, bir bakan bulamayan, 35 bakanından birini getiremeyen bir hükümet düşünlülebilir mi?

MÜCAHİT HİMOĞLU (Erzurum) – Sayın Güven, bakan burada, bakın.

TURHAN GÜVEN (Devamla) – Efendim, dün akşam yoktu. Neredeydi sayın bakan; kendisi cevap versin size canım. Dün akşam yoktu; ben, bugünden bahsetmiyorum, dün akşamdan bahsediyorum.

Değerli arkadaşlarım, bakın, Anayasaya uyum sağlamak mecburiyetindediniz. Milletvekilleri bir görev ifa eder; buralar, gelip geçici makamlardır. Bugün varız, Allah sağlık versin, yarın da olabilirsiniz; ama, bir seçim dönemi gelir, hiçbiriniz gelemeyebilirsiniz; ama, geride bıraktıklarınız önemlidir. Kararlı, yeterli, uyumlu, millet ve devlet için iyi olan şeyi yaptığınız zaman huzurlu olabilirsiniz.

Cuma günü çalışacağız, hatta, belki biraz sonra -çoğunluğunuz olursa tabii- karar alacaksınız. Ne karar alacaksınız; bitinceye kadar... Siz, kanunların sağlıklı çıkmasını istiyor musunuz? Bırakın, enine boyuna tartışalım; enine boyuna tartışalım, yanlış yapmayalım, yanlış yapmayın. Niye; yanlış hesap, Bağdat'tan değil, ya Anayasa Mahkemesinden dönüyor yahut bizatihi hükümetin kendinden dönüyor. İşte, biraz sonra görüşeceksiniz, şu sigorta primleri... Yanlış yaptınız. Vergi Kanunu... Yanlış yaptınız. Ondan sonra da, hah, yanlış yaptık diye. Bakın, kanun çıkarılı kaç ay oldu, bu Sosyal Güvenlik Yasası; şimdi, tekrar, yanlış düzeltmek için getiriyorsunuz. İşte, asıl, Meclisi bu işler meşgul ediyor; Meclisin çalışmasını bunlar engelliyor. İş enine boyuna tartışalım, doğrusunu bulalım. Muhalefeti yok farz etmeyin; parmak hesabıyla bir noktaya varmak mümkün değil Türkiye'de. O yanlıştan döndüğünüz zaman, bunun bir fazilet olduğunun bilinci içerisinde olmalısınız hepimiz.

O yüzden, gece çalışması, sağlıklı değil. Sağlıklı değil; çünkü, herkes düşünmüş, taşınmış, 8 saat çalışma demiş. Siz ne yapıyorsunuz; bitinceye kadar! Niye dersler 45 dakikadır; talebenin dikkati 30 dakikadan sonra dağıldığı içindir herhalde. Bize öyle öğretmişlerdi, bilmiyorum. Peki, siz, dikkatinizi... Yani, hepimiz süpermen mi olduk ki, 24 saat dikkatimizi toplayabilelim bir konu üzerinde! Yok böyle bir şey; olmadığını siz de biliyorsunuz, ben de biliyorum. O zaman, gelin, işin gerçeğini arayalım, işin gerçeğini bulalım. Normal çalışma düzeni içerisinde çok kanun çıkarmak bir şey ifade etmiyor arkadaşlarım; düzgün kanun çıkarmak gereklidir; o düzgün kanunun millete yarar sağlaması gereklidir; bir de, en önemlisi, uygulanma imkânı olması söz konusu olmalıdır. Uygulanması söz konusu olmayan bir kanun çıkardığımız zaman, işte, onbeş gün sonra yanlışlı görürsünüz, tekrar buraya getirirsiniz. Yanlışlı düzeltiyim derken, bir yanlış daha yaparsınız ve biteviye bunlar sürüp gider.

Bu bakımdan, değerli arkadaşlarım, çalışma düzeni, yetmiş senenin getirdiği bir üründür. İçtüzükteki çalışma günleri, çalışma saatleri, öyle, laf olsun diye konulmadığına göre, gelin, hep beraber - çalışma düzenine saygı göstermek yetmiyor- bir de uygulamasını yapalım. Böyle, sabahlara kadar çalıştığımızda, uykulu uykulu çıkan kanunlardan da, ne millete bir yarar gelir ne devlete yarar gelir.

Hepinize saygılar sunuyorum. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Güven.

Öneri aleyhinde, Sayın Şener; buyurun efendim.(FP sıralarından alkışlar)

ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yine, iktidar ortakları, Meclis Genel Kurulunun çalışma düzenini değiştirdiler. Aslında, her oturumun başında, Meclisin yeni çalışma düzeniyle ilgili olarak yarım saat tartışma yapıyoruz. Bu tartışmaların sorumlusu iktidar partileridir. Her gün, Danışma Kurulunda oybirliği sağlanamadığı gerekçesiyle önerilerini Genel Kurula getirmektedirler ve yarım saatlik mesaimizi bu konuya, bu çalışma düzeni uygun mudur, değil midir tartışmalarına ayırmaktayız. Bunun doğrudan doğruya sorumlusu iktidar ortaklarıdır, iktidar partilerinin grup başkanvekilleri.

Yani, daha önceki gün, Meclisin çalışma düzeniyle ilgili olarak önerilerini getirdiler, meseleleri uzattılar, çalışma gündemiyle ilgili birtakım yeni belirlemeler yaptılar. Bu kürsüden, bu çalışma düzenini koruyamazsınız, devam ettiremezsiniz, sürdüremezsiniz ve de denetim konularının keyfi olarak kaldırılması, gündemin ikide bir altüst edilmesi doğru değildir, yanlıştır dedik. Şimdi, bugün, tekrar aynı sözleri, aynı uyarıları yapmak üzere kürsüye çıkmak zorunda kalıyoruz.

Değerli milletvekilleri, eğer Meclis çalışmaları önemliyse, burada geçen dakika ve saniyeler önemliyse, bu hassasiyete, bu düzeni ikide bir değiştiren iktidar partilerinin uyması gerekir, dikkate alması gerekir ve iki de bir "Danışma Kurulunda oybirliği sağlanamadı" diye Meclis gündemini tekrar sil baştan altüst edemezler, etmemelidirler. Çünkü, Meclis çalışmaları bir ciddiyet ister, belli bir düzen içerisinde Meclisin faaliyetlerini yapması gerekir. Bu ciddiyeti, bu düzeni koruyamadığımız takdirde, saygınlığınızı da hiçbir zaman koruyamazsınız.

"Salı günü denetim konuları kaldırıldı" denildi, "çalışma saatleri uzatıldı" denildi, "Meclis gündemi yeniden belirlendi" denildi ve bugün, burada, yine aynı konuları tartışıyoruz. Çalışma saatlerini uzattınız; ama, dün akşam gördük, iktidar, burada mesai yapamaz duruma düştü. Neden; görüşülmesi gereken kanun tasarısı ve teklifleri için oturacak bakan bulunamadı Genel Kurulda.

Biraz önce gündem dışı konuşmalar yaptı sayın milletvekilleri. Üç sayın milletvekili gündem dışı konuşmalarını yaptılar, hükümetten cevap ve açıklamalar beklediler; maalesef, baktık ki, yine bu gündem dışı konuşmalara cevap verecek hiçbir bakan Genel Kurulda mevcut değildir. Meclisin böylesine ihmal edildiği, Meclis çalışmalarının hafife alındığı bir düzen hiçbir yerde görülemez. Meclis çalışmalarının bir ağırlığı vardır, yasama faaliyetinin bir ağırlığı vardır. Bu Meclisin, hükümetin de üzerinde bir ağırlığı vardır; ama, görüyoruz ki, maalesef, Meclisin, sayın bakanları buraya getirme iradesi yok, gücü yok.

Burada kanun tasarısı ve teklifleri görüşülürken, gündem belirlenmişken, hiçbir sayın bakanın burada bulunmaması, hiçbir üyenin affetmemesi gereken bir durumdur. Her üyenin ve bütün siyasi partilerin, kendine ve grubuna olan saygınlığını düşünmesi, dikkate alması, en azından gündemi ona göre oluşturması lazım. Burada en önemli konular görüşülürken bile, Genel Kurulda en hayati meseleler görüşülürken bile, bir tek sayın bakanın burada bulunmaması, Meclise verilen, Meclise duyulan saygıyı gösterir. Bu ağırlığı, bu saygınlığı oluşturacak olan sayın milletvekillerinin kendileridir; ama, bunlar önemli değil; hükümetten görüşülecek kanun tasarısı ve teklifleri gelir, sıralamasını ona göre yaparız; yeterli hazırlık var yok, aldırış etmeyiz; biz, hükümetten gelen gündemi burada uygulamaya çalışırız dersenez; bu, yanlış bir tutum olur; bu, yanlış bir davranış olur; bunun terk edilmesi lazımdır.

Daha dün akşam, bugünkü gündemle ilgili olarak, ben, iktidar partilerin grup başkanvekilleri-ne sordum: Olağanüstü, sıralamada bulunmayan veya ön sıralarda bulunmayan herhangi bir kanun tasarı ve teklifini Genel Kurul gündemine sokarsanız, sözcü bulmakta, ilgili arkadaşlarımızın hazırlık yapmasını sağlamakta sıkıntı çekebiliriz; hiç değilse, bir gün önceden haber verin, bilgimiz dahilimizde olsun, görevli milletvekillerimizi belirleyelim ve hazırlıklarını ona göre yapınlar; Meclis çalışmaları verimli geçsin, etkili geçsin, etkin geçsin, ne tartışıldığını bütün üyeler anlasın, kavrasın dedik; maalesef, dün akşam geç saatlere kadar henüz iktidar partilerin grup başkanvekilleri de bugün Genel Kurulda hangi kanun tasarı ve tekliflerinin görüşüleceğini bilmiyorlardı.

Bu sabah saat 11.00'de Danışma Kurulu toplandı ve önümüze bir liste konuldu. Bu listeye bakıyorsunuz, gündemin 169 uncu sırasındaki bir kanun tasarısını bugün görüşmek zorundayız. İki saat önce haberinizi oluyor gündemin 169 uncu sırasındaki bir kanun tasarısının bugün görüşüleceğine. Gündemin 170 inci sırasındaki bir başka kanun tasarısı yine bugün görüşülecek.

Değerli milletvekilleri, Meclise saygı bu değildir. Meclis çalışmalarının etkinliğini sağlamak, verimliliğini sağlamak, bu yolla, bu yöntemle, bu usulle gerçekleştirilemez. Biz, gerçekten istiyoruz ki, Meclis, zaman kaybetmesin, tartışmaması gereken şeyleri, boşuna, tartışma zeminine çekmesin, verimli çalışsın ve Meclisten geçen kanun tasarı ve teklifleri üzerine konuşacak arkadaşlarımız, hazırlıklarını yapabilsinler, hazırlıklarını yapabilmek için yeterli süreyi bulabilsinler ve buradaki tartışmalar, görüşmeler, konuşmalar anlaşılacak şekilde ve verimli bir şekilde geçsin; bizim arzu ettiğimiz husus budur. "Hayır, biz böyle bir şey arzu etmiyoruz, Meclis âdeta bir kanun yapma makinesidir" deme hakkı hiç kimseye verilmiş değildir; çünkü, bu Meclis, kanun yapma makinesi olarak algılanamaz. Yasama faaliyeti başka bir şeydir, üst üste, hazırlıksız, çalışmasız ve de gündem aniden oluşturularak kanun çıkarılmaz burada. Bu bakımdan, iktidar partilerinin gündemi alt üst etme alışkanlıklarını bundan sonra terk edeceklerini umut ediyorum. Salı günü yaptığım konuşmada da aynı şeyi söyledim: Bu alışkanlıkları terk etmek gerekir. Bu alışkanlıklarla yürünmez, yasama faaliyeti yapılmaz dedik; ama, bugün görüyoruz ki, önceki günkü söylediklerimiz iyi anlaşılmamış. Umut ediyorum ki, bu kez söylediklerimiz daha iyi anlaşılacaktır ve bundan sonra da Meclis gündemi bu şekilde alt üst edilerek yasama faaliyetlerine devam etme zorunluluğunda hiçbir milletvekilini, iktidar partileri, bırakmaz.

Sonra, yine bugünkü öneride var; bu denetim konularına karşı hükümetin, iktidar ortaklarının duyduğu alerjiyi anlayabilmek mümkün değil değerli arkadaşlarım. Yıllardır, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu çalışır; belli bir düzen kurulmuştur, bu, yılların tecrübesiyle oluşturulmuş bir düzendir. Salı günü denetim konularına ayrılır, ayrıca, çarşamba günü 1 saat, yine, denetim konularına ayrılır; ama, maalesef, mevcut iktidar, iktidar ortakları, her getirdikleri öneride denetim konularını kaldırmaktadırlar. Aman denetim konuları görüşülmesin, kanun tasarı ve teklifleriyle devam edelim, hangi kanun tasarı ve teklifinin görüşüleceğini de önceden sayın milletvekilleri bilmesinler, baskın yapalım, aniden geçirelim. Bu mantık, bu anlayış, sağlıklı bir anlayış ve sağlıklı bir mantık değildir değerli arkadaşlarım. Onun için, son kez, iktidar partilerinin, benim burada ifade ettiğim duyarlılıkların bütün Meclisin duyarlılıkları olduğunu kabul etmelerini bekliyorum ve çalışma düzeninin bu anlayış çerçevesinde belirlenmesini, tekrar, kendilerinden beklediğimi ifade ediyor; hepinize saygılar sunuyorum. (FP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Şener.

Öneri lehinde, Sayın Köse; buyurun efendim. (MHP sıralarından alkışlar)

İSMAIL KÖSE (Erzurum) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; konuşmama başlarken Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum; çalışmalarımızın da hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Sayın Başkanım, muhalefete kulak vermeyen iktidarın başarıya ulaşması mümkün değildir. Bunu, hem demokrasiye inanan bir insan olarak hem de Türkiye Büyük Millet Meclisinin uyumlu ve uzlaşmacı bir ortam içerisinde çalışmasından zevk alan bir milletvekili olarak öncelikle arz etmek istiyorum.

Muhalefet demek, her şeye karşı çıkmak, her şeyin kötü olduğunu söylemek değildir. Muhalefet, iktidar partilerinin teşekkül ettirmiş oldukları ortaklıklarından meydana gelen, hatta, zaman zaman, kendi aralarında uyum sağlamadıkları yerde dahi, uzlaşma noktasında iktidar partilerine yardımcı olan müessesedir. Bunun farkındayız, bunun ne kadar faydalı bir hizmet yarısı olduğunu ve bu 1999 yılından sonra teşekkül eden 21 inci Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisindeki çıkarılan yasalarda, iktidar partileri kadar muhalefet partilerinin de katkısının olduğunu biz de biliyoruz, Yüce Milletimiz de biliyor.

Ancak, muhalefet partisi mensubu değerli grup başkanvekilli arkadaşlarımızın, öncelikle Sayın Turhan Güven Beyefendinin, Meclis Başkanvekilimizin yoklama yapmadan çalışmalarını başlatmasına karşı koydukları tavrı pek münasip ve nazik karşılayamıyorum.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Ben karşıyorum.

İSMAİL KÖSE (Devamla) – Şu bakımdan: Ben, burada, Meclis Başkanvekilimizin müdafasını yapma durumunda da değilim; kendileri, muhakkak surette, hem hukukî hem de buldukları konum itibarıyla çok daha isabetli bir şekilde bunu yapacaklardır, yapmaya da muktedirlerdir.

Benim söylemek istediğim şudur. Meclis Başkanı, yalnız salondaki milletvekillerimizi görmekle görevli değildir.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Salon dışındakileri de görecektir herhalde!

İSMAİL KÖSE (Devamla) – Meclis Başkanı, arif insan demektir, basiretli insan demektir ki, Yüce Meclis onu oraya oturtuyor.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Meclis Başkanı, İttüdüğü uygulayan insan demektir.

İSMAİL KÖSE (Devamla) – İzin verir misiniz efendim; bakın, ben zataâlinizi dinledim.

Milletvekili burada sırada oturmak mecburiyetinde değildir; İttüdüğün herhangi bir hükmü varsa bana getirin, ben de okuyayım. Yani, şu sırada, şurada oturacak diye bir kayıt varsa İttüdükte, getirin, ben de onu okuyayım. Öyle bir hüküm yok. Ne var; yoklama ve karar yetersayısı istediğiniz zaman milletvekili burada olmak mecburiyetindedir; buna saygı duyuyorum. İktidar partilerini de ikaz ediyorum, kendi milletvekillerimizi de ikaz ediyorum; buraya getirdiğimiz öneriler biraz sonra oylanacak; eğer, oylamada, burada, grupların arkasında milletvekilleri olmazsa, muhalefet partilerine söyleyecek sözümlüz kalmaz. Bu, kamuoyunda da sizi sıkıntıya sokar. İktidarı teşkil eden değerli grupların milletvekilleri, ben de buradan, kürsüden ikaz ediyorum, Yüce Milletimizin huzurunda da sizi ikaz ediyorum.

Ben burada, hayır, her şeyi yanlış konuşuyorsunuz diye bir ifade kullanmıyorum; ancak, Meclis Başkanımızın istihbaratı bizim istihbaratımızdan çok daha güçlüdür; kulislerde kim oturuyor, odalarından kimler geldi, bugün çoğunluk var mıdır... (FP ve DYP sıralarından gülüşmeler) Evet, yoklama olabilecek şekilde, burada ne kadar milletvekili olabileceğini tahmin edecektir. (MHP, DSP ve ANAP sıralarından alkışlar, FP ve DYP sıralarından alkışlar [!])

KAMER GENÇ (Tunceli) – Evlerde kimler var, kimler yok, onları da Meclis Başkanı görecektir!

İSMAİL KÖSE (Devamla) – Kaldı ki, yapılan çalışmaların, buradan çıkarılan kanunların, kanun tasarısı ve tekliflerinin kanunlaşması sonucundaki çalışmaların da ne kadar ciddî bir hizmet olduğunu biz kendimize sormayalım, yüce milletimize soralım.

Şu bir yıl içerisinde, 21 inci Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisinin ortaya koymuş olduğu performanstan, Yüce Meclisimiz prestij kazanmıştır ve sizler de bu prestijden istifade ediyorsunuz ey muhalefet milletvekilleri! (MHP sıralarından alkışlar) Onun için, bunu da gözardı etmeyiniz. Sayemizde, beraberce, sizin de katkılarınızla çıkardığımız kanunlar sonucunda yüce milletimizin takdirini kazanıyoruz.

Burada, kavga etmeden, güzel bir tartışma üslubu içerisinde istişare ederek konuşuyoruz ve çalışmalarımızı yapıyoruz ve Sayın Başkanın uygulamasını da takdirle ve saygıyla karşılıyorum, çok doğru bir uygulama yapmıştır. (MHP ve DSP sıralarından alkışlar) Çünkü, ben de, kulislerden biraz istihbarat aldım; sayının, toplantı yetersayımıza ulaşabileceğini... İnşallah, öyle görmek istiyorum... Sayın milletvekilleri, öyle görmek istiyorum; haberiniz olsun!..

TURHAN GÜVEN (İçel) – Sayın Başkan, o da dışarıdakileri saymaya devam ediyor.

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Sayın Başkan, yani, beni teyit ediyor; salonda yeterli sayı olmadığını teyit ediyor.

İSMAİL KÖSE (Devamla) – Şimdi, Sayın Grup Başkanvekilimiz Abdüllatif Şener Beyefendi, sıralamanın her gün değiştiğini ifade ettiler.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bakın, bir önceki hafta yapılan Danışma Kurulu toplantısında bu sıralama, Sayın Fazilet Partimizin temsilcisi tarafından da görülmüştür, öğrenilmiştir ve konuşmacı arkadaşlarımızın da tespit edilmesi gerekirdi.

Ne yaptık?.. Affedersiniz, dün akşam için söylüyorum; dün akşam, zatiâliniz "sıralamada bir değişiklik olabilir mi" diye sordunuz. "olabilir" dedim, tarım satış kooperatifleri birlikleriyle ilgili kanun tasarısına öncelik verebiliriz.

"Niçin"ine geliyorum... Şimdi, şu sıralamalara itiraz eden değerli milletvekillerinin, grup başkanvekillerinin, kamuoyunun, milletimizin bilmesi lazım. Önceliğimizi neye veriyoruz; birincisi, ekonomi diyoruz. Türkiye'nin içerisinde bulunduğu en önemli mesele, ekonomik meselelerdir, sıkıntılardır. Nedenlerine, niçinlerine girmek istemiyorum; öyle bir tartışma şu andaki konumuzla ilgili değil, onun için oraya girmek istemiyorum; ancak, gündem dışı konuşma yapan değerli milletvekili arkadaşlarımızın konuşmalarına da dikkat edersek, köydeki insanımız hizmet bekliyor. Burada, köylü vatandaşımızı ilgilendiren, çiftçimizi ilgilendiren 4 kanun tasarısı var; araziye sulayacağımız, hayvanları ıslah edeceğimiz, topraklarla ilgili, bir üretim artışını sağlayacağımız gerekli kanun tasarıları var.

Neyimiz var?.. yetmiş sene den bu yana birlikleri kurmuşuz, o günkü kanunla yönetmişiz. Bugün, yeni bir düzenleme getiriyoruz. Bu düzenlemeyle, birliklere, yeniden bir çalışma düzeni getiriliyor. Bu çalışma düzeniyle birlikte, birliklere, bugünkü şartları içerisinde gelişmesine uygun demokratik bir yönetim tarzı getiriyoruz. Bu ne demektir? Birliklerimiz, bugüne kadar üretmesi gereken -adı üstünde- "tarım satış" veya "tarım üretim kooperatifleri" dediğimiz birliklerimiz, üretceği yerde tüketmeye başlamış ve bir istihdam kaynağı olarak, maalesef, oraya, insanlar konulmuş; maalesef, çiftçimizin sırtında, köylümüzün sırtında bir yük meydana gelmiş. Şimdi, onun önünü açacağız. Neyle; işte, kanun tasarımızı getirmişiz. Yani, neresinden bakarsanız bakınız, köylümüzün, çiftçimizin meselesini ortadan kaldıracak, onlara imkân sağlayacak bir kanun tasarısı...

Ne yapıyoruz?.. Bakın, hükümetimiz "enflasyonu, yüzde 25'e düşüreceğiz" dedi ve bütün artışlardaki rakamların da yüzde 25 olarak değerlendirilmesini tavsiye etti. Meslek kuruluşlarımıza da teşekkür ediyorum; bunu, kendilerine bir görev kabul ettiler; meslek kuruluşlarımız dahi, enflasyonun düşürülmesi konusunda hükümetimize yardımcı oluyor.

Şimdi, hükümetimiz, yeni bir tasarıyla, Bağ-Kurda ve SSK'da primleri yüzde 25'e düşürüyor. Hadi, buna karşı çıkın bakayım! Yani, vatandaşımızın, Bağ-Kur primiiyle ilgili insanımızın, SSK primiiyle ilgili vatandaşımızın ve devletin sırtında kambur olan bir mültesesede sıkıntı meydana gelmiş; onun düzenlenmesiyle ilgili bir kanun tasarısı getirmişiz. Bakıyorsunuz, getirdiğimiz tasarılar, işçiyi ilgilendiriyor, çiftçiyi ilgilendiriyor...

Biraz sonra ne getiriyoruz; Sanayi Bakanlığı Teşkilat Kanunu ile Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu veya esnafla ilgili bir kanun getiriyoruz. Yani "orta sınıf" dediğimiz, belkemiğimiz, her şeyimiz, onur duyduğumuz köylümüzün, çiftçimizin, esnafımızın ve işçimizin meselelerini halledecek kanun tasarıları getiriyoruz.

Peki, başka ne getiriyoruz; bakın, burada, yargıyla ilgili, idarî ve adlî, aynı zamanda, bölge idare mahkemeleriyle ilgili, Danıştayla ilgili kanun tasarıları getiriyoruz. Yani, şuradaki 25 kanun 1 Hazirana kadar çıkacak. Yardımcı olursunuz, hep beraber, elbirliğiyle çıkarırız. Efendim, değişiklik istiyoruz... Tabii, hakkınız; önerge veriyorsunuz ve yine, uzlaşmak suretiyle, o güzel katkılarımızla, kanunlar üzerindeki gerekli değişiklikleri de yapmak suretiyle, kanunlardaki, bu beraberce ortaya çıkardığımız en son çalışmalar da birlikte teşekkül etmiş oluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL KÖSE (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Köse; tamamlayın efendim.

İSMAİL KÖSE (Devamla) – O bakımdan, değerli Grup Başkanvekillerimizin zaman olarak itirazlarına hak veriyorum; ama, her milletvekilinin ya da her grubun da ayrı fonksiyonu ve görevi var. Bizim görevimiz, iktidar partileri olarak, bu Meclisi çalıştırmaktır. Hükümet, bu Meclisi çalıştırmak mecburiyetindedir. Daha 25... Haberinizi olsun; 100'ün üzerinde kanun çıkaracağız, haziranın sonuna kadar, Allah nasip ederse. (MHP sıralarından alkışlar)

Evet, Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planımızı götüreceğiz; yani, öntümüzdeki beş yılımız, ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel yönümüzde ne getirecek, ne götürececek; millî planımızı beraberce tartışacağız. Bu bakımdan, bu çalışmaların hepsinde fayda görüyoruz; ama, muhalefetin de söylemiş olduklarına saygı duyuyorum, özellikle devam konusunda, özellikle sayın bakanların oturması konusunda.

Özellikle Sayın Bakanım da buradan söylüyorum, lütfen, meslektaşlarınıza söyleyiniz, burada, her oturumda birkaç bakan olsun; ben, buna saygı duyuyorum. (FP sıralarından alkışlar) Evet, bu, Meclise saygıdır; muhakkak surette gereği de odur. Yani, burada, kanunlar görüşülürken, Mecliste, hangi konuda olursa olsun -çünkü, bakan, hükümeti temsil ediyor- o bakanın, burada, çıkıp, hiç olmazsa o konuyla ilgili bilgi vermesi lazım; o bilgiyi alarak hükümete götürmesi gerekir.

Şimdi, dışarıda bir sürü avukat arkadaşımız var.

AHMET İYİMAYA (Amasya) – Avukatlar sürü değıldir!

İSMAİL KÖSE (Devamla) – Avukatlık kanunu tasarısı hazırlanmış, görüşülmüyor.

Biliyorsunuz, yavrular, öğrencilerimiz sokakta kağıdı. Öğrenci affını getiriyoruz; hep beraber tartıştık, konuştuk. Bazı noksanlarımız var; o noksanları da, Allah nasip ederse, zaman içinde telafi edeceğiz; ama, hiç olmazsa, binlerce öğrencimizi, eylül ayında, izin verin de, hiç olmazsa şu imtihanlara kavuşturalım, öğrenci affını çıkaralım.

Bu düşüncelerle, inşallah, inanıyorum ki, bu konuşmalardan sonra muhalefet partilerinin değerli milletvekilleri ve grup başkanvekilleri de -bizim gibi düşündüklerinden şüphem yoktur- aynı desteği göstereceklerdir ve bu hayırlı hizmetlerde katkıları olacaktır.

Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (MHP, DSP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Köse.

Öneri üzerinde başka söz talebi?.. Yok.

Öneriyi okutacağım, sonra oylarınıza sunacağım...

TURHAN GÜVEN (İçel) – Sayın Başkan, öneriyi okutun, ondan sonra karar yetersayısının aranılmasını isteyeceğiz.

BAŞKAN – 1 inci öneriyi okutuyorum:

Öneriler :

1. Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 4 üncü sırasında yer alan 373 sıra sayılı kanun teklifinin bu kısmın 1 inci sırasına, 169 uncu sırasında bulunan 427 sıra sayılı kanun tasarisinin 2 nci sırasına, 170 inci sırasında yer alan 429 sıra sayılı kanun tasarisinin 3 üncü sırasına, 11 inci sırasında yer alan 384 sıra sayılı kanun tasarisinin 4 üncü sırasına, 5 inci sırasında yer alan 357 sıra sayılı kanun tasarisinin 5 inci sırasına, 6 nci sırasında yer alan 385 sıra sayılı kanun tasarisinin 6 nci sırasına, 148 inci sırasında yer alan 401 sıra sayılı kanun tasarisinin 7 nci sırasına, 7 nci sırasında yer alan 376 sıra sayılı kanun tasarisinin 8 inci sırasına, 8 inci sırasında yer alan 329 sıra sayılı kanun tasarisinin 9 uncu sırasına, 9 uncu sırasında yer alan 330 sıra sayılı kanun tasarisinin 10 uncu sırasına, 130 uncu sırasında yer alan 377 sıra sayılı kanun tasarisinin 11 inci sırasına, 119 uncu sırasında yer alan 356 sıra sayılı kanun tasarisinin 12 nci sırasına, 21 inci sırasında yer alan 71 sıra sayılı kanun tasarisinin 13 üncü sırasına, 2 nci sırasında yer alan 368 sıra sayılı kanun tasarisinin 14 üncü sırasına, 49 uncu sırasında yer alan 173 sıra sayılı kanun tasarisinin 15 inci sırasına, 63 üncü sırasında yer alan 205 sıra sayılı kanun tasarisinin 16 nci sırasına, 10 uncu sırasında yer alan 216 sıra sayılı kanun tasarisinin 17 nci sırasına, 167 nci sırasında yer alan 421 sıra sayılı kanun tasarisinin 18 inci sırasına, 145 inci sırasında yer alan 394 sıra sayılı kanun tasarisinin 19 uncu sırasına, 172 nci sırasında yer alan 426 sıra sayılı kanun tasarisinin 20 nci sırasına, 1 inci sırasında yer alan 89 sıra sayılı kanun tasarisinin 21 inci sırasına, 3 üncü sırasında yer alan 402 sıra sayılı kanun tasarisinin 22 nci sırasına, 164 üncü sırasında yer alan 418 sıra sayılı kanun tasarisinin 23 üncü sırasına, 25.5.2000 tarihli gelen kağıtlarda yayımlanan ve aynı gün dağıtılan 434 sıra sayılı kanun tasarisinin, 48 saat geçmeden bu kısmın 24 üncü sırasına, 147 nci sırasında yer alan 399 sıra sayılı kanun teklifinin 25 inci sırasına alınması önerilmiştir.

III. – Y O K L A M A

(DYP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

TURHAN GÜVEN (İçel) – Sayın Başkan, toplantı yetersayısının aranmasını istiyoruz.

BAŞKAN – Efendim, yoklama talebi vardır: 20 milletvekili arkadaşımızı tespit edeceğim ve yoklama yapacağım.

Sayın Nevzat Ercan, Sayın Turhan Güven, Sayın Ali Şevki Erek, Sayın Burhan İsen, Sayın Ahmet İyimaya, Sayın Oğuz Tezmen, Sayın Kamer Genç, Sayın Ali Rıza Gönül, Sayın Mahmut Nedim Bilgiç, Sayın Fevzi Şihanhoğlu, Sayın Sadri Yıldırım, Sayın Mehmet Gölhan, Sayın Ali Naci Tuncer, Sayın Hasan Ekinci, Sayın Hakkı Töre, Sayın Salih Sümer, Sayın İbrahim Konukoğlu, Sayın Zeki Ertugay, Sayın Sait Değer, Sayın Veysi Şahin.

Bu 20 arkadaşımızı da yoklamaya ilave edeceğiz.

İSMAİL KÖSE (Erzurum) – Sayın Başkan, affedersiniz, özür dilerim...

BAŞKAN – Buyurun efendim.

İSMAİL KÖSE (Erzurum) – Ad okunarak yoklama yapılmasını istirham ediyorum.

BAŞKAN – Ad okunmak suretiyle yoklama çok uzun sürüyor. Sistemimiz müsait. Elektronik cihazla yoklama yapacağım.

Sayın Hatiboğlu, bir şey mi ifade etmek istediniz efendim?

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) – Efendim, yoklamaya geçeceksiniz, ben yoklamadan sonra ifade edeyim.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Hiçbir kâğıt kabul etmiyoruz.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Kâğıt gönderenlere bakalım efendim, hem yoklamada bulunuyorlar hem kâğıt gönderiyorlar. Kâğıt gönderenleri kontrol edelim.

BAŞKAN – Pusula yollayanları tek tek takip edeceğiz Sayın Genç.

Yoklamaya geçiyorum.

Yoklama için 10 dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, toplantı yetersayısı vardır. Şu anda ekranda, 184 milletvekili arkadaşım, burada bulduklarını elektronik cihazla göstermişlerdir. Yoklama talebinde bulunan 20 arkadaşımı da üzerine ilave edince, bu rakam, 204 sayısına ulaşmaktadır. Dolayısıyla, toplantı yetersayısı vardır, görüşmelere kaldığımız yerden devam edeceğim. (DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

V. — ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1. — Genel Kurulun çalışma gün ve saatleriyle gündemdeki sıralamanın yeniden yapılmasına ilişkin DSP, MHP ve ANAP Gruplarının müşterek önerisi (Devam)

BAŞKAN – 1 inci öneriyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler...Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci öneriyi okutuyorum :

Genel Kurulun 26.5.2000 Cuma ve 2.6.2000 Cuma günleri, 30.5.2000 Salı, 31.5.2000 Çarşamba, 1.6.2000 Perşembe günleri 14.00-19.00, 20.00-23.00 saatleri arasında çalışması, 26.5.2000 Cuma ve 2.6.2000 Cuma günlerinde de kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesi, 30.5.2000 Salı günü sözlü sorular ile diğer denetim konularının görüşülmemekle, bu birleşimde de kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesi, 31.5.2000 Çarşamba günü de sözlü soruların görüşülmemesi, 26.5.2000 Cuma günü gündemin 7 nci sırasına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışma süresinin uzatılması, tasarı ve tekliflerin görüşmesinde soru-cevap işleminin 10 dakikayla sınırlandırılması önerilmiştir.

BAŞKAN – 2 nci öneriyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

Alınan karar gereğince...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum)– Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun efendim.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) – Sayın Başkanım, Değerli Grup Başkanvekili İsmail Köse Beyefendi, toplantı yetersayısının nasıl tespit edileceğini ifade buyururlarken, öyle bir tanım getirdiler ki, sanki, sadece Genel Kurul salonunda değil; ama, kulislere olan milletvekilleri de bu yetersayıya dahil edilebilir, komisyonlarda olanlar da yetersayıya dahil edilebilir; hatta, Allah hepsine uzun ömürler versin, hayatta olan her milletvekili bu yetersayıya dahil sayılabilir ve bu suretle de, yetersayı takip ve tespit edilebilir dediler. Bunu, hem zabıtlara geçti, düzeltilsin diye arz ediyorum, hem de bizi milyonlarca insan izliyor; yani, istihfaf ediyoruz, alaya alınırız diye korkuyorum. Böyle bir yetersayı tanımı olmaz; çünkü, Anayasaya göre çalışmak zorundayız. İkincisi, Anayasanın 95 inci maddesinin atfıyla, İçtüzüğe göre çalışmak durumundayız. Bu mantıkla gidersek, devamsızlık cetvellerini Başkanlık nasıl düzenleyecektir? Onun için, izinizle, ben, Anayasanın, toplantı ve karar yetersayısıyla ilgili maddesini -zatiâliniz ve Heyet biliyor, bir eksikliğimiz olduğu için değil- zabıtlara geçsin diye arz ve ifade ediyorum:

“Toplantı ve karar yeter sayısı

Madde 96.– Anayasada, başkaca bir hüküm yoksa, Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının en az üçte biri ile toplantı ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir; ancak, karar yeter sayısı, hiçbir şekilde, üye tamsayısının dörtte birinin bir fazlasından az olamaz.”

Toplantı... Toplanma, bir arada olma demektir.

BAŞKAN – Anayasanın ilgili maddesini de okudunuz; çok teşekkür ediyorum; peki efendim...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) – Ben, sırf zabıtlara geçsin diye arz ettim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Zabıtlara geçti efendim; ben de size teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, alınan karar gereğince 1 inci sraya alınan, Amasya Milletvekili Gönül Saray Alphan'ın, Orman Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu raporunun müzakerelerine başlıyoruz.

VI. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. – *Amasya Milletvekili Gönül Saray Alphan'ın, Orman Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (2/163) (S. Sayısı : 373) (1)*

BAŞKAN – Komisyon?.. Burada.

Hükümet?.. Burada.

Komisyon ve Hükümet yerlerini aldılar.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Raporun okunmasında karar yetersayısının aranmasını istiyorum.

BAŞKAN – Karar yetersayısını arayacağım efendim.

Komisyon raporunun okunup okunmaması hususunu oylarınıza sunacağım: Raporun okunmasını kabul edenler... Etmeyenler...

(1) 373 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Sayın Köse'ye göre var, salona göre yok.

BAŞKAN – Efendim, Kâtip Üyelerimiz arasında tereddüt var; müsaade buyurursanız, oylama-yı, elektronik cihazla yapacağım.

Raporun okunup okunmaması hususunu tekrar oylarınıza sunuyorum ve oylama için 5 dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, karar yetersayısı vardır, raporun okunması reddedilmiştir.

Teklifin tümü üzerinde ilk söz, Doğru Yol Partisi Grubu adına Artvin Milletvekili Sayın Hasan Ekinci'de.

Buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

DYP GRUBU ADINA HASAN EKİNCİ (Artvin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Orman Kanununun 34 üncü maddesinin değiştirilmesi teklifi üzerinde, Doğru Yol Partisinin görüşlerini arz etmek üzere huzurunuzdayım.

Görtlüme başlayacağımız kanun teklifi, yaklaşık 9,5 milyon orman içi ve orman kenarı köylüsünü ilgilendiren, yaklaşık, vahidi fiyatla çalışan, 500 000 ile 700 000 arasında orman köylüsünü ilgilendiren, bu ürettiği emvali son depoya kadar getiren nakliyeciyi ilgilendiren ve Türkiye'nin, millî gelirden en az pay alan bir kesiminin meselesini bugün burada konuşacağız.

Bu taslak, bir saat önce elime geçti. Ben, yalnız Doğru Yol Partisinin görüşlerini değil, bir uzman kişi olarak, bölge şefliği, işletme müdürlüğü, başmüdürlük ve iki dönem bakanlık yaptığım bir önemli konuda, daha çok halkımızı, orman köylüsünü ilgilendiren bir konuda görüşlerimi ifade etmek istiyorum.

34 üncü madde nedir; 34 üncü madde, orman köylüsüne bazı haklar veren bir madde. Niçin değiştiriliyor; bu madde artık işlemez hale gelmiş, bu nedenle değiştiriliyor; çünkü, bu madde konulduğu zaman, orman çalışanlarına, orman köylüsüne birçok haklar getiriyordu; bu haklar, gelişmeler nedeniyle ortadan kalkmış. Nasıl kalkmış: Üretimde maliyetler artmış, satış bedelleri neredeyse aynı veya üstüne çıkmış, kooperatiflere yasadan doğan hakkın verilmesi için bir sebep ortada kalmamış ve dolayısıyla, kooperatiflere, orman köylüsüne bir pay olarak bu kanuna konan pay kalmamış.

Şimdi, tabî ki, taslakta, paydan bahsediliyor. Paydan bahsedilebilmesi için, önce, bu payın var olması gerekir. Bu pay var mı? Şimdi, eğer, orman üretimi ve bu konudaki Bakanlığın döner sermayesi 100 trilyona yakın bir borç kıskacına girmişse, döner sermaye işçisinin, çok ağır şartlar içerisinde üretim yapan köylünün alınterini ödeyemez bir noktaya gelmişse ve buradan doğan haklar da artık ortadan kalkmışsa, bir pay vermenin fazla anlamı yok.

Şimdi, bu taslak, bu büyük yaraya merhem mi; mesele burada. Bu insanlar, gelirden en az pay alan bu insanlar, Yüce Meclisten çıkacak olan bu yasayı beklemekte-dirler. Bu yasa yaraya merhem değildir. Bu ayrıca meselenin içine girdiğimizde göreceğiz ki, orman çalışanlarına, köylüsüne, nakliyecisine yine yeterli bir gelir temin etmeyecektir. Kaldı ki, maliyetlerin sürekli yükselmiş olması ve ihale ortalamalarının da çok yüksek olması bu kooperatiflere verilen hakları da ortadan kaldırmıştır.

Bu 34 üncü madde çok iyiliklerle konmuş ve işlemez hale gelmiştir. Keşke, bu bir taslak halinde gelmeseydi, hükümet köklü bir tasarımı Yüce Meclisin önüne getirmiş olsaydı. Keşke, vahidi fiyatla çalışan yaklaşık 500 000 insanın sosyal haklarını da buraya getirseydi. Bu vahidi fiyatla çalışan insanların hiçbir sosyal güvencesi yoktur; yaklaşık üç dört yıl önce hazırlanan bu sosyal güvenlik taslağı henüz ortada yok.

Keşke, böylesine önemli bir konuyu bir milletvekilinin veyahutta bu milletvekilimize keşke orman teşkilatının hazırladığı bir taslak olsaydı. Burada, meselenin içine girince görülüyor ki, bu taslak, Or-Koop üst kooperatiflerinin hazırladığı, belki kendilerini bir süre rahatlatacak bir taslaktan ibarettir. Yani, bu, yaraya merhem değildir ve keşke, hükümetimiz, böylesine zor durumda olan orman çalışanlarına orman köylüsüne, ormanın civarında çalışan bu insanlara merhem olacak doğru bir tasarımı buraya getirseydi; ama, burada bazı şeyler de getiriliyor. Nedir bu; kooperatiflere tahsis yapılırken, daha doğrusu yüzde 25'ler verilirken, tesis şartı aranıyordu; yani, kooperatiflerin sanyai tesisleri varsa, bu tahsis yapılıyordu. Bu kaldırılıyor, bu, iyi bir gelişmedir, doğrudur; çünkü, orman köylüsünün, devletin desteklediği veya devletin yaptırdığı bir tesisi yoktur. Tesis şartı uygulanamıyordu ve onun da başka şekilde çareleri bulunuyordu. Tesis şartının kaldırılmış olmasını önemli bir gelişme olarak değerlendiriyorum. Yalnız, bu teklifte, çok kötü olan ve çok ayrıcalıklı olan -hatta kooperatifleri birinci sınıf, ikinci sınıf haline getirecek- verilen bir hakkın geriye alınması söz konusudur. Acaba bu nasıl... Eğer, teklif sahibi bunu düşünmediyse, Komisyon niçin düşünmedi?! Deniliyor ki: "34 üncü maddeden doğan bu hakları, ancak üst birliğe üye olan kooperatifler alacaktır." Halbuki, daha önce bütün kooperatifler alıyordu, bununla verilen hakkı geriye alıyorsunuz; yani, mesleği, üst kurula bağlılığı şart koşuyorsunuz. Böyle bir düşünce olur mu?! Siz, daha önce orman kooperatiflerine verilen -zaten verilemeyen, ortadan kalkan- bir hakkı, yeni bir düzenlemeyle alıyorsunuz. Gerekçe nedir; "üst kurula üye olsun" diyorsunuz. Belki bu kooperatifler, çeşitli nedenlerle, mahkeme kararıyla veya başka bir şekilde üst kurula üye olmayabilir. Üst kurula üye değildir diye, hak ettiği ve o zor koşullarda kesmesinin, sürmesinin, son depoya kadar indirmesinin, emeğinin, alınterinin karşılığını vermiyorsunuz. Böyle ayrıcalık ve böyle verilen hakkı geriye alma... Efendim, üst kurula üye olsun. Ama, üst kurula üye olmak, kesinlikle şart olamaz. Biz, burada, bir hakkın teslimini yapıyoruz. Siz, üye olmayan kooperatiflere -kesmiş, sürütmüş, son depoya kadar getirmiş, nakletmiş, alınteri dökmüş- alınteri döktüğü yeri, bu hakkı vermeyeceksiniz; bu, son derece yanlıştır. Bunu, behemehal, Üçü Kurulumuzun düzeltmesi lazım. Üye olsun olmasın, kooperatifler, bu hakkı, eğer, yasa çerçevesinde hak etmişlerse almalıydılar. Yoksa, aman, üst kurula üye olsunlar diye, bunlara bir baskı aracı olarak bir hakkı kullanmak, yasaya da Anayasamıza da aykırıdır; verilmiş hakkın geriye alınması demektir. Bunun için, Genel Kurulumuzda bir önergemiz olacak. Umuyorum, Genel Kurulumuzun, bu adaletsizliği, bu eşitsizliği -ve hatta, çok zayıf bir gerekçeyle konan bu kısma bir ilave yapılarak- üst kurulda üye olsun olmasın "tüm kooperatifler, hak ettikleri yüzdeleri alacaklardır" şeklinde değiştirmesinde yarar görüyoruz. Bu maddede, son derece önemli bir maddedir.

Şimdi, burada, çıkacak olan bu yasayı böyle afelacele ve bir kooperatifler üst kurulunun isteği doğrultusunda çıkarırsak, bunun yanlışıları olur. Bunu, burada, bütün gruplarca olgunlaşturalım. Bu, biraz da siyasetüstü bir olaydır, çok teknik bir olaydır ve bir büyük kitleyi ilgilendiriyor, yaklaşık 9,5 milyon orman köylüsünü ilgilendiriyor, üreticiyi ilgilendiriyor. Bugün, düşünabiliyor musunuz, üretim yapan işçi, çoğu yerde -doğuda, güneydoğuda ve her tarafta- belki senenin bir ayında çalışıyor, bu işçinin, senenin bir ayında ürettiği ve son depoya getirdiği malın hakkını siz vermeyeceksiniz; bu, olacak iş değil!. Onun için, yasaya göre, hak eden bütün kooperatiflere bunun verilmesinin sağlanmasını, hassetan, Üçü Kurulumuzdan diliyorum.

Bunun ötesinde, Orman Kanununun bu maddesini değiştirirken, yine, orman köylüsüne daha başka hakların da verilmesi gerekir ve onları da, burada, Genel Kurulumuzda biraz daha değerlendirmemiz gerekmektedir. Şunu da söylemek istiyorum: Orman Bakanlığı, özellikle Orman Genel Müdürlüğü döner sermayesinin zorda olduğunu ifade etmek istiyorum; eğer, 100 trilyon liraya varan bir borç kıskacına girmişse, bunun sebebi, maliyetlerin çok yükselmiş olmasıdır ve Orman Genel

Müdürlüğü döner sermayesinin yükünü bir miktar azaltan bir yasa çıkmıştır. Yine, döner sermaye-deki bu yükü azaltmak lazım; yani, Hakkâri'deki, Kastamonu'daki, Muğla'daki bir köylünün ürettiği tomruğun, odunun üzerine, Ankara'da çalışan memurun, işçinin parasını bindirmemek lazım; yani, köylüye, emeğinin, alınçerinin karşılığını vermek gerekiyor.

Doğru Yol Partisi Grubu olarak, bu konuda önergelerimiz olacak ve desteklerinizi özellikle rica ediyorum.

Onun ötesinde, yine, bu maddeyle, yüzde 80 olan yakacak odun miktarı yüzde 100'e çıkarılıyor. Zaten yüzde 100 veriliyor idi; yani "yüzde 100'e kadar" deniliyordu. Yalnız, burada da olan şudur: Maliyetler yüksek olduğu için, yine, odunda da sıkıntı var. Yalnız, dünyanın her yerinde, artık, odun yakacak olarak kullanılmıyor. Burada, yine, teknik bir mesele var. Yüzde 100 vereceksiniz; ama, odun olarak veriyorsunuz, yakacak odun olarak veriliyor. Halbuki, burada yine yeni bir ilave yapılıyor, ağaçlandırma sahalarındaki aralama veyahut da imar çalışmalarından elde edilen odunun da yüzde 100'ünü veriyorsunuz. Buradaki üretimin bir bölümü sanayi odunudur. Eğer siz bunu yüzde 100 yakacak olarak verirseniz, sanayi gidecek çok değerli ve ekonomiye büyük katkısı olacak olan kısımları da siz, bu yakacak kısmına vermiş olursunuz. Artık, Türkiye'de, odunun ancak yakıt maddesi, tutuşturucu olarak kalması lazım ve yakacak olarak kullanılmaması gerekir. Burada, yüzde 100 yakacak veriliyor dendiği yerde, bu kısımda da sanayi odununu da gerekirse, üreticiye yüzde 100 vermek lazım; ama, ekonomiden bir kayıp olmasın; çünkü, bu ağaçlandırma sahalarından çıkan bu yakacak odunları büyük oranda sanayi odunudur. Eğer siz odun olarak yüzde 100 verirseniz, sanayi odununu yararlar, yakacak odun haline getirirler ve ekonomik kayıp olur. Geçmişte bunun çok örnekleri olmuştur, bakanlık mensupları bunu çok iyi biliyor ve bakanlık mensuplarımız da buna tedbir almışlardır. Yine, bu tedbiri de koymak gerekir. Yoksa, yüzde 100 kendilerine verelim; ama, sanayi odunu da olsa buradan çıkan, sanayi odununu da verelim; çünkü, o sanayi odununu yarıp, yakacak odun haline getirmesin diye, bu tedbiri de almamızın gerekli olduğunu ifade etmek istiyorum. Bu taslağın, bu teklifin çok konuşulması ve olgunlaştırılması gerekir ve Orman Bakanlığı mensupları bu konuda son derece ehildirler. Kendilerine yapılacak önerilerde de sanıyorum katkıları da olacaktır; ama, benim ricam şudur: Bu Kuruldan çıkacak olan bu kanunun, gerçekten, orman köylüsüne, orman çalışanına, bir merhem olması gerekir. Eğer bir anlam taşınuyorsa, bir yasayı çıkarmanın da fazla manası yoktur. Sadece, burada, 34 üncü maddenin üst birliklere bir imkân sağladığını görüyorum. Daha yaygın, köylünün, çalışanın, nakliyecinin, üreticinin daha çok yararlanacağı bir düzenlemenin Genel Kurulumuzda yapılmasını diliyorum, milletimiz de bunu dilemektedir; çünkü, bizi bugün izleyen insanlar, aşağı yukarı, kırsal alanlardaki insanlarımızdır, göçün en çok olduğu yörelerin insanlarıdır ve bu insanlarımız, acaba, bu Parlamentodan bize bugün ne çıkacak, 34 üncü maddenin yerine ne imkân getirilecek diye merak ediyor ve dağ fare doğurmasını diyor. Bu Mecliste bu kanun çıktığı zaman, bütün yurttaşlarımız, bizim sorunlarımıza hiç olmazsa kısmen bir yararı oldu desinler.

Bir değişiklik daha yapılıyor bu taslakta, 4785 sayılı Kanunla 1945 yılında devletleştirilmiş olan yerlerdeki üretim de bu kapsama sokulmak istenmektedir. Biliniyor ki, bu 4785 sayılı Yasaya göre, o zaman itiraz edilen, iade edilenler iade edilmiştir, geri kalanların tamamı devlet ormanı sayılmaktadır ve devlet ormanı üretimindeki koşullar, tabii ki, buralarda da geçerlidir ve yeni bir düzenleme getirildiğini gözlemedim. Burada, esasen, bu iadeye tabi olan yerler iade edilmiştir ve devletleşen yerlerde de üretim zaten devlet ormanıdır- diğer orman vasfında olan yerler gibi olmaktadır. Burası için yeni bir yasayla, öncelikle, şahıs ve tüzelkişilere ait olup, devletleştirilen bu ormanların, belki özelleştirilmesi gibi bir meseleyi gündeme getirebiliriz; ama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Ekinci; lütfen tamamlayın.

HASAN EKİNCİ (Devamla) – ...bu 34 üncü maddenin değiştirilmesiyle ilgili, Meclisimizden, iktidarıyla muhalefetiyle, hepsinin katkısıyla çok kapsamlı ve herkesin "evet, iyi oldu" diyebileceği bir yasanın çıkarılmasını diliyorum, hepinize saygılar sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ekinci.

Anavatan Partisi Grubu adına, Edirne Milletvekili Sayın Evren Bulut; buyurun efendim. (ANAP sıralarından alkışlar)

ANAP GRUBU ADINA EVREN BULUT (Edirne) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekillerimiz; bugün, Komisyonumuzdan geçip, Meclis gündemine indirilen Orman Yasasıyla ilgili bir maddelik teklifi görüşüyoruz. Benden evvelki konuşmacı arkadaşımızın da belirttiği gibi -komisyonun da gözünden kaçtığını tahmin ediyorum- bu maddenin tek özelliği "ancak, üst birliğe üye olan kooperatifler istifade eder" diyor. Halbuki, benim bildiğim kadarıyla, bugün Kastamonu'da, Artvin'de, Edirne'de -bende az da olsa- benim yirmi otuz kooperatifim bu yasadan istifade edemiyor.

Demokratik bir ülkede, burada, 5 partinin konsensüsüyle çıkarılacak olan bir kanundur. Hatta, Orman Bakanlığımızın daha değişik ve daha kapsamlı bir yasayı getirmesini temenni ederdik; çünkü, bir senedir, birbuçuk senedir bütün siyasî partilerimizin konuşmacıları, bölgemizin bütün milletvekilleri, tarım kesimin zor durumda olduğunu söylüyor; ama, bunların en zor durumda yaşama şartlarına mahkûm edilmiş olanı, Türkiye'deki 10 milyona yakın orman köylümüzdür. Orman köylüsü, kış şartlarına altı ay mahkûm kalmaktadır; geçimini orman ürünleri ve kısmen hayvancılıktan sağlamaktadır. Bugün, Or-Köy'ün, Orman Bakanlığımızın -daha evvel uygulamada olan- orman köylülerine hayvan edindirme projeleri devam etmektedir. Bugün, duyuyoruz ki, Orman Bakanlığımıza 10 trilyon lira para aktarılmış. Düşünebiliyor musunuz ki, geçimini sadece orman ürünlerinden ve hayvancılıktan sağlayacak olan bu 10 milyon insanımıza, 10 trilyon liranın hiçbir manası yoktur. Daha evvelki uygulamalarda da, bir köye, kura ile 50 kişi talip oluyordu, kuradan ya 2 ya da 3, vatandaşımız istifade ediyordu. Tabii, bundan 2-3, vatandaşımızın istifade etmesi de önemlidir; ama, bugün, tarım kesiminden şehirlere göç edenler daha ziyade orman köylüleridir.

Bu teklifte -komisyon metninde veyhut da teklifte- üst birliğe üye olma şartı getiriliyor. Bugün, benim tahminime göre, üst birliğe kayıtlı 70-80 kooperatif vardır. Bugün, kooperatiflerin üst birliğe üye olmasında zorunluluk yoktur; çünkü, yasal kooperatiflerdir. Bunu nereden biliyorsunuz diyorsanız, biz bunları örgütlerken, kooperatifçiliğin gelişmesi, köy insanlarının tamamının bundan istifade etmesi içindi. Biliyorsunuz, daha evvel, köylerde, köylü ve ormancı ilişkisi vardır; o köyde bir kişinin ormancıyla işi iyiyse, ötekilerin istifade etmesine gerek yoktu. İşte, bu kooperatifler bunun için kurulmuştur ve bunlar yasal kooperatiflerdir, o köylü, o bölgenin tamamını temsil etmektedirler.

Teklifte burada yeni muttali olduk. Anavatan Partisi Grubu adına, zaten bir önerge hazırlamıştık; bu önergeye de bütün partili arkadaşlarımızın katılmasını temenni ediyoruz.

Yalnız, Orman Bakanlığımızın en önemli meselesi, bugün uygulanmakta olan 2-B uygulamasıdır. Orman kadastro olmamış bölgemizde, bu orman ile halk ilişkisini önlememiz mümkün değildir. Bunlardan dolayı senelerdir hapis yatan, devletle devamlı mahkemelik olan yüzbinlerce insanımız vardır.

2-B uygulaması, 1996-1997 yıllarında pilot bölgeler olan Edirne, Sakarya, Bursa, Antalya gibi illerimizde başlamıştı. Bu 2-B uygulaması çok önemli bir uygulamadır; Kırk senedir orman ile

tarla arasındaki vasfı değiştirip, oradaki hak sahibine, ormansa ormana, eğer tarım arzisiyse içerisindeki insana vermektedir. Hükümetimizin, en çok, Bakanlığımızın bu fonuna mutlaka ödenek ayırması lazımdır. Kadastro Genel Müdürlüğümü ile Orman Bakanlığımızın beraber yürüttüğü bir iştir. Bu sorunun çözülmesi, Türkiye'de orman ile vatandaş arasındaki kavgayı bitirecektir, mahkemelerimiz bu gereksiz davalardan kurtulacaktır.

Anavatan Grubu adına bizim görüşlerimiz, Or-Köy'ün daha çok yapılandırılması, orman köylümize gerekli imkânların sağlanması... Çünkü orman köylüsü -orada sanayi ürünü varsa sanayidir, yakacak ürünü varsa yakacaktır- bütün dünyada hayvancılık ve arıcılıkla desteklenmektedir.

Bugün, tabii, her şey Tarım Bakanlığından bekleniyor; oysa, orman köylüsünün Tarım Bakanlığından beklediği çok şey yoktur; ama, maalesef, Orman Bakanlığımızın bugünkü döner sermayeli bütçesinden cumhuriyet tarihinin yarısı olan orman köylüsünün sorunlarını halletmemiz mümkün değildir. Kendi şahsi ve grubumuz adına görüşlerimiz, Orman Bakanlığımızca gelecek yıllarda; bir, kadastro çalışmalarının yapılması; iki, 2-B uygulamalarının bitirilmesi; üç, orman kooperatiflerinin daha rantabl olabilmesi ve geçimini sağlayabilmesi için bu teklifin daha mükemmelini getirilmesi lazımdır.

Burada söylecek fazla bir şey yoktur. Bu teklif iyiniyetle hazırlanmıştır; fakat, bütün orman köylüsü istifade etmemektedir. Burada, gerek Bakanlığımızın gerek komisyonumuzun gerekse siz değerli milletvekillerimizin adil olan bu teklifi desteklemenizle, tüm orman köylümüzün, zor şartlarda olan orman köylümüzün bir nebze de olsa faydalanacağına inanıyoruz.

Bu vesileyle, şahsım adına, sizlere saygılar sunuyorum. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bulut.

Gruplar adına üçüncü söz, Fazilet Partisi Sivas Milletvekili Sayın Musa Demirci'nin.

Buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA MUSA DEMİRCİ (Sivas) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 373 sıra sayılı teklif hakkında, Fazilet Partimizin görüşlerini arz etmek istiyorum. Bu vesileyle, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, teklifle 6831 sayılı Orman Kanununun 34 üncü maddesi değiştiriliyor. 34 üncü maddeyle, daha önceden, hem orman köylülerine hem de orman işleriyle faaliyet gösteren orman kalkınma kooperatiflerine bazı imkânlar getiriliyordu. Bu imkânları günün şartlarına uyarlamak ve daha fazla imkânlar verebilmek bakımından bir düzenleme şu anda getiriliyor.

Değerli milletvekilleri, elbette, ormanlarımızın doğal bekçileri, ormanların içerisinde veya ormanların bitişiğinde yaşayan insanlardır. Bunların sayıları, bugün, Türkiye'de, gerçekten, küçümsemeyecek bir noktadadır. Malum, Türkiye'deki köy sayısını, cumhuriyetin ilk yıllarında 44 000, sonra 40 000 ve şimdi 36 669 olarak, son, 1997 seçimlerine göre söylüyoruz; diyoruz ki, Türkiye'deki köy sayısı bu kadar. Ormanın içerisinde veya orman bitişiğinde olan köylerin sayısı da 18 688. Demek ki, Türkiye'de mevcut köylerin yüzde 50 kadarı, ormanda veya ormanın bitişiğinde bulunan, kurulmuş olan köylerdir. Bu bakımdan, elbette, bu teklif, Türkiye'nin aşağı yukarı yüzde 50'sinden fazlasını ilgilendirdiği için, fevkalade önemli.

Değerli milletvekilleri, malumunuz, dün, yine, burada, Orman Kanununun birkaç maddesi tekrar görüşüldü. Orman Kanunu Tasarısı görüşülürken, kanunlaşmış olan bu tasarı görüşülürken, kanunun gerekçesinde bir şey bizim dikkatimizi çekiyordu. Neydi o; orman köylülerinin fert başına düşen gelirleri 250 dolar deniyordu. Tabii, bu rakam, Türkiye'nin ve Türkiye'de yaşayan insanların geçiği olarak burada ifade edildi. Tabii, çağ aladığımız bir Türkiye'de, gerçekten, fert başına 250 dolar, ormanda yaşayan çiftçilerimize, ormanda yaşayan köylülerimize layık olmayan bir rakamdır.

Tabii, biz, burada, Türkiye'nin, her zaman, fert başına milli gelirini 3 000 dolar olarak ifade ettik. Tabii, süslü salonlarda, ışıklar altında, objektif karşısında bunları söylemek, fert başına 250 dolar geliri olan orman köylüsünün gerçeğini değiştirmiyor. Bugün, Türkiye'mizde, susuz köylerimiz vardır, yolsuz köylerimiz vardır; şebeke götürmüşüz; ama, altyapısını tamamlamadığımız köylerimiz vardır. Öyleyse, bunlar, bizim için bir lütf değil, bir mecburiyet olmalıdır ki, o zaman, gerçekten, çağ atlamış Türkiye'den, kalkınmış bir Türkiye'den bahsedebilelim. Aksi takdirde, bunlar, bu lafların hepsi havada kalır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin nüfusu, yine son sayımlara göre, 62 milyon olarak ifade ediliyor ve köylerde yaşayan nüfus da 22 milyondur. Nereden düştü; yani, 35-40 milyonlardan nasıl oldu da 22 milyona düştü? Gerçekten, köylerden şehre çok düzenli bir akımını var; hayır. Düzensiz bir göç var veya işte, bundan bir süre önce başladığımız büyük köylerin belde yapılmasının da bu düşmede payı var; ama, gelin görün ki, nüfusu 2 000 olan veya 2 000'den fazla olan yöreleri, gerçekten, belde yapmakla köy hüviyetinden kurtarmış olmuyoruz; çünkü, o yörelerin, o beldelerimizin yine işteğal sahaları, geçimleri değil mi ki tarımla karşılanıyor, öyleyse, biz, yine, bu belde olan yerlere de, tarımsal yönden gerekli desteği vermek ve tarım sanayilerinin bu beldelerde kurulmasını gerçekleştirmek mecburiyetindeyiz.

Biraz önce ifade ettik; köylerde, orman köylerinde yaşayan nüfus, aşağı yukarı köylü nüfusun üçte 1'i. Biraz önce, Sayın Bakanımız, eski Orman Bakanımız burada açıkladı; 9,5 milyon dedi. Ben, 8 veya 7,5 milyon olarak biliyordum. Doğrudur, belki 9,5 veya 9 milyondur; ama, sayı ne olursa olsun, bir defa, burada yaşayan 9 milyon insanı 250 dolarla baş başa bırakmışız. Bırakmışız da, peki, Doğu Anadolu'da, Güneydoğu Anadolu'da yaşayan köylülerin durumu nedir; onların durumu da bunların iki katıdır; yani, 500 veya 600 dolardır onların fert başına düşen gelirleri de. Öyleyse, ülkemizdeki nüfusun yarıya yakını çok ciddi bir tehlike içerisinde, Türkiye'nin bu tehlikeyi görmezden gelmesi mümkün değildir ve hedeflerimizi, projelerimizi buna ayırmak mecburiyetindeyiz.

Orman Bakanlığımıza bağlı Or-Köy Genel Müdürlüğü var. Or-Köy Genel Müdürlüğü, kuruluş gerekçesi olarak, her yıl, orman köylerine hizmet götürür. Ne yapar bu; arıcılık, hayvancılık, dokumacılık, seracılık, buna benzer projeleri uygular. Bu projelerle, yılda, bir orman köyünün ya bir ailesine veya üç ailesine hizmet gider. Eğer, bu tempoyla giderse, biz, ikiyüz veya ikiyüzelli senede orman köylerinin problemlerini halletmiş oluruz. O da, 21 inci Yüzyıldaki Türkiye'ye yakışmaz. Öyleyse, yapılacak şey, bunların imkânlarını, yani, bu Bakanlığın veyahut da hizmet götüren bu Genel Müdürlüğün imkânlarını hızla artırmak gerekir.

Or-Köy'ün bir de fonu var; Or-Köy Fonu. Bu fonun da kuruluş gerekçesi, kuruluş amacı, yine, orman köylerine hizmet götürmek. Bu fonun gelirleri nedir; her yıl, buraya, genel bütçenin binde 1'i oranında para aktarılacak; ama, gelin görün ki, bugüne kadar, bu fona düzenli olarak genel bütçeden gelir aktarılmadığı gibi, diğer gelirleri de zaten kısıtlı. O bakımdan da, götürülen hizmetler fevkalade yetersiz kalmıştır.

Şimdi, tabii, 34 üncü madde değiştiriliyor, burada kooperatiflere ve bazı ortaklara veya orada çalışan insanlara imkânlar getiriliyor. Bu isabetlidir. Hatta, bugün, belki, zaafa uğramış kooperatifler vardır. O zaafa uğramış kooperatiflerin de, bir önergieyle düzeltmek suretiyle, düşmüş oldukları durumdan kurtarılması gerekir. Aksi takdirde, o zaafa uğramış kooperatiflerin sıkıntısı devam eder.

Burada Sayın Orman Bakanımıza -elbette, ilgi alanındadır; ama- şunu söylüyoruz; diyoruz ki: Bu orman köylerinde, orman içerisinde yaşayan insanları hedef kitle olarak tespit etmek lazım.

Tabii, Or-Köy Fonunun imkânlarıyla bunu başarmamız mümkün değil. Orman Genel Müdürlüğü tarafından çok ciddi olarak da desteklenmesi gerekir. Yani, dün çıkardığımız kanunla verilen imkânların, yine, bu orman köylülerine, o fonla birleştirilmek suretiyle, mutlaka götürülmesi gerekir. Her ikisi de aynı bakanlığa bağlıdır; birisi katma bütçelidir, birisi genel bütçeye dahildir. Eğer, katma bütçeden genel bütçeye aktarmak veya böyle bir zorluk varsa, bu kanun vesilesiyle, bu görüştürme vesilesiyle, kanunî engel bir önergeyle ortadan kaldırılabilir.

Hedef kitle dedim. Bunu bilerek söylüyorum. Tahmin ediyorum, bugün veya yarın görüşülecek sosyal güvenlik yasa tasarıları var. Çalışma Bakanlığı tarafından getiriliyor. Bunlardan birisi de, hazırlanmış uygulanacağı söylenen işsizlik sigortasıdır. İşte, hedef kitle olarak şimdi bu kitle seçilebilir. Bakın, burada, radyolara intikal eden, televizyonlara intikal eden, basına intikal eden şekilde bu işsizlik sigortası, herhangi bir vesileyle işini kaybeden ve sigorta primi kesilmiş olanlara uygulanacak. Oysaki, burada karşımızda, biraz önce söylediğimiz fakir bir kitle var; fert başına 250 dolar gibi isabetsiz gelir elde eden bir kitle var. Öyleyse, bu bölgeler pilot bölge olarak tespit edilmek ve yeni değişiklikler getirilen tasarıda da değişiklikler yapılmak suretiyle, bu hedef kitlenin, orman köylüsünün bu sıkıntıdan kurtarılması gerekir.

Değerli milletvekilleri, tabii, orman konumuz olunca, elbette, bazı şeyleri burada söylememiz gerekir. Bugün, ormanlarımız, tabii yapısı olarak, coğrafi yapı olarak ya yüksek tepelerde, dağlarda veya eteklerindedir. Bu orman arazisinin aşağı yukarı yansı da orman vasfını kaybetmiştir; yani, bakıma muhtaçtır, yeniden tesise muhtaçtır. Tabii, bakanlığımızın bu konuda projeleri vardır; bu projelerle çalışıyorlar. Benim burada söylemek istediğim şudur; görüş olarak şunu diyorum: Artık kültürel tedbirlerin uygulanması gerektiği ve Batı'da uygulanan, Batı'da tesis edilen, ovalarda tesis edilen ormanların da Türkiye'de tesis edilmesi lazım, Konya Ovasında tesis edilmesi lazım, Anadolu'da ve Güney Anadolu'da veya müsait yerlerde, mutlaka tesis edilmesi lazım; yani, ormanlarımızı, biz, ovalara indirmek mecburiyetindeyiz. Bunun için, hemen her gün binlerce insanımızın orada çalıştığı, gittiği, gördüğü, bizlerin gidip gördüğümüz Avrupa, bunu uygulamış ve başarılı olmuştur. Öyleyse, ormanlarımızı, artık, ovalara çekme mecburiyeti var.

Şimdi, bu arada, yine şunu söylüyorum: Orman Bakanlığının daha önce başlatmış olduğu bir uygulama vardı, bir çalışma vardı; Karayolları güzergâhında çevre ormanları tesis ediyorlardı. Başarılı olan yerler vardır. Karayolları Genel Müdürlüğü, karayollarının muhtelif yerlerinde adacıklar oluşturmuştur, orman adacıkları oluşturmuştur; ama, bunlar, olduğu yerde kalmıştır. Öyleyse, bakın, yalnız şuradan, Ankara'dan Konya'ya gidene kadar 250 kilometrenin sağını ve solunu hesap ederseniz 3 metrelik şerit halinde, binlerce dönüm araziyi kazanmak ve orman tesis etmek mümkündür. Bu bakımdan, bu çalışmanın, yeniden gündeme getirilmesi, yeniden başlatılması lazım diyorum.

Değerli milletvekilleri, ormanı, önce, ormanla iç içe çalışan, ormanla koyun koyuna olan insanlarla, sonra da, diğer vatandaşlarla dost etmek lazım. Dost edememişiz ki, binlerce dönüm orman arazisi, her gün, yangın oluyor, yangınlarla karşılaşılıyor veya tahrip oluyor. O bakımdan, bu dostluk neyse, bunun mutlaka yapılması lazım.

Orman, her şeyden önce, yalnız ağaç değildir; orman, her şeyden önce, meradır. Öyleyse, acaba, ormanlarımızın içerisinde meralardan istifade edebiliyor muyuz veya orman meralarını koruyabiliyor muyuz, meyveli ağaçlarından istifademiz yeterli kadar mıdır? Ormanlarımız, bugün, tıbbî ve ıtrî bitkiler bakımından fevkalade zengindir; fevkalade zengin yörelerimiz vardır; bunlardan yeterli kadar istifade edebiliyor muyuz? Hatta, daha ileri giderek, şunu söylüyorum: Yani, biz, ormanların bazı tabii alanlarında ıtrî bitkileri, tıbbî bitkileri yetiştirebiliyor muyuz; bunun için imkân tanıdık mı, bunun için projelerimiz var mı? Bakanlığın, buna gitmesi lazım ve bu yönde hakikaten çalışması gerekir.

Her şeyden önce, tabii, orman sevgidir, güzelliştir; havasıdır, suyudur, kuşudur; tamam da, bunlara sevgi projeleri yapmak suretiyle, uygulanabilir projeler yapmak suretiyle, ormana bu şekilde kavuşabiliriz diyorum. Yoksa, yasaklarla, cezalarla ve "girilmez" levhalarıyla, biz, meselemizi halledemeyiz; bulunduğumuz yerden, tahmin ediyorum ki, daha da geriye gideriz.

Değerli milletvekilleri, bugünün gündem dışı konuşmaları çok önemliydi; onlar da diğer köylülerimizi ilgilendiriyordu. Bu vesileyle, diğer köylülerimizin de problemlerini buradan arz etmek istiyorum.

Bakınız, Haziranın 1'inden Haziranın 10'una kadar Ege Bölgesinde, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde ve Çukurova'da buğday hasadı başlayacaktır. Hatta, kıraç yörelerde, şimdi Çukurova'da buğday hasadı başlamıştır; ama, şu anda taban fiyatı belli değildir. Güneydoğu Anadolu'da büyük bir kuraklık vardır ve bazı araziler biçilmemiştir, biçilmesi mümkün değil ve o arazi de tekrar puluk altına verilmiştir. Buralarda, mutlaka, tabii afet bölgesinin ilan edilmesi gerekir.

Şekerpancarı buradan söylendi; bugün, belki, birkaç defa daha söylenecek; ama, bakın, seyrilmesi yapılıyor, birinci çapası yapıldı; ama, maalesef, biz, o çiftçilerimizin alınterini, hakkını veremedik. Akaryakıt dersenez, aldı başını gidiyor. Öyleyse, çiftçilerimiz, hakikaten zor durumda.

Dün, hemen şu kuliste bazı grupları da ziyaret ettiler. Malatya'nın Akçadağ İlçesinden gelmiş 5 muhtar vardı; 80 köyün muhtarının imzasını getirmişlerdi. Söylenen şudur: Bazı köyler, borçlarından dolayı satışa çıkarıldı ve icralıklar; bazı köyler de 10 gün hapse giriyor. Bu, Türkiye'nin bugünkü durumuna, 21 inci yüzyıl Türkiye'sine yakışmıyor. Bunun mutlaka halledilmesi lazım diyorum.

Sözlerimin sonunda, orman köylüsünün hayat standardını yükseltmek, ormanla dost olmak ve çiftçilerimizin de sıkıntılarının giderilmesi ümidiyle Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sağ olun efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Demirci.

Tasarının tümü üzerinde, Demokratik Sol Parti Grubu adına, Adana Milletvekili Sayın İsmet Vursavuş.

Buyurun Sayın Vursavuş. (DSP sıralarından alkışlar)

DSP GRUBU ADINA İSMET VURSAVUŞ (Adana) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşülmekte olan 6831 sayılı Orman Kanununun 34 üncü maddesinde değişiklik yapılması hakkındaki 373 sıra sayılı kanun teklifinin tümü üzerinde Demokratik Sol Parti Grubum adına söz almış bulunuyorum; sözlerime başlamadan, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizde, nüfusun önemli bir bölümü, kırsal kesimlerde hayatını sürdürmeye çalışmaktadır. Diğer konuşmacı arkadaşlarımızın da bahsettikleri gibi yaklaşık 19 000 civarında orman köyünde 8 milyonun üzerinde insanımız hayatını sürdürmektedir. Bu insanların geçim kaynağı tamamen ormana dayanmaktadır. Yıllık gelirleri, bahsedildiği gibi, 280, 250, 300 dolar gibi bir düşük rakama sahiptir.

Orman Bakanlığı, ormanların devamlılığı ilkelerini uygulayarak, aynı zamanda, muhatap olduğu orman köylüsünün yaşamı boyunca orman işçiliğinden geçimini sağlayarak, çalışmalarını, zor koşullarda ve az bir bütçeyle sürdürmeye çalışmaktadır.

Orman Bakanlığına bağlı birimler, orman teşkilatı, devamlılık ve hizmet ilkeleri doğrultusunda, bir taraftan, erozyonla mücadele edip ülkemiz topraklarının aşınıp taşınmasını önlemeye, ağaçlandırma çalışmalarına hız vermeye, verimsiz ormanları verimli hale getirmeye çalışmakta, ülkemiz orman alanlarını artırmaya çalışırken, öte yandan, cefakâr orman köylüsünün yaşamı boyunca

iş olanaklarının artırılmasına ve gelir düzeylerinin yükseltilmesine çalışmak gibi güç bir görevi yüklenmiş bulunmaktadır.

Burada bir gerçeği de ifade etmek istiyorum. Yoksulluk sınırındaki bu insanların yaşadığı sınırdan, ülkemiz insanların büyük bir kısmı, maalesef, habersizdir. Geçim sıkıntısı çeken orman köylüsünün, zaman içinde kentlere göç etmek zorunda kaldığını görüyoruz. Çarpık kentleşmenin getirdiği sorunların ülkemize neye mal olduğunu, siz değerli milletvekilleri de çok iyi bilmektesiniz.

Değerli milletvekilleri, orman köylüsü, orman işçiliğindeki hizmetinin karşılığını ya vahidi fiyat denilen birim fiyat üzerinden almakta veyahut geçici işçilik yaparak geçimini sağlamaktadır. Orman köylüsü, ferdi çalıştığı gibi, Orman Kanunumuzun 40 ıncı maddesi "Orman işçiliğinin, öncelikle orman köylülerinin çoğunluğunun bir araya gelip kurduğu orman köy kalkındırma kooperatiflerince yaptırılması" hükmünü getirmiştir. Yine, aynı kanunun 34 üncü maddesiyle de "Bu kooperatifler aracılığıyla bu orman işçiliklerini yapan köylülere ekgelir sağlamak amacıyla üretilen ve depoya taşınan tomrukların yüzde 25'lik bölümünün, maliyet bedeli üzerinden bu kooperatiflere satılması ve bu orman kalkındırma kooperatiflerince emvalin piyasada daha iyi fiyatlarla değerlendirilmek üzere, kendi tesislerinde işlenmek şartıyla verilmesi" hükmü getirilmiştir.

Değerli milletvekilleri, burada görüldüğü üzere, 40 ıncı ve 34 üncü maddeyle, orman köylüsünün hem istihdamı hem de örgütlenerek toplumsal faaliyeti özendirilmeye çalışılarak teşvik edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Orman Genel Müdürlüğü bilançoları incelendiğinde, son beş yıl, maliyet bedelleri, piyasa satış fiyatlarının devamlı çok üstünde seyretmektedir. Bunun nedenlerini dün de bahsettik, değerli konuşmacılar da bahsetti. Kısaca, yangınla mücadele giderlerinin döner sermayeye, yani ormandan kesip satın karşılamak şeklinde karşılanmaya çalışılması, hazine hissesi ve diğer fonlar gibi yükler bu nedenleri doğurmuştur.

Buraya kadar, sizlere, bugüne kadar 6831 sayılı Orman Kanununun uygulanmasıyla, 40 ve 34 üncü maddelerinin işlerliğini güntümüz koşullarında kaybetmeye başladığını, zor koşullarda ve geçim sıkıntısı çekerek hayatlarını devam ettirmeye çalışan sayıları 8 milyonun üzerindeki orman köylüsünün durumlarının biraz da olsa düzeltilmesi için 34 üncü maddede değişiklik yapılmasının zorunlu hale geldiğini söylemek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, yapılan düzenlemeyle, orman köylüsünün ormandan aldıkları payın, gelirlerinin artırılması amacıyla, daha önce yüzde 80 olan maliyet bedelli satış hakkı yüzde 100'e çıkarılmaktadır. Daha önce "yüzde 80'in üzeri verilebilir" denilirdi; ama bu çeşitli nedenlerle köylüye intikal etmezdi; ancak, burada amir bir hüküm getirilmektedir. Bu husus, ağaçlandırma, imar ve ihya suretiyle -yani, orman bakımı ve gençleştirme çalışmalarıyla -elde edilecek ormanlarda da aynı şekilde uygulanacaktır.

Halen yürürlükte bulunan 6831 sayılı Orman Kanununun 25.5.1987 tarih ve 3373 sayılı Kanunla değişik 34 üncü maddesi, orman köylü hane adedinin en az yüzde 51'i tarafından kurulan orman köylülerini kalkındırma kooperatiflerinin, uygunluğu bakanlıkça onaylanmış, kendilerine ait veya en az yüzde 51 paya sahip oldukları sanayi kuruluşu bulunanlara, bu sanayi kuruluşlarında işlenmesi şartıyla, satış istif yerlerinden, maliyet bedelinden emval satılacağı hükme bağlanmış iken, 34 üncü maddede getirilen bu yeni değişiklikle, orman köylülerini kalkındırma kooperatiflerinin kendilerine ait sanayi kuruluşunun bulunması şartı da kaldırılmaktadır.

Orman köylüleri zaten geçim sıkıntısı çekerken, bu sermayeyi nereden bulacaktı; kiraladığı, diğer, sektörün bu gibi huzarlarında rahatlıkla işleyip, kira karşılığı vererek, bunu değerlendirebilecektir. Bu da güzel bir kolaylıktır. Böylece, zaten sınırlı olanaklarla kurulup çalışan kooperatiflerin

yüzde 25'lik haklarının verilmesinde, son yılların ekonomik konjonktürü gereği, emvalin maliyet bedeli piyasa satış fiyatının çok üzerinde bulunduğundan -biraz önce nedenlerinden bahsettim- yapılan yeni düzenlemeyle, orman köylüsü lehine gelişme sağlanmış ve köylüye yapılacak satışın, piyasa satış bedeli üzerinden yapılması hükmü getirilmiştir. Tekrarlıyorum. Maliyet bedeli yüksek, piyasa satış bedeli düşük olduğu için orman köylüsü için güzel bir uygulamadır.

Yine, önemli bir yenilik: Orman köylülerini kalkındırma kooperatiflerince üretilen emvalin, orman bölge müdürlüklerinin son açık artırmalı satış ortalaması fiyatlarından yüzde 20 düşülerek belirlenecek bedelle satılması esası getirilecektir. Böylece, orman köylülerinin mağduriyetlerinin giderilmesi sağlanacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kooperatiflerde, orman kooperatiflerinde, orman emvalinin iyi değerlendirilmesi ve millî ekonomiye katkısını sağlayacak bu yenilikle -meslektaşlarım adına burada kıvanç duyuyorum ve yine, ülkemiz eğitilmiş işsiz insanları adına seviniyorum- teknik eleman istihdam edilmesi zorunluluğu konulmuştur. Bu kooperatiflerde orman yüksek mühendisi, orman mühendisi ve orman teknikeri çalıştırma geleneği getirilmiştir; geç olmasına rağmen, önemli bir gelişmedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6831 sayılı Orman Kanununun 34 üncü maddesinde değişiklik yapılmasıyla ilgili teklif üzerinde Grubum adına görüşlerimi sizlere arz etmeye çalıştım. Yapılan değişikliğe DSP Grubu olarak olumlu oy vereceğimizi ve değerli katkılarınızla çıkacak yasa değişikliğinin daima orman köylüsünün yanında ve onların hizmetinde olan Türk ormancılığına, paha biçilmez değerler barındıran ormanlarımıza ve sonuçta, gelir düzeyi çok düşük orman köylümüze hayırlı olmasını diliyor, hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Vursavuş.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına, Kastamonu Milletvekili Sayın Mehmet Serdaroğlu; buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MEHMET SERDAROĞLU (Kastamonu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 373 sıra sayılı kanun tasarısıyla ilgili olarak Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; Kıymetli Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

İnsanlara bahşedilen önemli kaynaklardan biri de ormanlardır. Ormanlarımız, ülkenin akciğerleridir, gelecek nesillere bırakabileceğimiz önemli bir armağan ve birçok kullanım çeşidiyle, beşikten mezara kadar kullanılan bir servet ve bir hayat kaynağıdır.

Ülkemiz yüzölçümünün yüzde 26'sı olan 20 700 000 hektar ormanlarımızın yüzde 51'i verimli, geri kalan yüzde 49'u verimsizdir. Oysa, bir ülkenin yeterli ormana sahip olabilmesi için, ülke alanının yüzde 30'u verimli ormanlarla kaplı olması gerekir. Bu duruma göre, bizim ülkemizdeki verimli ormanın yüzdesi, yüzde 13'tür. Bu, ülkemizin, ciddi anlamda bir orman fakiri olduğunu gösterir. Bu olumsuz rakamlar bizim için dikkate değer olmalıdır ve Türkiye orman varlığı, dünya varlığının binde 4'ü kadardır.

Ormanların korunması ve mevcudun muhafazası yönünden, orman yangınlarına karşı alınacak tedbirler ve yangınla mücadele de fevkalade önemlidir. Orman yangınlarının çıkış nedenleri, yüzde 13 itibarıyla kasıt, yüzde 32 ihmal ve dikkatsizlik, yüzde 3 yıldırım ve enerji nakil hatları ve diğer yüzde 52'sini de bilinmeyen nedenler olarak sıralayabiliyoruz.

Ülkemizde, her türlü yangınla mücadelede bir standardı bugüne kadar ortaya koyamamışız. Askerî birliklerimiz, deniz kuruluşlarımız ve kara itfaiyeleri, değişik standartlarda ve rasgele araçlardan

müteşekkildir. Özellikle orman yangınlarında, kurum ve kuruluşlarımız arasında bir koordinasyon eksikliği vardır. Gelişmiş ülkelerde hızlı acil servis, sivil savunma kurumu, itfaiye bünyesinde teşekkül etmiştir. Bu üç kuruluş, bir çatı altında olduğunda, her anlamda tasarruf sağlanacağı gibi, hizmet koordineli olacaktır.

Orman yangınlarında, özellikle ilk müdahale safhasında helikopterlerin önemi fevkalade büyüktür. Ancak, kiralama sistemiyle mi, yoksa, hazır kuvvet bir yangın söndürme filosuyla mı olmalıdır? diye hep birlikte tartışmalıyız.

Dün de dile getirilen, Deniz Kuvvetlerimizin servis dışı bıraktığı 15 adet S-2E Tracker deniz karakol uçağı, TAİ'ye, yani TUSAŞ Havacılık ve Uzay Sanayii AŞ'ye bu maksatla devredilmiştir. TAİ, bunun bir tanesine 3 milyon dolar harcayarak, yangın söndürme uçağı haline getirmiştir. Oysa, böyle bir uçağın bugünkü maliyeti 15 milyon dolar civarındadır. Bu uçak, TÜPRAŞ yangınında ve geçen sene ağustos ayında Antalya'daki yangınlarda fevkalade hizmetler vermiştir ve kendini kanıtlamıştır. TAİ, geri kalan 14 uçağı da, yangın söndürme uçağı yapmak üzere, Milli Savunma Bakanlığına sunmuş, ancak, finansman yönünden bu iş beklemektedir. Bu tip uçaklardan, Amerika Birleşik Devletlerinde 32, Kanada'da 50 ve Fransa'da 12 adet vardır ve ülkelerinde, başarılı görevler yapmaktadırlar.

Finansman yeterliliğı, tabii ki, fevkalade önemli bir konu; ancak, karbon emisyonu sebebiyle, dünyanın ısınması ve afetlerin şiddetlenmesine karşı yeşil örtünün korunmasını, dünya, esas çare olarak görmektedir ve dünyamızda, uluslararası finans temin edilebilir diye düşünüyorum ve bunu, hükümetimizin takdirlerine sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, orman-halk ilişkisi denilince, akla, iklim ve topografya açısından en zor şartları taşıyan yerlerdeki orman köylerimiz gelir. Ülkemizdeki köylerin yüzde 54'ü olan ve takriben 19 000 civarındaki köylümüz, orman köyüdür ve buralarda yaşayan insanlarımız, 1990 nüfus sayımına göre 8 milyon 700 bin iken, bugün bu sayı 7 milyonlar civarına düşmüştür. Orman köylerimize, devlet imkânlarının götürülmesindeki zorluk ve hatta imkânsızlık, hayat şartlarını, buralarda, çekilmez boyutlara getirmiştir ve bu 7 milyon insanımız, fert başına düşen 200 ila 250 dolar gelirle, yoksulluk sınırının altında çok ciddi bir yaşam mücadelesi vermektedir; 21 inci Yüzyılın başında, büyük hedefleri olan Türkiye'de, hepimizin düşünmesi ve duygulanması icap eden bir gerçektir. Hiçbir sosyal güvencesi olmadığı gibi, ekonomik, sosyal, kültürel geri kalmışlık ve göç, orman köylüsünün kaderi olmuştur.

Orman köylerimizin çoğunluğu, sarp ve engebeli arazilerde kurulmuştur. Sarp ve dar tarım alanlarında ilkel yollarla, ilkel hayvancılıkla ve çeşitli ormancılık faaliyetleri yaparak hayatlarını devam ettirmektedirler.

Ormancılık faaliyetleri deyince, kesme, taşıma, ağaçlandırma gibi işler aklımıza geliyor. Kesme, taşıma ücretleri de fevkalade düşüktür, köylünün alınterinin karşılığı değildir. Son beş altı yıldır, Ağaçlandırma Genel Müdürlüğü, ağaçlandırma çalışmalarına kısmen ara vererek ve müteahhitleşme ve yanlış özelleşmeyle çok cılız bir çalışma sürdürmektedir. Bu sebeple de, orman köylümüzlü, bir noktada, bu işten de el çektirilmiştir.

Orman denince ağaçlandırmadan ve erozyondan da mutlaka bahsetmek durumundayız. Yılda bir Kıbrıs kadar toprağımızın erozyona uğradığı göz önünde bulundurulursa ve her yıl da milyonlarca metreküp orman kesilirse, ağaçlandırmaya ne kadar önem vereceğimiz kendiliğinden ortaya çıkar. Ülkemiz topraklarının 3/4'ü erozyona maruzdur. Akarsularla taşınan toprak ve ana materyal miktarı yılda 500 milyon tonu bulmaktadır. Bu değer, Türkiye'den 13 defa daha büyük olan Avrupa'da ise, yılda 320 milyon ton civarındadır.

Ormanlarımız, sadece odun hammaddesi üreten sahalar olmayıp, yeraltı su kaynaklarını besleyen ve bu arada barajlara su veren ana üretim alanlarıdır. Ülkemizde 18 milyon hektar ağaçlandırılacak saha mevcuttur ki, bu, ülke topraklarının yüzde 23'ünü teşkil eder ve yılda 300 bin hektar ağaçlandırma yaptığımızda, 60 yılda hedefe ulaşabiliyoruz. Dün konuşan arkadaşlarımızın da ifade ettiği gibi, çıtayı bu konuda yüksek tutmakta büyük faydalar olacaktır. Son yıllarda ülkemizde 20 ilâ 30 000 hektar ağaçlandırma yapıyoruz ki; şiddetli erozyon nedeniyle ağaçlandırılacak sahalar da elimizden süratle çıkmaktadır. Ağaçlandırma çalışmalarının fon bütçeyle değil, genel bütçeden yapılması zarurî hale gelmiştir.

Türkiye ormanlarının büyük bir bölümüne sahip Kastamonu Bölge Müdürlüğüne üretilen emval 200 000 metre küp olmasına rağmen, 1999 yılındaki ağaçlandırma 452 hektardır; bu, açılan aranın bariz göstergesidir.

Değerli milletvekilleri, bu arada, mutlaka özel ağaçlandırmaya önem vermek durumundayız ve bu konuda özel ve tüzel kişileri teşvik etmeliyiz. Bununla ilgili olarak, kolaylık getirici mevzuatı bu Yüce Mecliste mutlaka düzenlemeliyiz.

Önümüzdeki birkaç yıl, bütçe imkânlarımızı da zorlayarak, ormanlarımızda ağaçlandırma seferberliği yılları ilan etmeliyiz ve bir ciddi başlangıcı bu konuda yapmak durumundayız. Ormanlarımız millî kaynağımızdır; dolayısıyla, bu bir millî meselemizdir.

Değerli milletvekilleri, orman ile orman köylüsünün her yerde mülkiyet sorunları vardır. Ormanlarımızın sınırları belli değildir. Devlet ile halkımız sınır ihtilafları yüzünden karşı karşıya gelerek, birbirleriyle hasım olmuşlardır ve mahkemelerimiz orman davaları yüzünden çalışamaz durumdadır. Bu sebeple, orman kadastro suüratle tamamlanmalıdır. Ayrıca, orman hudutları ile mülkî hudutlar uyumlu hale getirilmelidir.

Ormanların korunmasını, geliştirilmesini, orman içindeki ve bitişindeki köylerin sosyal ve ekonomik gelişmelerini sağlamak, her türlü kredi ve yardım kaynaklarıyla orman köylüsüne destek için kurulan Or-Köy, son yıllarda işlevini yeterince yerine getirememektedir. Orman köylülerine Or-Köy Fonuyla verilen kredilerin miktarı fevkalade düşüktür. Or-Köy Fonuna bütçenin binde 1'i oranında pay aktarılması gerekirken, bu oran şimdiye kadar aktarılmamıştır. Sadece fon gelirlerindeki pay, orman köylüsüne kredi olarak verilmiştir ve bunun miktarı, 1999 yılında 3,5 trilyon, 2000 yılı için de 9,5 trilyondur ki, bu rakamların fevkalade düşük olduğu açıktır ve bu, köylülerimizi tatmin edici nitelikte değildir.

6831 sayılı Kanunun 34 üncü maddesi, orman köylüsüne, orman kooperatifleri aracılığıyla bir takım haklar sağlamış olmakla birlikte, bu madde, bugün ihtiyaca cevap veremez hale gelmiştir ve bu sebeple de, bu maddenin değiştirilmesi zorunlu olmuştur. Madde, eski haliyle, kooperatiflerin kesip, satış istif yerlerine taşıdıkları yapacak ve yakacak emvalin yüzde 25'inin, maliyet bedeliyle, kendilerine ait tesislerde işlenmek şartıyla satılması şeklinde uygulanıyordu. Ekonomik konjonktür gereği, emvalin maliyet bedeli, piyasa satış fiyatlarının çok üzerinde bulunduğundan, hak sahiplerince alınmamakta ve alanları da mağdur duruma düşürmekteydi.

Ayrıca, emvalin, kooperatiflerin kendi tesislerinde işlenme zorunluluğu da bir başka problemdi; çünkü, her kooperatifin ayrı ayrı sanayileşmesi, bir başka deyimle tesis kurması, kırsal kesimde zorluk taşıyordu ve bu da, bazı suiistimallere sebebiyet verebiliyordu.

Kanunda yapılan değişiklikle, bundan sonra, kooperatiflere verilecek yüzde 25'ler, istedikleri takdirde, satış istif yerlerinden, orman bölge müdürlüklerinin son açık artırmalı satış ortalaması fiyatlarından yüzde 20 düşülerek tespit edilecek bedelle satılacaktır. Bu düzenleme, orman köylümüz için getirilmiş fevkalade güzel bir düzenlemedir. Düzenlenen kanunda eksiklikler olabilir; fakat, bu

yönüyle de köylümüze ciddi anlamda bir ferahlık getirecektir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak, üst birliklerle ilgili olarak verilecek önergeyi de destekleyeceğimizi huzurlarınızda ifade ediyorum.

Değerli milletvekilleri, netice itibarıyla, bu kanun teklifi, 7-8 milyon orman köylümüzü çok yakından ilgilendiren ve bu güzel insanlarımızı sevindirecek bir düzenlemedir. Bu teklifi sunan değerli milletvekiline, üyesi olduğum Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonunun Değerli Başkanı ve üyelerine, özellikle başından itibaren hassasiyetle bu konuyu takip eden Değerli Bakana ve bu Meclisin siz değerli üyelerine şükranlarımı, kendi adıma ve bu güzel orman köylüsü adına sunuyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP, DSP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Serdaroğlu.

Hükümet adına, Orman Bakanı Sayın Nami Çağan; buyurun efendim. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

ORMAN BAKANI İ. NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Grupları adına söz alıp yapıcı eleştirilerde bulunan, katkılarda bulunan Sayın Hasan Ekinci'ye, Sayın Evren Bulut'a, Sayın Musa Demirci'ye, Sayın İsmet Vursavuş'a ve Sayın Mehmet Serdaroğlu'na teşekkürlerimi sunuyorum.

Son yıllarda yaşanan küreselleşme ve liberalleşmenin etkisiyle değişen dünya koşulları, Orman Genel Müdürlüğü'nün yanı sıra, orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin de önemli ölçüde zarar görmesine yol açmıştır. Bunun nedenleri üzerinde, dün çıkardığımız yasanın müzakeresi sırasında daha ayrıntılı durmuştum. Orman ürünlerinin pazar koşullarında genel ekonomik koşullara paralel olarak meydana gelen değişiklikler, Orman Yasasının kooperatiflere sağladığı kolaylıkların ortadan kalkması sonucunu doğurmuştur.

Dün Yüce Mecliste Orman Genel Müdürlüğü'nün mali yapısını düzelteren tasarımı yasalaştırdınız. Bugün de kooperatiflerimizin durumunu iyileştirecek yasa önerisi önünüzdedir. Şimdiye kadar, yaklaşık bir yıldır değişik partilerden değerli milletvekilleri bu sorunu soru önergeleriyle, gündem dışı konuşmalarla dile getirmişlerdi. Şimdi, Sayın Gönül Saray'ın yasa önerisiyle, bu durum sizlerin de katkılarıyla yasalaşacaktır. bütün grupların üzerinde anlaşıtı bazı noktalar var, bunları değişiklik önergesi biçiminde de yasa metnine ekleyebileceğiz.

6831 sayılı Orman Yasasının 34 üncü maddesi, orman köylerini kalkındırma kooperatiflerine orman ürünleri üretimi çalışmalarında bazı kolaylıklar sağlamaktadır. Yürürlükteki metnin 34 üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, üretim işi yapan orman köyü kooperatiflerinden yüzde 51 payına sahip oldukları sanayi kuruluşu bulunanlara maliyet bedeliyle emval satışı yapılabilmektedir şu andaki mevzuata göre. Bu yasa önerisiyle, gereksiz yazışmaların ve bürokratik işlemlerin önlenmesi ve orman köylerini kalkındırma kooperatiflerimize kolaylık sağlanması amacıyla, sanayi kuruluşlarına sahip olma koşulu kaldırılmaktadır. Ayrıca, yürürlükteki metnin 34 üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, orman köylerini kalkındırma kooperatiflerine tanınan maliyet bedelli satış fiyatları, güntümüzde, açık artırılmalı satış ortalama fiyatlarının altında olduğundan, hak sahiplerinin mağduriyetinin giderilmesi amaçlanıyor.

Yasa önerisiyle, bu madde uyarınca yapılacak satışlarla ilgili birim fiyatlarının piyasa satış fiyatından yüzde 20 indirimli olarak uygulanması hükmü getirilmekte, bu yoldan, kooperatiflerimize gerçek anlamda bir gelir olanağı tanınmaktadır. Yine aynı maddede, orman köylülerinin ormandan aldıkları payın ve gelirlerinin artırılması amacıyla, daha önce yüzde 80 olan maliyet bedelli satış hakkı, yüzde 100'e çıkarılmaktadır.

Bu yasa önerisiyle, kooperatiflerin gerçekten haklı şikâyetlerine bir son verilmiş olacaktır.

Kooperatiflerin üst birliklerine üye olma koşulu, burada belli eleştirileri çekti. Bu düzenleme, Komisyonunda bir öneriyle girmişti, şimdi değerli grupların iradeleri değişik yönde teşekkül ederse, orijinal metne dönme olanağı da vardır.

Ayrıca, orman köylüsünün diğer çok önemli sorunlarından olan ormanla köylünün barıştırılmasıyla ilgili daha kapsamlı bir düzenleme yapılması yönünde hazırlıklarımızı da tamamladık. Umuyorum, önümüzdeki günlerde onu da önünüze getireceğiz.

Sizlere şimdiden teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Teklifin tümü (üzerinde, şahsı adına, Muğla Milletvekili Sayın Tunay Dikmen; buyurun efendim. (DSP sıralarından alkışlar)

TUNAY DİKMEN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli üyeler; hepinizi şahsım adına saygıyla selamlarım.

6831 sayılı Orman Kanununun 34 üncü maddesinde yapılacak değişikliğin getirdikleri; maddenin eski ve yeni hükümleri karşılaştırmasında, 34 üncü maddenin yeniden düzenlenmiş biçimi, maddenin eski biçimine oranla, orman köylüsü, orman köylüsünün örgütlenmesi, orman köylerini kalkındırma kooperatifleri ve genel anlamda, ormancılığımız için önemli değişiklikler getirmiştir.

Orman köylüsünün durumunun iyileştirilmesini, orman kooperatiflerinin, Orman Genel Müdürlüğüne sağlanacak kimi imkânlardan yararlanmasını amaçlayan 34 üncü madde, yeni haliyle, orman köylüsünün orman kooperatiflerince istihdamını, örgütlenmesini amaçladığını daha belirgin olarak ortaya koymuştur.

Söz konusu 34 üncü maddeyle ilgili olarak birkaç hususu vurgulayacağım:

34 üncü maddenin yeniden düzenlenmesiyle, daha önce orman köylüsünce, orman kooperatiflerine, baltalık ormanlardan, birim fiyat usulüyle kesilip, istif yerlerine taşınan yakacak odunların yüzde 80'i kadarı idarece tayin edilecek sürede, maliyet bedeli üzerinden köylüye verilirken, maddede yapılan yeni değişiklikle, bu oran, yüzde 100'e çıkarılmıştır.

34 üncü maddeyle, kooperatiflerin, tamamen veya en az yüzde 51'inin kendilerine ait olduğu sanayi kuruluşlarına sahip olmaları; ayrıca da orman kooperatiflerinin, birim fiyat usulüyle kesip, istif yerlerine taşıdıkları tomruk ve sanayi odunlarının söz konusu sanayi kuruluşlarında işlenmeleri şartıyla, kendilerine maliyet bedeliyle satılacağı hükmü getirilmekteydi. Burada, kooperatiflerin sanayi kuruluşlarına sahip olmaları ve kooperatiflerin taşınan tomruk ve sanayi odunlarını, ayrı ayrı, yüzde 25'i kadarını, istedikleri takdirde, maliyet bedeliyle satın alabilmeleri nedeniyle hem bir avantaj hem de yasadaki ifadeden anlaşıldığına göre tercih edilen bir durum olmaktadır.

Söz konusu hükümde, orman kooperatiflerinin kendi sanayi kuruluşlarına sahip olmalarının özendirilmesi ve teşvikinin amaçlanmış olduğu açıkça görülse de, hüküm, bu haliyle, kendi sanayi kuruluşlarına sahip olmayan, nispeten zayıf ve güçsüz kooperatifleri gözardı etmekte, onların aleyhine bir durum doğurmaktaydı. Maddenin yeni düzenlemesiyle, orman kooperatiflerinin sanayi kuruluşlarına sahip olup olmamaları bir ölçüt olarak kullanılmamıştır. Bu da, kendi sanayi kuruluşlarına sahip olan ve olmayan tüm orman kooperatiflerinin eşit tutulduğunu göstermektedir.

Yine, 34 üncü maddenin değişiklikten önceki halinde, orman kooperatiflerinin, birim fiyat usulüyle kesip, satış istif yerlerine taşıdıkları tomruk ve sanayi odunlarının, ayrı ayrı, yüzde 25'ine kadarının, maliyet bedeliyle kendilerine satılacağı hükmü yer almaktaydı. Bunun yerine, maddede

yapılan değişiklikle, orman kooperatiflerinin taşıdıkları tomruk ve sanayi odunlarının, orman bölge müdürlüklerinin son açık artırmalı satış ortalaması fiyatlarından yüzde 20 düşülerek tespit edilecek bedelle kendilerine satılacağı hükmü getirilmiştir.

Açık artırmalı satış fiyatlarının maliyetin hemen üstünde bir noktada oluştuğu düşünülürse, tespit edilen yeni rakamın, yani yüzde 20 düşülerek elde edilen rakamın, maliyetin oldukça altında kalacağı muhakkaktır. Dolayısıyla, 34 üncü maddeyle ilgili yeni düzenlemenin, orman köylüsünü ve orman kooperatiflerini, daha önceki düzenlemeye göre daha çok koruduğu gözden kaçmamalıdır.

Açık artırmalı satış fiyatları, yasa maddesinin yeni düzenlemesinden anlaşıldığına göre, kimi zaman maliyetin altına da düşebilmektedir.

Yasa teklifinin beşinci fıkrasında, orman bölge müdürlüklerinin son açık artırmalı satış ortalamasının maliyet bedelinin üstünde olduğu takdirde, orman kooperatiflerinin hak ettikleri yüzde 25 oranındaki tirtlerin, kendilerine maliyet bedeliyle satılacağı hususu yer almaktadır. 34 üncü madde, açık artırmalı satış ortalaması ile maliyet bedeli arasındaki ilişkiye değinmemiştir.

Dolayısıyla, yasa teklifinde, son açık artırmalı satış ortalaması rakamlarının maliyetin üzerine çıkması durumunda da, orman kooperatifi korunmaya çalışılmıştır. Orman kooperatiflerine yapılacak satışlarda maliyet ölçü alınmış, açık artırmalı satış ortalamasının, maliyete eşit, maliyetin altında veya maliyetin üstünde olması durumuna göre, orman kooperatiflerini koruyacak "ürün bedeli indirim oranı" belirlenmeye çalışılmıştır.

34 üncü maddenin yeni metnine eklenen, eski metinde bulunmayan bir başka hüküm de, kooperatif ve üst kuruluşlarda çalıştırılacak uzman personelle ilgilidir. Bu düzenlemeye göre, söz konusu 34 üncü madde kapsamındaki kooperatif veya üst kuruluşlardan, yaptıkları işin mahiyeti ve hacmine göre orman mühendisi veya orman teknikeri çalıştırmaları istenebilecektir. Bu da, orman kooperatifleri ve üst kuruluşlarının, amaçlarına daha uygun uzman personelle çalışmalarını teşvik eden, aynı zamanda da ormanların korunması, işletilmesi ve geliştirilmesinin de uzmanlar yardımıyla yapılmasını amaçlayan bir hükümdür.

Sonuç itibariyle, 34 üncü maddenin yeni düzenlemesi, görüldüğü gibi, orman köylüsü ve onun örgütü olan orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin durumunun iyileştirilmesi ve geliştirilmesini amaçlayan; orman köylüsünün yaşam standartlarının geliştirilmesi ve orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin etkinleştirilmesini ve sürekliliğini sağlamak amacıyla kooperatifleşme ve üst birliklere üye olmayı teşvik edici; kooperatif ve üst kuruluşlarda da uzmanlaşmayı önplana çıkaran bir niteliğe sahiptir.

Sözlerimi tamamlarken, hepinizi saygıyla selamlar, kanunun, ormancılık camiasına hayırlı olmasını dilerim.

Esen kalın. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, şahsı adına başka söz talebi yoksa, ben söz istiyorum.

BAŞKAN – Şahsı adına ikinci söz talebi, Bingöl Milletvekili Sayın Hüsamettin Korkutata'nın. Sayın Korkutata?.. Yok.

Buyurun Sayın Genç.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dün bu saatlerde, ormanla ilgili 2 maddelik bir kanun tasarısını müzakere ettik. Bugün, ormanla ilgili 1 maddelik bir kanun tektifini müzakere ediyoruz. Tabii, bu, bu Meclisin zamanının israfı anlamına gelir. Aslında, bana göre, idare, daha önce bu tasarı ve teklifleri bir bütünlük içerisinde hazırlamalı ve Meclisin karşısına getirmeli; böylece, Mecliste de zaman tasarrufu sağlanmalıdır. Tabii, idare böyle.

Ayrıca, Başkanlık, maalesef Meclisin yönetiminde çok keyfiliklere meydan vermekte. İşte, ben de, bu kürsüde, başkanvekilliği kürsüsünde altıbuçuk sene oturdum. Biz, Meclisin ciddi olarak çalışabilmesi için, herhangi bir gruptan grup başkanvekillerinden birisi tarafından "Sayın Başkan, bugün yoklamayla aç" denildiği zaman, bu Meclisi yoklamayla açardık. Yoklamayla açarken de, Genel Kurul salonuna bakardık, boş sandalyeleri saymazdık, evdeki eşleri de hesaba katmazdık, evdeki milletvekillerini de, kulisteki milletvekillerini de hesaba katmazdık, bu Genel Kurulda oturan sayın milletvekillerini hesaba katardık; ama, bugün öyle bir yorum getirildi ki, bir Grup Başkanvekili çıktı "Başkan oturumu açarken, kulislerdeki de hesaba katacak" dedi ve Başkanlık kürsüsünde oturan Sayın Başkanvekili de bunu kabul etti. Ne kadar güzel bir yorum... Hesabımıza geldi mi, nalıncı keseri gibi hep kendimize kesiyoruz.

Arkadaşlar, hukukta doğru olan birdir, İchtizükte ve Anayasada doğru olan birdir. Benim hesabıma geldiği zaman böyle düşüneceğim, senin hesabına geldiği zaman böyle düşüneceksin; bu olmaz. Bu kurumun saygınlığını da düşürür. O bakımdan, biz rica ediyoruz, Türkiye'nin en yüce, en saygıdeğer kurumu olarak bu Meclisin, burada, bu şekilde, hem Başkanlık Divanı tarafından yönetilmesi hem de Sayın Milletvekillerimiz tarafından buna riayet edilmesi gerekir.

Biz, kanunların çıkmasından rahatsız değiliz. Bilakis, kanunlar enine boyuna tartışılır, bu Genel Kurul salonuna gelirse ve burada da bunlara iyi bir istikamet, ülke yönünden, halk yönünden iyi, yararlı bir yön verilirse, elbette ki, bundan mutlu oluruz. Kimse, Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmasından rahatsız değildir; ama, şunu da bilmek lazım ki, değerli milletvekilleri, kanun çıkarmak o kadar kolay bir iş değil. Kanun çıkarınca... Yani, bürokratlarımız hazırlıyorlar, bazen, Genel Kurulda, çeşitli menfaat grupları lehine önergeler veriliyor ve önergelerle o kanundaki insicam da bozuluyor, ülke ve halk zararına çok kanunlar çıkıyor.

Şimdi, bu kanunda mesela, benim bir tereddüdüm var, çok önemli bir tereddüt. Şimdi, eskiden, bir köy sınırları içinde kurulan köy kalkındırma kooperatifine, o köyde yaşayan tüm nüfusun yüzde 51'inin ortak olması şartı vardı. Şimdi, Sayın Bakanımız burada dediler ki, bu bir sakınca yaratılabilir; ama, bu yüzde 51'i kaldırdıktan sonra, acaba, birçok zengin kişi, birçok güçlü kişi, gidip de bir köy nüfusuna kaydolup, üç beş adamını orada kooperatif ortağı yaptıktan sonra, o kişi, o güzel köyün sınırları içindeki ormanların hepsine ambargo koyamazlar mı? Bilmiyorum, sayın bakanlık bunu düşünebildi mi. Yani, bir köyün içinde çok güzel ormanlar var, zengin ormanlar var; fakat, mevcut kanuna göre, o köyde yaşayan nüfusun yüzde 51'i bu kalkındırma kooperatifinin ortağı olduğu takdirde, onların, birtakım ormanların mahsullerini kesip de yararlanma imkânı vardır; bunu kaldırıyoruz. Ama, kaldırırken, Türkiye'de, maalesef belirli birtakım kişilerin, kurumların, acaba menfaat kapılarını da açmıyor muyuz?

Değerli milletvekilleri, tabii, ormanlar, hakikaten bir ülkenin en kıymetli doğal kaynağıdır. Bu doğal kaynakların en iyi şekilde kullanılması, en iyi şekilde yetiştirilmesi, bir ülkenin temel sorunu olmalıdır, temel sorundur da. Böyle tek tük, eften püften veya birisinin aklına bir şey geldi diye bir değişiklik yaparsak, bunun uygulamada getireceği sıkıntılar çok büyük olur.

İşte, maalesef, bizim iktidarlarımız, siyasî partilerimiz, zaman zaman belli güç odaklarının isteklerine boyun eğiyorlar. Mesela, güçlü ekiplerin kurdukları üniversitelere, işte, getiriyoruz 250-300

dönüm, devletin, hazinenin arazisini veriyoruz. Yani, bir ağacı kesen fakir fukarayı getiriyoruz, yılarca hapsediyoruz; ama, üniversite kurmak için -üniversite mi kuracak, özel eğlence yerleri mi kuracak- arazi verdiğimiz kişiler, gidiyor, 24 dönümlük ormanı kesiyor; onun hiçbir cezası yok, onun bir suçu yok. İşte, Türkiye bu... Bu görüntüden Türkiye'yi kurtarmak lazım. Türkiye'de, kanunları, kişilerin gücüne ve durumuna göre değil, herkesin kanun karşısında eşit olma ilkesine göre uygulamamız lazım. Bunları bir tarafa bırakıp, ondan sonra güçlü kişileri koruyucu nitelikte yasalar yaparsak veyahut da uygulama yaparsak, o zaman yapacağımız kanunların da bir önemi yok.

Özellikle, bu ormanların kesilmesi yerine, keserken de bunların yetiştirilmesi lazım. Ben, dün de burada konuştum. Bir ağaç kesmek, bir insan kesmek kadar zararlıdır bir topluma; çünkü, ağaç kadar, bir topluma, bir ülkeye güzellik veren, yaşam koşullarını kolaylaştıran başka bir nesne yok.

Özellikle, bana göre -dün bazı arkadaşlarımız da söyledi- orman yetiştirme konusunda çok büyük gayret sarf etmemiz lazım. Her askerî birliğin, en azından, kendi sahası içinde ciddi bir orman sahası yetiştirmesi lazım. Bu şekilde, belirli kamu kuruluşlarında, kamuda çalışan insanlara, orman yetiştirme yönünde gösterdikleri gayretin de, kendi memuriyet hayatında -kendi memuriyet hayatında diyelim; belki, başka bazı sahalarda da olur- bir terfi konusunda, üst bir göreve getirilmesi konusunda, teşvik edici bir yan unsur olarak, bir not olarak bunun kendisine verilmesi halinde, bu orman dikimi ve geliştirilmesinde çok önemli bir gelişme sağlayacağına inanıyorum.

Ayrıca, özellikle bizim bölgelerimizde hayvancılığın yaylalara çıkması konusunda, yaylaların korunması, hayvan sahiplerinden alınan mera primlerini, yine yaylaların geliştirilmesi konusunda çok ciddi olarak kullanmak lazım. Biliyorsunuz, geçmişte Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yayla yasakları vardı; işte, oradaki çok büyük bir hayvan kitlesi, maalesef, dağlara da gidemiyordu, götürüleliyordu, terör nedeniyle; ama, artık, bu sıkıntı da, inşallah, diyoruz ki, bu terör konusu da tamamen biter. Bu terör konusu biter bitmez, burada, özellikle, göçer hayatı yaşayan bu insanlarımızın, artık, yaşamlarını yaylalarda rahat sağlayabilecek, geçindirebilecek yaylalarda, onlara, hiç olmazsa bir konut sağlayabilecek bazı faaliyetlerde bulunmak lazım. Yaylalarda, onların bakımını, yani, Avrupa'daki standartlara uygun olarak bazı olanaklar sağlamamız lazım. Onun için, bu vesileyle, bu kanunlarda bunların dile getirilmesi gerektiğine inanıyorum.

Bu teklifin -bir maddeden ibaret ama- I inci maddesinin son paragrafında "bu madde hükümlerinin uygulanması ile ilgili esas ve usuller Orman Genel Müdürlüğünce belirlenir" deniliyor. Bence, bunun da, bu düzenlemenin de şeklini, burada, kanunda belirtirsek daha iyi olur. Mesela bunun bir yönetmelik şeklinde belirtilmesi, bu yönetmeliğin de Resmî Gazetede yayımlanması halinde, buradaki esas ve usullerin ne olduğunu yalnız Orman Bakanlığı değil, vatandaşlar da, Resmî Gazetede yayımlanan bu yönetmeliği pckâlâ alıp okur ve buna göre nasıl hareket edeceğini bilir.

Yine, dün de burada söylemişim; bundan sonra orman tahsislerinde belli bir kesimin kollanmaması gerekir. Özellikle bu deniz sahillerine turizm tesislerinin kurulması konusunda verilen, tahsis edilen ormanlarda, deniz kenarlarının normal vatandaşlara kapatıldığı gerçeği de herkes tarafından bilinmektedir. Bunları defalarca söylemekteki maksadımız, birtakım insanların bunu artık kavraması lazım. Türkiye Cumhuriyeti Devletinin tüm vatandaşları, Anayasasının 10 uncu maddesine göre, kanun önünde eşittir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMER GENÇ (Devamla) – Bu eşitlik ilkesinin devletin her organı tarafından gözetilmesi lazım. Her organ derken, bunun başında da yasama organı gelir biliyorsunuz, idare de gelir.

Değerli milletvekilleri, Sayın Orman Bakanımızın, burada, hiç olmazsa, yapılan konuşmalara iki gündür çıkıp da cevap vermesini çok olumlu görüyorum. İşte, hiç olmazsa, Sayın Bakanımız, Meclisimize bir saygının ifadesi olarak, buraya gelip, milletvekillerinin dile getirdiği konularda düşüncelerini izah ediyorlar; ama, maalesef, öteki bakanlar pek gelmiyorlar buraya. Başta Başbakanın, bütün bakanların bu Meclisin çalışma saati içinde burada bulunması lazım.

Değerli arkadaşlar, hükümet etmenin anlamı budur. Geçmişte, sorumluluk taşıyan bütün bakanlar, bütün başbakanlar, Meclisin salonundaydı. Bakanlar ve başbakanlar Meclisin salonuna gelmeyince, bu defa milletvekilleri Mecliste çalışmak yerine, bakanlıklara taşıyorlar ve dolayısıyla, Meclisin çalışması randımanlı olmuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Genç; lütfen, tamamlayın efendim...

KAMER GENÇ (Devamla) – Ayrıca da, milletvekili ne diyor; başbakanı, bakanı bilmiyor. Bunların, bundan sonra, sayın hükümet mensuplarının, bu Meclise göstermeleri gereken saygı gereği, buraya devamlı gelmeleri, böyle arada sırada uğramamaları lazım. Arada sırada da uğramıyorlar, işte bir tek oylama varsa, bir oylamada geliyorlar buraya; bunda da gelmez. Bu da, bana göre Meclis için bir zaafıdır, hükümet için bir zaafıdır. Hele dün, burada, 35 bakanın hiçbirisinin bu salonda bulunmaması da, hakikaten, hükümet için çok menfi bir puandır.

Hepinize saygılar sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Karar yetersayısının aranılmasını istiyorum.

BAŞKAN – Karar yetersayısını arayacağım Sayın Genç.

Maddelere geçilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yetersayısı yoktur.

Birleşime 5 dakika ara veriyorum.

Kapanma saati : 17.09

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati :17.15

BAŞKAN : Başkanvekili Nejat ARSEVEN**KÂTİP ÜYELER : Melda BAYER (Ankara), Tevhit KARAKAYA (Erzincan)**

BAŞKAN – 99 uncu Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Daha önce, görüşmekte olduğumuz 373 sıra sayılı kanun teklifinin maddelerine geçilmesinde karar yetersayısı bulunamamıştı.

**VI- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

1. – *Amasya Milletvekili Gönül Saray Alphan'ın Orman Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Tarun, Orman ve Köy İşleri Komisyonu Raporu (2/163) (S. Sayısı : 373) (Devam)*

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet yerinde.

Şimdi, maddelere geçilmesi hususunu tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yetersayısını arayacağım.

Maddelere geçilmesini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yetersayısı vardır; teklifin maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum :

ORMAN KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1. – 31.8.1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun değişik 34 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 34. – Üretimin Orman İdaresi tarafından yapılması halinde, sınırları içinde devlet ormanı bulunan köy ve kasabalarda o yer nüfusuna kayıtlı olarak ikamet eden gerçek kişilerin veya sınırları içinde devlet ormanı bulunan köy ve kasabaların her birinde hane adedinin çoğunluğu tarafından kurulan orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin baltalık ormanlarından birim fiyat (vahidi fiyat) usulü ile kesip, satış istif yerlerine taşıdıkları yakacak odunların yüzde yüzüne kadarı idarece tayin edilecek süre içinde, istedikleri takdirde kendilerine maliyet bedeli üzerinden verilir.

Ağaçlandırılacak, imar ve ihya edilecek sahalarda da baltalık ormanlarda yapılan çalışmalara ait hükümler aynen uygulanır.

Hane adedinin en az yüzde ellibiri tarafından kurulan orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin, birim fiyat usulü ile kesip satış istif yerlerine taşıdıkları kerestelik, soymalık ve kesme kaplamalık tomrukların ve sanayi odunlarının ayrı ayrı yüzde yirmibeşine kadarı, üst birliğe üye olmaları koşuluyla istedikleri takdirde satış istif yerlerinden, Orman Bölge Müdürlüklerinin son açık artırmalı satış ortalaması fiyatlarından % 20 düşülerek tespit edilecek bedelle, kendilerine satılır. Ancak, üst birliğe üye olmayan kooperatifler ile hakları mal olarak almak istemeyen orman köyleri kalkındırma kooperatiflerine; birim fiyat usulü ile kesip satış istif yerlerine taşıdıkları kerestelik, soymalık, kesme kaplamalık tomruk ve sanayi odunlarının ayrı ayrı yüzde yirmibeşine kadarı, ilgili orman işletmesince istihsal edilen emvalden, aynı yıl içinde açık artırmalı olarak satılan miktarın genel satış ortalaması ile maliyet bedeli genel ortalaması arasındaki bedel farkı, bilançonun çıkarılmasını müteakip nakden ödenir.

Ancak Orman Bölge Müdürlüklerinin son açık artırmalı satış ortalaması maliyet bedelinin üstünde ise, orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin hak ettikleri yüzde yirmibeş ürünler kendilerine maliyet bedeli ile yılı içinde satılır.

Devlet ormanlarında istihsalde çalışan gerçek ve tüzel kişilerin, kesip satış istif yerlerine taşıdıkları yapacak ve yakacak emvale ait istihkak tutarları ayrıca yüzde on fazlası ile kendilerine ödenir.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı haklardan yararlanabilmek için kesme ve taşıma işinin birim fiyat (vahidi fiyat) kararı ve şartnamelerdeki sürelerle ve esaslara uygun olarak yapılması şarttır.

Bu madde kapsamındaki kooperatiflerden veya üst kuruluşlardan yaptıkları işin mahiyeti ve hacmine göre orman mühendisi veya orman teknikeri çalıştırmaları istenebilir.

Orman Kanununda değişiklik yapan 2896 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi hükümlerinden evvelce yararlanmakta olan orman köylülerine de bu maddedeki bedel ve satış esasları uygulanır.

Bu madde hükümlerinin uygulanması ile ilgili esas ve usuller Orman Genel Müdürlüğüne belirlenir.

BAŞKAN - Madde üzerinde Fazilet Partisi Grubu adına, Elazığ Milletvekili Sayın Latif Öztekin; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA LATİF ÖZTEK (Elazığ) -- Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 373 sıra sayılı Orman Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinin 1 inci maddesi üzerinde Fazilet Partisi Grubunun görüşlerini arz etmek üzere huzurlarınızda bulunuyorum; şahsım ve Grubum adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşülmekte olan kanun teklifi, yürütme ve yürürlük maddeleriyle birlikte üç maddeden ibarettir; yani, aslında tek maddelik bir kanun teklifidir. Bu kanun teklifiyle 1956 yılında çıkarılan 6831 sayılı Orman Kanununun 1987'de çıkarılan 3373 sayılı Kanunla değişik 34 üncü maddesinde değişiklik yapılarak, günün koşullarına uygun hale getirilmesi istenmektedir.

Kanun teklifinin 1 inci maddesinin ilk fıkrası "Üretimin Orman İdaresi tarafından yapılması halinde; sınırları içinde devlet ormanı bulunan köy ve kasabalarda o yer nüfusuna kayıtlı olarak ikamet eden gerçek kişilerin veya sınırları içinde devlet ormanı bulunan köy ve kasabaların her birinde hane adedinin çoğunluğu tarafından kurulan Orman Köylerini Kalkındırma Kooperatiflerinin baltalık ormanlarından birim fiyat (vahidi fiyat) usulü ile kesip, satım istif yerlerine taşıdıkları yakacak odunların yüzde yüzüne (%100) kadarı idarece tayin edilecek süre içinde istedikleri takdirde kendilerine maliyet bedeli üzerinden verilir" şeklindedir.

Bilindiği gibi, orman idaresince ormanlardan amenajman ve hazırlanan planlar doğrultusunda damgalanıp kesilecek ağaçların kesme, tomruklama ve depolara taşınması işleri orman köylülerine ve öncelikle de orman köylülerinin çoğunlukla bir araya gelerek kurdukları kooperatiflere yaptırılmaktadır.

Ülkemizin içerisinde bulunduğu şartlardan orman köylüleri de olumsuz yönde etkilenmektedir. Mevcut kanunda "Köy ve kasabalarda yaşayan gerçek kişiler ile bu köylerde yaşayan hane adedinin çoğunluğu tarafından kurulan orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin, baltalık ormanlardan birim fiyat usulüyle kesip satış istif yerlerine taşıdıkları yakacak odunların yüzde 80'ine kadar, idarece tayin edilecek süre içinde, istedikleri takdirde, kendilerine maliyet bedeli üzerinden verilir. Ancak, bu oran, Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca taşıma ve depolama imkânı

olmayan bölge ve bölgelerde yüzde 100'e kadar artırılabilir" hükmü yer almaktadır. Yapılan değişiklikle, bölge farkı gözetilmeksizin, yüzde 80'lik oran yüzde 100'e çıkarılmıştır. Yani, orman köylüleri ve onların kurmuş oldukları kooperatifler lehine bir iyileştirme getirilmektedir. Diğer bir ifadeyle, yapılan düzenleme ile orman köylülerinin ekonomik durumunda az da olsa bir iyileştirme amaçlanmaktadır.

Ülkemizin ormancılık sektöründeki sıkıntıları genel olarak ele alındığında görülecektir ki, ağaçlandırma, bakım, korunma gibi konular en başta gelmektedir ve sorunların çözülmesinde orman köylülerine büyük görevler düşmektedir.

Başka gelir kaynağı ve hiçbir sosyal güvencesi olmayan orman köylülerinin borçlarının ödemesi hususunda bazı kolaylıklar sağlanmalıdır. Bunların başında faiz oranlarının düşürülmesi, kredi ödemelerinde kolaylıkların sağlanması ve geriye yönelik ödemelerin dondurulması gibi kolaylıklar sağlanarak, orman köylüleri, içerisinde buldukları ekonomik sıkıntılardan kurtarılmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; maddenin üçüncü fıkrasında da, orman köyü "hane adedinin en az yüzde 51'i tarafından kurulan orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin, birim fiyat usulü ile kesip satış istif yerlerine taşıdıkları kerestelik, soymalık ve kesme kaplamalık tomrukların ve sanayi odunlarının ayrı ayrı yüzde 25'ine kadarı, üst birliğe üye olmaları koşuluyla istedikleri takdirde satış istif yerlerinden, Orman Bölge Müdürlüklerinin son açık artırmalı satış ortalaması fiyatlarından yüzde 20 düşülerek tespit edilecek bedelle, kendilerine satılır. Ancak, üst birliğe üye olmayan kooperatifler ile hakkını mal olarak almak istemeyen orman köylerini kalkındırma kooperatiflerine; birim fiyat usulü ile kesip satış istif yerlerine taşıdıkları kerestelik, soymalık, kesme kaplamalık tomruk ve sanayi odunlarının ayrı ayrı yüzde 25'ine kadarı, ilgili orman işletmesince istihsal edilen emvalden, aynı yıl içinde açık artırmalı olarak satılan miktarın genel satış ortalaması ile maliyet bedeli genel ortalaması arasındaki bedel farkı, bilançonun çıkardığını mütteakip nakden ödenir" şeklindedir.

Dikkat edilirse, bu fıkrada sanayi odunları söz konusu edilmiştir. Kanunun mevcut halinde, sanayii teşvik için, köy kalkınma kooperatiflerinin kuracakları sanayi tesislerinde işlemleri için bu imkân sağlanmıştır. Şimdi, bu teklifle, orman köylülerinin kurduğu her kooperatife bu imkân sağlanmaktadır. Yani, sanayi tesisi kurma imkânı olmayan orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin lehine bir düzenlemedir. Madde metninde sanayi tesisi kuruluşunu teşvik edici düzenlemelere de yer verilmesi gene yararlı olurdu kanaatindeyim.

Maddeyle getirilen bir diğer yenilik, orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinden ve üst kuruluşlardan, yaptıkları işin mahiyetine ve hacmine göre orman mühendisi veya orman teknikeri çalışmalarının istenebileceğidir. Orman kooperatifleri ve üst kuruluşlarınca, orman mühendisi veya orman teknikeri çalıştırılmasıyla bu kuruluşların daha teknik çalışmaları söz konusu olacak ve ülke kaynakları heba edilmeyip, verimli kullanılacaktır. Ayrıca, istihdama da yardımcı olunacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; orman, bir toplumun geleceği ve sağlıklı yaşamı demektir. Ormanlar, bizim, fizyolojik ve sosyal ihtiyaçlarımızı karşıladığı gibi, ekonomik ihtiyaçlarımızı da karşılamaktadır. Bu sebepten, ülke olarak, ormancılık sektörünü geliştirmek zorundayız.

Ormanlarımız, ağaçlandırma, bakım, koruma, tahribat, erozyon, kesme, yangın vesaire gibi sorunlarla karşı karşıyadır. Her şeyden önce, ormancılık sektörüne bütçeden ayrılan para oldukça azdır. 2000 yılı konsolide bütçesi 46,7 katrilyon liradır. Orman Bakanlığına ve Orman Genel Müdürlüğüne ayrılan toplam para yaklaşık 143 trilyon Türk Lirasıdır. Yatırıma ayrılan miktar ise, yaklaşık 18 trilyon liradır; yani, oldukça cüzi bir miktar para yatırıma ayrılmıştır. Ormancılık sektörümüzün gelişebilmesi için, öncelikle, bütçeden yatırımlara ayrılan paranın artırılması şarttır.

Ormancılık sektörünün temel sorunlarından biri, Türkiye'nin gelir düzeyi en düşük kesimini oluşturan orman köylülerinin yeterince desteklenmemesidir. Ülkemizde 18 732 orman köyünde yaşayan 8,5 milyon insanımız vardır; bunun 3,2 milyonu orman içi köylerde yaşamaktadır.

Ülkemizin içerisinde bulunduğu ekonomik şartların orman köylülerini de olumsuz yönde etkilediği unutulmamalıdır. Enflasyon oranının yüzde 70'lerde seyretmesi, herkesi perişan ettiği gibi, orman köylülerini de perişan etmiştir.

Orman köylülerinin, gelirleri azdır ve ormandan başka gelirleri de yoktur, tek geçim kaynağı ormancılıktır. Üstelik, orman köylülerinin sosyal güvenceleri de yoktur. Sosyal güvenlik şemsiyesi altında olmayan orman köylüleri, her türlü sorunlarını kendi imkânlarıyla çözmek zorunda kalmışlardır. Orman köylülerinin, sorunlarını çözmek amacıyla, sosyal güvenlik şemsiyesi altına alınmaları şarttır.

Ormanlar, millî servetimizdir, can damarımızdır. Ormanların geliştirilmesini istiyoruz, ülkemizin çölleşmesini diliyoruz; ama, yapılan yanlışlıklar, mevcut ekonomik çarpıklıklar, konulara politik yaklaşımlar, bize, sorunun bilimsel anlamda ele alınmadığını göstermektedir.

Şimdi, size, ülkemizin içerisinde bulunduğu şartları daha iyi ortaya koyabilmek amacıyla, Elazığ İlimizin durumunu kısaca sunmak istiyorum: Elazığ'ın toplam yüzölçümü 915 135 hektardır. Bu alanın 137 055 hektarı, yani, yüzde 15'i orman alanıdır. Ülkemizin yüzde 26'sı orman alanı olduğuna göre, ilimizdeki orman alanı Türkiye ortalamasının yarısından biraz fazladır. Dünya standartlarında ise, bir yörenin yüzde 30 orman alanına sahip olması gerektiği kabul edilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Öztek, size de 1 dakika ek süre veriyorum; lütfen tamamlayın efendim.

LATİF ÖZTEK (Devamla) – Teşekkür ederim, sağ olun Sayın Başkanım.

Elazığ İlinde ağaçlandırma, erozyon sahası olarak 159 762 hektarlık alan bulunmaktadır; bu alan, toplam yüzölçümün yüzde 17'si kadardır. Bu sahaların vakit geçirilmeden ağaçlandırılarak, il yüzölçümünün yüzde 30'unun orman sahası haline getirilmesi, diğer bir ifadeyle, dünya standartlarına kavuşmamız mümkündür; ama, mevcut bütçeyle bunun gerçekleştirilmesi mümkün değildir.

Elazığ'da Dünya Bankası destekli olarak uygulamaya konulan ağaçlandırma, sulama, teraslama ve seki çalışmaları projesi yarıda kalmış, köylülerimiz bu hizmetten zamanında yararlanamamıştır.

Orman köylülerinin ekonomik yönden kalkındırılması amacıyla, Or-Köy tarafından daha önce verilen hayvancılık kredisi ve desteği kesildiğinden, köylüler bu yönden sıkıntı çekmektedir. Bu durum, ahır besiciliğinin de olumsuz yönde etkilenmesine neden olmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Öztek.

LATİF ÖZTEK (Devamla) – Sayın Başkan, çok az bir kısım kaldı.

BAŞKAN – Buyurun.

LATİF ÖZTEK (Devamla) – Keban ve Karakaya Baraj Gölleri sahalarında, gerek erozyon kontrolü gerekse iş ve istihdam sağlama açısından önemli olan ağaçlandırma projeleri hazırlanıp süratle hayata geçirilmelidir.

Bilindiği gibi, Elazığ'daki orman köylülerinin yaşadığı sorunlar Türkiye'nin hemen her yöresinde yaşanmaktadır. Orman köylülerinin ekonomik sorunlarını çözmeden, bu kesimdeki insanlarımızı refaha kavuşturmadan, ülke insanımızı refaha kavuşturmak da mümkün değildir. 8,5 milyon orman köylüsüne yeterli destek verilerek sorunları çözülmeyen ormancılığımızı ve ormanlarımızı gerçek anlamda geliştirmenin mümkün olmayacağı kanaatindeyim.

Orman köylülerinin ekonomik sorunlarının çözümlüne katkıda bulunacak bu teklifin kanunlaşmasını diliyorum; hepinize saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, size de toleransızdan dolayı ayrıca teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ederim Sayın Özbek.

Madde üzerinde, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Amasya Milletvekili Sayın Ahmet İyimaya; buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

DYP GRUBU ADINA AHMET İYİMAYA (Amasya) – Değerli Başkan, Yüce Parlamento-nun muhterem üyeleri; sözlerimin başında hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Aziz arkadaşlar, orman davası millî bir davamızdır, mukaddes toprağı vatanlaştırma davasıdır; meşruiyet döneminin şeyhülislamının kendi elini öptüğü Hoca Ali Rıza Efendiden bu yana çözülememiş, çözemediğimiz, kronik bir davadır. Şu anda, Demokrat Parti iktidarının başı merhum Menderes'in 1956 yılında gerçekleştirdiği orman reformunun, madde yolunda, bir parçasında ancak yürüyebiliyoruz.

Değerli arkadaşlar, bu millî davanın çözümlenmesi için, mutlaka, yasama organının ormancılık politikasının ve orman anlayışının gözden geçirilmesi gerekir. Şu anda, bir kanunun parça parça görüşülmesinden çok, orman sorununun hukukî altyapısının, hukuk reformu noktasında tartışılması gerekirdi.

Doğru Yol Partisinin temel bakışı içerisinde düşünüyoruz ve diyoruz ki: Orman davasının, kronik davanın çözümlenmesi için, Anayasasından yasanaya, devletçi bir bakıştan uzaklaşılmalı, bireye imneli, ormanı, ağacı sahiplendirme ve malik tarafından koruma anlayışına terk edilmelidir; bu, yetmez; ormanın çevre hakkıyla, insan hakkı olan ekosistemiyle bütünlüğünü gözden kaçırmamız gerekir.

Değerli arkadaşlar, ağaç bir mucizedir; hiçbir insan beyninin, hiçbir insan imalathanesinin gerçekleştiremediği fonksiyonları, işlevleri görmektedir. 20 metre boyunda bir ağaç, 74 insanın günlük oksijenini 2 saatte üretebilmektedir. Tüketilen her 20 metrelik ağacın, 74 insanın günlük oksijenine kıyılması anlamına geldiğini unutmamamız gerekir. Bu bağlamda, yayla peşkeşi, orman peşkeşi, çevre hakkı bakımından mutlaka değerlendirilmelidir.

Bu yasa teklifi, elbetteki, ekonomik değer olan ormanın, ağacın tüketilmesini tanzim etmektedir; bakış, tüketmeye değil genişletilmeye yoğunlaştırılmalıdır. Anadolu'yu geziniz, helikopterlerle geziniz, irtifa yüksekliğinden değil, toprağa bakınız; hançerlenmiştir, o tepcıklar parça parça olmuştur. Ankara, benim için her gün bir hüzündür. O Elmadag'a baktığım zaman içim yanmaktadır ve düşünüyorum; böyle bir mekânın, böyle bir iklimin İsrail'in elinde olması halinde Ankara ne olurdu diyorum; vereceğim cevap, bir orman okyanusu, bir eko cenneti diyebiliyorum.

Değerli arkadaşlar, bugün, Türkiye, erozyon, ağaçlandırma ve çevre değerleri içerisinde orman politikasını ve orman varlığını gözden geçirmek zorundadır. Şu anda, Orman Kanununun bir maddesini değiştiren bir kanun teklifini görüşüyoruz; parça parça anayasa yapımından, parça parça yasa değişikliğinden vazgeçmemiz lazımdır. Yasama tekniğinde rasyonelliği ifade etmeyen bu patolojiden, bu noksanlıktan kendimizi kurtarmamız lazımdır.

Sevgili arkadaşlar, her bir müstakil kanunun bir büyük ruhu vardır, ratiolegisi vardır, organizması vardır. Siz ona değişik tırnak takabilirsiniz, değişik parmak takabilirsiniz; ama, o bütünlüğü bozarınız, uygulamada da istikrar doğmaz, gelenekler teşekkül etmez ve uygarlığa ulaşamazsınız.

Bakınız, şu metne bakıyorum; değerli hemşerim, değerli milletvekili arkadaşımın değerli teklifi Komisyonunda gözden geçiriliyor ve korporasyon -bakın, bu kavramı bilmemiz lazım- yani, bir dernekler bakışı, yani, bir örgütler devletine geçiş var, bunu fark etmek lazım. Biz diyoruz ki, örgütlenme özgürlüğünde, eşitlikçi bir yaklaşım içerisinde olmamız lazım; efendim, kalkındırma kooperatiflerinin üst birliğe üye olması lazım. Anayasanın 10 uncu maddesini, Anayasanın 33 üncü maddesini düşünmez isek, biz, demokrasiyi ve demokratikleştirmeyi veya demokratikleşmeyi hiç bir yasada gerçekleştiremeyiz.

Orman köylüsü, orman köyü sorunları... Şahsen, ilkokulu bulunmayan bir orman köyünde doğdum ve ilköğrenim çağımlı ilkokul olmadan o köyde doldurdum. Bir sefalettir. Orman köyünün anatomisinin çıkarılması lazım, sosyolojik etüde konu edilmesi lazım, alan araştırılması lazım ve orman köyü sorununa bilim gözüyle yaklaşmak lazım.

Benim bir modelim var. Yaylalardan ovalara inen vadileri cevizlendiriniz, iklimine, toprağına, nemine uygun ceviz yapımı; sırf o cevizlerin Türk Devletinin bütçesine getirisi, mevcut getirinin, mevcut bütçe değerinin yüzde 70'dir. Anadolu, uyuyan bir devdir, bir değerdir, onu uyandırmak lazımdır.

Yine, bir milletvekilliği dönemimde, bir orman şefiyle yaylada bir toplantıdayız, daveteyiz. "Bu dağda, sayın şefim, porsuk var mı" dedim. "Böyle bir ağaç yok" dedi. Cipine bindik "sayın şefim, şurada durdurun" dedim. "Biz, geyik ardıcı deriz ve şu porsuktur sayın şefim" dedim. Bu anlayışla ormanları koruyabilir miyiz, bu anlayışla ormanları geliştirebilir miyiz?!

Sevgili arkadaşlar, Türkiye, ormanını henüz keşfedememiştir. Dünyanın ender florasını barındıran ormanlar Türkiye'dedir. O, bir başka vatandır ve keşfedilmeye hasret bir vatandır. Daha, hatıra ormanlarıyla ilgili Millî Ağaçlandırma Seferberliği Kanunu -ki, büyük bir potansiyeldir- işletilememiştir. Daha, anıt ağaçlar envanteri çıkarılmamıştır.

Millî Ağaçlandırma ve Millî Seferberlik Kanununa -kanunun tam adını şimdi hatırlayamıyorum, mazur görünlüz- dayalı olarak, Türkiye'de ilk hatıra ormanının kurucusu olarak Dünya Ormancılık Gününde davet edildiğimde, o davetteki konuşmayı, ormancılığın özüne, ruhuna ve vatan değerlerine uygun olarak yapmak için tam iki ay uğraşmışım. Oradaki bir konuşmadan bir cümleyi sizinle paylaşarak şu andaki Yüce Millet'in kürsüsündeki konuşmama son vermek istiyorum:

"Uyuyan, tabiat değildir; uyuyan, toprak değildir; uyuyan, kendisini uyanık zanneden insandır. Onun için 'toprak uyanırsa' değil 'insan uyanırsa' demek gerekir."

Saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın İyimaya.

Madde üzerinde, şahsı adına, Bingöl Milletvekili Sayın Hüsamettin Korkutata.

Buyurun Sayın Korkutata.

HÜSAMETTİN KORKUTATA (Bingöl) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; 373 sıra sayılı, ormanla ilgili kanun teklifinin 1 inci maddesinde söz almış bulunuyorum. Aslında, geneli üzerinde söz almışım; fakat, bir taraftan komisyon çalışmaları da devam ettiği için, oraya buraya koşarken, maalesef kaçırdım; özür diliyorum.

Sayın Başkanım, tabii ki, çok önemli bir kanunun, sadece bir bölümünü burada inceliyoruz ve bu teklifi burada kanunlaştırmaya çalışıyoruz ve burada, köylünün refah düzeyinin biraz daha yükseltilmesi, payının biraz daha artırılması, kooperatifler kanalıyla yapılmaya çalışılıyor. Arkadaşlara sordum, geçen yıl, üretici köylüye, emval olarak veya orman ürünü olarak ne kadar verilmiş; 105 000 metreküp. Daha fazla yapsak ne olur; işte, fiyatlar dengeleşirse, bu, 400 000 metreküp yapar.

Kaç kişi istifade ediyor bundan değerli arkadaşlar; 9 milyon kişi, diyelim 8 milyon kişi -orada bir ihtilaf var; 9 milyon, 8 milyon- yani, çoluğuyla çocuğuyla, işçisiyle, köylüsüyle istifade eden insan sayısı... Peki, adam başına ne düşüyor biliyor musunuz; 50 kilogram düşüyor; geçen seneki hesapla 12,5 kilogram; 2000 yılında, bunlar da çıktıktan sonra, adam başı 12,5 kilodan, biz, 25 kiloya, 50 kiloya çıkaracağız. 50 kilo olsa ne olur olmasa ne olur değerli arkadaşlar?! Demek, asıl katkı bu değildir; buradan herhangi bir katkı sağlanmıyor; buradan, sadece üç beş kooperatifin ayakta kalmasına çalışılıyor, mesele odur, onun dışında herhangi bir şey söz konusu değil. Asıl olan, yıllar yılı, yirmibeş yıldır ormanda çalışan işçiler var; yirmibeş yıldır çalışıyor; ama, yirmibeş yıldır çalıştığı halde, üç yıldır, dört yıldır, maalesef, göreve alınmıyor; "para yok" deniliyor ve alınmıyor. Hepsi, emekliliğini doldurabilmek için, her gün milletvekillerinin kapısına gidip geliyor. Eğer, ormanla ve köylüyle muhatapsanız, her gün bu insanlarla uğraşıyorsunuz. Önce, buraya bir bedel koyup da, hiç olmazsa on yıl, beş yıl, altı yıldan fazla çalışan işçilerimizi bir alalım; asgarî ücretle çalıştırıyoruz, çalıştırmaya devam edelim; birinci konu bu.

İkincisi, maalesef, bugün, orman idaresi, Türkiye'de, orman vasfını tamamen kaybetmiş, uzaktan yakından ormanla ilgisi kalmamış olan yerlerle uğraşiyor; fakat, deniz sahillerinde, karlı dağlarda, maalesef, gerçek orman arazisi, her tarafı orman dolu arazi bazılarında peşkeş çekilmiş veya tahsis edilmiş, verilmiş. Onlarla hiç kimsenin bir ihtilafı yok; ama, Bingöl'ün -benim ilimin- Düzağaç diye bir beldesi var, binalar üç katlı, beş katlı, yedi katlı, on katlı; orman idaresinin yerleri orada var, polislin yeri var, jandarmanın yeri var, Bayındırlığın yeri var, ve sair bütün resmî dairelerin yeri var, hiçbir müdahale yok; ama, vatandaş ev yapmış, habire müdahale... Belediye gidiyor, ormanı o alanda yol yapıyor, diyor ki, efendim sen burada yol yapamazsın, burası orman alanı. Ya hu nerede, bir dal orman, bir kal orman var mı; yok... Mutlaka ve mutlaka, asıl ormanda düzeltilmesi gereken şey budur. Ormanla uzaktan yakından alakası olmayan bu yeri köylüye vermeyeceksin de ne yapacaksın. Bu, adaletsizliğin ta kendisidir. Bu adaletsizlik, maalesef, memleketin kalkınmasına da büyük çapta manevî etki yapmaktadır. Niye; devlet herkesi eşit tutmuyor, bir tutmuyor. Resmî daireler, olduğu gibi gidiyor ormanda bir şey yapıyor; ama, vatandaş yaptığı zaman da "yapma" diyor veya "sürtün" diyor; vatandaş habire sürünüyor.

Değerli arkadaşlar, bu konuda sorun çok büyüktür; ciddi şekilde, Orman Bakanlığının bu konuyu ele alıp incelemesi lazımdır. Mütteaddit defalar bu konuda başvurulmuştur; ama, bütün bunlara rağmen, bugüne kadar bir çözüm getirilmemiştir. Bize söylenen, bir anayasa değişikliğinin gerekli olduğudur; ama, biz, her konuda anayasa değişikliği yapıyoruz da, kendi köylümüzü korumaya gelince, herhangi bir değişiklik söz konusu değildir.

Bir de, ormanların tamamı yanmıştır değerli arkadaşlar. Benim bölgemde, orman müdürü de, orman bekçisi de, valisi de, emniyeti de seyrede cde ormanlar yanmıştır, genç ormanlar. Zaten, odunluk ormanlarının tamamı oradan kesilmiş, başka bölgelere de gönderilmiştir; ama, yanarken, bu ilgililerin tamamı bu ormanı seyretmiştir değerli arkadaşlar; örnek yüzlerce, binlerce...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika efendim, açayım mikrofonunuzu.

Buyurun Sayın Korkutata.

HÜSAMETTİN KORKUTATA (Devamla) – Bunlara hiçbir şey yok, yapılmış tek bir muamele yoktur; bir tanesi gösteremez; yani, herkes böyle seyretmiş, ormanlar yanmış -şu veya bu, hiçbir şey de söylemiyorum, herkes biliyor nasıl yandığını- vatandaş gidiyor bir dal kesiyor, eşeğin peşinde, bilmem bir kucak odunun peşinde.

Genç ormanlarımızı koruyalım. Bizim köylümüz de bizim vatandaşımız da bu bilinçtedir. Ormanını hakikaten korumak istiyor; ama, karşısında, canı gönülden bunu korumaya niyetli bir resmî otorite görmek istiyor. Öyle, birisi yaptığı zaman "aman ne güzel kesmişsiniz, ne güzel olmuş efendim; yahu ne güzel yangın çıkarmışsınız, hepsini yakamadınız mı" der, öbürünü de yakalamaya çalışırsa inancını tamamen kaybeder.

Bu inanç içerisinde mutlaka konunun ele alınması lazım ve mutlaka, orman vasfını tamamen kaybetmiş alanlar için cehennem azabı çektirilen bu vatandaşların da derterine son verilmesi lazımdır.

Bu duygu ve düşüncelerle hepinize saygılarımı sunuyorum. (Alkışlar)

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Korkutata.

Değerli milletvekilleri, madde üzerinde 2 adet önerge vardır.

Önergeleri önce geliş sırasına göre okutacağım sonra aykırılıklarına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

"Üst birliğe üye olsun olmasın, üretimlerini yasa çerçevesinde gerçekleştiren kooperatifler bu yasadan doğan haklardan yararlanırlar" fıkrasının, görüşülmekte olan 373 sıra sayılı tasarının 1 inci madde metnine eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Hasan Ekinci

Nevzat Ercan

Burhan İsen

Artvin

Sakarya

Batman

Turhan Güven

Ali Şevki Erek

İçel

Tokat

BAŞKAN – Şimdi ikinci ve en aykırı önergeyi okutacağım ve aynı zamanda işleme de alacağım.

İkinci önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 373 sıra sayılı kanun tasarısının, Orman Kanununun 1 inci maddesiyle değişik 34 üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Murat Başegioğlu

Ömer İzgi

Yücel Erdener

Kastamonu

Konya

İstanbul

İsmail Köse

Necati Albay

Evren Bulut

Erzurum

Eskişehir

Edirne

Mehmet Emrehan Halıcı

Nail Çelebi

Nevzat Ercan

Konya

Trabzon

Sakarya

İsmail Kahraman

Numan Gültekin

Saffet Arıkan Bedük

İstanbul

Balıkesir

Ankara

İsmet Vursavuş

Tunay Dikmen

Adana

Muğla

Hane adedinin en az yüzde ellibiri tarafından kurulan orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin, birim fiyat usulü ile kesip satış istif yerlerine taşıdıkları kerestelik, soymalık ve kesme kaplamalık tomrukların ve sanayi odunlarının ayrı ayrı yüzde yirmibeşine kadarı, istedikleri takdirde satış istif yerlerinden, orman bölge müdürlüklerinin son açık artırmalı satış ortalaması fiyatlarından yüzde yirmi düşülerek tespit edilecek bedelle, kendilerine satılır. Ancak, hakkını mal olarak almak istemeyen orman köyleri kalkındırma kooperatiflerine, birim fiyat usulü ile kesip, satış istif yerlerine taşıdıkları kerestelik, soymalık, kesme kaplamalık tomruk ve sanayi odunlarının ayrı ayrı yüzde yirmibeşine kadarı için, ilgili orman işletmesince istihsal edilen emvalden, aynı yıl içinde açık artırmalı olarak satılan miktarın genel satış ortalaması ile maliyet bedeli genel ortalaması arasındaki bedel farkı, bilançonun çıkarılmasını müteakip nakten ödenir.

Ancak, orman bölge müdürlüklerinin son açık artırmalı satış ortalaması fiyatlarından yüzde yirmi düşülerek tespit edilecek bedel maliyet bedelinin üstünde ise, orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin hak ettikleri yüzde yirmibeş ürünler kendilerine maliyet bedeli ile satılır.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI A. TURAN BİLGE (Konya) – Çoğunluğumuz olmadığı için takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümet?..

ORMAN BAKANİ İ. NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Komisyonun takdire bıraktığı ve Hükümetin katıldığı önerge hakkında konuşacak mısınız, gerekçeyi mi okutalım?

İSMAİL KÖSE (Erzurum) – Gerekçeyi okutalım efendim.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe: Madde metninde mündemiçtir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Şimdi diğer önergeyi okutuyorum efendim :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

"Üst birliğe üye olsun olmasın üretimlerini yasa çerçevesinde gerçekleştiren kooperatifler, bu yasadan doğan haklardan yararlanırlar" fıkrasının, görüşülmekte olan 373 sıra sayılı tasarının 1 inci madde metnine eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Hasan Ekinci

(Artvin)

ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI A. TURAN BİLGE (Konya) – Çoğunluğumuz olmadığı için takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN – Hükümet?..

ORMAN BAKANİ İ. NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Efendim, bu önergeyle amaçlanan, bir önceki önergeyle kabul edilen metne göre gerçekleşmiş olduğu için, bu önergeye gerek kalmadığı kanısını taşıyorum.

BAŞKAN – Önerge sahipleri konuşurlar mı, yoksa?..

İSMAİL KÖSE (Erzurum) – Önerge sahibi önergesini geri alacak efendim.

HASAN EKİNCİ (Artvin) – Önerge ötekiyle birleşiyor, geri alıyorum.

BAŞKAN – Geri alıyorsunuz.

Peki, o zaman, kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim, bir de, yine 1 inci maddede bir redaksiyon konusu var, onu takdirlerinize sunmak istiyorum: "2896 sayılı Kanunun" ibaresinden önce "23.9.1993 tarihli" demek suretiyle, zannediyorum konuya bir açıklık getirilmek isteniyor.

1 inci maddeyi bu şekilde tekrar oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeye geçmeden önce, yeni bir geçici madde ilavesine dair bir önerge var; okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Orman Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısına geçici 7 nci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki geçici 8 inci maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emrehan Halcı	Ömer İzgi	Murat Başesgioğlu
Konya	Konya	Kastamonu
İsmail Köse	Mustafa Gül	Ahmet Çakar
Erzurum	Elazığ	İstanbul
Bozkurt Yaşar Öztürk	Mehmet Pak	Mehmet Gül
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Hasan Kaya	Mehmet Hanifi Tiryaki	Vahit Kayıncı
Konya	Gaziantep	Çorum

Mükerrem Levent

Niğde

GEÇİCİ MADDE 8. – Orman Arazisinde bulunup da, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce müsadere veya kal'ine dair kesinleşmiş mahkeme kararı bulunanlar ile yürürlük tarihi itibarıyla derdest olup da bilahara müsadere veya kal'ine karar verilen bina ve tesisler Orman Genel Müdürlüğüne değerlendirilir. Bu bina ve tesisler, talepleri halinde şağillerine rayiç bedelleri esas alınmak suretiyle kiraya verilebilir. Kira bedelleri orman köylülerinin kalkınmalarının desteklenmesinde kullanılmak üzere, 6831 sayılı Orman Kanununun ek 3 üncü maddesine göre kurulmuş olan fona gelir kaydedilir ve doğrudan bu fonun gider hesabına aktarılır.

BAŞKAN – Komisyon?..

ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) – Sayın Başkan, bu, yeni bir madde ihdası niteliğindedir...

BAŞKAN – Şimdi, onu soracağım efendim.

Komisyon, önergeye katılıyor mu efendim?

TARIM ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI A. TURAN BİLGE (Konya) – Sayın Başkanım, komisyon üyesi arkadaşlar, salt çoğunluğu sağlamaya çalıştıklarını söylediler; onları bekliyorum.

BAŞKAN – Hükümet, efendim?..

ORMAN BAKANI İ. NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Efendim, komisyon katılmadan, bizim götürülmüze...

BAŞKAN – Şimdi, efendim, bakın, burada şöyle bir durum var: Eğer, burada -zannediyorum, Sayın Şener de aynı şeyi ifade etmek istiyordu- Orman Kanununda bir geçici madde olarak bu husus düzenlenmek isteniyorsa, bu geçici madde için bir çerçeve madde ihdasımız gerekir. Yok, eğer, bu teklife bir ilave yapmak istiyorsanız, o zaman mesele yok, geçici madde 1 olarak gereğini yapabiliriz.

ORMAN BAKANI İ. NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) – Efendim, ek olduğu için, her durumda, önce komisyonun kabul etmesi gerekiyor.

BAŞKAN – Efendim, gruplar ile hükümetin bir araya gelip, bu konuyu istişare etmeleri için, birleşime 10 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati : 18.00

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati : 18.13

BAŞKAN : Başkanvekili Nejat ARSEVEN**KÂTİP ÜYELER : Melda BAYER(Ankara), Sebahattin KARAKELLE(Erzincan)**

BAŞKAN – 99 uncu Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Çalışmalarımıza kaldığımız yerden devam edeceğiz.

**VI- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

1. – *Amasya Milletvekili Gönüllü Saray Alphan'ın Orman Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu Raporu (2/163) (S. Sayısı : 373) (Devam)*

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet yerlerini aldılar.

Yeni geçici madde ilavesine dair bir önerenin işleminde kalmıştık.

Önergeyi geri mi çekiyorsunuz efendim?

ÖMER İZGİ (Konya) – Evet Sayın Başkan, önergeyi geri çekiyoruz.

BAŞKAN – Önerge geri çekilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Bursa Milletvekili Sayın Ahmet Sünnetçioğlu; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA AHMET SÜNNETÇİOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6831 sayılı Orman Kanununun 34 üncü Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifinin 2 nci maddesi üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Meclisi selamlıyorum.

Ülkemizde, 18 732 orman köyünde 9 milyon insan yaşamaktaydı; hatta, bu rakam, 7 milyona kadar düşmüştür ve maalesef, bu rakam, 15 milyon nüfustan 7 milyona inmiş olan bir nüfustur.

Orman köylerinden şehir merkezlerine çok ciddi bir göç söz konusudur. Orman köylüleri toplumumuzun en yoksul sınıfını oluşturan kesimdir. Millî gelirden de en az payı almaktadırlar. Bu yoğun göç, şehirlerimizin zaten var olan konut, ulaşım, işsizlik gibi problemlerini önemli ölçüde artırmaktadır. Ormanların istenilmesi, orman içi ve bitişiğindeki köylülerin bu faaliyetlere aktif olarak katılımını sağlayacak tedbirlerle azamî önem verilmektedir. Bu yörelerde yaşamak zorunda olan insanlarla orman arasında karşılıklı menfaata dayalı bir ilişki kurulmalıdır ve bunun sürrekliliği sağlanmalıdır. Orman köylüsü, ormancılık faaliyetlerinden nemalandığı sürece, ormanın korunması da kendiliğinden olacaktır.

Son yıllarda, Orman Genel Müdürlüğünün içine düştüğü ekonomik darboğaz, dünyadaki gelişmeler ve yapılan ithalat gereği, orman köylüsünün sürütme, kesme, depoya getirme gibi işçilik karşılığı vahidi fiyat ücretleri düşük tutulmaktadır. Âdeta, ormanın sahibi, devlet; orman köylüsü de ırgat anlayışıyla tespit edilen bu ücretlerin, haklı mı haksız mı olduğu dahi tartışılmamaktadır.

Ayrıca, 6831 sayılı Orman Kanununun 34 üncü maddesi, orman kooperatiflerine, ürettikleri kerestelik, soymalık, kesme kaplamalık, tomruk ve sanayi odunlarının yüzde 25'ini, maliyet bedeliyle alma hakkı vermişken, son dört beş yıldır, maliyet bedellerinin, piyasa fiyatlarının çok üzerinde seyrettiği görülmektedir. Orman Genel Müdürlüğü, döner sermayeyle çalıştığı için, personel maaşları gibi, cari giderlerin yanında, yangınla mücadele ekiplerinde kullanılacak masraflar, piyasadaki kiralanan helikopter ve uçak giderleri, maliyetleri artırmaktaydı.

Dün gördüğümüz ve kanunlaşan tasarıda, 75 inci maddeye "orman yangınlarıyla mücadele harcamaları için Orman Genel Müdürlüğü katma bütçesine yeterli ödenek konur" maddesi eklendi. Böylece, maliyet bedellerinden önemli ölçüde bir düşüş sağlandı, bu durum, gerçekten çok önemli.

Elimde, seçim bölgem Bursa İnegöl Çayyaka ve Hamidiye Köylerinden almış olduğum bilgiler var. Üçüncü sınıf normal boy kayın tomruğu, 26 400 000 Türk Lirasına muhammen bedelle ihaleye çıkarılmış ve 33 900 000 Türk Lirasına alıcı bulunmuştur; ama, aynı tomruk, maliyet fiyatı bahane edilerek, orman kooperatifine, 49 500 000 Türk Lirasına teklif edilmiştir. Yani, aynı tomruk, piyasaya, 15 milyon Türk Lirası daha düşük bedelle ihale edilmekteydi veya başka bir ifadeyle, orman köylüsü, aynı tomruğu, metreküpde 15 milyon Türk Lirası daha fazla fiyatla almak zorunda kalmaktaydı. Zaten, vahidi fiyat tespiti ücretleri çok düşük olan orman köylüsü, bir de bu 34 üncü madde dolayısıyla çok mağdur olmaktadır.

Bu konuyu, 15.6.1999 tarihinde yaptığım gündem dışı bir konuşmayla gündeme getirmiş, 4.8.1999 tarihinde 34 üncü maddeyle ilgili bir değişiklik teklifi vermişim ve Orman Bakanlığı bütçesi görüşülürken de, Plan ve Bütçe Komisyonunda yapmış olduğum konuşmada bu konuyu tekrar gündeme getirmiştim. Bugün, her ne şekilde olursa olsun, 34 üncü maddedeki bu değişiklik olumludur, 15 milyonluk bir kesimi ilgilendiren bir husustur ve orman köylümüzün de beklediği bir konudur.

Bu değişiklikte, orman bölge müdürlüklerinin son açık artırmalı satış ortalaması fiyatlarından yüzde 20 düşülerek tespit edilecek bedelle, kendilerine satılma hakkı getiriliyor. Orman köylüleri, emvali, bugün piyasa fiyatlarından en az yüzde 20 düşük alma hakkı kazanıyorlar. Bizim teklifimizdeyse, kooperatiflerin, kesip, istif yerlerine taşıdıkları emvale ait istihkak tutarlarının yüzde 24 istihkak fazlası kooperatiflere, yüzde 2 istihkak fazlası kooperatif çalışma alanındaki köy tüzelkişiliklerinin bütçesine, yüzde 2'si kooperatiflerin bağlı bulunduğu üst birliklere, yüzde 2'si de Ormanlık Kooperatifleri Merkez Birliğine verilmesi şeklindeydi.

Bu yüzde 2'yle, muhtarlıkların ve köyün ihtiyaçları, yüzde 2 üst birlik şartıyla, üst birliklere katılımın artırılması, yüzde 2 Ormanlık Kooperatifleri Merkez Birliği derken de, bunların eğitim çalışmalarında kullanılması amaçlanmıştır.

Ayrıca, bu şekilde, tomruk yerine istihkak fazlası olarak haklarını alsalardı, kooperatifler mali yönden uğradıkları dedikodulardan kurtulacaklardı. Çünkü, hepimiz biliyoruz ki, kooperatifler ve başkanları yüksek bedelle satın, düşük fatura aldıkları gibi dedikodulara maruz kalıyorlar.

Ormanlarımızı korumak, ormanlardan daha fazla verim almak, döner sermaye gelirlerimizi arttırmak istiyorsak, ormanla daima iç içe olan orman köylülerimize daha fazla vermek, ormanın nemasından onları nemalandırmak zorundayız.

Dün de ifade ettim, bu konu çok önemli olduğu için tekrar ediyorum: Orman işletmeleri, orman köylüsünün ürettiği tüm emvale, sınıf ayırmadan ücret ödemektedir. Halbuki, bunun satışını yaparken bir, iki ve üçüncü sınıf olarak yapmaktadır ve değişik satış fiyatları belirlemektedir. Orman köylüsü, nasıl olsa, sınıfsız teslim yapıyor diye, fazla mazot ve zaman harcamamak için, bir

veya ikinci sınıf mal üretebileceği ağaçtan, üçüncü sınıf mal üretmektedir. Bundan da, orman işletmeleri zarar görmektedir.

Seçim bölgem olan Bursa İnegöl Hayriye'de, bir ölçüm memurunun dört kooperatife hizmet verdiği düşünülürse, sınıf ayırımının, tamamen, kesimi yapan orman köylüsünün elinde olduğu görülmektedir. Şayet, sınıflı emval üretimine teşvik uygulanırsa, tekrar ediyorum Sayın Bakanım -dün de gördüğüm- şayet, sınıflı emval üretimine teşvik uygulanırsa, köylü, fazla mazot ve zaman harcayarak, daima, sınıflı mal üretmeye çalışacaktır; böylece, döner sermaye gelirleri artacak ve karşılıklı menfaat sağlanmış olacaktır.

Orman Genel Müdürlüğünün, dikili olarak çürüttüğü emvali, makul bedelle dikili satış yaparak, baltalıkta olduğu gibi kıymetlendirmesi, gelirini artıran bir unsur olacaktır.

Ayrıca, bir önemli hususu daha bu vesileyle belirtmek istiyorum: Bursa-İnegöl-Mensuriye köyünde, köylüler, kendi arazilerindeki kestane ağaçlarını şehir merkezlerine indirip satamamaktadırlar. Kestane altında kaçak ağaç vardır şüphesiyle engellenmektedirler. Kaçak olanlar varsa şayet, bu, orman koruma ve muhafaza memurlarının görevidir. Bu kestane ağaçlarının altına diğer ağaçları koyarak kaçak getirenlerin yakalanması mümkündür; ama, köylüden, bunların, kendi arazisinden olduğuna dair bir belge istenmektedir. Bu belge için de, köylü, orman işletmelerine müracaat ederek, 30-40 milyon lira gibi bir para vererek bu belgeyi almak durumundadır. Satıldığı ağaç, zaten, bu miktarın altında olduğu için, bunu satamamaktadırlar.

Bu durumun düzeltilmesini umuyor, erken üretim primlerinin de zamanında ödenmesini ve bu teklifin bir an önce yayımlanıp, yürürlüğe konulmasını diliyorum; Yüce Meclisi de saygıyla selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Sünnetçioğlu.

Madde üzerinde başka söz talebi yok.

Maddeyi oylarımıza sunuyoruz: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Adana Milletvekili Sayın Yakup Budak. (FP sıralarından alkışlar)

Buyurun efendim.

FP GRUBU ADINA YAKUP BUDAK (Adana) – Sayın Başkan, sayın üyeler; orman köy kooperatiflerinin orman emvalinden alacakları yüzdelerle ilgili olarak yeni düzenleme yapan kanun teklifiyle bu, inşallah geçecekler, milletimiz de bundan istifade eder; ama, dün de ifade ettiğim gibi -dün de buradan bir Orman Kanun Tasarısı geçirdik, bugün de bir teklifi görüşüyoruz- hep böyle taksit taksit geliyor, perakende perakende geliyor, onun için de, sorunların çözülmesi, halledilmesi noktasında hep palyatif tedbirlerle karşı karşıya bulunuyoruz. Düzenli bir şekilde, bütünü düşünülerek, bütünü açısından olaya bakılarak tekrar düzenlenmesi gerektiği kanatımı ifade etmek istiyorum.

Maalesef, uzun yıllardır orman politikamız belirlenmedi. Siyasal iktidarların inisiyatifine bırakıldığı için ve kanunlar uygulanırken tarafı uygulandığı için de sorunlar çözümleneceği yerde sürekli olarak ertelenmekte ya da büyütülerek ileriye doğru itilmektedir. Bunlardan kurtulabilmek için, bütün tarafların katılacağı genel bir uzlaşmayla yeniden bir orman politikasının belirlenmesi, bu sorunların da kökünden halledilmesi gerekir. Yoksa, iki üç günde bir, iki üç ayda bir tekrar tekrar

kanun müzakereferiyle karşı karşıya kalırız, dertleri burada dile getiririz; ama, çözümleri noktasını da hep geleceğe atmış oluruz ki, bu da, gerek yönetim açısından gerekse Yüce Meclisimizin prestiji açısından hiç de olumlu olmayacak bir durumdur.

Ormanlarımız, maalesef, yanlış uygulamalar, yanlış kesimler ve yanlış politikalardan dolayı sürekli olarak küçülmekte, işlevini yitirmekte, verimsizleşmekte, dolayısıyla, 19 bin orman köyümüzde yaşayan 8 milyonun üzerindeki insanımız da, ormanlardan gereği kadar istifade edemediği için, sürekli olarak yoksullaşmaktadır. Dolayısıyla da, ormandan daha fazla nasıl pay alabileceğini düşünen köylülerimiz, insanlarımız, gerekli kanunî düzenlemeler yapılamadığı için, doğal bekçiliğini yapmış olduğu ormanlardan, çok değişik suretlerde, birtakım yer açmalarla, yerleşmelerle, yapacak ve yakacak ihtiyaçlarını gidermek suretiyle, ormanlarımızın daha da küçülmesine sebep olmaktadırlar.

Bütün bunların ortadan kaldırılabilmesi için, Orman Kanununun düzenlenmesinde köklü tedbirlere ihtiyaç vardır. Bunların takibi noktasında görevlendirilmiş olan orman işletmelerimizde, maalesef, yeterli kadrolu eleman olmadığı için, orman işletmelerimiz kendi üzerlerine düşen görevi, bütün zamanlarda ve mekânlarda yapma noktasında sıkıntıya düşmektedirler.

Onun için, orman emvalinin değerlendirilmesi düşünülürken, bunları kontrol etme mekanizması olan kadrolu orman personeli de -norm kadrolara göre tekrar değerlendirilmek suretiyle, uluslararası standartlar da dikkate alınmak suretiyle- tekrar değerlendirilmeli, görevlendirilmeli ve takibi de yapılmalıdır diyorum.

Üretim işlerindeki işçilik ücretlerinin çok düşük olması, idareyle, orman işletmesiyle, aynı zamanda burada çalışan geçici işçiler, diğer işçiler ve köylüler arasında ciddi sıkıntılara da neden olmaktadır.

Orman Bakanımız, burada, gelip, çok ciddi sıkıntılar içerisinde olduklarını, âdeta işçilerin bile ücretlerini ödeyemeyecekleri bir noktaya geldiklerini ifade ediyorlar; çok acı bir durumdur. Gerçekten, Orman Genel Müdürlüğümüz, Türkiye'deki kurumlar içerisinde, değerler itibariyle, alan itibariyle, kontrol ettiği mekanizmalar ve sahip olduğu servet itibariyle en zengin kurumlarımızdan birisi olması lazım gelirken, yanlış politikalar neticesinde, işçilerinin bile ücretlerini ödeyemeyecek duruma geldiği gibi; aynı zamanda, orman alanlarında yaşayan vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını giderme noktasında da ciddi sıkıntılarla karşı karşıya kalmıştır.

Tabii, erozyon, maalesef, ormanlarımızı yok etmektedir. Ormanların bilinçsizce ve şuarsuzca kesilmesinden, zamanında yapılamayan ekimlerden dolayı; ekimler yapılırsa bile, maalesef, fidanların korunması noktasında, eleman sıkıntısı noktasında, saha bekçisi noktasındaki sıkıntılardan dolayı, ekilenler de muhafaza edilememektedir.

Dolayısıyla, her yıl 500 milyon ton orman toprağının, nehirler aracılığıyla barajların dolması-na, sellerin akmasına vesile olduğu da ifade edilmektedir. Bu millî servetin ortadan kaldırılması noktasındaki, erozyonun etkisinin ortadan kaldırılmasında da ciddi tedbirlerin alınması lazım geldiği kanaatimi de ifade etmek istiyorum.

Bir hukuk devleti olmanın, sosyal devlet olmanın gereği, aynı zamanda o ülkede yaşayan insanlar arasındaki gelir dağılımının da adaletli bir şekilde bölüşülmesi, gerçekleştirilmesi de gerekmektedir.

57 nci hükümetin uyguladığı politikalardan dolayı, maalesef, kişi başına düşen dolar bazında ki gelir, 3 200 dolarlardan 2 800 dolara düşmüştür; yani, bu hükümetin uyguladığı politikalardan dolayı Türkiye, gelir düzeyi itibariyle vatandaşlarımız, 10 yıl gerisine gitmiştir, 10 yıl geriye gitmiştir.

Bunu da, hükümetlerin ortaya koymuş olduğu, Devlet İstatistik Enstitüsünün ortaya koymuş olduğu küçülme rakamları ortaya koymaktadır. Hal böyle olmasına rağmen, kişi başına 2 800 dolar gelirden bahsetmemize rağmen, bakanlığın verdiği ifadelere, Devlet İstatistik Enstitüsünün ortaya koyduğu rakamlara göre de orman köylüsü, 250 dolar gibi bir yıllık gelirle karşı karşıya bulunmaktadır. Bunu, hukuk devletiyle bağdaştırmak, sosyal hukuk devletiyle bağdaştırmak, kazanılan ürünlerin, elde edilen gelirlerin adaletli bir bölüşümü konusunda böyle bir konuyu düşünebilmek, gerçekten yürekler acısıdır.

Sadece, orman köylümüz yoksullaştırılmış değildir, aynı zamanda da kesimler içerisinde en fazla unutilan kesim olmuştur. Maalesef, seçim zamanlarında, köy hizmetlerinin veya orman işletmesinin sarı araçları, greyderleri, kamyonları, toprak olan köy yollarını şöyle bir bıçaklayarak düzeltirler, adeta tozunu alırlar, ondan sonra da yağmur yağdığı zaman, kar yağdığı zaman köye ulaşmak mümkün olmaz.

Elektrik noktasında hafif bir rüzgârda, yağın bir karda orman köylüleri içerisindeki elektrik kesilmeleri, Türkiye'nin diğer yerlerine göre had safhaya ulaşmaktadır. Aynı şey, ulaşım noktasında olduğu gibi, haberleşme noktasında da aynı konumdadır. Kış aylarında orman köylüleriyle haberleşebilmek adeta mümkün olamamaktadır.

Onun için, ormanlarımızın korunması, büyük ölçüde, orman köylülerimizin kalkındırılmasına bağlıdır; ama, sadece, burada orman köylülerinin, orman emvalinden alacakları kooperatif haklarının yüzde 80'den yüzde 100'e çıkarılmış olması sorunu çözmeyecek, belki de, işte biraz önce, bir arkadaşımızın ifade buyurdıkları gibi, hemen hemen, kişi başına düşen 50 kilogram odun, çok çok 60 kilograma çıkmış olacaktır; ki, bu da sorunları çözmeyecektir.

Aynı zamanda, Bakanlığın almış olduğu kararlar noktasında, kadastro noktasında ciddi sıkıntılar vardır. Mesela, B-2 ormanlık alan vasfını kaybetmiş yerlerde, çok ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır. Mesela, hemen hemen 10 000'e yakın hanenin yaylaya çıktığı Adana'nın Pozantı İlçesinin Börücek Yaylasında, Tekir Yaylasında, Antalya'nın yaylalarında, Mersin'in yaylalarında onbinlerce vatandaşımız, B-2 uygulamasından dolayı da mahkemeliktir. Karaisalı İlçemizde, davaların yüzde 90'ı orman ihtilafından dolayı açılmıştır. Bir orman memuru, tespit için, kadastro için gönderilmiştir; vatandaşla iyi ilişki kurmadığı için, iyi diyalog kurmadığı için, vatandaşın evini orman arazisi yazmış, tarlanın içerisinde bir ağaç görmüş, orman diye yazmış; vatandaş ile orman memuru iyi ilişki içerisinde girebilmişse de, ormanı tarla diye yazmıştır. Mahkemelerimizin dosyaları, idare ile vatandaş arasındaki karşılıklı bu tip ihtilaflarla doludur. Bu ihtilafların ortadan kaldırılabilmesi için de, B-2'nin tekrar düzenlenmesi, Orman Kanununun tekrar düzenlenmesi, kadastro işlemlerinin hızlandırılması gerekir. Aynı zamanda, mahkemelerdeki davaların kırk yıl, elli yıl gibi zaman sürecine uzatılmış olması da, nesilden nesile geçen kavgalara, devlet ile vatandaşın arasının açılmasına neden olmakta ve devlet ile vatandaşın kucaklaşmasını da engellemektedir.

Muhterem arkadaşlar, elbette orman köylümüzün meseleleri çoktur; bunun yanında, bu sorunların çözülmesi için, Bakanlığımızın tekrar dizayn edilmesi, orman işletmelerinin tekrar ele alınması, sorunlarının çözülmesi gerekir. Orman köylülerimiz, özellikle buldukları bölgelerde, maalesef, kıl keçisiyle geçimlerini temin etmek durumundadırlar; kıl keçileri de, ormanlarımızı, maalesef, yeyip bitirmektedirler. Onun için, Tarım Bakanlığımızın hayvancılık kredileri, özellikle orman köylülerimize ahır hayvancılığı yapacak şekilde yönlendirilirse, zannediyorum, ormanlarımızın korunması noktasında daha ciddi bir tedbirin alınmasına da vesile olunacaktır.

Bunun yanında, bir noktayı da ifade etmek istiyorum.

Muhterem arkadaşlar, Orman Köylülerini Kalkındırma Fonumuz vardır. Bu fon da, genelde, orman köylülerinin elsanatlarını edinmeleri, ormanı işlemeleri ve o köy içerisinde yaşamlarının sürdürülebilmesi için devlet desteğinin sağlanması anlamına gelmektedir. Buraya, genel bütçeden binde 1 oranında bir katkı yapılacaktır.

57 nci hükümetin, orman köylülerinin kalkındırılmasına vermiş olduğu önemi ortaya koymasından bakımdan rakamlar ifade etmek istiyorum: 1998'de, 1999'da genel bütçeden almaları lazım gelen Orman Köylülerini Kalkındırma fonunun payı binde 1'dir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Budak; tamamlayın efendim.

YAKUP BUDAK (Devamla) – Bu binde 1'lik payın bile, ancak, yüzde 10'unu kullandırabilmiştir bu hükümet. Burada, söylenilen güzel lafları, ifade edilen güzel cümlelerin hiç anlamı yoktur. Bu hükümet, eğer, gerçekten, orman köylüsüne sahip çıkmak, kalkındırmak istiyorsa, Orman Köylülerini Kalkındırma Fonunun binde 1'lik payını tam ortaya koymalı, aktarmalı; binde 1'lik pay da, bugünün şartlarında yetersizdir; en azından, bunu, binde 2'ye çıkarma gayreti içerisinde olmalıdır diyoruz. Binde 1'lik payın yüzde 10'unun ortaya konulmasıyla, aktarılmasıyla da, orman köylüsüne sahip çıkılmadığının ayrı bir ifadesi olacaktır diye ifade etmek istiyorum.

Muhterem arkadaşlar, bir de anız meselesi vardır. Genelde, köylerimizde anız yakmak yasaktır. Özellikle, orman köylerimizin olduğu yerlerde, köylülerimiz anız yakamamaktadırlar ve yanlış bir kanaatle de, anız yakılırsa verimin daha iyi olacağı köylülerimize söylenilmiştir. Belki, bilimsel bir değeri de olmayabilir; ama, köylülerimizin bu noktada bilgilendirilmesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Budak, teşekkür ediyorum efendim.

YAKUP BUDAK (Devamla) – Sayın Başkan, şahsım adına da söz talebim vardı; eğer, müsaade ederseniz, onu da kullanayım.

BAŞKAN – Buyurun.

YAKUP BUDAK (Devamla) – Orman köylülerimizin anız meselesinin de yasal bir düzenlemeyle çözümlenmesi gerekmektedir; çünkü, bu noktada, köylüler, jandarmayla, orman işletmesiyle sık sık karşı karşıya gelmektedirler. Vatandaş, daha çabuk ekim yapabilmek için, kendi açısından daha verimli bir yapıya kavuşabilmek için tarlasındaki anızı yakıyor; bu sefer de kavgalar, dövüşler ve mahkemelik durumlar ortaya çıkıyor. Bunun -genelde, orman işletmelerimizdeki yetkililerin ifadeleri de öyledir ve köylülerimizin talebi de budur- bu, risksiz zamanlarda, tehlikeli olmayan zamanlarda, jandarmanın kontrolünde, orman işletmesinin kontrolünde bu anızların yakılmasına müsaade edilmesi, ihtilafları azaltacağı gibi, mahkemelik konuları da azaltacaktır, aynı zamanda, vatandaşımızın taleplerini de yerine getirmiş olacaktır.

Yeri gelmişken bir şeyi daha ifade etmek istiyorum: Orman Bakanlığımız tabiat varlıklarını koruma noktasında koruma alanları ihdas etmektedir. Adanamızın Yumurtalık bölgesinde de yeni bir koruma alanı Bakanlar Kurulu kararnamesiyle ilan edilmiştir; fakat, bu koruma alanları ilan edilirken, bu koruma alanları içerisinde, aynı zamanda, özel mülkiyete konu olan, vatandaşın tapulu olan arazileri de bulunmaktadır. Bu araziler dikkate alınmadığı için, koruma alanları yeniden ihdas edilirken bu konulara dikkat çekilmediği için, vatandaş, idareyle kavgalı duruma gelmektedir; tarlamı nasıl ekeceğim, çiftçiliğimi nasıl yapacağım diye bir kaygıya düşmektedir. Bu noktada, bu koruma alanları düzenlenirken, bu konunun da dikkate alınması gerekir.

Bir yer koruma alanı ilan ediliyor; hatta, Aşağı Ceyhan Ovası Misis sulamastıyla ilgili drenaj kanalları, pompaj istasyonları yapılıyor; yani koruma alanı yapılırken, aynı zamanda, orada bir başka bakanlığımız, Devlet Su İşlerimiz drenaj çalışmalarını yapıyor köylüye hizmet götürebilmek için, tarhaların sulanabilmesi için, çiftçiliğin daha güzel yapılabilmesi için; hem koruma alanıdır diye vatandaşın çiftçilik yapmasının önüne geçiliyor, aynı zamanda da, oraya, devlet, DSI vasıtasıyla milyarlarca para yatırmak suretiyle su kanalları, drenaj kanalları, pompaj istasyonları yapıyor; bunu da anlamak mümkün değildir.

Onun için, Yumurtalık bölgesindeki bu sıkıntıya -özellikle Tarım Bakanlığımızın uhdesindedir burası- dikkatlerini çekiyorum. Zeynepi Köyleri, Kaldırım Beldesinin çok ciddi sıkıntısı vardır, binlerce vatandaş bu noktada sıkıntıya düşmüştür; sadece bu bölgede değil, bütün koruma alanlarında, doğal SİT alanlarında bu sıkıntılar yaşanmaktadır. Bu noktaların da dikkate alınmak suretiyle yapılacak düzenlemelerin, inşallah ülkemiz için, orman köylümüz için, hepimiz için hayırlara vesile olacağını düşünüyorum.

Bu vesileyle hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Budak.

Şahsı adına, Amasya Milletvekili Sayın Gönül Saray Alpan; buyurun efendim. (DSP sıralarından alkışlar)

GÖNÜL SARAY ALPHAN (Amasya) - Sayın Başkan, Yüce Parlamentomuzun değerli milletvekilleri; 6831 sayılı Orman Kanununun 34 üncü maddesiyle ilgili kanun değişikliği teklifimdeki çok önemli gördüğüm bir iki hususu bilgilerinize arz etmek üzere, şahsım adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Sayın Genel Başkanımız, Değerli Başbakanımız Bülent Ecevit, birkaç ay önce yaptığı bir konuşmasında, ekonomik zorluklardan bahsederken "işçilerin sendikaları var, Ankara'ya, karar mekanizmalarına seslerini duyurabilme konusunda etkili olabiliyorlar. Memurların dernekleri ve birlikleri var, yine Ankara'ya, Başbakanlığa ve bakanlıklara seslerini duyurabiliyorlar; ancak, en ezilen, en seslerini duyuramayan kesimimiz köylü kesimidir" demişti.

Bugün, burada, son iki gündür konuştuğumuz, orman kanunlarında köylünün lehine yaptığımız değişikliklerde, orman nüfusumuz, köylü nüfusumuzun toplam yüzde 50'sini kapsayan orman köylüleri adına, partilerüstü ve kurumlarüstü bir konsensüsle, ortaklaşa karar verebilmenin huzuru ve mutluluğunu yaşıyorum. Demek ki, orman köylüleri, değerli vekilleri kanalıyla Parlamento'ya gelebiliyorlar ve onların sorunları, sizlerin desteğiyle, muhalefetin ve iktidarın desteğiyle, ortak bir konsensüsle çözülebiliyor.

Biraz önce sayın hemşerimin ve vekilimin dediği gibi, çok küçük bir orman köyünde, bu seviyelere gelebilmiş, okumuş, yüksek mühendis olmuş, köylünün tek erkeği ve kadınıym. O kadar haşır neşir olduk ki o orman köylülerinin dernekleriyle... Bizim köylerimizde hiçbir şekilde ekicilik yoktur; çünkü, alanımız yoktur. Bizim tarımımız son derece zayıftır. Biz, hayvancılıkla da uğraşamayız. Eldede edebildiğimiz tüm gelir ormana dayanır. Orman bizim anamızdır, çocuğumuzdur, şefkatli kollarımızla sardığımız, kolladığımız, karnımızın doyduğu tek değer noktamızdır.

O nedenle, değerli milletvekillerimin, bu kanun değişikliğiyle ormanların küçüleceği ve yok olacağı endişelerine katılmadığımı ifade etmek istiyorum; çünkü, bizim tüm değerlerimiz -orman köylülerinin- ormandır, karnımızın doyduğu tek nokta da oradır.

Biraz önce değerli milletvekillerimiz çok detay bahsettiler; eski istatistiklere göre 10 milyon, yeni istatistiklere göre 7,5-8 milyon olan orman köylüsünün -ki, karnı doymadığı için göç veren

yerler kapsamındadır- sorunlarını çözmeye bugün çok önemli bir adım atmış oluyoruz. 250 dolar yıllık geliri, eğer güne indirerseniz sevgili arkadaşlarım, 68 sente tekabül ediyor; yani, 4,5 ekmeğe tekabül ediyor. Günde 4,5 ekmeğe mahkûm ettiğimiz orman köylüsünün, bugün cebine para getirebilecek bir Orman Kanunu değişikliğine imza atabilmemiz nedeniyle Yüce Meclise teşekkürlerimi sunmak istiyorum.

Sayın Bakanımın, orman olgusunu, orman köylüleri olgusunu, yine kurumlarüstü ve bakanlık-farüstü tutarak, çok çabuk bir sürede Yüce Kurula getirdiği için, kendisine, katkılarından dolayı teşekkür etmek istiyorum. Muhalefetiyle iktidarıyla, bu kanuna emeği geçmiş olan tüm bürokrat arkadaşlarımıza ve vekillerimize saygılarımızı arz ediyor, kanunun 8,5 milyon orman köylüsüne hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Alphan.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Alınan karar gereğince, 2 nci sıraya alınan Sosyal Sigortalar Kanunu ile Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe Komisyonları raporlarının görüşmelerine başlıyoruz.

2. – *Sosyal Sigortalar Kanunu ile Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (11662) (S. Sayısı: 427) (1)*

BAŞKAN – Komisyon?.. Burada.

Hükümet?.. Burada.

Komisyon raporunun okunup okunmamasını oylarınıza sunuyorum: Raporun okunmasını kabul edenler... Etmeyenler...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Karar yetersayısının aranılmasını istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Efendim, oylamaya başladım.

Raporun okunması kabul edilmemiştir.

Tasarının tümü üzerinde, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Bursa Milletvekili Sayın Oğuz Tezmen...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkan, isterseniz, sayın hatip, milletvekili arkadaşlarımızın tebrikleri bittikten sonra konuşsun.

BAŞKAN – Nasıl arzu ederseniz... Peki efendim.

Efendim, çalışmalarımıza devam ediyoruz; lütfen... Hatibe söz verdim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) – Sayın Başkan, süremizin bitmesine 20 dakikadan daha az bir zaman kaldı. Baştan, süreyi uzatırsanız... Sayın hatibin konuşmasını bölmek açısından söylüyorum.

(1) 427 S. Sayılı Basmayazı tutunağa eklidir.

BAŞKAN – Sonuna geldiği zaman uzatırım efendim. Belki, sayın hatip, stire içerisinde bitirebilir diye düşündüm, onun için.

OĞUZ TEZMEN (Bursa) – Erken bitirmeye gayret edeceğim.

BAŞKAN – Sayın Tezmen, buyurun efendim.

DYP GRUBU ADINA OĞUZ TEZMEN (Bursa) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; gerçekten, çok geniş, sanayici ve işadamlarını ve Bağ-Kurluları ilgilendiren bir tasarımı görüşüyoruz. Bu tasarı, geniş kitlelere -daha doğrusu- SSK primi ödeyen, Bağ-Kur primi ödeyen kişilere prim indirim olanağı getiriyor. Bu yönüyle baktığımız zaman, bu tasarının yasallaşmasını desteklemek mümkün değil; ancak, bu tasarının, bu Meclisin huzuruna gelmesi... (Gürültüler)

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkan, sayın sözcü konuşuyor efendim.

OĞUZ TEZMEN (Devamla) – Evet...

TURHAN GÜVEN (İçel) – Sayın Başkan, görüşmeler sağlıklı olmuyor; ara verelim!

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – O zaman ara verelim, arkadaşlar konuşmalarına devam etsinler!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

Buyurun efendim.

OĞUZ TEZMEN (Devamla) – Bu yasa tasarısının gelmesine niçin ihtiyaç duyuldu? Bu yasa tasarısının gelmesi doğru olmakla beraber, aslında, bu yasa tasarısına hiç de ihtiyaç olmayabilirdi. Niçin ihtiyaç olmayabilirdi? Hafızalarımızı tazeleyelim. Geçen yıl Ağustos ayında, ülkemiz, bir taraftan deprem felaketiyle uğraşırken, Meclis, gece gündüz çalışarak, IMF stand-by anlaşmasının bir önşartı niteliği taşıyan sosyal güvenlik reformunu çıkardı.

Gerçekten de, ülkede, sosyal güvenlik açığı ciddi boyutlarda büyüme gösteriyordu, sosyal güvencilikte bazı tedbirlerin alınmasını hep beraber uygun görüyorduk; ancak, tasarının içeriğine dönük olarak ciddi itirazlar dile getirildi. Bu dile getirilen ciddi itirazlardan birisi de... Özellikle, ben, gerek komisyonda gerekse Genel Kurulda dile getirdiğimi hatırlıyorum; tasarıdaki otomatik işleyen prim artış ve ücret artış mekanizmasının enflasyona endekslenmesinin, aslında, kentsel yerler tüketici fiyatları endeksine endekslenmesinin ciddi sıkıntılar yaratabileceğini, enflasyonla mücadele programlarını aksatabileceğini dile getirdim ve yazdığımız muhalefet şerhinde de bu hükme yer verdik.

Gerçekten de, bir sistem düşünün; yüksek enflasyon var. Bu enflasyonu önlemek için yeni önlemlere ihtiyaç duyduğunuz anda, bu enflasyonu besleyecek mekanizmaları durdurmak gerekirdi; ama, o dönemde, çok telaş içerisinde ele tutuşturulan bir yasayla, bu Mecliste dile getirilen eleştiriler, dile getirilen teknik anlamdaki problemler kulakardı edildi. Kulakardı edilen bu problemler, teker teker önümüze gelmeye başlıyor. Onun için, bu tasarı, ilke olarak doğru görülmeyle beraber, daha önce yapılan yanlış düzeltilmesi niteliği taşımaktadır; ama, çıkarılacak olan bu yasayla bu yanlış düzeltiliyor mu? Hemen söyleyeyim; düzeltilmiyor. Niçin düzeltilmediğini de şimdi açıklayayım.

Bir önceki yılın enflasyon oranını, aralıktan aralığa kadar olan enflasyon oranını, kentsel yerler tüketici fiyat endeksini baz alıyorsunuz ve onu, nisandan itibaren uyguluyorsunuz. Geçen yıl yüzde 68 olan tüketici fiyat artışının nisan ayından itibaren otomatik olarak uygulanmaya geçilmesi gerekiyordu. Tabii, burada, ekonomik büyümenin de bu oranın üzerine eklenmesi gerekiyordu. Geçen yıl, gayri safi yurtiçi hâsıladaki büyüme eksi 5 olduğu için, bu primlerin, 1 Nisan itibarıyla,

yüzde 60 oranında artması gerekiyordu; yani, herkesin, çalıştırdığı işçi için yüzde 60 oranında fazla prim ödemesi gerekiyordu; Bağ-Kurluysa, Bağ - Kur priminin yüzde 60 oranında artması gerekiyordu.

Tabii, hükümet, bir stabilizasyon programı uyguladığı iddiasıyla kiralara sınırlama getirdi. Ne yaptı; kiraları yüzde 25'le sınırladı 2000 yılı için. Hükümet ne yaptı; kiralarda, 2001 yılı için yüzde 10 hedefi koydu ve kira artışına yüzde 10'la sınırlama getirdi. Hükümet politikasıdır bu, tutulur, tutulmaz; ama, bir irade izahıdır; ama, tasarıda, yüzde 60'lık prim artış oranını yüzde 25'e indiriyorsunuz. Hedefler, gerçekleşir, gerçekleşmez; ama, artık, gerçekleşen enflasyon yerine, beklenen enflasyon moduna geçiyoruz. Primler de onun üzerinden hesaplanıyor; hatta, sakat olan kişilere bağlanacak emekli maaşı da o baza oturtuluyor. Bu sistemin 2000 yılında uygulandığını kabul edeceğiz. Kabul ettiğimiz takdirde, yüzde 25 oranında primler artacaktır; işte, 5 000 lira günlük baz ücret alınacaktır. SSK'da bu 5 000 olacaktır, Bağ-Kurda yüzde 25 artış sağlanacaktır. Yani, beklenen enflasyona göre çevirdik. Şimdi, ne olacak; 2001 yılı nisan ayı geldiğinde ne yapacağız? Diyelim ki, enflasyonun yüzde 25 gerçekleştiğini kabul ediyorum... Aslında, bütçe gerekçesine göre, ortalama enflasyon yüzde 44 olacaktır; ama, diyelim ki, yüzde 25 gerçekleşti. 2001 yılı nisan ayı geldiğinde, siz diyorsunuz ki, yüzde 10 enflasyon gerçekleştireceğiz. Diyebilirsiniz ki, kiralarda yüzde 10 artacaktır, ücretlerin de yüzde 10 artırılması öngörülebilecektir; çünkü, bu stabilizasyon programı yüzde 10 olarak ya da bu hedefler çerçevesinde yürütülecekse, o zaman, bu yüzde 10 hedefini her kesimin gelir sistemine de uygulamanız lazım. Peki, Nisan 2001'de, bu kanunun yürürlüğe girmesiyle, 2000 yılında gerçekleşen enflasyon yürürlüğe girecek. Primler, yüzde 25 enflasyon varsa, yüzde 25 artacak -bu getirilen mekanizma böyle- Bağ-Kur primleri de yüzde 25 artacak. Peki, hadi yüzde 10'luk enflasyon hedefi belirlendi... O zaman, bir çelişki daha var. Ne olacak; 2001 yılı nisan ayında tekrar Meclis apar topar toplanacak; ha, işte, enflasyon yüzde 25 oldu, hatta yüzde 30-35 olacak, primler yüzde 35 artacak, buna karşı, beklenen enflasyon yüzde 10... Millet ayağa kalkacak; tekrar, bir tasarı getireceksiniz...

TURHAN GÜVEN (İçel) - O zamana kadar kalmazlar, merak etme...

OĞUZ TEZMEN (Devamla) - Şimdi, bir şey yapıyoruz madem, doğru dürüst yapın. Ben, komisyonunda öneride bulundum, Bakanlar Kuruluna yetki alın, gerektiğinde, beklenen enflasyonu, hedefine göre indirme yetkisi olsun dedim; ama, muhalefetten gelen öneri olduğu için hükümet karşı çıktı ve bu önerimiz ciddiye alınmadı. Ondan sonra, Meclis çalışıyor diyoruz. Aslında, yanlışları yapıyoruz, yapıyoruz, dile getirilen eksikler kulak arkası ediliyor. Ondan sonra, yanlış çıkınca "yanlıştan dönmek erdemdir; tamam, o zaman, işte düzeltiyoruz" deniliyor.

Dikkat ederseniz, Meclisin açıldığı dönem itibarıyla, bakın, hemen hemen reform olarak getirilen tasarıların hepsinde önce çok iyi yapıldı, dokunulmadı hiç birisine; ondan sonra, teker teker yanlışlar ortaya çıktıkça düzeltilme yoluna gidildi; ama, erdemın daha üstün olanı, gerçek erdem, hata yapmamak, mümkün mertebe hatasız getirmektir. Hatasız yapmak için de, yerinde, tutarlı eleştirileri de dikkate almak lazım. Kimse mükemmel değildir; akıl akıldan üstündür deyip, getirilen eleştirileri ciddiye almak lazım.

Burada, bir şey yanlış olsun, batsın diye kimse uğraşmıyor. Elbirliğiyle daha iyi bir mekanizma oluşturalım, sistem daha objektif çalışsın. Ne olacak; yine 2001 yılında benzer tartışmaları hep beraber, burada, maalesef yaşayacağız. Bu olaya, bizim açımızdan, gerçekten elem verici olarak bakıyorum. Meclisin saygınlığı açısından, bu kadar yetişmiş insan olan, bu kadar birikimli insanların olduğu bu Meclisten, eleştiriler dile getirildiği halde kulak arkası edilip, eksik ve yanlış

tasarılar çıkıyor, kanunlaşıyor; ondan sonra, bu eksik ve yanlışları tekrar düzeltmek için komisyonlar gece gündüz çalışıyor, Meclis geç saatlere kadar çalışıyor. Ne yapıyoruz; daha önce yaptığımız yanlışları düzeltmek için uğraşıyoruz. O zaman yanlış yapmamaktadır doğrusu.

Şimdi, burada, bu getirilen sistem, aslında, teknik olarak da olayı biraz çarpıtmış durumda. Niçin çarpıtmıştır; çünkü, emekli maaşları, gerçekleşen enflasyon üzerinden ödenmeye devam edecektir bu sistem içinde; ama, prim sisteminde, beklenen enflasyon modeline geçiyoruz. Halbuki, bu tutarlılığı korumak lazım aslında. Yani, otomatik çalışacak bir sistemde, biri öyle biri böyle olmaz; yapılacaksa, belki, bunların daha farklı, ikisini de bir uyum haline getirmek lazım modelde.

Şimdi, ne oldu; bu değişiklik ne kadar yük getiriyor, bunu biliyor musunuz? Hükümetin getirdiği tasarıyla bu değişikliğin bütçeye ne kadar ek yük yüklediğini biliyor musunuz; bilinmiyor. Bu, aslında, akçalı yük getiren tasarılar, hükümet, gerekçesinde, bir de, bunun ne getirip ne götürdüğü ve mali yükünü, Meclise sunarken, belirtmesi lazım.

Ne oldu?.. Ben, komisyonlarda, bu değişikliğin ne kadar yük getirdiğini sordum; ilk başta, olmaz, yazılı vereceğiz falan denildi; ısrar edince, bunun ne kadar yük getirdiğini söylediler. Sadece 2000 yılında, SSK açığına 245 trilyon lira eklenecektir, Bağ-Kur açığına da 120 trilyon lira eklenecektir bu değişiklikle. Aslında, kara delikler denildi, büyük açıklar var denildi. Şimdi, bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu diye sormak gerekiyor.

Türkiye'de, aslında, sosyal güvenlik sisteminin kendi kendine çalışması mümkün değil; devletin ciddi biçimde desteklemesi lazım. O zaman, ilk getirilen tasarıdaki açığı kapatıyoruz, yoksa, işte, daha fazla gitmiyor bu olaylar diye gündeme getirilen eleştiriler havada kalıyor. Bu kadar vahim açık varsa, o zaman, niçin, bu açığa yol açacak düzenleme getiriliyor? Bu sistemden vaz mı geçtik, bu kara delikleri kapatmaktan vaz mı geçtik diye sormak lazım. Aslında, bu kadar vahim olarak lanse edilmesi, belki psikolojik bir ortam oluşturulması açısından, o zaman bir taktik olarak yürütülmüş olabilir. İşte, o sayede de emekli yaşı 58-60'lara çıkarıldı, insanların emeklilik olanakları büyük ölçüde ellerinden alındı. Ne oldu; işte, şimdi, yavaş yavaş oradan geri dönmeye başlandı. Yakında, ben eminim ki, bu yaşla ilgili olarak yeni düzenlemeler de gelecektir, hizmet süresine ilişkin yeni düzenlemeler de gelecektir. O zaman, şu soruyu sormamız lazım: Sisteme, artık, farklı biçimde mi bakmamız lazım? Sosyal güvenlik sistemini devlet güdümünde bir yapı yerine, belki, daha farklı bir boyutta ele almamız mı gerekiyor?

Nitekim, sağlıkla ilgili olarak, Sosyal Sigortaların hastanelerinin her birinin, birer sağlık işletmesi haline getirilip, özel hastane gibi çalışacağı ifade edildi. Bakan, işsizlik sigortasıyla ilgili her türlü çalışmaların olduğunu; sağlık primlerinin ayrılacağını, bununla ilgili çalışmaların hazır olduğunu burada üzerine basarak söyledi; gayet iyi hatırlıyorum. Burada gösterdi zamanında. İşte, emeklilik sistemini yeni baştan reformize edeceğini ifade etti; ama, tekrar başa dönüp, sistemi yeni baştan teker teker değiştirmeye başladık. O zaman, bu tür reformların çok geniş kapsamlı olarak ele alınması, hangi alanda neler yapılacaksa, bunların hazırlıklarının bir bütün olarak Meclise getirilmesi lazımdı ve teker teker, bu hazırlıkların bir paket halinde çıkartılarak uygulanmaları için, belki bazı opsiyonlar, bir zaman da istenebilirdi; o zaman dilimi içinde de, bu uygulamalar, bu reformlar, arkası arkasına getirilirdi; ama, o yapılmadı. İşte, yangından mal kaçırır gibi kanunlar çıkarıldı. Çıkarılan kanunlar kamuoyunda tartışıldı, tartışıldı; yanlışları dile getirildi, hepsi kulak arkası...

BAŞKAN – Sayın Tezmen, bir dakikanızı rica ediyorum efendim.

Değerli milletvekilleri, çalışma süremiz, saat 19.00'da bitmektedir.

Sayın hatip konuşmasını tamamlayıncaya kadar çalışma süremizin uzatılması hususunu takdirlerinize sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun efendim.

ÖĞUZ TEZMEN (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, aynı şekilde, bakın, büyük reform... Hatta, kanuna, ismi, özellikle "işsizlik sigortası" olarak verildi ki, işte, biz bir şey almıyoruz, aslında veriyoruz; onu verirken de, mecburen uzatmak durumundayız psikolojisi yaratmak için İşsizlik Sigortası Kanunu denildi getirilen reforma. Orada da, dikkat ediyorsanız, komisyonda verilen önergelerle tasarıdaki yanlışlar da düzeltilmeye çalışıldı. Ne yapıldı; prim bazı, işsizlik sigortasında başkaydı, sosyal sigortalar primlerinde farklıydı; onları da düzeltmek için önerge verildi. İşte, onun gibi birçok teknik düzenleme, işsizlik sigortasından kimlerin yararlanıp, kimlerin prim ödeme yükümlü olduğu içinde olup olmadığı da Maliye Bakanlığının önerisiyle komisyonda değiştirildi.

O zaman çok iddialı olarak getirdiğimiz bu reformların, aslında, ciddi handikapları olduğunu, bunların, uygulandıkça birer birer hatalarının ortaya çıktığını görüyoruz. Belki, düzeltmek doğrudur; ama, benim dile getirmek istediğim konu, iyi niyetli eleştirileri kulak arkası etmeden, ciddi eleştirileri dikkate alıp, daha iyi bir tasarıyla, daha iyi bir kanunu çıkaralım Meclisten; o zaman, hepimiz daha saygınlık kazanırız.

Biz, Doğru Yol Partisi olarak, bu yasa tasarısının destekçisiyiz, yanındayız, geç kalmış bir tasarı olarak düşünüyoruz; ama, tekrar uyarıyorum buradan, 2001 yılında aynı hatalara düşeceğiz. Tekrar bu hatalara düşmemek için, şurada, bir önergeyle bu değişikliği yapalım; Bakanlar Kurulunun -gerekirse kullansın- böyle bir yetkisi olsun; bu Meclis, tekrar oturup, gece gündüz çalışıp -daha başka yapacağı işler varken- bu hatayı düzeltmek için, gerek komisyonlarında gerekse Genel Kurulda zaman öldürmesin.

Bu düşüncelerle, hepinizi saygıyla selamlıyor; teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Tezmen.

Sayın milletvekilleri, saat 20.00'de toplanmak üzere, birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati : 19.03

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati : 20.00

BAŞKAN : Başkanvekili Nejat ARSEVEN**KÂTİP ÜYELER : Hüseyin ÇELİK (Van), Melda BAYER (Ankara)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 99 uncu Birleşimin Dördüncü Oturumunu açıyorum. Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

VI. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

2. – *Sosyal Sigortalar Kanunu ile Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (11662) (S. Sayısı : 427) (Devam)*

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet yerinde.

Önceki oturumda, tasarının tümü üzerinde Doğru Yol Partisi Grubu adına yapılan konuşma tamamlanmıştı.

Şimdi, söz sırası, Fazilet Partisi Grubu adına, Bingöl Milletvekili Sayın Mahfuz Güler'e aittir.

Buyurun Sayın Güler.

FP GRUBU ADINA MAHFUZ GÜLER (Bingöl) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 427 sıra sayılı yasa tasarısı hakkında Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Heyetinize saygılar sunarım.

Bilindiği gibi, 8 Eylül 1999'da yürürlüğe giren 4447 sayılı Kanunla 506 sayılı Kanununun 78 inci maddesinin birinci fıkrası ve 1479 sayılı Kanununun 50 nci maddesi değiştirilmiş ve yapılan bu değişiklikle, bu kanunlara göre sigortalıların ödeyecekleri primler ve bağlanacak aylıkların hesabında esas alınacak günlük kazancın alt sınırı ve gelir tablolarının, her yıl nisan ayında, ilk olarak, bir önceki yılın aralık ayı ile ondan önceki yılın aralık ayına göre, Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan ve en son Temel Yıllı Kentsel Yerler Tüketici Fiyat Endeksindeki değişim oranı kadar; ikinci olarak, bir önceki yılın gayri safi yurtiçi hâsıla sabit fiyatlarla gelişme hızları kadar artırılması benimsenmiştir.

Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan 1999 yılı TÜFE değişim oranı yüzde 68,8 olarak gerçekleşmiştir. Yine, 1999 yılı gayri safi yurtiçi hâsıla gelişme hızı, eksi yüzde 5 olarak belirlenmiştir. Bu durumda, geçen yıl büyük fırsatlarla kamuoyuna lanse edilmeye çalışılan, sözümlenmiş, sosyal güvenlik reformu; ama, gerçekte sosyal güvenliğin tam iflası anlamına gelen 4447 sayılı Yasanın; yani, bu meşhur mezarda emeklilik yasası hükümlerine göre, 1 Nisan 2000 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, SSK prim esas günlük kazancın alt sınırı ile Bağ-Kurda uygulanan yeni gelir tabloları yeniden belirlenmiş ve ödenecek primlerdeki artışın yüzde 60 oranında olduğu görülmüştür.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçen yaz, bu yasa Genel Kurulda görüşülürken, lütfen bizim söylediklerimizi hatırlayınız. Biz, o dönemde, bu yasanın Türkiye şartlarına uyan bir yasa olmadığını, bu yasayla birlikte sosyal güvenliğin tamamen çökeceğini, SSK'yı daha da geriye götüreceğini ısrarla bildirmiş; ama, ne yazık ki, hükümet, IMF'ye verdiği sözden caymamış ve bu kanunu çıkarmıştı.

Değerli arkadaşlar, benim bu yasa uygulamasındaki aksaklıklar üzerinde geçen yaz söylediklerimin, ne yazık ki, tümü gerçekleşmiştir.

Yine, 26.12.1999 tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesi üzerinde yaptığım konuşmada da 4447 sayılı Yasanın aksaklıklarının giderilmesinin şart olduğunu, bu nedenle, kısa zamanda değişiklik yapmak zorunda kalınacağını söylediğim zaman, Sayın Bakan ciddiye almamış ve alaylı bir şekilde gülmüştü!..

Daha bir yıl dolmadan, evet, bu yasa geçen eylülde yürürlüğe girmişti; ama, daha şimdiden, bu yasayı iki kez değiştirmek zorunda kaldınız. Bu gidişle, daha, çok değişiklik getireceksiniz...

Bu değişikliklerle yapılmak istenen, asıl amaç şudur: Şu andaki asgarî ücret, hepimizin bildiği gibi, 109 800 000 liradır. Bunun yüzde 14'ü işçi tarafından, yüzde 19,5'i işveren tarafından SSK'ya prim olarak ödenmek zorundadır. Değişiklikle getirilen 506 sayılı Yasanın 78 inci maddesine göre, en alt kazanç düzeyi 192 450 000 liraya çıkarılıyor. 192 450 000 liradan şu andaki asgarî ücreti, yani 109 800 000 lirayı çıkardığımızda 82 650 000 lira kalıyor. Bu da, yüzde 33,5 olan işçi ve işveren hisselerinin tamamını -ki, bu da 36 783 000 lira etmektedir- işverene yüklemekte ve bu da büyük bir haksızlığa meydan vermektedir.

109 800 000 lira olan asgarî ücretin, işçi ve işveren hisse payı toplamı olan 27 687 750 liraya bu 36 783 000'i de eklediğimizde, toplam olarak 64 470 750 lira ödemek zorunda bırakılmaktadır.

Değerli arkadaşlar, bu SSK primi olan 64 470 750 liraya; 109 800 000 lira asgarî ücreti de ilave ettiğimizde, toplam asgarî ücret, bir işçinin işverene maliyeti tam 174 270 750 lira olmaktadır.

Peki, şimdi, şunu sormak lazım: Bugünkü piyasa koşullarında, kaç tane iş sahibi, işadamı 175 milyona asgarî ücretli işçi çalıştırabilmektedir? Eğer "işveren bu ücretle işçi çalıştırmak zorundadır" diyorsanız, şunu hepimizin çok iyi bilmesi gerekir ki, bu ücret aynen üretime yansıtacak ve maliyetleri artıracaktır. Bu da, enflasyonu körükleyecek ve istesenez de istemesenez de enflasyonu artıracaktır.

Yok; hayır, bu ücretle, yani 175 milyon lirayla birçok küçük ve orta ölçekli işyeri sahibi işçi çalıştıramaz diyorsanız -ki, bugün ülkede uygulanan reel politika da budur- o zaman, bizim dediğimizi kabul etmek zorundasınız ve SSK primlerinin düştüğünü, bu yasanın daha başında SSK'ya darbe indirdiğini göreceksiniz ve bu da, sosyal güvenliği iflasa götürdüğünüzün en bariz ispatı olacaktır.

Bugün, artık, birçok işyerinde, özel sektörde emeklilik yaşı yüksek olduğundan ve demin hesabını yaptığım yüksek SSK priminden dolayı işçiyile işveren aralarında anlaşmakta ve SSK primi ödemeden işçi çalıştırılmaktadır. Yasa, bu haliyle kaçak işçiliği özendirmiştir. Yasa çıkmadan önce 4 milyon civarında olan kaçak işçi sayısı bugün 5 milyonu geçmiştir.

Sayın Bakanın, günlerce televizyon kanallarında gezinerek anlatmaya çalıştığı sözümona sosyal güvenlik reformu, bu saydığım nedenlerden dolayı tam bir fiyaskoyla sonuçlanmıştır.

Türkiye şartlarında ekonomik göstergelere baktığımızda, enflasyon grafiğinin, yıllar itibarıyla, ne kadar çok inip çıktığını hepimiz bilmekteyiz.

Bu ekonomik şartlarda, bir önceki yılın enflasyonuna göre yeniden prime esas günlük kazanç hesaplanacak. 2000 yılı için bunu yüzde 25 olarak kabul ediyorsunuz. Peki, 2001 yılı nisan ayında, diyelim ki, bu hesabımız tutmadı -zaten tutmayacağı da ilk dört ayki enflasyon rakamlarından da bellidir- Devlet İstatistik Enstitüsü hesaplarına göre yüzde 25 değil de bu oran yüzde 40 oldu diyelim; o zaman, 2001 yılı artışını yüzde 40'a göre yapmak zorundasınız; çünkü, yasa böyle; bu konuyu bir daha mı yasa değişikliği olarak önümüze getireceksiniz? Gelin aklınızı başınıza alın;

yanlışta ısrarın hiçbir anlamı da yok; hazır tasarı önümüze gelmişken, yasayı aceleye getirmeden, sigortalının gerçek kazancı üzerinden bu yasanın, hiç olmazsa, bu kısmını düzeltelim.

Hazine, sürekli olarak SSK açıklarını kapatmaya çalışıyor. Bu yıl, aylık, ortalama, her ay, Hazine, SSK'ya 200 trilyon lira para ödemektedir. Bunun adı da, sosyal güvenlik açıkları olarak kayda geçmektedir.

Bunu bu şekilde yapacağımıza, bütün gelişmiş dünya ülkelerinde olduğu gibi, işçi ve işveren paylarına devlet katkısı sağlayacak şekilde bir yasal düzenleme yapalım. Bu para, öyle de olsa böyle de olsa, Hazededen çıkmıyor mu?.. Hiç olmazsa, çağdaş devlet olduğumuzu, Anayasamızın sözünü ettiği sosyal devlet olduğumuzu gösterelim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; benim, Sayın Bakandan öğrenmek istediğim birkaç konu var. Eğer, kendileri lütfedip bize bunlar hakkında açıklama yaparlarsa, hem bizi hem de kamuoyunu tatmin etmiş olacaklar.

Birincisi, bildiğiniz gibi, geçen eylül ayında, yani 8 Eylülde bu yasa yürürlüğe girdi. O tarihten bugüne kadar, acaba, SSK'da aktüryel denge hangi yönde oluştu; müspet olarak mı, menfi olarak mı değişti? Bunu öğrenmek hepimizin en doğal hakkıdır sanıyorum.

İkinci olarak, SSK'da tahsil edilemeyen prim alacaklarının yasa çıkmadan önceki hali neydi, bugün, son durumu ne oldu?

Üçüncüsü, Sayın Bakanım, bu yasanın çıkmasından önceki, diyelim ki, geçen yılın temmuz ayındaki aylık tahsilatı ve tahakkuku neydi, bu yıl içindeki herhangi bir ayın tahsilatı ve tahakkuku nasıl gerçekleşmiştir?

Yine, bu meşhur reformunuzdan önceki bir ayda sigortalı sayısı ne kadardı, bugün sigortalı sayınız ne oldu? Örneğin "4 milyon kaçak sigortalı var" diyordunuz; bugün, kayıt altına alınamayan sigortalı sayısı ne kadar olmuştur?

Sigorta gelirlerinde resen bir artış olmuş mudur?

İşe giriş bildirgelerinde bir artış görülmüş müdür?

Bunların tümünü, Türk çalışma hayatı ve kamuoyu merak etmektedir.

Sayın Bakan, bir yılı aşkın bir süredir bu Bakanlığın koltuğunda oturmakta ve her fırsatta da "şu kadar hastane ziyaret ettim" demektedir. Acaba, bu süre içerisinde hangi hastane kapısında hasta kuyrukları azaldı; bize bir tek somut örnek verebilirler mi?

Bir yıldan beri başında bulunduğu Bakanlığı yerden yere vuran, çalışanlarını demoralize eden, küçük bir bilgisayar hatasını büyük yolsuzluklar varmış gibi göstererek kurumları ve kişileri aşağılayan, yıpratıcı ve onları küçük düşüren bir başka bakan var mıdır acaba?

Acaba, cumhuriyet tarihinde bu şekilde bakanlık yapan birine rastlanmış mıdır?.. Biz rastlamadık.

Bütün çalışanlar potansiyel suçlu muamelesi görmekte ve kurumlar, belki de, kasıtlı olarak yıpratılmaktadır.

Şimdi, bir SSK Genel Müdürlüğünü düşünün, 32 milyon insana sağlık hizmeti veriyor ve 60 000 çalışanı var. Bakanın görev yaptığı bu bir yıl içerisinde, bugüne kadar, tam 5 arkadaş bu genel müdür koltuğuna oturmuş, kalkmış. Önce geldiğinde "genel müdür olanla birlikte çalışacağım" dedi, bir süre sonra arkadaşı görevden aldı; yerine, genel müdür yardımcısını atadı. Bir süre sonra, bu arkadaş hem genel müdür vekilliğinden hem de genel müdür yardımcılığından aldı; yerine, başka bir bürokratu genel müdür yaptı. 2.5 ay sonra, bu arkadaş da, yine, kendisi, bir gece baskını sonunda

görevden aldı; yerine bir başka genel müdür yardımcısını atadı. Üstelik, atadığı bu arkadaş Yönetim Kurulu üyesi de değildi. Buna rağmen, Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini de verdi. O da olmadı, bir iki ay sonra, o arkadaşı da, hem genel müdürlükten hem de genel müdür yardımcılığından aldı; yerine, beşinci kişiyi; yani, şu anda görev yapan arkadaşımızı genel müdür olarak atadı.

Bir yılda beş defa el değiştiren bir koltuk nasıl hizmet verecek, nasıl verimli çalışacak?! Üstelik, bunların tümünü siz getirip siz görevden aldınız. Hiçbiri için verilmiş bir yargı kararı yok, bir zaruret, bir zorunluluk yok. Bütün alınan kararlar keyfi ve şahsidir. Devlet olma anlayışımız bu mudur?! Bu yapılanlar devlet ciddiyetiyle bağdaşır mı?! Sayın Bakan, siz bu kadroyla mı sosyal güvenlik reformu yapacaksınız?! SSK günden güne geri gidiyor, SSK kan kaybediyor. Bağ-Kur, İş ve İşçi Bulma Kurumu Genel Müdürlükleri de SSK'dan farklı değil.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, dışarıdan, ehliyetsiz, deneyimsiz, liyakatsiz kişilerle dolduruluyor. Kurumların içerisinde asıl işi bilenler, işin ehli olanlar, yıllarını bu kurumlara vermiş olanlar kenarda bırakılıyor, âdeta, kurumlar özellikle yıpransın diye gayret gösteriliyor.

Sayın Bakan, her fırsatta "bir yıldan beri bakanım, SSK'da kaç tane hastane var, daha bunu öğrenemedim" demektedir. Eğer, bir yıldan beri başında bulunduğu kurumda kaç hastane, kaç dispanser, kaç sağlık istasyonu var, bunları hâlâ bilmiyorsa, kusura bakmayın; ama, adama sormazlar mı, siz neyi biliyorsunuz demezler mi?! Sayın Bakan, siz üzülmeyin, ben, size, kaç eğitim hastanenin olduğunu, kaç bölge hastanenin veya dispanserinin olduğunu hemen şimdi söylüyorum.

Değerli arkadaşlar, bugün, SSK'da, 11 eğitim hastanesi, 19 bölge hastanesi, 86 hizmet hastanesi, 36 özel dal ve doğumevi, 172 dispanser, 13 ağız ve diş sağlığı merkezi ve 199 sağlık istasyonu olmak üzere, toplam 536 sağlık kuruluşu bulunmaktadır. Sayın Bakan dilerse, tüm bu kuruluşların tek tek dökümünü de kendilerine sunabilirim.

Değerli Bakanımıza bir hatırlatmada daha bulunmak istiyorum; büyük olay diye kamuoyuna lanse ettiği bir olay daha var; "SSK'de bir reçeteye 48 milyar liralık ilaç yazmışlar" diye, günlerce televizyon kanallarında bunu izledik. Bu Mecliste, 48 doktor ve diş hekimi arkadaşımız var. Yine, bu Mecliste, 10 tane eczacı arkadaşımız var. Hepsi bir düşünsünler, böyle bir reçete nasıl yazılabilir? Bu işe akıl erdirmek mümkün müdür? 48 milyara, Ankara'da, bir değil, iki tane daire alınabilir. Türkiye'de, hiçbir kanser ilacı bu fiyatı bulmuyor. Şayet, böyle bir reçete yazılmış ise, bunu yazan şahıs hakkında nasıl bir işlem yapılmış; bunu hepimiz merak etmekteyiz.

Değerli arkadaşlar, sosyal güvenliğimizin çok ciddi problemleri var ve maalesef, günden güne, bu sıkıntılar katlanarak artmaktadır. Bu hükümet döneminde getirilen bu yasayla, Türkiye'de sosyal güvenlik tamamen iflas ettirilmiş, kurumlar bilerek yıpratılmış, kasıtlı olarak gözden düşürülmüştür.

SSK'da, bir yıldaki, sadece ilaç masrafı 260 trilyon lirayı geçmiş ve devletin kaynakları, âdeta yağma edilmektedir. Her yıl özel sağlık kurumlarına ödenen paralar 200 trilyon lirayı bulmaktadır. Bir an önce bu kurumlar ehil ellere teslim edilmeli ve bu talan durdurulmalıdır.

Geçen yıl çıkarılan, şu meşhur, Sayın Bakanın "reform" dediği, bizim de "mezarda emeklilik yasası" dediğimiz 4447 sayılı Yasa üzerinde, biz, Fazilet Partisi olarak, üzerimize düşen bütün tenkitleri zamanında yaptık ve bizim söylediklerimizin büyük bir çoğunluğu da bugün ortaya çıktı.

Önemli değil, biz, Fazilet Partisi olarak, bu yanlışlıkların, eksikliklerin bir kısmını giderdiği için, bu yasa tasarısına destek vermekteyiz. Yanlış hesap Bağdat'tan dönmüştür. Bu nedenle, gerçekten, işçimiz, işverenimiz, esnafımız, işadamız çok büyük sıkıntılar yaşamaktadır. Bu tasarı, bir nebze de olsa, Türkiye'deki işçi ve işveren kesimini rahatlatmış olacaktır. Bu nedenle, biz, Fazilet Partisi olarak, bu yasanın çıkmasına destek veriyoruz ve bu yasa değişikliğinin, bu haliyle, çalışma hayatımıza hayırlı olmasını diliyoruz.

Bu vesileyle, Yüce Heyetinize saygılarımı sunuyorum efendim. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Güler.

Gruplar adına üçüncü söz, Demokratik Sol Parti Grubu adına Bartın Milletvekili Sayın Cafer Tufan Yazıcıoğlu'nun.

Buyurun efendim. (DSP sıralarından alkışlar)

DSP GRUBU ADINA CAFER TUFAN YAZICIOĞLU (Bartın) – Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim; Demokratik Sol Parti Grubu ve şahsım adına Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Hükümetimiz, enflasyonla mücadeleyi kendisine hedef seçmiştir ve tutarlı doğrultusuyla da bu hedefi yakalamaktadır. Ülkemizdeki tüm kesimler, bu konuda, hükümete destek veriyorlar.

Ülkemizin enflasyonu indirmeden başka çaresi yoktur. Fakirliğin, gelir adaletsizliğinin, yoksulluğun nedeni enflasyondur. Hükümetimiz, bu tasarıyla, bu konuda ne kadar kararlı olduğunu bir kere daha göstermektedir.

Mevcut yasaya göre, prim artış oranı, bir önceki yılın aralık ayı ile ondan önceki yılın aralık ayına göre, Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son Temel Yıllık Kentsel Yerler TÜFE değişim oranı kadar; ikinci olarak, bir önceki yılın gayri safi yurtiçi hâsıla sabit fiyatlarla gelişme hızları kadar tespit edilmiştir.

1999 yılında bu oranlara göre tespit edilen artış oranı yüzde 60 olmuştur. Ancak, hükümetimiz, öngördüğü 2000 yılı enflasyon oranı olan yüzde 25'i aşan bu oranı, enflasyonla uyumlu hale getirmek için karardır ve bu yasa tasarısıyla bunu göstermiştir.

Sosyal güvenlik sistemimizdeki finansman açığı, ülkemizin temel sorunlarından birisidir. Yapılan düzenlemeler, bu temel sorunun da kalıcı bir şekilde çözümlenmesine katkı sağlamaktadır.

Tasarı, hükümetin istikrar programının bir parçasıdır. Prim artış oranlarının belirlenmesinde esneklik sağlanması amacıyla, Bakanlar Kuruluna yetki verilmesinde yarar görülmektedir.

Plan ve Bütçe Komisyonunda eklenen düzenlemeyle, kanunun yayımı tarihinden itibaren iş kazası veya meslek hastalığı sonucu gelir bağlanacak sigortalılar ile bu kanunun yayımından önce gelir bağlanmış olan sigortalılar arasında doğacak farkın giderilerek, sigortalıların gelirleri arasında paralellik sağlanması da bu yasa tasarısıyla amaçlanmaktadır.

Kamu kesim ve kuruluşlarında işçi statüsünde bulunmayan sözleşmeli personelden Sosyal Sigortalar Kurumuna tabi olanların, Emekli Sandığına tabi olanlara göre yüzde 2 oranında işsizlik sigortası kesintisi nedeniyle mağduriyetlerinin önlenmesi temin edilmiştir.

İşsizlik sigortası ile SSK primine esas teşkil eden matrahların ayrı ayrı belirlenmesinin uygulama imkânının bulunmaması nedeniyle, kanunun uygulanmasında birlik ve kolaylık amacı, tasarıyla gerçekleştirilmiştir.

Yine, Plan ve Bütçe Komisyonunda yapılan değişiklikle, kalkınmada öncelikli yöreler haricindeki sağlık hizmetlerinde de etkinlik ve rasyonelliğin artırılması amaçlanmıştır.

Bu yasa, hükümetimizin enflasyonla mücadeledeki en büyük kararlılığının bir örneğidir ve tüm kesimler bu yasaı alkışlamakta ve muhalefet de -burada söylediği gibi- alkışlamaktadır.

Ben, bu yasanın ülkemize hayırlı olmasını, enflasyonla mücadelede bayrağı biraz daha ileri götürmesini temenni ediyor, hükümetimize bu başarılı çalışmadan dolayı teşekkür ediyor, Genel Kurula saygılarımı sunuyorum. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yazıcıoğlu.

Anavatan Partisi Grubu adına, İstanbul Milletvekili Sayın Emre Kocaoğlu; buyurun efendim.

ANAP GRUBU ADINA A. EMRE KOCAOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Sosyal Sigortalar Yasasında yapılması öngörülen bir değişikliğe ilişkin tasarı hakkında Anavatan Partisi Grubunun görüşlerini arz etmek üzere huzurunuzdayım; hepinize en derin saygılarımı arz ediyorum.

Bilindiği gibi, 25 Ağustos 1999 tarihli ve 4447 sayılı Kanunla, sosyal güvenlik sistemimizde, gerçekten, reform niteliğinde önemli değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Bu yasanın reform olup olmadığı konusundaki tartışmalara, artık, bir nokta koyabilmek umuduyla şunu eklemek istiyorum. Bu yasa, ölmekte olan bir sosyal güvenlik sistemini canlandırmıştır; tamamen kurtarmamıştır; ama, canlandırmıştır. Bir ölüyü canlandırmak, eğer, reform değilse, neye reform denileceğini takdirlerinize bırakıyorum.

Bu kanunla yapılan önemli düzenlemelerden birisi de, gerek Sosyal Sigortalar Kurumunda sigorta primine esas tutulacak günlük kazançların ve gerekse, Bağ-Kurda ödenecek primlere temel teşkil eden gelir tablolarında yapılacak artışların, yeni ve objektif kriterlere bağlanmasıdır.

Sözünü ettiğimiz kanunla, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 78 inci maddesinin birinci fıkrası ve 1479 sayılı Bağ-Kur Kanununun 50 nci maddesi değiştirilmiş ve yapılan bu değişikliklerle, sigortalıların ödeyecekleri primler ve bağlanacak aylıkların hesabında esas alınacak günlük kazancın alt sınırı ile Bağ-Kur sigortalılarının ödeyecekleri primlerin hesabında baz alınacak gelir tabloları artış oranının, her yıl nisan ayında Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanacak bir önceki yılın tüketici fiyatları endeksindeki artış oranı ve gayri safi yurtiçi hâsıla sabit fiyatlarla gelişme hızı kadar ayrı ayrı artırılarak yeniden tespiti öngörülmüştür; sistem budur.

1999 yılında tüketici fiyatlarındaki artış oranı yüzde 68 kıtsur, gayri safi yurtiçi hâsıla sabit fiyatlarla gelişme hızı ise eksi 5 olarak gerçekleşmiştir.

Bu rakamlara göre değerli arkadaşlarım, 1 Nisan 2000 tarihi itibarıyla Sosyal Sigortalar Kurumunca uygulanan sigorta primine esas kazancın alt sınırı, günlük 6 415 000 lira, yani, aylık 192 450 000 lira, Bağ-Kurda uygulanan 1 inci gelir basamağı tutarı 103 531 222 lira, 24 üncü gelir basamağı tutarı ise 477 461 637 liraya ulaşmaktadır.

Başka bir ifadeyle, her iki kurumda uygulanan sigorta primine esas matrahlarda, yaklaşık yüzde 60 oranında artış meydana gelmektedir.

Değerli milletvekilleri, Sosyal Sigortalar Kurumundaki sigorta primine esas kazanç alt sınırı ile Bağ-Kur gelir basamaklarındaki artış oranlarının, gerek hükümetimizce büyük bir kararlılıkla uygulanmakta olan ekonomik istikrar programı çerçevesinde, içinde bulunduğumuz yıl için öngörülen yüzde 25 enflasyon hedefine uygun hale getirilmesi, gerekse işverenler ve Bağ-Kura tabi sigortalıların ödeyecekleri prim yükünü azaltmak amacıyla hazırlanarak Yüce Heyetinizin huzuruna getirilen kanun tasarısında, 1 Nisan 2000 ile 31 Mart 2001 tarihleri arasında Sosyal Sigortalar Kurumunca uygulanacak prime esas kazancın alt sınırının 5 000 000, Bağ-Kur gelir basamak tablosunun 1 inci basamağının gelir tutarının 80 702 188 lira, 24 üncü basamağının gelir tutarının 372 179 500 lira olarak belirlenmesi, yani, daha önce arz ettiğim rakamların epey altına çekilmesi öngörülmektedir.

Öte yandan, tasarıdaki işsizlik sigortası priminin, sosyal sigorta primi kesilen kazançlar üzerinden hesaplanmasını öngören düzenlemeyle, bürokratik işlemlerin azaltılarak, işverenlerin iki ayrı belge düzenleme zorunluluğu da ortadan kaldırılmaktadır.

Yapılan düzenlemeyle, Sosyal Sigortalar Kurumu ve Bağ-Kur'un 2000 yılı prim gelirlerinde bir miktar azalma olacaktır; ancak, söz konusu azalma, geçtiğimiz eylül ayında yürürlüğe giren 4447 sayılı Kanunla yer alan diğer temel düzenlemelerin sağlayacağı gelir artışlarıyla telafi edilecektir.

Değerli arkadaşlarım, 4447 sayılı Yasa çıktıktan sonra, SSK'nın şimdiye kadar en büyük şikâyet konusu olan aktüryel denge bozukluğunda bir düzelme, bir iyileşme görülmüştür. En son rakamları almaya çalıştım; bu yılın ilk beş ayındaki SSK açıkları ile geçen yılın ilk beş ayındaki SSK açıkları arasında, bu yıl itibarıyla, yüzde 20 civarında bir azalma var. Yani, 57 nci hükümetin hazırlayıp Yüce Meclisimize getirdiği ve Yüce Meclisimizin tasvibine mazhar olarak yasalaşan 4447 sayılı Kanun, ilk beş ayda bile, SSK'nın açıklarında yüzde 20 oranında bir azalmaya yol açmıştır. Demek ki, bu kanun, başarılı bir kanundur ve şimdi yapacağımız iyileşmeyi, azalmayı, aktüryel bakımdan haklı kılmaktadır.

Değerli arkadaşlarım, bahsettiğimiz prim oranları artışındaki azalma; yani, bu kanunun anafikri, bir başka şeyi daha göstermektedir; bu yasa, 57 nci hükümetimizin ekonomiyi düzeltmekteki kararlılığının bir dönemeçi, bir sınırı olmuştur. Bu yasa çıktıktan sonra, belki, biraz da, hükümetimizin, bu zor yükün altından kalkabileceğine dair yurt içinde ve yurt dışında oluşan güven sayesinde, daha sonraki kararlar peşi peşine gelmiş ve bu yasanın başlattığı ivmeyle, güven ivmesiyle, kararlılık ivmesiyle, bugün, artık, enflasyon oranı olarak yüzde 25 gibi bir rakamı telaffuz edebilir hale gelmişiz; yüzde 68'den yüzde 25'e gelmişiz. İşte bu yasa, hem hükümetimizin ekonomik başarısındaki kararlılığın ilk köşe taşıını teşkil etmesi bakımından önemlidir ve başarılıdır -4447 sayılı Yasadan bahsediyorum- hem de yasa çıktığı tarihlerde yüzde 68 olarak telaffuz edilen enflasyondan, ne mutlu ki, yüzde 25 oranına gelebilmişiz ve prim artışını azaltmayı öngörüyoruz.

Evet, bu açıdan, daha birkaç ay önce çıkardığımız bir yasada değişiklik yapıyor; ama, ne mutlu bu hükümete ki, bu değişiklik, enflasyonun düşmesi nedeniyle yapılıyor. Allah, her hükümete, böyle hayırlı gerekçelerle yasa değişiklikleri nasip etsin.

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım; bu duygularla, yasanın hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum, hepinize saygılar sunuyorum. (ANAP, DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kocaoğlu.

Gruplar adına başka söz talebi?.. Yok.

Şahsı adına, Sayın Aslan Polat; buyurun efendim.

MUSTAFA GÜL (Elazığ) - Tek tek konuş!

ASLAN POLAT (Erzurum) - Tek tek konuşursam, sen daha çok üzülürsün. Anlarsan, üzülürsün...

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 427 sıra sayılı kanun tasarısının tümü üzerinde, şahsım adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlarım.

Şimdi, bu kanun tasarısı nedir; bundan dört ay evvel... 1999 yılının Ağustos ayında, büyük bir reform diye çıkarılan... Burada hem de bir deprem olmuşken; yani, Türkiye'de en büyük depremin olduğu, en büyük yaraların olduğu bir günde "hayır, biz, bunu acele çıkaracağız, çok iyi çıkarıyoruz, bir reform çıkarıyoruz" deniliyor, dört ay sonrasının görülmeyeceği burada belli oluyor. O kanun çıkarılırken, dört ay sonrasında bizim enflasyon hedefimiz ne olacak, prim toplamada neyi esas alacağız; bunu bile düşünemediğiniz bakın burada belli; bir, iki, üç dört... Beşinci ay bile değil. Beşinci ay bile belli olmadan, işin yanlışlığı ortaya çıkıyor. Yani, bir elin parmakları kadar olan bir ay, önünü dahi göremiyor bu hükümet. Çıkardığı kanun gayet açık. O kanunda "her yılın nisan

ayında enflasyon oranına, bir de kalkınma katılacak" diyor. Sanki kalkınacaklarını gibi de zannediyor; ama, Allah'tan diyeceğim, yani geçen sene kalkınma eksi olduğu için, yüzde 68 olan artıştan kalkınma hızı olan eksi 5 düşülerek yüzde 60'lık bir artış bulunmuştu. Halbuki bunların hesaplarına göre, tabii, artı olacaktı kalkınma ve bu prim artacaktı zannediliyor ve neticede, uzun lafın kısası, günde 6 milyon küsur, ayda 192 milyon lira en az prim tavanı olacaktı, bunun büyük bir rakam tuttuğu anlaşıldı, baktılar ki bu rakamı işçiler ve işverenler ödeyemeyecekler "o zaman ne yapalım" dendi "bunu yüzde 25'e çekelim, yüzde 25'e çektikten sonra da bu primleri bir azaltalım."

Biraz önce Anavatan Partisinin Sayın Sözcüsünün dediği gibi, enflasyon şu anda düşmüş değil. Şu anda enflasyon yine yüzde 66'larda; ama düşeceği farz edilip, yani sene sonunda yüzde 25 olacağı farz edilip, bütün işçiye, memurlara, çalışanlara yüzde 25 zam verildiği için burada bu prim düşürülmek isteniyor. Yani, bugün enflasyon düşmemiş; ama, düşeceği tahmin edilerek, memurlara verilmeyen zamdan da biraz utanılıp "yüzde 60'ı almalıyım" demiş ve bu rakama düşürmüştür.

Bakın arkadaşlar, bir şeyi söylemek istiyorum: Bu Hükümet sürekli olarak bir şeyi çok söylüyor. Ne diyor; diyor ki: "Ben dengeleri hesaplayacağım." Peki, dengeleri hesaplayacaksın, bu kanun tasarı Plan ve Bütçe Komisyonuna geldiği zaman, biraz önce Doğru Yol Partisinin sözcüsü de söyledi, burada gerekçede yazmıyor; ama, bunun size yapacağı ek maliyet nedir diye sorduğumuzda, Bakanlığın sayın yetkilileri dediler ki: "Primleri yüzde 60'tan 25'e düşürürsek SSK'da 245 trilyon, Bağ-Kur'da 120 trilyon, toplam 365 trilyon bir prim kaybımız olacak." Demek ki, bu kanun tasarısıyla siz, toplam 365 trilyon liralık kayıp olacağımı daha şimdiden burada kabul ediyorsunuz.

Dün yine söyledim, buraya getirdiğiniz ve dün kabul edilen bir orman kanunuyla da 80 trilyon lira kayıp olacağını kabul ettiniz. Şimdi 12 nci sıraya mı neye almışsınız, Sanayi Bakanlığının Teşkilat Kanunu var, orada birtakım kadrolarınız var oradan da 5-10 trilyon lira kaybımız olacak. Sadece bu iki günlük süre içerisinde sizin getirdiğiniz tasarılar, hedeflediğiniz gelirlerden 500 trilyon lira bir kaybımız olacak. Bunu nasıl toplayacaksınız?.. Yine, bir, işçilerin, memurların vergilerine zam mı yaparak?

Bakın, bir şey daha söyleyeceğim: Burada yine var rakamlar da onun için söylemek istiyorum. Bugün gazetelerde var "dört aylık veriler çok şahane" deniyor; değerleri burada var "bu dört aylık verilerde çok başarılıyız, oyuz buyuz" deniyor. Ne olmuş başarılı olmuş da; toplanan vergiler, faizin yüzde 83'üne eşit olmuş, faizi karşılamamış bile. Bütün devlet harcamalarının yüzde 72'si faize gitmiş. Peki, bu faiz oranı, çok beğenmediğiniz Refahiyol hükümeti döneminde yüzde 28 idi, yüzde 37'den yüzde 28'e düşmüştü; siz geldiniz, 37,7'den 28,3'e düşen oranı -yani harcamalar içindeki faiz oranından bahsediyorum- dört yılın sonunda yüzde 72'ye çıkardınız ve bir şey daha yaptınız, bu çok önemli: Refahiyol döneminde yüzde 7,95 olan harcamalar içindeki yatırım miktarını, şimdi, bu dört ayda yüzde 1,7'ye düşürdünüz; yani, yaptığınız bütün harcamaların sadece yüzde 1,7'si yatırıma gitmiş. Böyle bir şey olunca, Türkiye'deki işsizliğe siz nasıl çözüm bulacaksınız?! Yatırım yapmıyorsunuz, toplam harcamaların ancak yüzde 1,7'si yatırıma gitmiş!.. Bundan sonra, kalkacağız "işsizlik sorununu çözeceğiz" diyeceğiz; çözeniz mümkün mü?!

Bakınız, sizin en çok güvendiğiniz, yani Türkiye'nin yüzde 6,4 küçüldüğü 1999 yılı nisan ayında bile, Türkiye'de sanayide kapasite kullanım oranı yüzde 77,9 iken, bu yılın nisan ayında bu oran yüzde 75'e düştü. Demek ki, siz, Türkiye tarihinin elli yılda en fazla küçüldüğü 1999 yılının nisan ayından bile, bu yılın nisan ayında daha kötü bir durumdasınız. Kapasite kullanım oranınız düşüyor, sanayiler durmuş. İşte bugünkü rakamlar... Bu rakamlar sizde de var.

Sayın milletvekilleri, bu neyi gösteriyor; kendimizi yanıltmalıyız; bu hükümetin götürdüğü bu politikaların yanlış olduğunun bir numaralı kanıtıdır.

Buraya gelip deniyor ki: "Biz, yüzde 60 olarak toplanacak primi yüzde 25'e düşürdük." Bu doğru; doğru ama, konunun aslı buradan geliyor.

Bir şey daha söyleyeceğim. Bu hükümet diyor ki: "Ben kaçak işçileri önleyeceğim" diyor. Nasıl önleyeceğim; Türkiye'de 4,5 milyon kaçak işçi var, ben bunları önleyeceğim. Yine, bugün, Çalışma Bakanlığının verdiği bilgilere göre, son altı ayda, yani 1999 yılının son üç ayı ile 2000 yılının ilk üç ayında olmak üzere, toplam altı ayda 5 597 kaçak işçi bulunmuş, tüm bulunan bu, 4,5 milyon olduğu kabul edilen kaçak işçiler içerisinde sizin altı ayda bütün kanunlara göre tespit ettiğiniz kaçak sayısı 5 500; ama rakamlara göre 4,5 milyon kaçak var. Siz 4,5 milyon kaçaktan altı ayda yalnız 5 500 işçi tespit edebiliyorsanız, bunda bir yanlışlık var demektir. Bu yanlışlığı nasıl çözeceğiz? Diyorsunuz ki: "Biz denetimi artıracacağız." Şimdi, "denetimi artıracacağız" diyorsunuz ve burada da yine bir şey yapıyorsunuz. Sigorta teftiş grup başkanlıklarını azaltıyorsunuz ve bu arada, bundan maksat olarak da Erzurum'da da bulunan Sosyal Sigortaların grup müdürlüğünü, 31 Ekim itibariyle Sosyal Sigortalar Kurumunun teftiş kurulunu, Erzurum'daki grup başkanlığı da dahil olmak üzere 8'ini kapatıyorsunuz. Ne olacak peki burada? Doğu Anadolu'da, Erzurum'da, Ardahan'da, Kars'ta, Erzincan'daki bir vatandaşın Sigortada bir problemi olursa, itirazı olursa Trabzon'a gidecekler. Erzurum'u Trabzon'a bağlıyorsunuz.

Sayın Grup Başkanvekilim, bak, Erzurum Milletvekilisiniz, siz de bunu iyi bilin, Erzurum'u Trabzon'a bağlarsanız bunun hesabını Erzurum'da size sorarlar, bunu unutmayın...

Şimdi ne olacaktır; Türkiye'nin en fakir olan yerindeki insanlar -hastane Erzurum'da, Doğu Anadolu'nun en büyük Sigorta hastanesi Erzurum'da- bir iş kazası olduğu zaman -ki, oluyor, Allah korusun- Erzurum'a geliyor bu hastalar. Bu iş kazalarında kim suçlu, kim suçlu değil, ne kadar hastalandı diye sigorta teftiş kurulundan müfettiş gelecek ve Erzurum'daydı. Bunu Erzurum'da kapatın, Erzurum'u Trabzon'a bağlayın, ondan sonra da gelin deyin ki: "Biz kaçakları bulacağız."

Bir şey daha söylüyorum: Şu listeye bakın, 8 tane liste var burada yayınladığımız, Doğu Anadolu'da tek Sigorta grup başkanlığı bırakmıyorsunuz. Siz Doğu Anadolu'yu yok sayarsanız... Bak, DSP yok Erzurum'da, ANAP da yok; ama MHP de yok otur; bunu iyi bilin. Siz Doğu Anadolu'da Erzurum'u yok saymayın. Yok sayarsanız, sizi de Erzurum yok sayar. Bakın, ben size bunu açık ve net konuşuyorum.

İkinci bir şey daha söyleyeceğim; getirdiğiniz tasarıda diyorsunuz ki... Bağ-Kurluların aldığı sigorta primlerini yüzde 13'ten 15'e çıkardınız, artırdınız değil mi? Peki ne yaptınız, şimdi Bağ-Kurlu hastaların üniversite hastanelerine gitmelerini yasakladınız. Şimdi, bakınız, yine size Erzurum'dan misal vereyim: Bağ-Kurlular Erzurum'da yalnız SSK Hastanesine gidebilecek bu durumda; hatta, devlet hastanesiyle bile anlaşmaları yok. Şimdi, Erzurum SSK Hastanesinde, şu anda, bakın, konuşun, ortopedi servisi kapalı, göz servisi kapalı, hastanenin yüzde 50'si doktor yokluğundan kapalı. Şimdi, doktor yokluğundan kapalı olan bu hastanede, siz, üniversiteye de, yakın üniversite hastanesi varken, buraya da gitmelerini yasaklayacaksınız, iki şıktan birisi var; ya bu Bağ-Kurluları ölüme, sakatlığa sevk edeceksiniz ya da bunları Ankara'ya sevk ettiğiniz zaman ek bir maliyet gelecek. Adam, Erzurum'dan kalkacak -zaten, bu Bağ-Kurlu, mağdur durumdaki insan- Ankara'ya gelecek, belki Ankara'da da, o anda muayene de olamayacak, burada günlerce kalacak, gelecek sizlerin yanına "ben mağdur oldum, beni önce sigortaya alın -ne diyeyim işte- hastalığıma çare bulun" diyecek; ama, bunu da yapamayacaksınız; neden, çünkü, yanlış bir şey, yani, üniversite... Bakın şimdi, bu, akıl alacak bir şey mi; burada bir kanun çıkardık on gün evvel, üst düzey devlet memurları hastalanırsa, Türkiye'de tedavi olamazsa, Avrupa'ya gitsinler diye. Şimdi, bunları Avrupa'ya göndereceğiz... (DSP ve MHP sıralarından "Yeter!.. Yeter!.." sesleri)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ASLAN POLAT (Devamla) – Rahatsız olmayın!.. Rahatsız olmayın!..

BAŞKAN – Sayın Polat, lütfen, tamamlayın efendim, açıyorum mikrofonunuzu.

ASLAN POLAT (Devamla) – Tamam Sayın Başkan, tamamliyorum.

Bundan rahatsız olmayın; eğer, temmuz ayında tatile giderseniz, bütün köylerde karşınıza bunlar çıkacak. Bunu niye söylüyorum; bu yanlış, bak bunu da düzeltin. Devlet hastaneleri, bilhassa, Ankara gibi bir yerde, evet, Numune Hastanesi de bir üniversite hastanesi kadar teşkilatlı; ama, Doğu Anadolu'da bu imkân yok, Güneydoğu Anadolu'da bu imkân yok. Siz, bunları üniversite hastanelerine sevk etmediğiniz zaman, tek gidecekleri yer büyük şehirlerdir; o da yeni bir ek masraf demektir. Şimdi, bugün, yine gazetelerde var: Vergi toplamada yüzde 140 artış sağlamışız... Verdiğin ne peki?! Bu hükümetin bütün yaptığı, aldığını söylüyor: "Halktan yüzde 140 aldım, halktan böyle vergi topladım, sigortadan böyle topladım..." Peki ne verdin?! Sigortadan artışların yüzde 71 olduğunu söylüyorsunuz -burada var rakamlarınız, okuyamadım, vakit kalmadı- verdiğiniz de yüzde 25. Vergide yüzde 140 artış aldınız, verdiğiniz ne memurlara; yüzde 25. Aldığınızla değil, verdiğinizle övünün.

Hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Polat.

Hükümet adına Devlet Bakanı Sayın Edip Sadfer Gaydalı. (ANAP, DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Bakanım.

DEVLET BAKANİ EDİP SAFDER GAYDALI (Bitlis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 506 sayılı Kanunun 78 inci maddesiyle 1.1.2000 tarihinden itibaren 4 milyon Türk Lirası olarak belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırıyla, aynı tarih itibariyle, 1479 sayılı Kanunun 50 nci maddesi uyarınca uygulanan gelir basamaklarının her yıl nisan ayında Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanacak bir önceki yılın tüketici fiyatları indeksindeki artış oranı ve gayri safi yurtiçi hâsıla sabit fiyatlarla gelişme hızı kadar ayrı ayrı artırılarak yeniden tespiti öngörülmüştür.

1999 yılında tüketici fiyatlarındaki artış oranı, yüzde 68,8, gayri safi yurtiçi hâsıla sabit fiyatlarla gelişme hızı, eksi yüzde 5 olarak gerçekleşmiştir.

Buna göre, 1.4.2000 tarihi itibariyle Sosyal Sigortalar Kurumunca uygulanan prime esas kazancın alt sınırı, günlük, 6 415 000 Türk Lirasına; aylık, 192 450 000 Türk Lirasına baliğ olmuştur.

Bağ-Kur tarafından uygulanan gelir basamaklarının 1 inci basamağı, 103 531 222 Türk Lirası; 24 üncü basamağı ise, 477 461 637 Türk Lirasına yükselmektedir. Bu yükselmeye, prime esas kazancın alt sınırıyla gelir basamakları, 2000 yılı için yaklaşık yüzde 60 oranında artış göstermiştir.

Sosyal Sigortalar Kurumu kapsamındaki sigortalılar için 1.1.2000 tarihinden itibaren aylık 120 milyon Türk Lirası olarak uygulanan prime esas kazancın alt sınırı, 1.4.2000 tarihinden itibaren 192 450 000 Türk Lirasına yükselmesi, bu durumda asgarî ücret ile prime esas kazanç alt sınırı arasındaki fark dolayısıyla asgarî ücretli her bir sigortalı için işverenin ödeyeceği ekprim tutarı 24 270 000 Türk Lirasıdır. Bağ-Kur kapsamındaki sigortalılar için, 1 inci basamaktaki bir sigortalının 1.4.2000 tarihinden önce 27 195 343 Türk Lirası olarak ödediği prim tutarı 43 610 000 Türk Lirasına, 24 üncü basamaktaki bir sigortalının ödediği prim tutarı ise 104 210 260 Türk Lirasından 167 111 573 Türk Lirasına yükselmiştir.

Prime esas kazancın alt sınırı ile gelir basamaklarındaki artış oranlarını, gerek hükümetimizin 2000 yılı için öngördüğü yüzde 25 oranındaki enflasyon hedefine uygun hale getirmek gerekse işveren ve Bağ-Kura tabi sigortalıların ödeyecekleri prim yükünü azaltmak için, Yüce Heyetinizde

görülmekte olan kanun tasarısında, 1.4.2000-31.3.2001 tarihleri arasında, Sosyal Sigortalar Kurumunca uygulanacak prime esas kazancın alt sınırının 5 milyar Türk Lirası, Bağ-Kur gelir basamak tablosunun 1 inci basamağının gelir tutarının 80 702 188 Türk Lirası, 24 üncü basamağının gelir tutarının 372 179 500 Türk Lirası olarak belirlenmesi öngörülmüştür.

Tasarının kanunlaşması halinde, prime esas kazancın alt sınırının yükselmesi nedeniyle, işverenlerin 1.4.2000 tarihinden itibaren ödeyeceği aylık fark prim tutarı 10 050 000 Türk Lirası, 1.4.2000 tarihinden itibaren Bağ-Kura tabi sigortalının 1 inci basamaktan ödeyeceği aylık prim tutarı, sağlık primi dahil 33 994 123 Türk Lirası, 24 üncü basamaktan ödeyeceği prim tutarı 130 262 825 Türk Lirası olacaktır.

Öte yandan, işsizlik sigortası priminin, sosyal sigorta primi kesilen kazançlar üzerinden hesaplanmasını öngören düzenlemeyle, bürokratik işlemler azaltılıp, işverenlerin iki ayrı belge verme zorunluluğu da ortadan kaldırılmış olacaktır. Ayrıca, kalkınmada öncelikli yöreler dışındaki illerde bulunan sağlık ünitelerinin personel ihtiyaçlarının, imkânlar ölçüsünde karşılanarak, üretilen sağlık hizmetlerinin kalitesinin yükseltilmesi de, imkân dahilinde olacaktır.

Mukayeseyle, 1999-2000 yılları arasında aylık prim tahsilatı ve artış oranlarına bakacak olursak: 1999 yılının ocak ayında 125 trilyon Türk Lirası iken, 2000 yılı ocak ayında 234 trilyon Türk Lirası olmuştur, artış oranı yüzde 87'dir; 1999 şubat ayında 151 trilyon lira gelirken, 2000 yılının şubat ayında 240 trilyon lira hâsılat elde edilmiş, artış oranı yüzde 58'dir; 1999 yılının mart ayında 169 trilyon Türk Lirası iken, 2000 yılının mart ayında 284 trilyon lira, artış oranı yüzde 68'dir; 1999 yılının nisan ayında 174 trilyon Türk Lirası iken, 2000 yılının nisan ayında 305 trilyon Türk Lirası olmuştur, artış oranı yüzde 75'tir; 1999 yılının mayıs ayında 178 trilyon Türk Lirası iken, 2000 yılının mayıs ayında 308 trilyon Türk Lirasına yükselmiştir, artış oranı ise yüzde 73'tür.

Dönem bordrolarının alınmasını müteakip, sigortalı sayısındaki artış, temmuz ayı içerisinde belli olacaktır. Çapraz kontrol suretiyle, 6 000 kaçak işçi kayda alınmıştır, bu işlem de devam edecektir. Halen, 2 milyon kişi, asgarî ücretten çalıştırılmaktadır.

Emekliyen yeniden çalışmaya başlayanlardan alınan sosyal güvenlik destek prim oranı, yüzde 24'ten yüzde 30'a yükseltilmiş; emekli, serbest avukat ve noterlerden, çalışmalarını bu meslekte sürdürenlerin aylıklarından yüzde 15 oranında sosyal güvenlik destek primi kesilmesi sağlanmıştır. Bu uygulamanın 2000 yılı ilk dört aylık dönemdeki gelir katkısı, toplam 5 trilyon Türk Lirası civarındadır.

Sözü edilen 48 milyarlık reçete ödemesiyse, Sosyal Sigortalar Kurumuna ait değil, Bağ-Kur'a ilgili olup, teftişi halen bakanlık nezdinde devam etmektedir.

Plan ve Bütçe Komisyonunda kabul edilen tasarımı, Yüce Heyetinizin takdirlerine, saygılarımızla arz ederiz. (ANAP, DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Şahsı adına, Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Muhterem Başkan, muhterem üyeler; 427 sıra sayılı Sosyal Sigortalar Kanununda değişiklik yapan tasarının geneli üzerinde, şahsen söz almış bulunuyorum.

Tasarı, 1999 Ağustos ayında, deprem felaketinin en acılı günlerinde, Meclisi toplayıp, hararetle müzakereler neticesinde çıkarılan sosyal güvenlik kurumlarıyla ilgili kanunun, Bağ-Kur ve Sosyal Sigorta primlerindeki yıllık artışı düzenleyen maddesinin tadil edilmesiyle ilgili bir tasarıdır.

Hatırlanırsa, biraz önce Sayın Bakanın da bilgi verdiği üzere, çıkarılmış olan 4447 sayılı Kanun, sosyal güvenlik primlerinin, her yıl, önceki yılın enflasyon rakamlarına göre, fiyat artışlarına göre düzenlenmesi hükmünü getiriyordu. 1999 yılında da fiyat artışları yüzde 69 mertebesinde olduğu için, 1 Nisan itibarıyla, otomatik olarak, Bağ-Kur ve SSK primlerinde yüzde 69 artış olmuştur. Bu, tabii, gerek işverenlerde gerekse yine, işveren olarak esnafıta, Bağ-Kur primleri sebebiyle, büyük tepki meydana getirmişti. İşverenlerde tepki meydana getirdi; zira, 1999 yılı, İkinci Dünya Harbinden beri, Türkiye'nin, ilk defa, yüzde 6,4 küçüldüğü, ekonominin daraldığı, Türkiye'nin geriye gittiği bir yıldır. İktisadî hayatın bu kadar geriye gittiği, küçülmenin olduğu bir dönemde, Sosyal Sigorta primlerinin ve Bağ-Kur primlerinin takriben yüzde 70 artırılması, elbette, işverenlerde maliyet yönünden, işçiler yönünden de, iş bulma yönünden, istihdamı zorlaştırması ve pahalılaştırması bakımından caydırıcıydı, taşınmaz bir yükü. 4 milyon esnaf için de, Bağ-Kur sosyal güvenlik kurumu mükellefi olan esnaf için de, ödeyecekleri primler bakımından taşınmaz bir yükü. 60-70 milyon lira Bağ-Kur emekli maaşı alan bir kişinin, 60-70 milyon lira prim ödemesi, tabii fevkalade geniş bir tepkiye sebep oldu; hükümet de bu tasarıyı getirdi.

Ancak, görülmüyor ki, hükümet, önünü görmeden kör uçuşu yapıyor. Bunu, vergi kanunlarında görüyoruz; bunu, sosyal güvenlik kurumlarıyla ilgili kanunlarda görüyoruz; bunu, bankalar kanununda görüyoruz ve daha birçok kanunda hükümet günübirlik politikalar uygulamaktadır.

Bu getirilen değişiklik, aslında, iş hayatının talep ettiği bir değişiklik değildir. İş hayatı, primlerin, bu kriz yılında hiç artırılmaması istikâmetinde; esnafın ve işverenlerin talebi, sosyal güvenlikle ilgili olarak, SSK ve Bağ-Kur primlerinin bu yıl için hiç artırılmaması, dondurulması istikâmetindeydi; ama, hükümet, bunu, yüzde 25 olarak getirmiş.

Değerli arkadaşlar, tabii, bunun maliyetinin de, aşağı yukarı 300-400 trilyon lira mertebesinde olacağı ifade edilmektedir. Belki, Sayın Bakan ifade etmiştir, ben müzakerelerin başında yoktum, kaçırılmış olabilirim; ama, daha öncesinden de bize intikal eden bilgiler, bütçeye veya sosyal güvenlik kurumlarının bütçesine bu mertebede bir maliyetinin olacağı ifade edilmektedir.

Tabii, Türkiye'nin sosyal güvenlikteki hizmetleri yeterli değil, bu hizmetlere kaynak bulmak lazım. Sosyal güvenlik kurumlarına ait hastaneler de, emekli maaşları da yetersizdir. SSK hastaneleri gerek yer bakımından gerek hizmet bakımından fevkalade zor şartlardadır. Sayın Bakan -Sayın Yaşar Okuyan'ı kastediyorum- yiğitçe bir mücadele veriyor; SSK'yı bir iş düzene sokmak için, verimli bir çalışma düzenine sokmak için hakikaten yiğit bir mücadele veriyor, kendisine başarılar diliyorum. Tabii, onlarca yılın biriktirdiği birtakım iş vasıfları itibarıyla, iş kalitesi itibarıyla, hizmet kalitesi itibarıyla, çalışanların mesleğe ve işine adapte edilmesi, mesleki eğitimi onların en verimli hale getirilmesi istikâmetinde birtakım eksiklikleri de dikkate aldığımız zaman Sayın Bakanın verdiği bu mücadelenin fevkalade zor bir mücadele olduğunu ifade etmek isterim. Temenni ederim, bu kurumların hepsi sosyal güvenlik hizmeti verdikleri camia için en verimli hale gelsin; ama, bir tespiti de burada söylemeden geçemeyeceğim.

Sayın Bakan geçenlerde sabaha karşı saat 04.00'te bir hastaneyi ziyaret etmiş, tesadüfen ben de televizyonu açınca muttali oldum "20 nöbetçi doktordan 5'i işbaşında, 15'i yok" dedi, yanında kameralar da var. Tabii, bunu haklı olarak, biraz da kızarak, hiddetlenerek ifade ediyor. Yani, kurumların çalışmasındaki bu verimsizlik Türkiye'nin genel sıkıntısıdır, kamu yönetimi genel olarak bu zafiyetin içindedir.

Şimdi, ne yapılabilir; başlangıçtan beri, bu Meclise girdiğimden beri teklifim, kamu görevlilerini sözleşmeli olarak alalım ve buna hiç olmazsa teknik ve sağıktan başlayalım, bütün kamu görevlilerinde sözleşmeye gidelim. Bir doktor, bir sağık görevlisi veya bir başka kamu görevlisi görevine gelmiyor, nöbetine gelmiyor, işini yapmıyor, lakayt, vasıfsız. En çok yaptığımız, Kütah-

ya'dan alıp Ağrı'ya sürmek, Erzurum'dan alıp Edirne'ye nakletmek. Bu, sistem değil; yani, kamu görevlilerini sözleşmeli sisteme geçirmek lazım, piyasa şartlarında iyi ücret vermek lazım. Bulunduğu ilin geçim şartlarına göre, hizmet arz-talep dengelerine göre iyi ücret verin, istihdam edin; ama, beğenmezseniz yıl sonunda kapının önüne bırakabilin. Bu şekilde bir yönetime geçme ihtiyacı var. Bakanın bu zorlanmaları karşısında, tabii, ben bunları burada ifade edeyim dedim; yani, kamu yönetiminde bizim yeni bir anlayışa geçmemiz lazım.

Sosyal güvenlik kurumlarının gelir sıkıntısı var; yani, hizmetleri yapabilmesi için, sağlık hizmeti yapabilmesi için, emekli maaşı verebilmesi için gelire ihtiyacı var. Bunların bütçeden desteklenmesi lazım; ama, maalesef, bütçede de yeteri kadar imkânımız yok. Bakın, 2000 yılında, ocak-nisan döneminde faize ödediğimiz para 9 katrilyon 472 trilyon liradır, sosyal güvenlik kurumlarına ödediğimiz para da 1,4 katrilyon liradır. Bu ödeme kesilir mi; kesilmez. Sosyal güvenlik kurumlarına yardım edilmesi, geliri düşük olan ülkelerde bir sosyal transfer olarak daima genel bütçeden desteğin verilmesi gerekir.

Söylemek istediğim, Türkiye'nin bütçesini faiz yutuyor; yani, bu dehşet verici bir rakam. Bakan, bütün gelirlere baktığımız zaman, 2000 yılında bütün gelirler 9,9 katrilyon lira, bunun 9,5 katrilyon lirası faize gidiyor. Vergi gelirleri çok daha düşük; vergi gelirleri 7,9 katrilyon lira; yani, faiz giderleri, vergi gelirlerini 1,5 katrilyon lira aşmış. Vergi gelirlerinin tamamını veriyorsunuz yetmiyor, bütün diğer gelirleri de -vergidsi gelirleri, özel gelirleri, fonları, katma bütçe gelirlerini, hepsini- koyuyorsunuz, ancak faizi karşılıyor. Tabii, bu, dehşet verici bir tablodur.

Bugün, basında, 2000 yılının ocak-nisan dönemi bütçe uygulamalarıyla ilgili raporlar çıktı. Tabii, raporlar, hükümete hoşamedî mahiyetinde, hükümeti alkışlar mahiyette. Raporlarda "bütçe hedefleri aşıldı" diyor; tabii aşıldı. Bütçeye, ek bütçe getirecek hükümet. Tahmin ederim, bugünlerde alalecele bir ek bütçe getirmeye mecburdur; çünkü, bakın, faiz hedefi 2000 yılında 21 katrilyon; ama, biz, daha 4 üncü ayda 9,5 katrilyon liraya gelmişiz. Üçle çarparsanız, faizler, yılsonu itibariyle aşağı yukarı 28 katrilyon; yani, şimdiki bütçe hedefini 7-8 katrilyon aşar durumda olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Ayhan, lütfen tamamlayın efendim.

CEVAT AYHAN (Devamla) - Tabii, yine, basında enteresan bilgiler var. Efendim "faiz dışı harcamalarda yüzde 50 artış var" diyor. Tabii, faiz dışı harcamalarda ne artış olsun. Bakın, yatırımlara, bu 4 aylık dönemde 283 trilyon lira para harcanmış. 2,4 katrilyon yatırım hedefinin, 4 ayda, sadece, aşağı yukarı yüzde 10'unu harcamışız. Yatırımları kısmışız, herşeyi kısmışız; bütün ödemeler faize gidiyor.

Bugün, vergi artışlarını vermişler. Vergilerde, 1999 yılının ocak-nisan dönemine göre yüzde 140 artış var. Tamam. Peki, faizdeki artış nedir; faizdeki artış yüzde 300'dür. 1999 Nisan sonu itibariyle 3,3 katrilyon faiz ödenmiş iken 2000 Nisan sonu itibariyle 9,5 katrilyon; yani, fazla artış yüzde 300'dür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Evet, Sayın Ayhan, teşekkür ediyorum efendim.

CEVAT AYHAN (Devamla) - Bu dehşet verici tabloyu konuşacağız.

Hepinize teşekkür ederim, saygıyla selamlarım. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Yalçınkaya, zannediyorum soru sormak istiyorsunuz...

MEHMET YALÇINKAYA (Şanlıurfa) - Evet Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun efendim.

MEHMET YALÇINKAYA (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, delaletinizle Sayın Bakanma bir soru sormak istiyorum.

GAP içerisinde yer alan Şanlıurfa, büyük bir iş merkezi haline dönmüştür. Bu sebeple, sigortalı işçi sayısı çok büyük rakamlara ulaşmıştır. Sosyal Sigortalar Kurumu hastanesinin yapılması, her zaman, arsa arayışı cevabıyla geçiştirilmektedir. Sayın Bakanımızdan, bu konuda, açık ve net bir cevap bekliyorum. Sosyal Sigortalar hastanesi ne zaman yapılacak?

BAŞKAN – Sayın İsen, buyurun, Sayın Bakana sorunuzu yöneltebilirsiniz.

BURHAN İSEN (Batman) – Sayın Başkan, aracılığınızla Sayın Bakana soru sormak istiyorum.

4 ünlü madde değişikliğiyle, işçi ve işveren işsizlik sigortası prim ödemelerinde, yıllık bazda eskisine göre artış olacak mıdır? Bu, ne kadardır? İkramiyelerden de işsizlik sigortası primi alınacak mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yıldırım.

MEHMET SADRİ YILDIRIM (Eskişehir) – Sayın Başkanım, delaletinizle, Sayın Bakana aşağıdaki soruları sormak istiyorum.

Birincisi, Sosyal Sigortalar ile Bağ-Kur ve Emekli Sandığını birleştirmeyi düşünüyor musunuz?

İkincisi, Sigorta emeklileri ile Bağ-Kur emeklilerinin aldıkları ücret hayat pahalılığı karşısında güllünc durumda kalıyor. Emeklilerin durumlarının iyileştirilmesi hususunda ne düşünüyorsunuz? Böyle bir çalışmanız var mıdır?

Üçüncü sorum, sigorta emeklileri arasında, alınan ücret bakımından büyük fark vardır. Bunları eşit ve adil biçime getirmeyi düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gül, buyurun efendim.

RAMAZAN GÜL (Isparta) – Sayın Başkanım, delaletinizle, Sayın Bakana bir soru sormak istiyorum.

Seçim bölgem Isparta İlinde Bağ-Kur'un sağlık gideri, aylık 400 milyar liradır; yani, Isparta Bağ-Kur Müdürlüğü'nün Bağ-Kur Genel Müdürlüğü'nden talep ettiği ilaç ve sağlık giderleri 400 milyar liradır. Oysa, Genel Müdürlükten 40 milyar lira gelmektedir. Bu durum karşısında, Bağ-Kurlular çok güç durumdadır. Acaba, ilaç almayı düşünen veya sağlık gideri olarak harcama durumunda olan hastaların durumu ne olacaktır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Al, buyurun efendim.

EROL AL (İstanbul) – Sayın Başkanım, aracılığınızla, Sayın Bakana bir soru yöneltmek istiyorum.

1999 yılının ilk dört ayında, Sosyal Sigortalar Kurumunun desteklenmesi için Hazine'den aktarılan miktar 348 trilyon lira, 2000 yılının ilk dört ayında ise 370 trilyon lira olmuştur; yani, yüzde 6 civarında artmıştır ki, bu da, sosyal güvenlik reformunun çok başarılı bir şekilde yürütüldüğünü göstermektedir. Ancak, Bağ-Kur ve Emekli Sandığında ise durum bunun tersine olmuştur. Sayın Mahfuz Güller'in konuşmasında belirttiği gibi, SSK'nın değil, Bağ-Kur ve Emekli Sandığının yarattığı bir karadeflik söz konusudur. Acaba, Emekli Sandığının ve Bağ-Kurun SSK gibi kurtarılabilmesi yönünde bir düzenleme düşünülmekte midir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, cevaplayabilirsiniz soruları.

DEVLET BAKANİ EDİP SAFDER GAYDALI (Bitlis) – Sayın Başkan, milletvekillerimizin bütün sorularına, detaylı olarak, yazılı cevap verecektir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Değerli milletvekilleri, tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır; ancak, oylama işlemine geçmeden önce bir yoklama talebi vardır.

III. – YOKLAMA

BAŞKAN – Şimdi, yoklama talebinde bulunan değerli milletvekili arkadaşlarımızın salonda bulunup bulunmadıklarını arayacağım ve daha sonra da yoklama işlemini başlatacağım :

Sayın Şener?.. Burada.

Sayın Budak?.. Burada.

Sayın Yalman?.. Burada.

Sayın Yanmaz?.. Burada.

Sayın Batuk?.. Burada.

Sayın Çelik?.. Burada.

Sayın Okudan?.. Burada.

Sayın Geçer?.. Burada.

Sayın Yumakoğulları?.. Burada.

Sayın Bedük?.. Burada.

Sayın Ercan?.. Burada.

Sayın Yalçinkaya?.. Burada.

Sayın PoLat?.. Burada.

Sayın Yıldırım?.. Burada.

Sayın Konyar?.. Burada.

Sayın İsen?.. Burada.

Sayın Çevik?.. Burada.

Sayın Tezmen?.. Burada.

Sayın Gül?.. Sayın Gül, salonda yok.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Tekabül ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Siz tekabül ediyorsunuz.

Van Milletvekili Sayın Fethullah Erbaş.

Sayın Gölhan?.. Burada.

İSMAIL KÖSE (Erzurum) – Sayın Başkan, ad okunarak yapılırsa çok memnun olacağız.

BAŞKAN – Yoklama işlemini başlatıyorum ve 15 dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, toplantı yetersayımız yoktur.

Saat 21.45'te toplanmak üzere, birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.25

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 21.45

BAŞKAN : Başkanvekili Nejat ARSEVEN**KÂTİP ÜYELER : Hüseyin ÇELİK (Van), Melda BAYER (Ankara)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 99 uncu Birleşimin Beşinci Oturumunu açıyorum. Görüşmelere kaldığımız yerden devam edeceğiz. Daha önceki oturumdayapılan yoklamada toplantı yetersayısı bulunamamıştı.

III. – YOKLAMA

BAŞKAN — Şimdi, yeniden, elektronik cihazla yoklama yapıp, toplantı yetersayısını arayacağım.

Yoklama için 5 dakika süre vereceğim.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN — Sayın milletvekilleri, toplantı yetersayısı yoktur.

Alınan karar gereğince, kanun tasarı ve tekliflerini sırasıyla görüşmek için, 26 Mayıs 2000 Cuma günü saat 14.00’te toplanmak üzere, birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati : 21.54

VII. – SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. – Muğla Milletvekili Fikret Uzunhasan'ın, İzmir-Aydın-Denizli güzergâhındaki otoyol inşaatı ve Göcek geçidine ilişkin sorusu ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Koray Aydın'ın cevabı (7/1773)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın yazılı olarak Ulaştırma Bakanı Sayın Enis Öksüz tarafından cevaplandırılmasını arz ederim. Saygılarımla.

31.3.2000

Fikret Uzunhasan

Muğla

Güneybatı Anadolu'nun turizm merkezi konumundaki Muğla, gerek 1124 km. sahili gerekse tabii veya arkeolojik varlıkları ile Türkiye'nin toplam turizm girdilerinin yaklaşık 1/4'ünü tek başına karşılamaktadır. Bu yoğunluğun ileriki yıllarda giderek artacağı hepimizin malumudur. Buna paralel olarak turizmdeki ulaşım stratejisinin belirlenmesi önem kazanmaktadır. Daha şimdiden aşağıda bahse konu edilen güzergâhlarda, yılın büyük bölümünde (yaklaşık 8-9 ay) çok yoğun trafik karşılanmaktayız.

Sorular:

1. İzmir - Aydın - Denizli güzergâhında yapımı halen devam eden "Otoyol" inşaatının, Aydın - Muğla istikametine de devam etmesini düşünür müsünüz?
2. Milas - Bodrum İlçeleri ve aynı ismi taşıyan havaalanı, kestirme bir güzergâh dikkate alınarak geliştirilecek yeni bir karayolu ile Aydın - İzmir güzergâhına bağlanmasını düşünür müsünüz?
3. Fethiye - Dalaman güzergâhı üzerinde bulunan "Göcek" geçidi ve tüneli inşaatları, ne zaman tamamlanabilecektir?
4. Muğla - Dalaman güzergâhı yol genişletme çalışmaları, ne zaman tamamlanacaktır?

T.C.

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı

14.5.2000

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon

Kurulu Başkanlığı

Sayı: B.09.0.APK.0.22.00.00.17/700

Konu: Muğla Milletvekili Fikret Uzunhasan'ın yazılı soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi: a) TBMM Genel Sekreterliğinin 10.4.2000 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-5089 sayılı yazısı.

b) Ulaştırma Bakanlığının 20.4.2000 tarih B.11.0.APK.0.10.01.21/EA/587-11414 sayılı yazısı.

İzmir - Aydın - Denizli güzergâhındaki otoyol inşaatı ile Göcek Geçidi hakkında, Muğla Milletvekili Fikret Uzunhasan'ın, Ulaştırma Bakanlığına yönelttiği, Ulaştırma Bakanlığınca da ilgisi dolayısıyla Bakanlığımıza gönderilen TBMM 7/1773 esas sayılı yazılı soru önergesi incelenmiştir.

Söz konusu önergede yer alan hususlara ilişkin cevabımız sorular itibarıyla ekte sunulmuştur.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

Koray Aydın

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Muğla Milletvekili Fikret Uzunhasan'ın TBMM 7/1773 Esas Sayılı Yazılı Soru Önergesine Dair Sorular ve Cevapları

Sorular:

1. İzmir - Aydın - Denizli güzergâhında yapımı halen devam eden "Otoyol" inşaatının, Aydın - Muğla istikametinde de devam etmesini düşündür müsünüz?

2. Milas - Bodrum İlçeleri ve aynı ismi taşıyan havaalanı, kestirme bir güzergâh dikkate alınarak geliştirilecek yeni bir karayolu ile Aydın - İzmir güzergâhına bağlanmasını düşündür müsünüz?

3. Fethiye - Dalaman güzergâhı üzerinde bulunan "Göcek" geçidi ve tüneli inşaatları, ne zaman tamamlanabilecektir?

4. Muğla - Dalaman güzergâhı yol genişletme çalışmaları, ne zaman tamamlanacaktır?

Cevaplar:

1. İzmir - Aydın - Denizli Otoyolunda; İzmir Çevre Yolu Aydın Otoyolu inşaatı devam etmekte olup, tamamlanma aşamasına gelinmiştir.

Aydın - Denizli Otoyolunun dört kesim olarak ihalesi yapılmış olup, kredi temini çalışmaları devam etmektedir.

Yatırım programında Aydın - Muğla istikametinde otoyol inşaatı yer almamaktadır. Bu kesimde herhangi bir proje çalışması da yapılmamaktadır.

2. Milas - Bodrum - Güllük Havaalanını İzmir - Aydın Yoluna bağlayacak yeni bir güzergâh çalışması bulunmamaktadır.

Söz konusu ilçelerin İzmir ve Aydın ile ulaşımı Karayolları ağında yer alan Bodrum - Milas - Yatağan - Aydın - Selçuk - İzmir ile Milas - Söke - Ortaklar - Selçuk - İzmir Devlet yolu olmak üzere asfalt sathi kaplamalı olarak iki ayrı yol güzergâhı ile sağlanmaktadır. Bu nedenle aynı yöreye hizmet verecek üçüncü bir güzergâh planlanmamaktadır.

3. Fethiye - Dalaman yolundaki Göcek Tüneli Yap-İşlet-Devret usulü ile ihale edilmesine çalışılacaktır.

4. Muğla - Dalaman yolunda yol genişletme çalışmalarına Köyceğiz - Ortaca yolunda tırmanma şeritleri yapımı ile devam edilmektedir. Ancak 2000 yılında söz konusu yola yeterli ödenek ayrılamamıştır. Yıl içinde temin edilebilecek veya önümüzdeki yıllarda yeterli ödenek ayrılabilmesi durumunda çalışmalara bu güzergâhta devam edilecektir.

2. - *Hatay Milletvekili Mustafa Geçer'in, İskenderun İlçesindeki KOBİ ve küçük sanayi sitelerine ayrılan ödeneğe ve yatırım projelerine ilişkin sorusu ve Sanayi ve Ticaret Bakanı Ahmet Kenan Tanrıku'nun cevabı (7/1824)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularıma Sanayi ve Ticaret Bakanı Sayın Ahmet Kenan Tanrıku'nun yazılı cevap vermesini delaletlerinize arz ederim.

Mustafa Geçer
Hatay

Ülkemiz kalkınması ve işsizliğin giderilmesi noktasında önemli bir yeri olan KOBİ (Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme)'ler ve KSS (Küçük Sanayi Sitesi) yapımı desteklenmesi ve günümüz teknolojisine uygun makina ve tesisat yönünden geliştirilmesi hususunda Hükümetler tarafından yeteri kadar desteklenmediğinden hergün birçok işletme kapısına kilit vurmakta veya çalıştırdığı işçilerin işine son vermektedir. Bu da insanlarımızı sosyal patlamanın eşiğine getirmiştir.

Örneğin; Hatay - İskenderun ilçemizde son sekiz ay içerisinde birçok işletme faaliyetlerine son verdiği gibi bunun yanında çeşitli işletmelerden işten çıkarılanların sayısı 8 bine ulaşmıştır.

1. Körfez krizinden sonra ilk defa bu duruma gelen İskenderun ve çevresindeki sanayici ve esnafımızın içinde buldukları sıkıntılardan kurtarıp ekonomiye kazandırıp ve işten çıkarılmalarının önüne geçmek amacıyla acil tedbirler alınamaz mı? Bu hususta herhangi bir çalışmanız var mı? Açıklar mısınız?

2. Önceki yıllarda Yatırım Programında yer almasına rağmen bitirilemeyen Küçük Sanayi Sitemleri yapımı hızlandırılmaz mı?

3. 2000 yılı içerisinde Hatay İlimiz bünyesinde yer alan Kobi ve Küçük Sanayi Sitemlerine ayrılmış olduğunuz ödenek, kredi, teşvik miktarları ne kadardır?

Açıklar mısınız?

T.C.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği
Sayı: B.14.0.BH.01-182

23.5.2000

Konu: Yazılı soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi: 28.4.2000 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1824-5141/12303 sayılı yazınız.

Hatay Milletvekili Mustafa Geçer'in, "İskenderun ilçesindeki KOBİ ve Küçük Sanayi Sitemlerine ayrılan ödeneye ve yatırım projelerine" ilişkin olarak tarafımdan cevaplandırılmasını istediği (7/1824) esas nolu yazılı soru önergesiyle ilgili cevabımız ekte takdim edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Ahmet Kenan Tanrıkulu
Sanayi ve Ticaret Bakanı

Hatay Milletvekili Sayın Mustafa Geçer'in Yazılı Sorularına İlişkin Cevaplarımız

Cevap 1:

1999 yılında Türkiye'nin yaşadığı ekonomik sıkıntılardan en çok etkilenen kesimlerden birisi de esnaf-sanatkarlarımızdır.

Esnaf-sanatkarlarımızın ekonomik yükümlü hafifletmek ve 2000 yılı ekonomik programıyla paralellik sağlamak amacıyla Bakanlığımızca desteklenen OSB ve KSS kredilerinin faiz oranları gelişmiş illerde % 40'dan % 20'ye normal illerde % 25'den % 15'e ve gelişmekte olan illerde % 20'den % 10'a düşürülmüştür.

Bakanlığımıza bağlı KOSGEB tarafından küçük işletmelerin rekabet gücünü ve verimliliğini artırıcı projeler geliştirilmeye devam etmektedir.

Esnaf ve sanatkarımızın ticari faaliyetleri bir Devlet Bakanlığımıza bağlı Halk Bankası'na yürütülmektedir. Halk Bankası yılın ikinci yarısında kredi faizleri, miktarları ve çeşitlerinde esnafın lehine yeni düzenlemeler yapacağını açıklamıştır.

Bakanlığımız esnaf-sanatkarımızın faaliyetlerini güçlendirici ve kolaylaştırıcı her türlü çalışmaya destek vermektedir.

Cevap 2:

İskenderun (Gözetler) Küçük Sanayi Sitesi, 2000 yılı Yatırım Programında "200 işyeri, altyapı ve Çırak Okulu" karakteristiği ile yer almaktadır. Yer seçimi 6.2.1995 tarihinde yapılmış olup Leçe mevkiindeki alan KSS yeri olarak seçilmiştir. Bundan sonra Bakanlığımızca istenen bilgi ve

belgeler uzun bir süre Bakanlığımıza intikal etmemiş olup konu ile ilgili olarak, Kooperatif Başkanlığı ile şifai görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmelerde, ilk yapılan kıymet takdirinden sonra gerekli işlemler yapılırken 6 aylık süre geçtiği için, ikinci kez kıymet takdiri istendiği, tespit edilen rakam neticesinde Arsa Ofisi Genel Müdürlüğünün tespit ettiği fiyatın, Kooperatif Başkanlığınca çok yüksek bulunduğu ve söz konusu rakama 28.8.1998 tarihinde yazılı olarak itiraz edildiği öğrenilmiştir. Söz konusu alanın satın alınmasını müteakip proje çalışmalarına başlanabilecektir.

Kırıkhan Küçük Sanayi Sitesi, 2000 yılı Yatırım Programında "200 işyeri altyapı ve Çırac Okulu" karakteristiği ile devam eden projeler arasında yer almaktadır. 2000 yılı Revize Ödeneği 73,7 milyar TL.'dir. Üstyapı inşaatının fiziki gerçekleşmesi % 35'dir. Proje için bugüne kadar verildiği yılın fiyatlarıyla 119,8 milyar TL. kredi kullanılmıştır. Bu kredinin 1999 yılı fiyatları ile karşılığı 257,8 milyar TL.'dir.

İskenderun (Ahşap İşleri) Küçük Sanayi Sitesi, 2000 yılı Yatırım Programında "100 işyeri ve altyapı" karakteristiği ile yer almaktadır. Yer seçimi 14.7.1994 tarihinde yapılmıştır. Bakanlığımızca başkaca bir bilgi intikal etmemiştir.

Samandağ (Özsamandağ) Küçük Sanayi Sitesi, 2000 yılı Yatırım Programında "200 işyeri, altyapı ve Çırac Okulu" karakteristiği ile devam eden projeler arasında yer almaktadır. Proje çalışmaları devam etmekte olup, projeleri Bakanlığımıza henüz intikal etmemiştir.

Samandağ Küçük Sanayi Sitesi, 1999 yılı Yatırım Programında "200 işyeri altyapı ve Çırac Okulu" karakteristiği ile yer almaktadır. Henüz kooperatifçe arsa satın alınamamıştır.

Kooperatifler yerine getirmekle sorumlu oldukları işlemleri tamamladıkça Küçük Sanayi Site-lerinin yapımına Bakanlığımızca hız verilmektedir.

Cevap 3:

Hatay ilinde yer alan;

a)

<u>KSS Projeleri</u>	İşyeri Sayısı	2000 yılı	2000 yılı
		Program Ödeneği Net (Milyon TL.)	Revize Ödeneği (Milyon TL.)
İskenderun-Gözcüler	200	1	1
Kırıkhan	200	72 825	73 715
İskenderun (Ahşap İşleri)	100	1	1
Samandağ (Özsamandağ)	200	1	1
Samandağ	200	1	1

b)

<u>OSB Projeleri</u>	Büyük- lük (Hektar)	2000 yılı	2000 yılı
		Program Ödeneği Net (Milyon TL.)	Revize Ödeneği (Milyon TL.)
Antakya	150	145 650	563 120
Payas	100	1	22 715
75. yıl	Etüd	1	1

Küçük Sanayi Sitesi ve Organize Sanayi Bölgeleri projeleri dair işlemler ve yapılan harcamaların hakedişleri Bakanlığımıza intikal ettikçe ödemeler yapılmaktadır.

3. – Nevşehir Milletvekili Mehmet Elkatmış'ın, İller Bankasınca yaptırılan işlerde belediyelere görev verilip verilmeyeceğine ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Koray Aydın'ın cevabı (7/1839)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Sayın Başbakan tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygı ile arz ederim.

Mehmet Elkatmış
Nevşehir

Belediyelerin bir takım altyapı yatırımlarının İller Bankası aracılığıyla yapılması söz konusu olduğunda; İller Bankası, belediyelerin ilgili yatırımlarının her türlü planını yapmakta ve ihale etmektedir. Belediyelerin çoğu zaman İller Bankasınca yapılan ve kendilerini ilgilendiren bu planlardan ve ihalelerden bilgisi dahi olmamaktadır. Yine bu işlerin yapımında belediyelerin herhangi bir kontrol hakkı da bulunmamaktadır. Bu durumda işler sağlıklı yürütmediği gibi ciddi sıkıntılar da doğmaktadır. Oysa işin asıl sahibi olan belediyelerin, İller Bankasınca yapılan ve kendilerini de ilgilendiren işlerle ilgili planlamanın, ihalenin ve kontrolün her safhasında söz sahibi olması ve sorumluluk taşınması gerekmektedir.

Sorular:

1. İller Bankası tarafından yaptırılan işlerde işin asıl sahibi olan belediyelerin de ihale komisyonunda görev alması konusunda ne düşünülmektedir?

2. Yine bu işlerde işin asıl sahibi olan belediyelerin, kontrollük konusunda da görev alması ve yetkili olması düşünülmekte midir?

3. Belediyelerin altyapı vs. işleri için İller Bankasına yaptıkları müracaatların programa alınması ve yerine getirilmesi yıllar sürmektedir. Bu süreçte belediye başkanı, belediye meclisi ve en-cümeni de değişmekte, kimi zaman önceki taleplerden dahi vazgeçilebilmektedir. Bu nedenle ihaleden evvelki hazırlık döneminde, ilgili belediyenin görüşünün alınması daha uygun olmaz mı?

T.C.

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı
Sayı: B.09.0.APK.0.22.00.00.17/702
Konu: Yazılı soru önergesi

24.5.2000

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi: a) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 3.5.2000 gün ve B.02.0.KKG.0-2.106.219.1/2150 sayılı yazısı.

b) TBMM Başkanlığı'nın 28.4.2000 gün ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1839-5161/12352 sayılı yazısı.

Nevşehir Milletvekili Mehmet Elkatmış'ın Belediyeler hakkında Sayın Başbakanımıza yönelttiği, Sayın Başbakanımızın da Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını talep ettikleri, TBMM 7/1839 esas nolu yazılı soru önergesi incelenmiş olup, cevabı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Koray Aydın
Bayındırlık ve İskân Bakanı

Nevşehir Milletvekili Mehmet Elkatmış'ın (7/1839-5161) Esas Nolu
Yazılı Soru Önergesinin Soru ve Cevapları

Sorular:

1. İller Bankası tarafından yaptırılan işlerde işin asıl sahibi olan belediyelerin de ihale komisyonunda görev alması konusunda ne düşünülmektedir?

2. Yine bu işlerde işin asıl sahibi olan belediyelerin, kontrollük konusunda da görev alması ve yetkili olması düşünülmekte midir?

3. Belediyelerin altyapı vs. işleri için İller Bankasına yaptıkları müracaatların programa alınması ve yerine getirilmesi yıllar sürmektedir. Bu sürede belediye başkanı, belediye meclisi ve encümeni de değişmekte, kimi zaman önceki taleplerden dahi vazgeçilebilmektedir. Bu nedenle ihaleden evvelki hazırlık döneminde, ilgili belediyenin görüşünün alınması daha uygun olmaz mı?

Cevaplar:

1,2,3. Bakanlığımız İller Bankası Genel Müdürlüğünün 4759 sayılı Kuruluş Kanununun 7 nci maddesi ve İller Bankası Kanunu Uygulama Yönetmeliğinin 9 uncu maddesinde belirtildiği üzere;

Belediyelerin istemleri halinde;

a) Harita, plan, proje, keşif ve etütleri yapmak veya yaptırmak, bu idarelerin vücuda getirecekleri tesis ve yapılardan mahallince yaptırılmasına imkân olmayan veya İller Bankası Genel Müdürlüğümüz tarafından toplu olarak yaptırılmasında fayda bulunan alt ve üst yapı tesislerinden beşer yıllık kalkınma planları esas alınarak hazırlanan İller Bankası Genel Müdürlüğümüzün yatırım programlarına girenleri yapmak veya yaptırmak.

b) İmkana göre bu idarelerin program dışı işlerini istemleri halinde ancak finansmanı bu idarelerce karşılanmak üzere yapmak veya yaptırmak,

c) İller Bankasından alınan kredilerle yapılacak işlerin, istem üzerine teknik kontrol ve denetimi yapmakla görevlendirilmiştir.

İller Bankası Genel Müdürlüğümüz bu görevlerin yerine getirilmesini sağlayacak şekilde finanse edilmiş ve teknik elemanla donatılmıştır. Bu sebeple İller Bankasında yürütülmekte olan uygulamada, yürürlükte bulunan mevzuata uygun olarak Belediyelerin alt ve üst yatırım hizmetleri, ilgili Belediyelerin yetkili organı olan Belediye Meclisi Kararı ile İller Bankası Genel Müdürlüğüne verilen yetkiye istinaden gerçekleştirilmektedir.

Söz konusu Belediye Meclis Kararlarında, tespit edilen işin İller Bankası Genel Müdürlüğümüz tarafından Belediye adına yaptırılıp, kendilerine teslim edilmesi istenilmektedir. Yapılan bu işlem, belediyenin ihtiyacı olan işin, yetkisi ve yeterliği belirlenen İller Bankamız tarafından usulüne uygun ve en iyi şekilde yapıлып tamamlanarak belediyesine teslimini gerçekleştirmektedir.

Hukukî statüsü itibarıyla belediye ile İller Bankası Genel Müdürlüğümüz arasındaki bu ilişki Borçlar Kanununun vekâlet akti hükümleri ile ilgilidir.

Bu hükümlere göre iş sahibi tarafından verilen yetkiye istinaden vekâleten yapılacak iş vekil tarafından yürütülüp tamamlanmaktadır.

Belediyelerin meclis kararlarında kendileri namına söz konusu işin yaptırılması yetkisi İller Bankasına verilmiş olmakla, istenilen işin vekil olarak İller Bankamız tarafından yürütülmesi gerekmektedir.

Yine söz konusu hizmetler, belediyelerin istemleri üzerine beş yıllık kalkınma planları esas alınarak, İller Bankası Genel Müdürlüğümüz yıllık yatırım programlarına alınarak gerçekleştirilmektedir. Yatırım programlarının yetkili merciler tarafından tetkik ve onaylanmasından sonra uygulamaya geçilebilmektedir.

Bu süreç içinde geçen zaman sebebiyle, daha önce yetki vermiş olan belediyelerin İller Bankası Genel Müdürlüğüne vermiş olduğu yetkiyi geri almadığı sürece hukukî prensipler gereğince programındaki işin gerçekleştirilmesi İller Bankası Genel Müdürlüğü'nün görev ve yükümlülüğünde bulunmaktadır.

4. - Bursa Milletvekili Teoman Özalp'ın, Bursa Çevre Yoluna ilişkin sorusu ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Koray Aydın'ın cevabı (7/1875)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıda belirttiğim soruların Bayındırlık ve İskân Bakanı Sayın Koray Aydın tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunu arz ederim.

Saygılarımla.

Teoman Özalp

Bursa

1. Bursa mahalli basınında, Bursa Çevre Yolu ile ilgili olarak, ovanın tahrip edileceği belirtilmektedir. Bu hususta ne gibi tedbirler alacaksınız?

2..Bursa kamuoyunun ve ova köylerinin gösterdikleri haklı tepkiye karşı proje tadilatına gitmeyi düşünüyor musunuz?

3. Çevre yolu güzergâhının değişmesi mümkün değilse ovayı tahrip etmemek için yolun ova-dan geçen kısımlarını viyadük olarak inşa etmeyi düşünülr müstütlüz?

4. Viyadüklü yapılacak yol ile istımlâk dahil normal yolun hangisinin ucuz olduğunu tespit etmek için mukayeseli hesap yaptınız mı?

T.C.

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı
Sayı: B.09.0.APK.0.00.00.73/703

24.5.2000

Konu: Bursa Milletvekili Teoman Özalp'ın yazılı soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi: TBMM Genel Sekreterliğinin 28.4.2000 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1875-5201/12491 sayılı yazısı.

Bursa Milletvekili Teoman Özalp'ın, Bursa Çevre yolu güzergâhıyla ilgili olarak, Bakanlığın- ma yöneltmiş oldukları (7/1875-5201) esas nolu yazılı soru önergesi incelenmiş olup, cevabı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Koray Aydın

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Bursa Milletvekili Teoman Özalp'ın (7/1875-5201) Esas Nolu
Yazılı Soru Önergesinin Soru ve Cevapları

Sorular:

1. Bursa mahalli basınında, Bursa Çevre Yolu ile ilgili olarak, ovanın tahrip edileceği belirtilmektedir. Bu hususta ne gibi tedbirler alacaksınız?

2. Bursa kamuoyunun ve ova köylerinin gösterdikleri haklı tepkiye karşı proje tadilatına gitmeyi düşünüyor musunuz?

3. Çevre yolu güzergâhının değişmesi mümkün değilse ovayı tahrip etmemek için yolun ova-dan geçen kısımlarını viyadük olarak inşa etmeyi düşünüyor musunuz?

4. Viyadüklü yapılacak yol ile istimlak dahil normal yolun hangisinin ucuz olduğunu tespit etmek için mukayeseli hesap yaptınız mı?

Cevaplar:

1. Uygulama Projesi Mühendislik Hizmetleri çalışmaları 1997 yılında başlatılan Bursa Çevre Yolunun ÇED araştırmaları yaklaşık 1 yıl sürmüştür. Bu süre içerisinde, projenin ekonomik ve sosyal boyutları, değişik güzergâh alternatiflerinin çevre üzerine etkileri, ilgili yerel kurumlarla yapılan toplantılarda tartışılmış ve değerlendirilmiştir. Değişik alternatifler üzerinde yapılan fayda maliyet analizleri sonucunda mevcut güzergâh en uygun güzergâh olarak tespit edilerek 30.4.1998 gün ve 967-3176 sayılı Çevre Bakanlığı yazısı ile ÇED Olumlu Belgesi alınmıştır.

Çevre Yolunun batıya yönelen 1 inci kesimi, Bursa İline kuzeyden sınırlayan yatık eğimli tepelik alanlar ile, Bursa Ovasının kenar zonlarının arasından geçmektedir. Bursa Çevre Yolunun ikinci kesimi ise Bursa Ovasını kuzeyden sınırlayan ve doğu-batı doğrultusunda uzanan dağlık alanın eteklerinden geçmektedir. Buradan da anlaşılacağı üzere, güzergâh tespitinde izlenen presip, ovanın bölünmemesi ve ziraat alanlarına mümkün olduğunca zarar vermemektir.

Ayrıca mevcut güzergâhın projelendirilmesi sırasında, ziraat faaliyetlerin engellenmemesi amacıyla otoyolun üstünden ve altından yeterli sıklıkta geçit verilmiş, ilgili kurumlar ile temasa geçilerek kanal vb. gibi iletme yapılarının sürekliliğinin sağlanması amacıyla gerekli projeler hazırlanmıştır.

2. Uygulama Projesi çalışmaları tamamlanmak üzere olan Çevre Yolunun, 1998 yılında yapım ihalesi gerçekleştirilerek yapımına başlanılmış olduğundan güzergâhta herhangi bir değişiklik yapılması söz konusu değildir.

3. Bursa Çevre Yolunun doğusundaki Karahıdır-Turanköy arasını kapsayan ovalık kesiminde, Barakfakih Köyünün güneyinden ve kuzeyinden geçen iki alternatif güzergâh araştırılmıştır. ÇED çalışmaları sırasında yerel yönetim temsilcileriyle birlikte arazide yapılan incelemeler ve fayda maliyet analizleri sonucunda, Barakfakih Köyünün güneyinden, yarma ve dolgu ile geçilen güzergâhın en uygun güzergâh olduğuna karar verilmiş olup, projeler buna göre tamamlanmıştır.

4. ÇED Raporu kapsamında yapılan fayda-maliyet analizi sırasında, viyadüklü geçki ile dolgu geçkisi birlikte incelenmiş, çevresel, yapım ve bakım maliyetleri dikkate alındığında viyadüklü geçkinin, dolgu geçkisine göre en az 75 milyon dolar daha pahalı olacağı hesaplanmış ve bu nedenle de viyadükle geçişin uygun olmayacağı kanaatine varılmıştır.

5. - *Hatay Milletvekili S. Metin Kalkan'ın, Hatay İline ayrılan yatırım ödeneklerine ilişkin sorusu ve Turizm Bakanı Erkan Mumcu'nun cevabı (7/1886)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımı Turizm Bakanı Sayın Erkan Mumcu tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

20.4.2000

S. Metin Kalkan

Hatay

1. Bakanlığınızın 2000 mali yılı bütçesinde Hatay İline ne kadar ödenek ayrılmıştır? Bu ödenğin ne kadarı yatırım, ne kadarı cari harcamalar içindir? Söz konusu ödenek hangi yatırımlar için harcanacaktır?

2. 1999 Malî yılı bütçesinden Hatay İli için ayrılan ödeneğin tamamı kullanılmış mıdır? Kullanılmış ise nerelerde kullanılmıştır? Kullanılmadıysa gerekçesi nedir?

3. Hatay İlimizde Bakanlığımıza ait mevcut yatırımlar nelerdir? Bu yatırımların ne zaman tamamlanması planlanmaktadır?

T.C.

Turizm Bakanlığı

25.5.2000

Hukuk Müşavirliği

Sayı: B.170.HKM.0.00.00.00.1356-14734

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Genel Sekreterliği

Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı

İlgi: 3.5.2000 tarih ve 02-7/1886-5215-12537 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde Bakanlığımıza gönderilen Hatay Milletvekili Sayın Metin Kalkan'a ait yazılı soru önergesi incelenmiştir.

Bakanlığımızca, Hatay İlinde doğrudan yürüttüğü proje ve uygulaması bulunmadığından yatırım programında ödenek ayrılmamıştır. Ancak, Valilik (İl Özel İdaresi Müdürlüğü) ile Belediyelerin hazırlamış oldukları turizm amaçlı altyapı uygulama projelerine, bütçe imkânları çerçevesinde yardım yapılacaktır.

Nitekim, İnanç Turizmi Projesi kapsamında önemli ve öncelikli proje olarak değerlendirilen St.Pierre Kilisesi çevre düzenlemesi projesinin inşaat çalışmasını yürütmekte olan Valilik (İl Özel İdaresi Müdürlüğü) emrine 1999 malî yılı bütçemizden 40 milyar TL ödenek gönderilmiştir.

Ayrıca bazı belediyelere turizm amaçlı altyapı projelerinde kullanılmak üzere toplam 22 milyar TL ödenek gönderilmiştir.

Hatay İlinde Valilik veya Belediyeler tarafından yürütülen turizm amaçlı altyapı uygulamalarına bütçe imkânları çerçevesinde malî yardım yapılmaya devam edilecektir.

Bilgilerinize arz ederim.

Erkan Mumcu

Turizm Bakanı

6. – Bursa Milletvekili Teoman Özalp'ın, pancar ve ayçiçeği üreticilerine yapılacak ödemelere ilişkin sorusu ve Sanayi ve Ticaret Bakanı Ahmet Kenan Tanrıkulu'nun cevabı (7/1944)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıda belirttiğim soruların Sanayi ve Ticaret Bakanı Sayın Ahmet Kenan Tanrıkulu tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunu arz ederim.

Saygılarımla.

Teoman Özalp

Bursa

1. Her yıl nisan ayına kalmadan pancar üreticisinin alacakları ödenirdi. Şu an itibarıyla pancar üreticisine olan borçlar ödenmedi. Bu borcu ne zaman ödemeyi düşünüyorsunuz?

2. Yeni ekilen pancar çapa paralarının hemen ödenmesinde zaruret vardır. Bu pancar çapa paralarını ne zaman ödeyeceksiniz?

3. Ayçiçeği üreticilerine olan 5 cent'lik fiyat farkı halen ödenmedi. Fiyat farkı ödemeleri hususundaki çalışmalarınız hangi aşamadadır? Üreticinin durumunu göz önüne alarak hemen ödeme yapabilir misiniz?

T.C.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği
Sayı: B.14.0.BH1.01-180

23.5.2000

Konu: Yazılı soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi:3.5.2000 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1944-5303/12697 sayılı yazınız.

Bursa Milletvekili Teoman Özalp'ın, "Pancar ve ayçiçeği üreticilerine yapılacak ödemelere" ilişkin olarak tarafımdan cevaplandırılmaması istediği (7/1944) esas no.lu yazılı soru önergesiyle ilgili cevabımız ekte takdim edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Ahmet Kenan Tanrikulu
Sanayi ve Ticaret Bakanı

Bursa Milletvekili Sayın Teoman Özalp'ın Yazılı Sorularına İlişkin Cevaplarımız

Cevap 1. 229 trilyon TL tutarındaki bakiye pancar bedel ödemelerine yurt genelinde 1.5.2000 tarihinde başlanmış ve ödemeler 8.5.2000 tarihinde tamamlanmıştır.

Cevap 2. Üreticilerle yapılan Pancar Üretim Sözleşmesine göre 1 inci bakım avansının Haziran ayın sonuna kadar ödenmesi gerekmekte olup, süresi içinde ödenebilmesi için gerekli gayret sarfedilmektedir.

Cevap 3. Ülkemiz bitkisel yağ üretimi çok yetersiz olup, ihracat dahil toplam 1 550 000 ton civarındaki bitkisel yağ tüketimimizin yaklaşık 1 milyon tonu ithalata karşlanmaktadır. Ortalama 750 000 ton civarında gerçekleşen Türkiye ayçiçeği üretiminin Trakyabirlik yaklaşık % 45'ini, Karadenizbirlik ise % 6'sını almaktadır.

1999/2000 alım döneminde ayçiçeği ürününün fiyatı 130 000 TL/kg olarak belirlenmiştir. Bu kampanya döneminde Trakyabirlik ve Karadenizbirlik toplam 410 730 ton ürün alımında bulunmuş olup, 53 394 milyar lirayı bulan ürün bedelleri ise üreticilere gecikilmeksizin ödenmiştir. Bu ödemelerin zamanında yapılabilmesi için Birliklere toplam 21 250 milyar TL DFİF kaynaklı kredi kullanılmıştır.

Dış piyasalarda ayçiçeği tohumu ve ham yağ fiyatlarındaki düşük seviyeler karşısında üreticinin enflasyon hedefi ile maliyetler gözetilerek makul sayılabilecek ve üretimi olumsuz etkilemeyecek bir gelir sağlayabilmesi için 1999-2000 sezonunda 1999 yılı ürünü yağlık ayçiçeği ürününün Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri ile diğer alıcılara satışında üreticilere destekleme primi ödenmesi 10.12.1999 tarihli ve 99/13798 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile hükme bağlanmıştır.

Destekleme primi ödenmelerine ilişkin usul ve esaslar ise Karar ile birlikte 31.12.1999 gün ve 23923 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiş, ayçiçeği ürününe kg. başına 5 cent destekleme primi verilmesi kararlaştırılmıştır. Bu yıl pamuk, ayçiçeği ve soya ürünlerinin destekleme primlerinde kullanılmak üzere 2000 yılı bütçesine 170 trilyon TL. ödenek konulmuştur.

Uygulama tebliği ile, destekleme priminden yararlanabilmek için üreticilere 30.4.2000 tarihine kadar başvuru süresi tanınmış olup, prim inceleme komisyonlarınca bir suistimale ve kaçağa meydan verilmemesi amacıyla gerekli incelemeler yapıldıktan sonra prim ödemelerine başlanılacaktır.

Destekleme primi uygulamalarına ilişkin koordinasyon görevi, Uygulama Tebliğinde düzenlendiği şekilde Tarım ve Köyşleri Bakanlığınca yürütülmekte ve destekleme primlerinin bir an önce ödenmesi hususunda yürütülen çalışmalara Bakanlığımızca gerekli katkı sağlanmaktadır.

7. – İstanbul Milletvekili *Bülent Akarcalı*'nın, midye avcılığının yasak olup olmadığına ilişkin sorusu ve Tarım ve Köyişleri Bakanı *Hüsnü Yusuf Gökcalp*'in cevabı (7/1946)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Köyişleri Bakanı Sayın *Hüsnü Yusuf Gökcalp* tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Bülent Akarcalı
İstanbul

İstanbul Elmadağ Lions Kulübü ile S.O.S. Çevre Gönüllüleri Platformunun ortak düzenlediği "Marmara Denizi ve Türk Boğazlarında Sorunlar ve Çözümler" konulu panelde yapılan konuşmalar ile ilgili olarak;

1. Panelde konusu geçen, midye avcılığı ile ilgili olarak İstanbul Boğazında herhangi bir yasa var mıdır?
2. Varsa bu yasağa rağmen halen bu bölgede midye avcılığı yapılmakta mıdır?
3. İnsan sağlığını da tehdit eden bu konuda herhangi bir önlem alınmış mıdır?
4. Tarım Bakanlığındaki bir bürokrat tarafından balıkçılık simsarlarının baskısıyla midye avlanması ile ilgili sirkülerin değiştirildiği iddiaları ne derece doğrudur?
5. Doğru ise, bu bürokratin tespit edilmesi halinde ne gibi bir işlem uygulamayı düşündürsünüz?

T.C.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı
Sayı : KDD.SÖ.1.01/1659

25.5.2000

Konu : Yazılı soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 3 Mayıs 2000 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-5435 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız ekinde gönderilen İstanbul Milletvekili Sayın *Bülent Akarcalı*'ya ait 7/1946-5308 esas no'lu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Hüsnü Yusuf Gökcalp
Tarım ve Köyişleri Bakanı

Yazılı Soru Önergesi

Önerge Sahibi : İstanbul Milletvekili
Bülent Akarcalı

Esas No. : 7/1946-5308

Bilindiği üzere ülkemizde su ürünleri stoklarını korumak ve kaynakların rasyonel işletilmesini sağlamak üzere su ürünleri avcılığı düzenlenmekte, 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununun 23 üncü ve 24 üncü maddeleri ile Su Ürünleri Yönetmeliğinin 14 ve 16 ncı maddeleri gereğince avcılığa bazı yasaklamalar ve sınırlamalar getirilmektedir. Bu yasaklamalar ve sınırlamalar Bakanlığımızca hazırlanarak her yıl sirküler şeklinde Resmî Gazetede yayınlanmaktadır. Sirküler hazırlanırken ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının, araştırma kuruluşlarının, balıkçıların, bunların üst teşkilâtı olan kooperatif ve birlikleri ile özel sektörün görüşleri alınmakta, bu görüşler bilimsel verilerin ışığında, ülkemizin ve balıkçıların sosyo-ekonomik durumları da dikkate alınarak değerlendirilmektedir.

Avcılık, üretim, yetiştiricilik, araştırma, kontrol, işleme, değerlendirme, pazarlama ve destekleme konularında sektörde yaşanan sorunları görüşmek ve çözüm önerileri getirmek amacıyla Bakanlığımızda, 1998 yılında "Su Ürünleri Danışma Kurulu" oluşturulmuştur. Bu kurul; kamu kuruluşları, araştırma kurumları, su ürünleri kooperatif ve birlikleri, su ürünleri vakıfları ile meslek odalarının temsil edildiği geniş katımlı bir kuruldur. Bu kurulun avcılık, yetiştiricilik ve sanayi olmak üzere 3 alt komitesi bulunmaktadır.

1999-2000 yılı av dönemine ait 33/1 numaralı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen Sirküller hazırlanırken Bakanlığımıza gelen tüm görüşler öncelikle 26-27 Ocak 1999 tarihlerinde yapılan avcılık komitesinde görüşülmüş, bilahare 28 Ocak 1999 tarihinde Su Ürünleri Danışma Kurulunda tartışılarak karara bağlanmıştır. Her ne kadar danışma kurulunun aldığı kararlar tavsiye niteliğinde de olsa Bakanlığımız bu kararları uygulamakta ve gereğini yapmaktadır. Su Ürünleri Danışma Kurulu yaptığı ara toplantılarda da sirküller değişikliğine ilişkin önerileri değerlendirmektedir.

İstanbul Elmadağ Lions Kulübü ile S.O.S. Çevre Gönüllüleri Platformunun ortak düzenlediği "Marmara Denizi ve Türk Boğazlarında Sorunlar ve Çözümler" konulu panelde yapılan konuşmalar ile ilgili olarak;

Soru 1. Panelde konusu geçen, midye avcılığı ile ilgili olarak İstanbul Boğazında herhangi bir yasak var mıdır?

Cevap 1. Bakanlığımızca 1 Nisan 1999-31 Ağustos 2000 tarihleri arasındaki avlanma döneminde geçerli olmak üzere hazırlanan, 21 Şubat 1999 tarih ve 23618 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış bulunan Denizlerde ve Açık sularda Ticarî Amaçla Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen 33/1 numaralı sirkülerin 20 nci maddesinin 6/a bendi İstanbul Boğazında, Anadolu Feneri ile Rumeli Feneri arasında çekilen hat ve Kumkapı Feneri ile Fenerbahçe Feneri arasında çekilen hat içerisinde kalan sahada midye avcılığı yasaklanmıştır. Daha sonra Su Ürünleri Danışma Kurulunun 19 Ocak 2000 tarihinde yapılan toplantısında yasak olan alanın sınırlı bir bölümünün avcılığa açılması hususu görüşülmüş ve bu doğrultuda 15 Şubat 2000 tarih ve 23965 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan ek sirküler ile midye avcılığı yeniden düzenlenmiştir.

Halen İstanbul Boğazında; Yeniköy Vapur İskelesi-Paşabahçe Fenerini birleştiren hat ile Kumkapı Feneri-Fenerbahçe Feneri arasında çekilen hat içerisinde kalan sahada midye avcılığı dönem boyunca yasaktır. Bu düzenleme 1989 yılından bugüne kadar her yıl yayımlanan sirkülerde bu şekilde yer almıştır.

Soru 2. Varsa bu yasağa rağmen halen bu bölgede midye avcılığı yapılmakta mıdır?

Cevap 2. Yukarıda belirtildiği üzere İstanbul Boğazının kuzeyinde sınırlı bir alan midye avcılığına açılmış olup, büyük bir bölümü avcılığa kapalı bulunmaktadır. Kapalı alanda usulsüz avcılık yapılmaması için Bakanlığımıza bağlı İstanbul İl Müdürlüğünce gerekli kontroller ve denetimler gerçekleştirilmekte, kaçak avcılık yapanlar hakkında 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu kapsamında gerekli yasal işlemler uygulanmaktadır. Bu anlamda mevzuata aykırı hareket edenler hakkında cumhuriyet savcılıklarına suç duyurusunda bulunulmakta, istihsal vasıtaları ve ürünler zapt edilmektedir. Ancak, Su Ürünleri Kanunundaki cezaların yetersiz olması ve mahkeme sürecinin çok uzun olması nedeniyle bu cezalar caydırıcı olamamaktadır. Cezaların artırılması ve idarî para cezalarına dönüştürülmesi konusunda hazırlanmış bulunan 1380 Sayılı Su Ürünleri Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ilişkin kanun tasarısı TBMM'de görüşülmektedir. Söz konusu tasarısı, tali komisyonlar olan İçişleri ile Tarım, Orman ve Köy İşleri komisyonlarında görüşülerek kabul edilmiştir. Önümüzdeki günlerde Adalet Komisyonunda görüşülerek, kısa sürede yürürlüğe gi-

receğini ümit etmekteyiz. Şüphesiz bu kanunun yürürlüğe girmesi ile kaçak avcılık büyük ölçüde engellenecek ve stoklarımızın korunması konusunda önemli bir sorun çözüme kavuşmuş olacaktır. Su ürünleri stoklarımızın korunmasının yalnızca yasal düzenlemelerle yapılamayacağı, bunun yanısıra etkin bir koruma-kontrol sistemine de ihtiyaç bulunduğu bilinen bir gerçektir. Maalesef Bakanlığımızı istenilen düzeyde bir alt yapıya ve yeterli personele sahip olamadığından bu kontrol hizmetlerini etkin bir şekilde yürütememektedir. Bu anlamda Bakanlığımızın başta kontrol teknesi olmak üzere yeterli araç ve gereçlerle donatılmasına imkân sağlayacak bütçe ödeneği ve personel kadrosuyla güçlendirilmesi gerekmektedir.

Soru 3. İnsan sağlığını da tehdit eden bu konuda herhangi bir önlem alınmış mıdır?

Cevap 3. Avlanan kara midyelerde Bakanlığımızca insan sağlığı açısından gerekli kontroller yapılmakta ve bu doğrultuda analizler gerçekleştirilmektedir. Nitekim 2.5.2000 tarihinde İstanbul Boğazından alınan kara midye numunelerinde yapılan ağır metal analiz sonucuna göre, bulunan değerlerin su ürünleri mevzuatına göre uygun olduğu ve insan sağlığını olumsuz yönde etkilemediği belirtilmiştir.

Soru 4. Tarım Bakanlığındaki bir bürokrat tarafından balıkçılık simsarlarının baskısıyla midye avlanması ile ilgili sirkülerin değiştirildiği ne derece doğrudur?

Cevap 4. İstanbul Boğazında kara midye avcılığı ile ilgili sirküler değişikliğinin Bakanlığımızdaki bir bürokrat tarafından, balıkçılık simsarlarının baskısıyla değiştirildiği iddiaları doğru değildir. Yukarıda da ifade edildiği gibi konu 19 Ocak 2000 tarihinde yapılan Su Ürünleri Danışma Kurulu toplantısında görüşülerek düzenlenmiştir. Bilimsel kuruluşlar dahil 25 kuruluş temsilcisinin bulunduğu bir kurul toplantısında balıkçılık simsarlarının baskı yapmasının mümkün olamayacağını, ayrıca bir bürokratin de vereceği bir kararla sirkülerin değiştirilemeyeceğini takdirlerinize sunarım. Kaldı ki, söz konusu sirküler belirli bir imza prosedürü çerçevesinde tarafıma kadar ulaşmakta ve tarafımdan onaylandıktan sonra Resmî Gazetede yayınlanmak üzere Başbakanlığa intikal ettirmektedir. Bu nedenle yapılan değişikliğin bir bürokrata mal edilmesi yaklaşımını doğru bulmuyor, gerçek dışı ve haksız bir itham olarak değerlendirim.

Soru 5. Doğru ise, bu bürokratin tespit edilmesi halinde ne gibi bir işlem uygulamayı düşünüyorsunuz?

Cevap 5. Yukarıda ifade edilen açıklamalardan da anlaşılacağı üzere Bakanlığımız uygulamasında bir yanlışlık bulunmamaktadır. Ancak, söz konusu ithama mesnet teşkil edecek somut bilgi ve belgeler Bakanlığımıza intikal ettirildiği takdirde gereği mutlak yapılacaktır. Bundan kimsenin şüphesi olmamalıdır.

8. – *Kütahya Milletvekili Ahmet Derin'in, 1999 yılı pancar bedellerinin ne zaman ödeneceğine ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Sanayi ve Ticaret Bakanı Ahmet Kenan Tanrıku'nun cevabı (7/11977)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Sayın Başbakan Bülent Ecevit tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasının teminini saygılarımla arz ederim.

2.5.2000

Ahmet Derin

Kütahya

Yeni sezon pancar ekimi yapılmasına rağmen, Ekim-Kasım 1999 aylarında teslim alınan, pancar bedelleri henüz ödenmemiştir. Üreticinin mağduriyeti ne zaman giderilecektir?

T.C.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği
Sayı : B.14.0.BHİ.01-184

23.5.2000

Konu : Yazılı soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 8.5.2000 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1977-5421/12980 sayılı yazınız.

Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Dairesi Genel Müdürlüğünün 10.5.2000 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-231-13/2268 sayılı yazısı.

Kütahya Milletvekili Ahmet Derin'in, Sayın Başbakana tevcih ettiği ancak Sayın Başbakan tarafından kendileri adına koordinatörlüğünde cevaplandırılması istenilen (7/1977) esas no'lu yazılı soru önergesiyle ilgili cevabımız ekte takdim edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Ahmet Kenan Tanrıku
Sanayi ve Ticaret Bakanı

Kütahya Milletvekili Sayın Ahmet Derin'in Yazılı Sorusuna İlişkin Cevabımız

Cevap 1. 1999-2000 yılı pancar alım bedelleri 8 Mayıs 2000 tarihi itibarıyla, üretici ile yapılan sözleşme hükümlerine uygun olarak yasal süresi içinde tamamen ödenmiştir.

Geçen yılın ödemelerinin tamamlanma tarihi 26 Mayıs 1999'dur.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

99 UNCU BİRLEŞİM

25.5.2000 PERŞEMBE

Saat : 14.00

1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

※

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

※

3

SEÇİM

※

4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

※

5

MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

※

6

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

※

7

SÖZLÜ SORULAR

※

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

X 1. – Hayvanları Koruma Kanunu Tasarısı ve İçişleri ve Çevre Komisyonları Raporları (1/393) (S. Sayısı : 89) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999) (*)

2. – Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonları Raporları (1/504) (S. Sayısı : 368) (Dağıtma tarihi : 2.3.2000) (*)

3. – Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/538) (S. Sayısı : 402) (Dağıtma tarihi : 11.4.2000)

4. – Amasya Milletvekili Gönül Saray Alphan'ın, Orman Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (2/163) (S. Sayısı : 373) (Dağıtma tarihi : 6.3.2000)

5. – Yargıtay Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye Ekli Cetvelde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/389) (S. Sayısı : 357) (Dağıtma tarihi : 23.2.2000)

6. – Danıştay Kanununda ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye Bağlı Cetvelde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/483) (S. Sayısı : 385) (Dağıtma tarihi : 28.3.2000)

7. – Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun ile İdari Yargılama Usulü Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/536) (S. Sayısı : 376) (Dağıtma tarihi : 8.3.2000)

8. – İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/403) (S. Sayısı : 329) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

9. – Noterlik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/596) (S. Sayısı : 330) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

10. – Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (1/513) (S. Sayısı : 216) (Dağıtma tarihi : 26.11.1999)

X 11. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Rus Doğal Gazının Karadeniz Altından Türkiye Cumhuriyetine Sevkiyatına İlişkin 15 Aralık 1997 Tarihli Anlaşmaya Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/633) (S. Sayısı : 384) (Dağıtma tarihi : 22.3.2000)

X 12. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Tadiline İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/269) (S. Sayısı : 102) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

13. – İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, Siyasî Ahlak Komisyonu Kanunu Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/75) (S. Sayısı : 40) (Dağıtma tarihi : 15.7.1999)

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

(*) Hükümet bulunmadığından görüşmeleri bir defaya mahsus ertelenmiştir.

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

X 14. – Türkiye Cumhuriyeti ve İsveç Krallığı Arasında 30 Haziran 1978 Tarihinde İmzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesine Ek Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/337) (S. Sayısı : 45) (Dağıtma tarihi : 19.7.1999)

X 15. – Türkiye Cumhuriyeti ve Moldova Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/312) (S. Sayısı : 43) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

X 16. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kanada Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/350) (S. Sayısı : 47) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

X 17. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/354) (S. Sayısı : 48) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

X 18. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/356) (S. Sayısı : 49) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

X 19. – Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/461) (S. Sayısı : 55) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

X 20. – Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alman Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/326) (S. Sayısı : 64) (Dağıtma tarihi : 23.7.1999)

21. – Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/455) (S. Sayısı : 71) (Dağıtma tarihi : 23.7.1999)

22. – Türk Silahlı Kuvvetlerinde İlik Nasıp İstihkakına İlişkin Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/390) (S. Sayısı : 72) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

23. – Hazır Gıda İşçisi Kanunu Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/439) (S. Sayısı : 74) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

X 24. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/327) (S. Sayısı : 80) (Dağıtma tarihi : 28.7.1999)

X 25. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Slovenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/315) (S. Sayısı : 83) (Dağıtma tarihi : 28.7.1999)

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

X 26. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdari Bölge Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/341) (S. Sayısı : 78) (Dağıtma tarihi : 29.7.1999)

X 27. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Slovakya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/310) (S. Sayısı : 84) (Dağıtma tarihi : 29.7.1999)

X 28. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Hava Ulaştırma Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/368) (S. Sayısı : 77) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

X 29. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/349) (S. Sayısı : 79) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

X 30. – Uluslararası Sergilere İlişkin Sözleşme ile Sözleşmeye Değişiklik Getiren Uluslararası Sergiler Bürosu Genel Kurul Kararına Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/273) (S. Sayısı : 85) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

X 31. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kabinesi Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/357) (S. Sayısı : 97) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

X 32. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/369) (S. Sayısı : 98) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

X 33. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Turizm İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/274) (S. Sayısı : 101) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

X 34. – Türkiye Cumhuriyeti ile İspanya Krallığı Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/343) (S. Sayısı : 104) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

X 35. – Dünya Turizm Teşkilatı Tüzüğü'nün Bazı Maddelerinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/266) (S. Sayısı : 94) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

X 36. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/267) (S. Sayısı : 95) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

X 37. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsrail Devleti Hükümeti Arasında Kara Taşımacılığı Alanında İlkeler Muhturasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/303) (S. Sayısı : 100) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

X 38. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/331) (S. Sayısı :103) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

X 39. – Türkiye Cumhuriyeti Ordusu Subay, Askerî Memur ve Muadilleriyle Astsubayların Gıyeyeğine Dair Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Millî Savunma Komisyonları Raporları (1/402) (S. Sayısı : 112) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

X 40. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/319) (S. Sayısı : 117) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

41. – Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/502) (S. Sayısı : 138) (Dağıtma tarihi : 12.8.1999)

42. – Topyekün Savunma Sivil Hizmetleri Kanunu Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/385) (S.Sayısı : 139) (Dağıtma tarihi : 13.8.1999)

43. – Stıma ve Frengi İlaçları İçin Kanunun Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/469) (S. Sayısı : 142) (Dağıtma tarihi : 14.8.1999)

X 44. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/293) (S. Sayısı : 149) (Dağıtma tarihi: 25.8.1999)

X 45. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/308) (S. Sayısı : 151) (Dağıtma tarihi: 25.8.1999)

X 46. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/270) (S. Sayısı : 143) (Dağıtma tarihi: 26.8.1999)

X 47. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/302) (S. Sayısı : 150) (Dağıtma tarihi : 26.8.1999)

X 48. – Türkiye Cumhuriyeti ile Litvanya Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Hukukî ve Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/283) (S. Sayısı:165) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

49. – 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyüşleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/479) (S. Sayısı : 173) (Dağıtma tarihi : 13.10.1999)

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

X 50. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcüstan Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/489) (S. Sayısı : 174) (Dağıtma tarihi : 19.10.1999)

51. – Elazığ Milletvekili Ahmet Cemil Tunç'un, Elazığ İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/191) (S. Sayısı : 181) (Dağıtma tarihi : 19.10.1999)

X 52. – Türkiye Cumhuriyeti ile Türk Kültür ve Sanatları Ortak Yönetimi Genel Müdürlüğü Arasında Arsa Tahsisi Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/511) (S. Sayısı : 177) (Dağıtma tarihi : 20.10.1999)

X 53. – Türkiye'de İrtibat Ofisinin Kurulmasına İlişkin Dünya Sağlık Örgütü, Avrupa Bölge Ofisi ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yapılan Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/520) (S. Sayısı : 180) (Dağıtma tarihi : 20.10.1999)

X 54. – Türkiye Cumhuriyeti ile Şili Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/530) (S. Sayısı : 183) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

X 55. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/542) (S. Sayısı : 185) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

56. – Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/481) (S. Sayısı : 187) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

57. – Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol ve 38 Arkadaşının, Şanlıurfa İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/18) (S. Sayısı : 192) (Dağıtma tarihi : 2.11.1999)

58. – Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/537) (S. Sayısı : 194) (Dağıtma tarihi : 2.11.1999)

59. – Askerî Hava Alanları Çevresinde Uygulanacak İnşaat ve Her Türü Mania Sınırlamaları Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/384) (S. Sayısı : 193) (Dağıtma tarihi : 4.11.1999)

X 60. – EFTA Devletleri ile Türkiye Arasında Anlaşmada Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/529) (S. Sayısı : 200) (Dağıtma tarihi : 15.11.1999)

X 61. – Uluslararası Denizcilik Örgütü Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/549) (S. Sayısı : 202) (Dağıtma tarihi : 15.11.1999)

X 62. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Büyükelçilikler Faaliyetlerinin Gayrimenkul ve Mali Veçhelerine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/547) (S. Sayısı : 204) (Dağıtma tarihi : 15.11.1999)

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

63. – Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü Adına Tescil Edilecek Taşınmaz Mallar Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu Raporu (1/506) (S. Sayısı : 205) (Dağıtım tarihi : 15.11.1999)

64. – Harp Araç ve Gereçleri ile Silah, Mühimmat ve Patlayıcı Madde Üreten Sanayi Kuruluşlarının Denetimi Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Millî Savunma Komisyonları Raporları (1/381) (S. Sayısı : 196) (Dağıtım tarihi : 17.11.1999)

X 65. – Tüm Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Uluslararası Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dış İşleri Komisyonları Raporları (1/539) (S. Sayısı : 199) (Dağıtım tarihi : 17.11.1999)

X 66. – Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolünde Yapılan Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre ve Dış İşleri Komisyonları Raporları (1/541) (S. Sayısı : 208) (Dağıtım tarihi : 18.11.1999)

67. – Samsun Milletvekili Ahmet Demircan ve 18 Arkadaşının, Kuzey Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilâtının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/119) (S. Sayısı : 213) (Dağıtım tarihi : 25.11.1999)

68. – Uşak Milletvekilleri Mehmet Yaşar Ünal ile Hasan Özgöbek'in, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/129) (S. Sayısı: 220) (Dağıtım tarihi : 6.12.1999)

69. – Konya Milletvekili Teoman Rıza Güneri ve 8 Arkadaşının, Konya Ovası ve Orta Anadolu Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilâtının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/4) (S. Sayısı: 219) (Dağıtım tarihi : 8.12.1999)

70. – Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve İçişleri Komisyonları Raporları (1/568) (S. Sayısı: 252) (Dağıtım tarihi : 21.12.1999)

71. – Kimlik Bildirme Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde ile Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/570) (S. Sayısı: 253) (Dağıtım tarihi : 21.12.1999)

72. – Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/557) (S. Sayısı: 254) (Dağıtım tarihi : 21.12.1999)

73. – Jandarma Teşkilât, Görev ve Yetkileri Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Jandarma Teşkilât, Görev ve Yetkileri Kanununa Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı, Jandarma Teşkilâtı Görev ve Yetkileri Kanununa İki Ek Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ile Ankara Milletvekili Yücel Seçkiner'in, Aynı Mahiyetteki Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/569, 1/571, 1/572, 2/72) (S. Sayısı: 295) (Dağıtım tarihi : 21.12.1999)

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

74. – Uzman Jandarına Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Uzman Jandarına Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/560, 1/573) (S. Sayısı : 296) (Dağıtım tarihi : 21.12.1999)

75. – Denizli Milletvekili Beyhan Aslan'ın, Yedi İlde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında 9 Eylül 1993 Tarih ve 504 Sayılı KHK'nin 1 inci Maddesinin 1 inci Fıkrasının Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/23) (S. Sayısı : 300) (Dağıtım tarihi : 21.12.1999)

76. – Malatya Milletvekili Yaşar Canbay'ın, Malatya İl Merkezinde Fırat ve Beydağı Adında İki İlçe Kurulması ve Mevcut Yeşilyurt ile Battalgazi İlçe Belediyeleri de Dahil Edilmek Suretiyle Malatya Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/328) (S. Sayısı : 299) (Dağıtım tarihi : 24.12.1999)

77. – Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/565) (S. Sayısı : 303) (Dağıtım tarihi : 24.12.1999)

78. – Türk Ceza Kanununun ve Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun Birer Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/556) (S. Sayısı : 304) (Dağıtım tarihi : 24.12.1999)

79. – Bayburt Milletvekili Suat Pamukçu'nun, İİ Özel İdaresi Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/143) (S. Sayısı : 287) (Dağıtım tarihi : 28.12.1999)

80. – Şanlıurfa Milletvekili Sedat Edip Bucak'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/253) (S. Sayısı : 257) (Dağıtım tarihi : 14.1.2000)

81. – Van Milletvekili Mustafa Bayram'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/287) (S. Sayısı : 271) (Dağıtım tarihi : 14.1.2000)

82. – İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/352) (S. Sayısı : 290) (Dağıtım tarihi : 14.1.2000)

83. – İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/371) (S. Sayısı : 291) (Dağıtım tarihi : 14.1.2000)

84. – Yardım Toplama Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri ve İçişleri Komisyonları Raporları (1/566) (S. Sayısı : 310) (Dağıtım tarihi : 14.1.2000)

85. – Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planının Gerçekleştirilmesi Maksudıyla Gelecek Yıllara Sâri Taahhütlere Girişime Yetkisi Verilmesi Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/386) (S. Sayısı : 313) (Dağıtım tarihi : 26.1.2000)

86. – Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarıları ve Millî Savunma ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/387, 1/414, 1/462) (S. Sayısı : 314) (Dağıtım tarihi : 26.1.2000)

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

87. – Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın, 28.3.1983 Tarih ve 2809 Sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanuna Bir Ek Madde Eklennesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/22) (S. Sayısı: 315) (Dağıtma tarihi : 28.1.2000)

88. – Gümüşhane Milletvekili Lütfi Doğan ve 48 Arkadaşının, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanuna Bazı Maddeler Eklennesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/34) (S. Sayısı: 316) (Dağıtma tarihi : 28.1.2000)

89. – İstanbul Milletvekili Ahmet Güzel'in, Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/329) (S. Sayısı : 321) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)

90. – İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/307) (S. Sayısı : 322) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)

91. – İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/391) (S. Sayısı : 323) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)

92. – İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/392) (S. Sayısı : 324) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)

93. – İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/393) (S. Sayısı : 325) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)

94. – İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/395) (S. Sayısı : 326) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)

95. – İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/396) (S. Sayısı : 327) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)

96. – İzmir Milletvekili Hasan Ufuk Söylemez'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İki Arkadaşının İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/168) (S. Sayısı : 221'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

97. – Kayseri Milletvekili Abdulfah Gül'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İzmir Milletvekili Mehmet Özcan'ın İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/170) (S. Sayısı : 222'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

98. – Sivas Milletvekili Musa Demirci'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İzmir Milletvekili Mehmet Özcan'ın İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/171) (S. Sayısı : 223'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

99. – Malatya Milletvekili Mehmet Recai Kutan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İzmir Milletvekili Mehmet Özcan'ın İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/172) (S. Sayısı : 224'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

100. – Malatya Milletvekili Oğuzhan Asiltürk'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İzmir Milletvekili Mehmet Özcan'ın İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/174) (S. Sayısı : 226'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

101. – İstanbul Milletvekili Abdülkadir Aksu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İzmir Milletvekili Mehmet Özcan'ın İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/175) (S. Sayısı : 227'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

102. – Mardin Milletvekili Fehim Adak'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İki Arkadaşının İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/176) (S. Sayısı : 228'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

103. – Ankara Milletvekili Rıza Ulucak'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İzmir Milletvekili Mehmet Özcan'ın İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/177) (S. Sayısı : 229'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

104. – Kocaeli Milletvekili Meral Akşener'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/186) (S. Sayısı : 234'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

105. – Sivas Milletvekili Temel Karamollağlu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/187) (S. Sayısı : 235'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

106. – Kocaeli Milletvekili Meral Akşener'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/196) (S. Sayısı : 241'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

107. – Kahramanmaraş Milletvekili Avni Doğan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/197) (S. Sayısı : 242'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

108. – Kocaeli Milletvekili Osman Pepe'nin, Darıca Adıyla Bir İlçe Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/338) (S. Sayısı : 320) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

109. – Kahramanmaraş Milletvekili Avni Doğan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/278) (S. Sayısı: 262'ye 1 inci ek) (Dağıtma tarihi : 18.2.2000)

110. – Trabzon Milletvekili Eyüp Aşık'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/351) (S. Sayısı: 272'ye 1 inci ek) (Dağıtma tarihi : 18.2.2000)

111. – Diyarbakır Milletvekili Ömer Vehbi Hatipoğlu, Malatya Milletvekili Oğuzhan Asiltürk ve Bitlis Milletvekili Zeki Ergezen'in Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporları ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/367) (S. Sayısı: 274'e 1 inci ek) (Dağıtma tarihi : 18.2.2000)

112. – İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/413) (S. Sayısı : 347) (Dağıtma tarihi : 18.2.2000)

113. – Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonları Raporları (1/470) (S. Sayısı : 348) (Dağıtma tarihi : 21.2.2000)

114. – Rize Milletvekili Ahmet Kabil'in, Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanuna İki Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/85) (S. Sayısı : 349) (Dağıtma tarihi : 21.2.2000)

115. – Trabzon Milletvekili Şeref Malkoç ve 20 Arkadaşının, Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/364) (S. Sayısı : 350) (Dağıtma tarihi : 21.2.2000)

X 116 – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/591) (S. Sayısı : 353) (Dağıtma tarihi : 23.2.2000)

117. – Elazığ Milletvekili Mehmet Açar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/181) (S. Sayısı: 360) (Dağıtma tarihi : 23.2.2000)

X 118. – Uyuşturucu Maddelere Dair 1961 Tek Sözleşmesinin Tadiline İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/580) (S. Sayısı : 352) (Dağıtma tarihi : 25.2.2000)

119. – Millî Eğitim Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri Kanunu Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/485) (S. Sayısı : 356) (Dağıtma tarihi : 25.2.2000)

120. – Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Kaya ve 8 Arkadaşının, Kahramanmaraş İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/352) (S. Sayısı : 365) (Dağıtma tarihi : 25.2.2000)

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

121. – Elazığ Milletvekili Mehmet Açar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/329) (S. Sayısı : 358) (Dağıtma tarihi : 28.2.2000)

122. – Elazığ Milletvekili Mehmet Açar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/252) (S. Sayısı : 359) (Dağıtma tarihi : 28.2.2000)

123. – Elazığ Milletvekili Mehmet Açar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/178) (S. Sayısı : 361) (Dağıtma tarihi : 28.2.2000)

124. – Elazığ Milletvekili Mehmet Açar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/169) (S. Sayısı : 362) (Dağıtma tarihi : 28.2.2000)

125. – Elazığ Milletvekili Mehmet Açar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/167) (S. Sayısı : 363) (Dağıtma tarihi : 28.2.2000)

126. – Burdur Milletvekili Süleyman Coşkun'er'in, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İcrtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/362) (S. Sayısı : 364) (Dağıtma tarihi : 28.2.2000)

X 127. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve İşleyişi Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/626) (S. Sayısı : 372) (Dağıtma tarihi : 6.3.2000)

128. – Fazilet Partisi Genel Başkanı Malatya Milletvekili Recai Kutan ve Doğru Yol Partisi Genel Başkanı İstanbul Milletvekili Tansu Çiller ile 185 Milletvekilinin, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/452) (S. Sayısı : 379) (Dağıtma tarihi : 6.3.2000)

129. – Karaman Milletvekili Hasan Çalış ve 50 Arkadaşının, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İcrtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/263) (S. Sayısı : 378) (Dağıtma tarihi : 7.3.2000)

130. – Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/477) (S. Sayısı : 377) (Dağıtma tarihi : 8.3.2000)

131. – İzmir Milletvekili Hasan Ufuk Söylemez'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Bursa Milletvekili Ali Arabacı ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın İcrtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazları (3/305) (S. Sayısı : 332'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 22.3.2000)

132. – Elazığ Milletvekili Mehmet Açar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Bursa Milletvekili Ali Arabacı'nın İcrtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/309) (S. Sayısı : 334'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 22.3.2000)

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

133. – İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Bursa Milletvekili Ali Arabacı ve İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın İhtizüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazları (3/346) (S. Sayısı : 339'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 22.3.2000)

134. – Amasya Milletvekili Akif Gülle'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve Bursa Milletvekili Ali Arabacı'nın İhtizüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazları (3/347) (S. Sayısı : 340'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 22.3.2000)

135. – Amasya Milletvekili Gönül Saray Alphan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın İhtizüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/394) (S. Sayısı : 344'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 22.3.2000)

136. – Denizli Milletvekili Hasan Erçelebi'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın İhtizüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/397) (S. Sayısı : 345'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 22.3.2000)

137. – Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 20 Arkadaşının, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değıştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değışiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtizüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/107) (S. Sayısı : 381) (Dağıtma tarihi : 28.3.2000)

138. – Erzincan Milletvekili Sebahattin Karakelle ve 56 Arkadaşının, Erzincan'a Erzincan Üniversitesi Adıyla Bir Üniversite Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtizüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/297) (S. Sayısı : 382) (Dağıtma tarihi : 28.3.2000)

139. – Aksaray Milletvekilleri Sadi Somuncuoğlu ve Kılışat Eser'in, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değıştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değışiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtizüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/376) (S. Sayısı : 390) (Dağıtma tarihi : 30.3.2000)

X 140. – Sınır Aşın Suçları Önleme ve Mücadele Etmeye İlişkin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/636) (S. Sayısı : 387) (Dağıtma tarihi : 3.4.2000)

X 141. – Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçkılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/634) (S. Sayısı : 386) (Dağıtma tarihi : 4.4.2000)

142. – Burdur Milletvekili Hasan Macit'in, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değıştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değışiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtizüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/420) (S. Sayısı : 388) (Dağıtma tarihi : 4.4.2000)

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

143. – Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Sağlam ve 13 Arkadaşının, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununa Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve İcrtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/370) (S. Sayısı : 392) (Dağıtma tarihi : 4.4.2000)

144. – Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değıştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değışiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İcrtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/240) (S. Sayısı : 393) (Dağıtma tarihi : 4.4.2000)

145. – Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanunda Değışiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Aynı Kanunun İki Maddesinde Değışiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/597, 1/562) (S. Sayısı : 394) (Dağıtma tarihi : 10.4.2000)

146. – Trabzon Milletvekili Şeref Malkoç ve 18 Arkadaşının, Trabzon İli Merkezinde Gazipaşa, Fatih ve Değırmendere Adıyla Üç İlçe Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İcrtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/413) (S. Sayısı : 396) (Dağıtma tarihi : 11.4.2000)

147. – Ankara Milletvekili Aydın Tümen'in; 4.6.1985 Tarih ve 3213 Sayılı Maden Kanununun 2 nci Maddesinin III Numaralı Bendinin Değıştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ile Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin; 4.6.1985 Tarih ve 3213 Sayılı Maden Kanununun Bir Maddesinin Değıştirilmesi ve Bir Geçici Madde Eklenmesi ile 11.12.1936 Tarihli ve 3078 Sayılı Tuz Kanununun Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun Teklifi ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (2/380, 2/453) (S. Sayısı : 399) (Dağıtma tarihi : 11.4.2000)

148. – Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değıştirilerek Kabulü Hakkında Kanun, Kadastro Kanunu, Devlet Memurları Kanunu, Harcırah Kanunu ile Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değışiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı, 190 Sayılı Genel Kadro Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerin Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne Ait Bölümünde Değışiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede ve Devlet Memurları Kanununda Değışiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/619, 1/592, 1/622) (S. Sayısı : 401) (Dağıtma tarihi : 11.4.2000)

149. – Ağrı Milletvekili Nidai Seven ve 73 Arkadaşının, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değıştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değışiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İcrtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/190) (S. Sayısı : 397) (Dağıtma tarihi : 13.4.2000)

150. – İsperto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanununda Değışiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/443) (S. Sayısı : 398) (Dağıtma tarihi : 13.4.2000)

151. – Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün'ün, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değıştirilerek Kabulüne Dair Kanunun Bir Maddesinde Değışiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ve İcrtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/100) (S. Sayısı : 404) (Dağıtma tarihi : 17.4.2000)

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

152. — Giresun Milletvekilleri Mustafa Yaman, Burhan Kara, Hasan Akgün, Turhan Alçelik, Rasim Zaimoğlu ve 14 Arkadaşının, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/333) (S. Sayısı : 403) (Dağıtma tarihi : 18.4.2000)

X 153. — Emniyet Genel Müdürlüğüne Ait Araç, Gereç, Mal ve Malzemenin Satış, Hibe, HEK ve Hurda Durum ve İşlemlerine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/618) (S. Sayısı : 406) (Dağıtma tarihi : 24.4.2000)

X 154. — Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılması; Diğer Devletler Adına Yurt Dışı ve Yurt İçi Alımların Yapılması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılması; Diğer Devletler Adına Yurt Dışı ve Yurt İçi Alımların Yapılması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair 31.5.1989 Tarihli ve 3567 Sayılı Kanun ve Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanıca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/382, 1/258) (S. Sayısı : 407) (Dağıtma tarihi : 24.4.2000)

155. — Erzurum Milletvekilleri İsmail Köse, Cezmi Polat ve Mücahit Himoğlu'nun, Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilâtının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/379) (S. Sayısı : 408) (Dağıtma tarihi : 24.4.2000)

156. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 3 arkadaşının, 28.3.1983 Tarih ve 2809 Sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/105) (S. Sayısı : 409) (Dağıtma tarihi : 24.4.2000)

157. — Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/595) (S. Sayısı : 411) (Dağıtma tarihi : 26.4.2000)

158. — Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/647) (S. Sayısı : 412) (Dağıtma tarihi : 26.4.2000)

159. — Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Avukatlık Kanununa Bazı Maddelerin Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Kütahya Milletvekili Emin Karaa'nın, 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (1/422, 1/411, 2/317) (S. Sayısı : 413) (Dağıtma tarihi : 1.5.2000)

X 160. — Özel Karayolu Taşıtlarının Geçici İthaline Dair Gümrük Sözleşmesi Değişikliklerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/655) (S. Sayısı : 415) (Dağıtma tarihi : 1.5.2000)

X 161. — Uydular Aracılığı ile Haberleşme Avrupa Teşkilât Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/656) (S. Sayısı : 416) (Dağıtma tarihi : 1.5.2000)

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

X 162. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/654) (S. Sayısı: 417) (Dağıtma tarihi : 1.5.2000)

X 163. — MEDA Programı ve Avrupa Yatırım Bankasının Akdeniz Ülkelerindeki Diğer Mali Anlaşmaları Çerçevesinde Mali ve Teknik İşbirliğinin Uygulanmasına İlişkin Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/652) (S. Sayısı: 414) (Dağıtma tarihi: 3.5.2000)

X 164. — Hayvan İstahı Kanunu Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (1/630) (S. Sayısı: 418) (Dağıtma tarihi: 4.5.2000)

165. — Bursa Milletvekili Burhan Orhan'ın, Beş İlçe ve Bir İl Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtizüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/301) (S. Sayısı: 419) (Dağıtma tarihi: 4.5.2000)

166. — Bursa Milletvekili Ahmet Sünnetçioğlu ve 21 Arkadaşının, İnegöl Adıyla Bir İl, Alan-yurt, Cerrah, Kurşunlu, Tahtaköprü ve Yenice Adıyla 5 İlçe Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtizüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/357) (S. Sayısı: 420) (Dağıtma tarihi : 4.5.2000)

167. — Askerî Hâkimler Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Adalet Komisyonları Raporları (1/657) (S. Sayısı : 421) (Dağıtma tarihi : 8.5.2000)

168. — Erzurum Milletvekili Zeki Ertugay ve 8 Arkadaşının, Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilâtının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi ve İhtizüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/173) (S. Sayısı : 425) (Dağıtma tarihi : 15.5.2000)

169. — Sosyal Sigortalar Kanunu ile Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/662) (S. Sayısı : 427) (Dağıtma tarihi : 22.5.2000)

X 170. — Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/659) (S. Sayısı : 429) (Dağıtma tarihi : 22.5.2000)

171. — Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük'ün, 8.3.1950 Tarih ve 5590 Sayılı Kanunun Adı ile Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek ve Dört Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve İhtizüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/344) (S. Sayısı : 424) (Dağıtma tarihi : 23.5.2000)

172. — 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerin Emniyet Genel Müdürlüğüne Ait Bölümünde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/601) (S. Sayısı : 426) (Dağıtma tarihi : 23.5.2000)

173. — 3414 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (1/639)(S. Sayısı : 428) (Dağıtma tarihi : 23.5.2000)

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 373)

Amasya Milletvekili Gönül Saray Alphan'ın Orman Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu Raporu (2/163)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Orman Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi gerekçesi ile ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Gönül Saray

Amasya

GEREKÇE

Yapılan yeni düzenleme ile; Orman köylülerinin ormandan aldıkları payın ve gelirlerinin artırılması amacıyla daha önce % 80 olan maliyet bedelli satış hakkı yüzde yüz (% 100)'e çıkarılmaktadır. Bu husus ağaçlandırma, imar ihya surétiyle elde edilecek ormanlarda da aynen uygulanacaktır. Ancak halen yürürlükte bulunan 34 üncü Madde hükmünde "bakım" kelimesi yerine, koruormanları bakımından bir tereddüt hasıl olmaması açısından "ihya" ibaresi getirilmiştir.

Halen yürürlükte bulunan 6831 sayılı Orman Kanununun 25.5.1987 tarih ve 3373 sayılı Kanunla değişik 34 üncü Maddesi Orman Köyü hane adedinin en az yüzde ellibri (% 51) tarafından kurulan Orman Köylerini Kalkındırma Kooperatiflerinin, uygululuğu Bakanlıkça onaylanmış kendilerine ait veya en az yüzde ellibir (% 51) payına sahip oldukları sanayi kuruluşu bulunanlara, bu sanayi kuruluşlarında işlenmesi şartı ile satış istif yerlerinden maliyet bedeli ile emval satılacağı hükmüne bağlanmıştır. 34 üncü Maddede getirilen bu değişiklik ile Orman Köylerini Kalkındırma Kooperatiflerinin kendilerine ait veya en az % 51 pay sahibi oldukları sanayi kuruluşuna sahip olma koşulu kaldırılmaktadır. Böylece zaten sınırlı imkânlarla kurulan söz konusu kooperatifleri kısıtlayan bu şartın kaldırılması, gereksiz yazışmaları ve bürokratik işlemleri önleyeceği gibi Orman Köylerini Kalkındırma Kooperatiflerimizi de rahatlatacaktır.

Diğer taraftan 6831 sayılı Orman Kanununun 34 üncü Maddesi kapsamında Orman Köylerini Kalkındırma Kooperatiflerinin haklarının verilmesinde halen yapılan uygulama bazı haklı şikâyetlere yol açmaktadır. Açık artırmalı satış ortalamaları maliyet bedelinin altında teşekkül ettiğinde hak sahipleri mağdur duruma düşmektedir. Şu andaki ekonomik konjonktür gereği, emvalin maliyet bedeli, piyasa satış fiyatlarının çok üzerinde bulunmaktadır. Dolayısıyla o günün şartlarında Orman Köylerini Kalkındırma Kooperatiflerini korumak ve orman köylüsünün refah seviyesini artırmak amacına matuf olarak düzenlenen 6831 sayılı Orman Kanununun 34 üncü Maddesi amacından uzaklaşmıştır. Bu nedenle bu madde gereğince yapılacak satışların, piyasa satış bedeli üzerinden yapılması hakkaniyete uygun düşecektir. Yapılan düzenleme ile bu husus sağlanarak 34 üncü madde gereğince verilmesi gereken Orman Köylerini Kalkındırma Kooperatiflerinin hakları korunmuş olacaktır.

Tarım, Orman ve Köyİşleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Tarım, Orman ve Köyİşleri Komisyonu

24.2.2000

Esas No. : 2/1163

Karar No. : 9

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Amasya Milletvekili Gönül Saray'ın, Orman Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Orman Bakanı Sayın Nami Çağan'ın da katıldığı 17.2.2000 tarihli Komisyonumuz toplantısında görüşülmüştür.

Kanun Teklifinin tümü üzerinde yapılan müzakerelerde, Teklif sahibi Amasya Milletvekili Sayın Gönül Saray, Kanun Teklifi ile;

- Orman köylülerimizin ve orman kalkındırma kooperatiflerimizin ormandan aldıkları payın artırılması amacıyla evvelce % 80 olan maliyet bedelli satış hakkının % 100'e çıkarılacağını, bu hükmün ağaçlandırma, imar, ihya suretiyle elde edilecek ormanlarda da aynen geçerli olacağı hususunun getirildiğini,

- Orman köylülerinin kalkındırma kooperatiflerince üretilen emvalin, orman bölge müdürlüklerinin son açık artırmalı satış ortalaması fiyatlarından % 20 düşülerek belirlenecek bedelle satılması esası getirilerek, orman köylülerinin mağduriyetlerinin giderileceğini,

- Orman köylülerinin kalkındırma kooperatiflerinin belirtilen bu haklardan yararlanabilmeleri amacıyla sanayi tesisi kurmuş olma şartının aranmayacağını,

- 6831 sayılı Orman Kanununun 2896 sayılı Kanunla değişik 1 inci maddesi uyarınca, 4785 sayılı Kanunla devletleştirilmiş ormanlarda bekçi tutarak ormanları koruyan ve muhafaza eden orman köylülerinin de Teklif ile getirilen haklardan yararlanacağını,

İfade etmiştir.

Hükümet temsilcisi Orman Bakanı Sayın Nami Çağan, Kanun Teklifine katıldıklarını beyan etmiş ve Teklifin maddelerinin müzakerelerine geçilmesi komisyonumuzca oybirliği ile kabul edilmiştir.

Kanun Teklifinin maddelerinin müzakeresi sonucunda; verilen bir önerenin kabulü ile;

1. 1 inci maddesinin;

a) Kooperatiflerin üst birlik kurabilmelerini teşvik ederek, daha etkin faaliyette bulunabilmelerini sağlamak amacıyla üçüncü fıkrasına, "kadarı" ibaresinden sonra gelmek üzere "üst birliğe üye olmaları koşuluyla", "ancak" ibaresinden sonra gelmek üzere "üst birliğe üye olmayan kooperatifler ile" ibareleri eklenmiş,

b) Üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere, maliyet bedelinin son açık artırmalı satış ortalamasının altında kalması halinde kooperatiflerin hak ettikleri % 25 ürünlerin kendilerine maliyet bedeli ile satılabilmesi amacıyla yeni bir dördüncü fıkra eklenmiştir.

c) Beşinci fıkrasından sonra gelmek üzere, kooperatiflerde işsizliği önlemek amacıyla orman mühendisi veya orman teknikeri çalıştırılmasının istenebileceği hükmüne matuf yeni bir yedinci fıkra eklenmiştir.

2. Kanun Teklifinin 2 ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere saygıyla sunulur.

Başkan
Abdullah Turan Bilge

Konya

Sözcü

Evren Bulut

Edirne

Üye

İsmet Vursavuş

Adana

Üye

M. Salim Ensarioğlu

Diyarbakır

(İmzada bulunamadı)

Üye

Mihrali Aksu

Erzincan

Üye

M. Sadri Yıldırım

Eskişehir

Üye

Mecit Piruzbeyoğlu

Hakkâri

Üye

Yücel Erdener

İstanbul

Üye

Tunay Dikmen

Muğla

Üye

Maliki Ejder Arvas

Van

Başkanvekili

Hasan Kaya

Konya

Üye

Ali Halaman

Adana

Üye

Mehmet Özyol

Adıyaman

Üye

Latif Öztekin

Elazığ

Üye

Necati Albay

Eskişehir

Üye

Ali Özdemir

Gaziantep

Üye

Ali Güngör

İçel

Üye

Mehmet Serdaroğlu

Kastamonu

Üye

Musa Demirci

Sivas

AMASYA MİLLETVEKİLİ GÖNÜL

SARAY ALPHAN'IN TEKLİFİ

ORMAN KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1. - 31.8.1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 34 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Üretimin Orman İdaresi tarafından yapılması halinde; sınırları içinde devlet ormanı bulunan köy ve kasabalarda o yer nüfusuna kayıtlı olarak ikamet eden gerçek kişilerin veya sınırları devlet ormanı bulunan köy ve kasabaların her birinde hane adedinin çoğunluğu tarafından kurulan Orman Köylerini Kalkındırma Kooperatiflerinin baltalık ormanlarından birim fiyat (vahidi fiyat) usulü ile kesip, satım istif yerlerine taşıdıkları yakacak odunların yüzde yüzüne (% 100) kadarı idarece tayin edilecek süre içinde, istedikleri takdirde kendilerine maliyet bedeli üzerinden verilir.

Ağaçlandırılacak, imar ve ihya edilecek sahalarda da baltalık ormanlarda yapılan çalışmalara ait hükümler aynen uygulanır.

Hane adedinin en az yüzde ellibiri (% 51) tarafından kurulan Orman Köylerini Kalkındırma Kooperatiflerinin, birim fiyat usulü ile kesip satış istif yerlerine taşıdıkları kerestelik, soymalık ve kesme kaplamalık tomrukların ve sanayi odunlarının ayrı ayrı yüzde yirmibeşine (% 25) kadarı istedikleri takdirde satış istif yerlerinden, Orman İşletme Müdürlüklerinin son açık artırmalı satış ortalaması fiyatı ile kendilerine satılır. (Ancak Orman İşletme Müdürlüklerinin son açık artırmalı satış ortalaması maliyet bedelinin üstünde ise maliyet bedeli ile satılır.) Ancak hakkını mal olarak almak istemeyen Orman Köyleri Kalkındırma Kooperatiflerine; birim fiyat usulü ile kesilip satış istif yerlerine taşıdıkları kerestelik, soymalık, kesme kaplamalık tomruk ve sanayi odunlarının ayrı ayrı yüzde yirmibeşine (% 25) kadarı, ilgili Orman İşletmesince istihsal edilen emvalden, aynı yıl içinde açık artırmalı olarak satılan miktarın genel satış ortalaması ile maliyet bedeli genel ortalaması arasındaki bedel farkı, bilançonun çıkarılmasını müteakip nakden ödenir.

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ
KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
ORMAN KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1. - 31.8.1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun değişik 34 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 34. - Üretimin Orman İdaresi tarafından yapılması halinde, sınırları içinde devlet ormanı bulunan köy ve kasabalarda o yer nüfusuna kayıtlı olarak ikamet eden gerçek kişilerin veya sınırları içinde devlet ormanı bulunan köy ve kasabaların her birinde hane adedinin çoğunluğu tarafından kurulan orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin baltalık ormanlarından birim fiyat (vahidi fiyat) usulü ile kesip, satış istif yerlerine taşıdıkları yakacak odunların yüzde yüzüne kadarı idarece tayin edilecek süre içinde, istedikleri takdirde kendilerine maliyet bedeli üzerinden verilir.

Ağaçlandırılacak, imar ve ihya edilecek sahalarda da baltalık ormanlarda yapılan çalışmalara ait hükümler aynen uygulanır.

Hane adedinin en az yüzde ellibiri tarafından kurulan orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin, birim fiyat usulü ile kesip satış istif yerlerine taşıdıkları kerestelik, soymalık ve kesme kaplamalık tomrukların ve sanayi odunlarının ayrı ayrı yüzde yirmibeşine kadarı, üst birliğe üye olmaları koşuluyla istedikleri takdirde satış istif yerlerinden, Orman Bölge Müdürlüklerinin son açık artırmalı satış ortalaması fiyatlarından % 20 düşülerek tespit edilecek bedelle, kendilerine satılır. Ancak, üst birliğe üye olmayan kooperatifler ile hakkını mal olarak almak istemeyen orman köyleri kalkındırma kooperatiflerine; birim fiyat usulü ile kesip satış istif yerlerine taşıdıkları kerestelik, soymalık, kesme kaplamalık tomruk ve sanayi odunlarının ayrı ayrı yüzde yirmibeşine kadarı, ilgili orman işletmesince istihsal edilen emvalden, aynı yıl içinde açık artırmalı olarak satılan miktarın genel satış ortalaması ile maliyet bedeli genel ortalaması arasındaki bedel farkı, bilançonun çıkarılmasını müteakip nakden ödenir.

(Amasya Milletvekili Gönül Saray Alphan'ın
Teklifi)

Devlet Ormanlarında istihvalde çalışan gerçek ve tüzel kişilerin, kesip satış istif yerlerine taşıdıkları yapacak ve yakacak emvale ait istihkak tutarları ayrıca yüzde on (% 10) fazlası ile kendilerine ödenir.

Yukarıdaki fıkrada yazılı haklardan yararlanabilmek için kesme ve taşıma işinin, birim fiyat (vahidi fiyat) kararı ve şartnamedeki sürelerle, esaslara uygun olarak yapılması şarttır.

Bu madde hükümlerinin uygulanması ile ilgili esas ve usuller Orman Genel Müdürlüğünce belirlenir.

(Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Ancak Orman Bölge Müdürlüklerinin son açık artırmalı satış ortalaması maliyet bedelinin üstünde ise, orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin hak ettikleri yüzde yirmibeş ürünler kendilerine maliyet bedeli ile yılı içinde satılır.

Devlet ormanlarında istihvalde çalışan gerçek ve tüzel kişilerin, kesip satış istif yerlerine taşıdıkları yapacak ve yakacak emvale ait istihkak tutarları ayrıca yüzde on fazlası ile kendilerine ödenir.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı haklardan yararlanabilmek için kesme ve taşıma işinin birim fiyat (vahidi fiyat) kararı ve şartnamelerdeki sürelerle ve esaslara uygun olarak yapılması şarttır.

Bu madde kapsamındaki kooperatiflerden veya üst kuruluşlardan yaptıkları işin mahiyeti ve hacmine göre orman mühendisi veya orman teknikeri çalıştırmaları istenebilir.

Orman Kanununda değişiklik yapan 2896 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi hükümlerinden evvelce yararlanmakta olan orman köylülerine de bu maddedeki bedel ve satış esasları uygulanır.

Bu madde hükümlerinin uygulanması ile ilgili esas ve usuller Orman Genel Müdürlüğünce belirlenir.

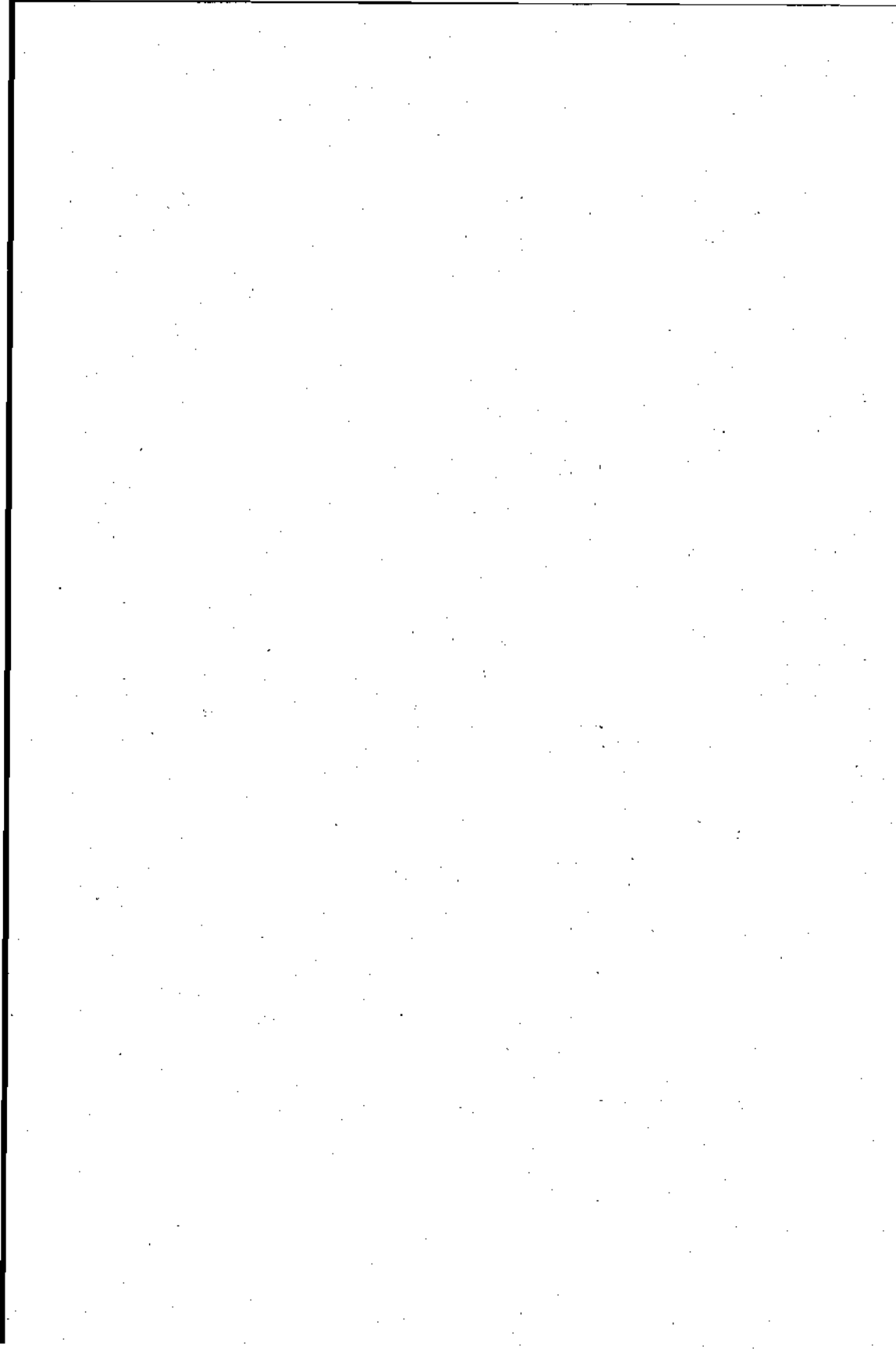
MADDE 2. — Kanun Teklifinin 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Kanun Teklifinin 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 427)

Sosyal Sigortalar Kanunu ile Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/662)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

25.4.2000

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-95/1899

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 20.4.2000 tarihinde kararlaştırılan "Sosyal Sigortalar Kanunu ile Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit

Başbakan

GENEL GEREKÇE

8 Eylül 1999 tarihli ve 23810 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4447 sayılı Kanunla, 506 sayılı Kanunun 78 inci maddesinin birinci fıkrası ve 1479 sayılı Kanunun 50 nci maddesi değiştirilmiş ve yapılan değişikliklerle; bu Kanunlara göre sigortalıların ödeyecekleri primler ve bağlanacak aylıkların hesabında esas alınacak günlük kazancın alt sınırı ve gelir tablolarının, her yıl Nisan ayında ilk olarak bir önceki yılın Aralık ayı ile ondan önceki yılın Aralık ayına göre Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki değişim oranı kadar, ikinci olarak bir önceki yılın gayrisafi yurt içi hâsıla sabit fiyatlarla gelişme hızları kadar artırılması öngörülmüştür.

DİE tarafından açıklanan 1999 yılı TÜFE değişim oranının % 68,8, gayrisafi yurt içi hâsıla gelişme hızının ise -%5 olarak gerçekleşmesi üzerine, yukarıda açıklanan hükümler doğrultusunda 1 Nisan 2000 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, SSK prime esas günlük kazancın alt sınırı ve Bağ-Kur'da uygulanan yeni gelir tabloları belirlenmiş ve ödenecek primlerdeki artışın yaklaşık % 60 oranında olduğu görülmüştür.

Ancak, Hükümetin 2000 yılı için öngördüğü enflasyon hedefinin % 25 olması nedeniyle, yaklaşık % 60 olarak belirlenen prim oranlarındaki artışın bu orana indirilmesi zarureti hâsıl olmuş ve 506 ile 1479 sayılı Kanunlarda gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — 506 sayılı Kanuna eklenen Ek Geçici Madde 2 ile; 1.4.2000-31.3.2001 tarihleri arasındaki döneme ait olarak alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırının enflasyonla mücadele programı ile paralel olacak şekilde % 25 artırılması öngörülmüştür.

1.4.2000 tarihi ile bu Kanunun yayımlandığı tarih arasındaki aylara ait olup, bu Kanunun yayımı tarihinden önceki hükümlere göre tahsil edilen fazla primlerin, müttekip aylardaki prim borçlarına mahsup edilmesi öngörülmüştür.

Madde 2. — 4447 sayılı Kanunla 1479 sayılı Kanuna eklenen geçici 12 nci maddeye göre 1.4.2000 tarihinden geçerli olmak üzere belirlenen yaklaşık % 60 oranındaki artışın, Hükümetin 2000 yılı için öngördüğü % 25 oranındaki enflasyon hedefinden yüksek olması nedeniyle, 1479 sayılı Kanunun Geçici 12 nci maddesinin ikinci fıkrası bu hedefe paralel olarak yeniden düzenlenmiştir.

Diğer taraftan, 1479 sayılı Kanuna tabi sigortalıların fazla prim ödemeleri bu Kanunun 53 üncü maddesinin son fıkrası gereğince çıkarılan yönetmelik hükümlerine göre daha sonraki aylara mahsup edildiğinden ve prim hesabı ile ilgili bilgisayar programı da bu şekilde çalıştığından, fazla prim ödemelerinin mahsubu ile ilgili olarak, maddede herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.

Madde 3. — Yürürlük maddesidir.

Madde 4. — Yürütme maddesidir.

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sağlık, Aile, Çalışma ve

Sosyal İşler Komisyonu

10.5.2000

Esas No. : 1/662

Karar No. : 35

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 25.4.2000 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve 3.5.2000 tarihinde tali komisyon olarak Komisyonumuza, esas komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilen, "Sosyal Sigortalar Kanunu ile Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun 10.5.2000 tarihinde yaptığı 25 inci birleşiminde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Adalet Bakanlığı ile Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü ve Bağ-Kur Genel Müdürlüğü temsilcileri-nin katılımlarıyla incelenip, görüşülmüştür.

Tasarı ile; Sosyal Sigortalar Kanununa göre 1.4.2000 ile 31.3.2001 tarihleri arasında alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı beş milyon lira olarak ve aynı şekilde 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununa göre gelir basamaklarının hesaplanmasında yine 1.4.2000 ile 31.3.2001 tarihleri arasındaki gelir basamaklarının % 25 oranında artırılarak uygulanması öngörülmektedir.

Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan 1999 yılı TÜFE değişim oranı % 68.8, gayrisafi yurt içi hâsıla gelişme hızı ise -% 5 olarak gerçekleşmiştir. Bunun üzerine, 1 Nisan 2000 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, SSK prime esas günlük kazancın alt sınırı ve Bağ-Kur'da uygulanan yeni gelir tabloları belirlenmiş ve ödenecek primlerdeki artış yaklaşık % 60 oranında olmuştur.

Kurulan 57 nci Hükümetin 2000 yılı için öngördüğü enflasyon hedefinin % 25 olması nedeniyle, yaklaşık % 60 olarak belirlenen prim oranlarındaki artışın da bu orana indirilmesi gerekliliği doğmuş ve bu anlamda 506 ile 1479 sayılı Kanunlarda gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Komisyon toplantısında Tasarının geneli üzerinde yapılan görüşmelerde, Komisyon üyelerimizin geneli tarafından Tasarı ve gerekçesi kabul edilmiş ve yapılan görüşmelerin ardından maddelerine geçilmiştir.

Tasarının çerçeve 1 inci maddesi üzerinde bir önerge verilmiştir.

Önerge ile, Kanunun yayımı tarihinden itibaren iş kazası veya meslek hastalığı sonucu gelir bağlanacak sigortalılar ile bu Kanunun yayımından önce gelir bağlanmış olan sigortalılar arasında doğacak farkın giderilerek gelirleri arasında paralellik sağlanması amaçlanmış ve önergenin kabulü ile söz konusu madde yeniden düzenlenmiştir.

Tasarının 2, yürürlüğe ilişkin 3 ve yürütmeye ilişkin 4 üncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Plan ve Bütçe Komisyonuna sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Kâtip
<i>Ertuğrul Kumcuoğlu</i>	<i>Prof. Dr. Hasan Basri Üstünbaş</i>	<i>Sebahat Vardar</i>
Aydın	Kayseri	Bilecik
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Zeki Okudan</i>	<i>Mahfuz Güler</i>	<i>Ersoy Özcan</i>
Antalya	Bingöl	Bolu
Üye	Üye	Üye
<i>Melek Denli Karaca</i>	<i>Nurettin Dilek</i>	<i>Ali Ahmet Ertürk</i>
Çorum	Diyarbakır	Edirne
Üye	Üye	Üye
<i>İbrahim Konukoğlu</i>	<i>Erol Karan</i>	<i>Hasan Çalış</i>
Gaziantep	Karabük	Karaman
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Batuk</i>	<i>Yener Yıldırım</i>	<i>Ahmet Zamanlı</i>
Kocaeli	Ordu	Tekirdağ
Üye	Üye	Üye
<i>Reşat Doğru</i>	<i>Ali Kemal Başaran</i>	<i>Mustafa Niyazi Yanmaz</i>
Tokat	Trabzon	Şanlıurfa
	Üye	
	<i>Mesut Türker</i>	
	Yozgat	

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN SOSYAL SİGORTALAR KANUNU İLE ESNAF VE SANATKÂRLAR VE DİĞER BAĞIMSIZ ÇALIŞANLAR SOSYAL SİGORTALAR KURUMU KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. — 17.7.1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa aşağıdaki ek geçici madde eklenmiştir.

“EK GEÇİCİ MADDE 2. — 1.4.2000 ile 31.3.2001 tarihleri arasında alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı 5 000 000 TL olarak uygulanır. Bu alt sınır 1.4.2001 tarihinden itibaren 78 inci maddenin birinci fıkrası hükmüne göre artırılır. 1.4.2000 tarihi ile bu Kanunun yayımı tarihi arasındaki döneme ait ödenen fazla primler, sonraki dönemlerin prim borcuna mahsup edilir.

Bu Kanunun yayımı tarihini takip eden ödeme dönemi başından itibaren 96 ncı madde uyarınca bağlanmış gelir ve aylıklar birinci fıkrada belirtilen alt sınır üzerinden hesaplanır.”

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzda aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzda aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzda aynen kabul edilmiştir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

12.5.2000

Esas No. : 11662

Karar No. : 112

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca, 25.4.2000 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 3.5.2000 tarihinde tali komisyon olarak Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen “Sosyal Sigortalar Kanunu ile Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı”, Komisyonumuzun 10.5.2000 tarihinde yaptığı 50 nci birleşimde Hükümeti temsilen Devlet Bakanı Edip Sadıkoğlu ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü ve Bağ-Kur Genel Müdürlüğü temsilcilerinin katılımlarıyla incelenip, görüşülmüştür.

Bilindiği gibi, 25.8.1999 tarihli ve 4447 sayılı Kanunla sosyal güvenlikle ilgili mevzuatımızda temel değişiklikler yapılmıştır. Söz konusu Kanun ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 78 inci maddesinin birinci fıkrası ve 1479 sayılı Kanunun 50 nci maddesi değiştirilmiştir. Bu değişiklikler ile sigortalıların ödeyecekleri primler ve bağlanacak aylıkların hesabında esas alınacak günlük kazancın alt sınırı ile Bağ-Kur mensuplarının ödeyecekleri primlere temel teşkil eden gelir tabloları artış oranının her yıl Nisan ayında ilk olarak bir önceki yılın Aralık ayı ile ondan önceki yılın Aralık ayına göre DİE tarafından açıklanan en son temel yılı kentsel yerler TÜFE'deki değişim oranı kadar, ikinci olarak bir önceki yılın GSYİH sabit fiyatlarla gelişme hızları kadar artırılması öngörülmüştür. 1999 yılında bu oranlar TÜFE'deki % 68,8, GSYİH gelişme hızı ise (-) % 5 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranlar doğrultusunda SSK primine esas günlük kazancın alt sınırı ve Bağ-Kur'da uygulanan gelir tablosuna göre ödenecek primlerdeki artışın yaklaşık % 60 oranında olduğu görülmüştür. Ancak, Hükümetin öngördüğü 3 yıllık istikrar tedbirleri doğrultusunda 2000 yılı için % 25'lik enflasyon hedefi dikkate alındığında % 60 olarak belirlenen prim oranlarındaki artışın öngörülen enflasyonla uyumlu hale getirilmesi zarureti hâsıl olmuştur.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde; 506 ve 1479 sayılı Kanunlarda 1.4.2000-31.3.2001 tarihleri arasındaki döneme ait olarak alınacak primlerin yeniden tespitinin öngörüldüğü anlaşılmaktadır.

Tasarının, geneli üzerinde yapılan müzakerelerde;

– Sosyal güvenlik sistemimizdeki finansman açığının, ülkemizin en temel sorunlarından biri olduğu, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile yapılan düzenlemelerin bu temel sorunun kalıcı bir şekilde çözümlenmesine katkı sağladığı,

– Tasarı ile öngörülen düzenlemelerin mali tablosunun ve boyutlarının bilinmesinde yarar görüldüğü,

– Söz konusu Tasarının, istikrar programının bir parçası olarak değerlendirilmesi gerektiği, bu çerçevede, 2000 yılı için hedeflenen enflasyon oranına göre prim artış oranlarının belirlenmesinin, başta işverenler olmak üzere toplumun önemli bir kesiminin beklentilerine cevap verilmiş olacağı,

– SSK primleri ile Bağ-Kur sigortalıları için uygulanan gelir basamakları artış oranlarının, sadece 2000 yılına münhasır olarak istikrar programında öngörülen enflasyon hedeflerine göre belirlenmesinin 2001 ve 2002 yıllarında da sıkıntı yaratabileceği, beklenen enflasyon oranları ile gerçekleşen enflasyon oranları arasında farklar ortaya çıkabileceği, bu nedenle, prim artış oranlarının belirlenmesinde esneklik sağlanması amacıyla Bakanlar Kuruluna yetki verilmesinde yarar görüldüğü,

– Sosyal güvenlik yasalarında yapılan düzenlemelerin toplumun büyük kesiminde olumlu karşılandığı,

Şeklindeki görtüş ve eleştirileri müteakip Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamada;

– 1.4.2000 tarihi itibarıyla 4447 sayılı Kanun gereğince; SSK'lılar için belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırı ile Bağ-Kur'a tabi olanların gelir basamaklarının artış oranının % 60 seviyesinde gerçekleştiği, bunun Hükümetin uygulamaya koyduğu istikrar tedbirleri çerçevesinde öngörülen % 25'lik enflasyon hedefi dikkate alındığında, gerek işverenlerin gerekse Bağ-Kur'a tabi sigortalıların prim yükünün artmasına yol açtığı,

– Tasarı ile; prime esas kazancın alt sınırı ve gelir basamaklarındaki artış oranlarının gerek Hükümetin 2000 yılı için öngördüğü % 25 oranındaki enflasyon hedefi ile uyumlu hale getirilmesi, gerekse işveren ve Bağ-Kur'a tabi sigortalıların ödeyecekleri prim yükünü azaltmak amacıyla 1.4.2000-31.12.2001 tarihleri arasında Sosyal Sigortalar Kurumunca uygulanan prime esas kazancın alt sınırının 6 415 000 liradan 5 000 000 liraya, Bağ-Kur'da uygulanan gelir basamak tablosunun 1 inci basamağında 103 531 222 liradan 80 702 188 liraya, 24 üncü basamağında ise; 477 461 637 liradan 372 179 500 liraya indirilmesinin öngörüldüğü,

İfade edilmiştir.

Geneli üzerindeki görüşmeleri müteakip, Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının;

– Çerçeve 1 inci maddesi ile düzenlenerek 506 sayılı Kanuna eklenen ek geçici 2 nci maddesi; Kanunun yayımı tarihinden itibaren iş kazası veya meslek hastalığı sonucu gelir bağlanacak sigortalılar ile bu Kanunun yayımından önce gelir bağlanmış olan sigortalılar arasında doğacak farkın giderilerek, sigortalıların gelirleri arasında paralellik sağlanmasını amaçlayan bir düzenlemenin madde metnine yeni bir fıkra olarak eklenmesi suretiyle;

– Çerçeve 2 nci maddesi aynen,

– 25.8.1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununda; işsizlik ödeneğinin 506 sayılı Kanun kapsamındaki sigortalılara ödeneceği hükme bağlanmış, ancak kamu kurum ve kuruluşlarında işçi statüsünde bulunmayan sözleşmeli personelden işsizlik sigortası kesintisinin yapıp yapılmayacağı hususunda bir açıklık bulunmadığından, söz konusu personelden Sosyal Sigortalar Kuru-

muna tabi olanların, Emekli Sandığına tabi olanlara göre % 2 oranında işsizlik sigortası kesintisi nedeniyle mağduriyetlerinin önlenmesini teminen, 4447 sayılı Kanununun 46 ncı maddesinin 3 üncü fıkrasına ilişkin bir düzenlemenin metne yeni çerçeve 3 üncü madde olarak eklenmesi suretiyle,

— 4447 sayılı Kanunda işsizlik sigortası ile SSK primine temel teşkil eden matrahların ayrı ayrı belirlenmesinin uygulama imkânı bulunmaması ve Kanunun uygulanmasında birlik ve kolaylık amacına aykırı bir durum yarattığı dikkate alınarak, 4447 sayılı Kanununun 49 uncu maddesinin birinci fıkrasını yeniden düzenleyen hükümleri ihtiva eden metnin 4 üncü madde olarak ilave edilmesi suretiyle,

— Kalkımda öncelikli yöreler haricindeki sağlık hizmetlerinde de etkinliğin ve rasyonelliğin artırılması amacıyla, 4447 sayılı Kanununun 59 uncu maddesinin 4 üncü fıkrasını yeniden düzenleyen hükümleri ihtiva eden metnin 5 inci madde olarak eklenmesi suretiyle,

— Yürürlük ve yürütmeye ilişkin 3 ve 4 üncü maddeler ise 6 ve 7 nci maddeler olarak aynen, Kabul edilmiştir.

Ayrıca, Tasarımın başlığı yeni madde ilaveleri çerçevesinde yeniden düzenlenmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Metin Şahin</i> Antalya	Başkan V. <i>Mehmet Hanifi Tiryaki</i> Gaziantep	Sözcü <i>Nihat Gökbulut</i> Kırıkkale (Muhalefet şerhim eklidir)
Kâtip <i>Cafer Tuğfan Yazıcıoğlu</i> Bartın	Üye Sait Açıba Afyon (İmzada bulunamadı)	Üye <i>Abdulkadir Akcan</i> Afyon
Üye <i>Gaffar Yakın</i> Afyon	Üye Hikmet Uluğbay Ankara (İmzada bulunamadı)	Üye <i>Cengiz Aydoğan</i> Antalya (Muhalefet şerhim eklidir)
Üye <i>Ali Uzunurmak</i> Aydın	Üye Zeki Ergezen Bitlis (İmzada bulunamadı)	Üye M. Altan Karapaşaoğlu Bursa (İmzada bulunamadı)
Üye <i>Oğuz Tezmen</i> Bursa	Üye <i>Süleyman Coşkun</i> Burdur	Üye <i>Hakkı Duran</i> Çankırı
Üye <i>Mücahit Hınoğlu</i> Erzurum	Üye <i>Aslan Polat</i> Erzurum	Üye Mehmet Dönen Hatay (İmzada bulunamadı)
Üye <i>Ramazan Gül</i> Isparta	Üye <i>Ali Er</i> İçel	Üye <i>Celal Adan</i> İstanbul
Üye <i>Aydın Ayaydın</i> İstanbul	Üye <i>Ali Coşkun</i> İstanbul	Üye <i>Nesrin Nas</i> İstanbul (Muhalefet şerhim ektedir)

Üye <i>Masum Türker</i> İstanbul	Üye Hasan Metin İzmir (İmzada bulunamadı)	Üye Zeki Ünal Karaman (İmzada bulunamadı)
Üye <i>Necdet Tekin</i> Kırklareli	Üye <i>Ali Gebeş</i> Konya	Üye Ahmet Derin Kütahya (İmzada bulunamadı)
Üye <i>Süleyman Çelebi</i> Mardin	Üye <i>Veysi Şahin</i> Mardin	Üye Cevat Ayhan Sakarya (İmzada bulunamadı)
Üye <i>Ş. Ramis Savaş</i> Sakarya	Üye <i>Tarık Cengiz</i> Samsun Üye <i>Hasan Özgöbek</i> Uşak	Üye <i>Lütfi Ceylan</i> Tokat

MUHALEFET ŞERHİ

4447 sayılı yasanın 46 ncı maddesinin 3 üncü fıkrasının değiştirilmesine ilişkin önergede kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan sözleşmeli personelin işsizlik sigortası kapsamına alınmaması önerilmektedir.

İşsizlik sigortası, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 2 nci maddesine göre sigortalı olarak çalışanları kapsamaktadır. Önergede sayılan 657 sayılı, 926 sayılı, 3269 sayılı, 3466 sayılı, 2802 sayılı, 2547 sayılı, 2914 sayılı Kanunlar ile 233 ve 399 sayılı KHK'ler kapsamında ve 3046 sayılı Kanuna tabi kamu kurum ve kuruluşlarında sözleşmeli olarak çalışıp da, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tabi olarak sigortalı olanların kapsam dışı tutulması 4447 sayılı yasanın ruhuna aykırı düşmekte; yasanın amaçladığı sigortalıların işsizlik sigortasından hak ve yükümlülükleri çerçevesinde bir bütünlük içerisinde yararlanmaları ilkesine ters düşmektedir.

4447 sayılı yasa hükümlerinden yararlanabilmesi için, işçi statüsünde bulunmak değil, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu kapsamında sigortalı olunması esastır.

<i>Nihat Gökbulut</i> Kırkkale	<i>Cengiz Aydoğan</i> Antalya	<i>Nesrin Nas</i> İstanbul
-----------------------------------	----------------------------------	-------------------------------

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

SOSYAL SİGORTALAR KANUNU İLE ESNAF VE SANATKÂRLAR VE DİĞER BAĞIMSIZ ÇALIŞANLAR SOSYAL SİGORTALAR KURUMU KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. — 17.7.1964 tarihli ve 506 sayılı Kanuna aşağıdaki ek geçici madde eklenmiştir.

“EK GEÇİCİ MADDE 2. — 1.4.2000 ile 31.3.2001 tarihleri arasında alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı 5 000 000 TL olarak uygulanır. Bu alt sınır 1.4.2001 tarihinden itibaren 78 inci maddenin birinci fıkrası hükmüne göre artırılır. 1.4.2000 tarihi ile bu Kanunun yayımı tarihi arasındaki döneme ait ödenen fazla primler, sonraki dönemlerin prim borcuna mahsup edilir.”

MADDE 2. — 2.9.1971 tarihli ve 1479 sayılı Kanunun geçici 12 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra 50 nci maddeye göre belirlenmesi gereken gelir basamaklarının hesaplanmasında yukarıdaki fıkra gereğince uygulanan gelir basamakları 1.4.2000 ile 31.3.2001 tarihleri arasında geçerli olmak üzere % 25 artırılarak uygulanır.”

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

SOSYAL SİGORTALAR KANUNU, ESNAF VE SANATKÂRLAR VE DİĞER BAĞIMSIZ ÇALIŞANLAR SOSYAL SİGORTALAR KURUMU KANUNU İLE İŞSİZLİK SİGORTASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1. — 17.7.1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa aşağıdaki ek geçici madde eklenmiştir.

“EK GEÇİCİ MADDE 2. — 1.4.2000 ile 31.3.2001 tarihleri arasında alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı 5 000 000 TL olarak uygulanır. Bu alt sınır 1.4.2001 tarihinden itibaren 78 inci maddenin birinci fıkrası hükmüne göre artırılır. 1.4.2000 tarihi ile bu Kanunun yayımı tarihi arasındaki döneme ait ödenen fazla primler, sonraki dönemlerin prim borcuna mahsup edilir.

Bu Kanunun yayımı tarihini takip eden ödeme dönemi başından itibaren 96 nci madde uyarınca bağlanmış gelir ve aylıklar birinci fıkrada belirtilen alt sınır üzerinden hesaplanır.”

MADDE 2. — 2.9.1971 tarihli ve 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun geçici 12 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra 50 nci maddeye göre belirlenmesi gereken gelir basamaklarının hesaplanmasında yukarıdaki fıkra gereğince uygulanan gelir basamakları 1.4.2000 ile 31.3.2001 tarihleri arasında geçerli olmak üzere % 25 artırılarak uygulanır.”

MADDE 3. — 25.8.1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 46 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 3 üncü maddesinde sigortalı sayılmayanlar, sosyal güvenlik kuruluşlarından yaşlılık aylığı

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

alınarak da sosyal güvenlik destek primi ödeyerek ya da ödemeksizin çalışanlar ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu, 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu, 2802 sayılı Hâkim ve Savcılar Kanunu, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 233 ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler ile 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi kurum ve kuruluşlarının teşkilât kanunlarındaki hükümlerine göre sözleşmeli personel statüsünde çalışanlar ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre geçici personel statüsünde çalıştırılanlar bu Kanun kapsamına dahil değildir.”

MADDE 4. — 4447 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İşsizlik sigortasının gerektirdiği ödemeleri, hizmet ve yönetim giderlerini karşılamak üzere, bu Kanunun 46 ncı maddesi kapsamına giren tüm sigortalılar, işverenler ve Devlet, işsizlik sigortası primi öder. İşsizlik sigortası primi, sigortalının 17.7.1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 77 ve 78 inci maddelerinde belirtilen prime esas aylık brüt kazançlarından % 2 sigortalı, % 3 işveren ve % 2 Devlet payı olarak alınır.”

MADDE 5. — 4447 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kurumun, Sağlık Hizmetleri ile Yardımcı Sağlık Hizmetleri sınıfına dahil kadrolarına açıktan ilk defa atanacaklar; öncelikle kalkınmada öncelikli yörelerdeki boş kadrolara atanırlar. Hizmet sürelerinin işe başlamalarını takiben en az iki yılında atandıkları yörelerde görev ifa etmeleri zorunludur. İki yıllık sürenin hesabında her türlü kanunî izin süreleri (yıllık izin ve yataklı tedavi kurumlarında geçen tedavi süreleri hariç) dikkate alınmaz.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 3. — Bu Kanun, 1.4.2000 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 6. — Bu Kanun 1.4.2000 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Bülent Ecevit
Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd. <i>D. Bahçeli</i>	Devlet Bak. ve Başb. Yrd. <i>H. H. Özkan</i>	Enerji ve Tab. Kay. Bak. ve Başb. Yrd. <i>M. C. Ersümer</i>
Devlet Bakanı <i>R. Önal</i>	Devlet Bakanı <i>Prof. Dr. T. Toskay</i>	Devlet Bakanı <i>M. Keçeciler</i>
Devlet Bakanı <i>Prof. Dr. Ş. S. Gürel</i>	Devlet Bakanı <i>S. Somuncuoğlu</i>	Devlet Bakanı <i>Y. Yalova</i>
Devlet Bakanı <i>M. Yılmaz</i>	Devlet Bakanı <i>Prof. Dr. R. Mirzaoğlu</i>	Devlet Bakanı <i>R. K. Yücelen</i>
Devlet Bakanı <i>H. Gemici</i>	Devlet Bakanı <i>Prof. Dr. Ş. Üşenmez</i>	Devlet Bakanı <i>E. S. Gaydalı</i>
Devlet Bakanı <i>F. Ünlü</i>	Devlet Bakanı V. <i>Prof. Dr. Ş. Üşenmez</i>	Devlet Bakanı <i>M. A. İrtemçelik</i>
Adalet Bakanı <i>Prof. Dr. H. S. Türk</i>	Millî Savunma Bakanı <i>S. Çakmakoglu</i>	İçişleri Bakanı <i>S. Tantan</i>
Dışişleri Bakanı V. <i>Prof. Dr. Ş. S. Gürel</i>	Maliye Bakanı <i>S. Oral</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>M. Bostancıoğlu</i>
Bayındırlık ve İskân Bakanı <i>K. Aydın</i>	Sağlık Bakanı <i>Doç. Dr. O. Durmuş</i>	Ulaştırma Bakanı <i>Prof. Dr. E. Öksüz</i>
Tarım ve Köyişleri Bakanı <i>Prof. Dr. H. Y. Gökalp</i>	Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı <i>Y. Okuyan</i>	Sanayi ve Ticaret Bakanı <i>A. K. Tanrıku</i>
Kültür Bakanı <i>M. İ. Talay</i>	Turizm Bakanı <i>E. Mumcu</i>	Orman Bakanı <i>Prof. Dr. N. Çağan</i>
	Çevre Bakanı <i>F. Aytekin</i>	